

Türkiye Komünist Partisi 7. Kongre Belgeleri

TKP Yayınları

Türkiye Komünist Partisi

7. Kongre Belgeleri

*“... Kazıdık Onbeşlerin ismini
kanlı kızıl bir mermere,
bir çelik aynadır gözlerimiz
Onbeşlerin resmini görmek isteyenlere...”*

*Nazım Hikmet
1925*

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

İstanbul, 1. Basım 2026, 21 Mart

TKP Yayınları

tkp-online.org

tkp.bilgi@gmail.com

Önsöz

Elimizde şimdi değeri ve niteliği yüksek bir kitaba sahibiz. Bu kitaptaki belgeler Türkiye Komünist Partisi'nin en yakın tarihinin değerlendirmesini; dünyadaki, bölgedeki, ülkemizdeki değişimleri; bundan sonra yürüyeceğimiz yolu belirleyen rapor, belge, tezler, konuşma ve kararlardan oluşuyor.

Bu kitap yenisi yayınlanana kadar Türkiye Komünist Partisi üyelerinin, kadrolarının, sempatanlarının ve çevresinin başucu kitabıdır. Okunması, özümsemesi, üzerine tartışılması ve eğitim materyali olarak kullanılması öngörülmüştür.

Belgeler bizim için bir çalışma materyalidir. Uzun yıllar süren toparlanma, yeniden örgütlenme ve politikamızı yenileme sürecinin sonucudur. Marksizm - Leninizm'in ülke koşullarına yaratıcı olarak uyarlanmış halidir.

Belgeler aynı zamanda partimizin pusulasıdır. Hepimiz bu belgeler temelinde çalışmalarımızı sürdüreceğiz ve partimizi yeni hedeflere yönelteceğiz. Belgelerdeki görüşler bizler için bağlayıcıdır.

7. Kongre Belgeleri **tkp-online.org** sitesinde yayınlanacaktır. Belgelerin linki partimizin mücadelesine ilgi duyan genç sempatanlar ile paylaşılıp üzerinde çalışılabilecektir. Salt genç sempatanlar değil, daha önce mücadelesini değişik mecralarda sürdürmüş Marksist - Leninist dünya görüşüne sahip ve şu anda bağımsız olan arkadaşlarımız, yoldaşlarımız ile de bu belgeler temelinde görüşmeler gerçekleştirebiliriz. Fabrikalarda, işyerlerinde sınıf mücadelesinin bayrağını yükselten yeni kuşak militanlara 7. Kongre Belgelerini ulaştırıp, kendileriyle içeriğini tartışacağız. İlerici, devrimci aydınlar, mühendisler, mimarlar, avukatlar, doktorlar, bilim insanları, sanatçılara 7. Kongre Belgelerini ulaştırıp konuşacağız.

Eleştiriler dahil dışımızdaki devrimci çevrelerden gelen tüm katkıları Parti MK Sekreterliğimize iletip önümüzdeki süreçlerde ve 8. Kongre hazırlıklarında değerlendirilmesini sağlayacağız. Görüş, öneri ve katkılarınızı **tkp.bilgi@gmail.com** adresine de iletebilirsiniz.

Partimizin elinde şimdi güçlü bir silah var. Bunu en iyi bir şekilde değerlendirip sınıf mücadelesinde partimizin öncü rolünü güçlendirmek için her tür fedakârlık, çalışma azmi ve disipline sahibiz. Yolumuz açık olsun.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreterliği
Kasım 2025

İçerik

Duyuru:

Türkiye Komünist Partisi 7. Kongresi Gerçekleştirildi "Nerede Kalmıştık?"	7
TKP MK Eski Üyesi Metin Şimşek yoldaşın 7. Kongre son oturumu Açış Konuşması:	12
7. Kongre Çalışma Raporu	15
Yeni seçilen TKP MK Genel Sekreteri Hasan Yılmaz yoldaşın 7. Kongre son oturum kapanış konuşması	46
Neval Zaro Yoldaşın Mesajı-1	50
Neval Zaro Yoldaşın Mesajı-2	58
Sedat Taner Yoldaşın Mesajı-1	63
Sedat Taner Yoldaşın Mesajı-2	67
TKP 7. Kongresi'nin Tarihsel Anlamı Üzerine Tezler	73
TKP 7. Kongresi'nin güncel gelişmeler ile ilgili Tezleri	89
Türkiye Komünist Partisi 7. Kongresi'nde Alınan Kararlar	93
TKP 7. Kongresi'nde Onaylanan Parti Programı	102
TKP 7. Kongresi'nde Onaylanan Tüzük	152

DUYURU

Türkiye Komünist Partisi 7. Kongresi Gerçekleştirildi “Nerede Kalmıştık?”

**İşçi sınıfına, kent ve köy emekçilerine, ezilen yoksul halklarımıza, aydınlara, kadınlara, gençlere, işsiz ve emeklilere;
Türk, Kürt ve diğer uluslardan halklarımıza;
Uluslararası Komünist Hareketin bileşeni kardeş partilerimize;
Türkiye Komünist Partisine gönül vermiş tüm yoldaş, dost ve arkadaşlarımıza;**

Türkiye Komünist Partisi 7. Kongresi toplandı ve çalışmalarını başarıyla tamamladı. 7. Kongre, TKP'nin fesih kararını iptal etti, TKP 1983 Programının temel yönelimlerini koruyan yenilenmiş Programını, Tüzüğünü onayladı ve TKP'nin organlarını seçti. Merkez Komitesi Plenumunda TKP MK Politik Bürosu, MK PB Sekreteryası ve tüzüğün belirttiği diğer kurullar belirlendi ve TKP Genel Sekreterliğine Hasan Yılmaz yoldaş getirildi.

Üç ayrı aşamada gerçekleştirilen TKP 7. Kongresinin delege bileşimi DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların eski yöneticilerinden, işyeri sendika temsilcilerinden, PB, MK, İl Komiteleri eski üyelerinden, İGD, İKD, İLD saflarında savaşmış yönetici ve üyelerinden, Köy-Koop ve Halk-Koop yöneticilerinden, 12 Eylül faşist rejimine karşı savaşta işkenceden geçmiş veteranlardan ve partimizin geleceğini güvenceye alan yeni kuşak partili kadro, çoğunluğu genç kadın ve erkek komünistlerden oluştu.

TKP 5. Kongresinin TİP-TKP birliğinin TKP bünyesinde gerçekleştirilme kararının aksine, 6. Kongre ile TKP'nin feshedilmesi, sağlıklı, hazırlıksız ve tepeden gerçekleştirilen TKP-TİP birliğinin partiyi tasfiye etmesi, bu yanlışlara rağmen örgütü korumak için gerçekleştirilen TBKP'nin illegal birleşme Kongresi'ni Haydar Kutlu grubunun tanımaması, TBKP bileşeni TKP'nin ülkede ve yurtdışında yüz yıldır süregelen illegal organ ve örgütlerini tasfiye etmesi, fabrika hücrele-

rini ve gizlilikte çalışan tüm üyelerini açığa çıkarması, kapatılacağını bilerek TBKP'yi legalde kurması, tasfiyeci adımların, partide 12 Eylül rejiminin faşist karakterinin reddiyle meydana gelen bölünmeler ve SBKP'nin revizyoncu tutumunun partimize yansmasıyla ortaya çıkan derin ideolojik kriz koşullarında TKP'yi yok olmanın eşiğine getirdi.

Kongreyle seçilmiş parti önderliğinden yoksun kalan ve birbiriy-le zayıf ilişki içinde ve farklı düşünsel yaklaşımlara sahip olan TKP'li gruplar TKP tarihinde eşi görülmemiş bu likidasyona karşı neredeyse otuzbeş yıl boyunca partiye sahip çıktı, likidasyonun yarattığı büyük enkazı kaldırmak için, örgütsel ve ideolojik mücadele verdi.

Geçici Merkez Komite öncülüğünde ve TKP Merkez Organı Atılım Gazetesi etrafında örgütlenen komünistler, söz konusu grupları yeniden TKP saflarında birleştirmek için bu yıllar boyunca samimi çabalar harcadı. Ne yazık ki, bu çabalar söz konusu grupları birleştirmeye yetmedi. O nedenle Geçici Merkez Komitesi likidasyonun erimeye ve yok oluşa doğru derinleşmesi karşısında ülke çapında örgütlenmeyi hızlandırdı ve sınıf mücadelesinde kurduğu ittifaklarla ilk adımları attı, temsil gücü olan mevcut parti kadrolarıyla likidasyona son verecek Kongre hazırlıklarını tamamladı.

TKP 7. Kongresi likidasyon süreci boyunca partinin adını, bayrağını, komünist geleneklerini ayakta tutan, kimisi saflarımıza katılmamış olsa da, başta Geçici Merkez Komitesi öncülüğünde ve Atılım etrafında örgütlenen komünistler olmak üzere, tüm komünist grupların direnişi sayesinde gerçekleşti. Hepimizin bu dönem boyunca yürüttüğü çalışmalar birleştirilemese de, bu çalışmalar işçi sınıfı, gençlik ve kadınların saflarında TKP'nin yaşadığı ve savaştığı düşüncesini ayakta tuttuğu için tarihsel bir değer taşıyor.

TKP 7. Kongresi yalnız likidasyon sürecine son vermekle kalmadı, çeyrek yüzyıldan fazla süren “gruplar dönemine” de son verdi. Şimdi artık en yüksek organı Kongreyi toplayan, programını, tüzüğünü, organlarını bu Kongre’de onaylayan, ülkenin bir dizi ilinde temel örgütlerini kuran, buralardan gelen delegelerle Kongre kararlarını alan TKP Türkiye işçi sınıfının mücadelesinde hak ettiği yeri almış bulunuyor.

7. Kongre’de delegeler likidasyondan çıkışın bu kadar uzun bir zamana yayılmasını haklı olarak eleştirmişlerdir. Kaybedilen zamanda TKP MK ve PB’sunun, İl Komitelerimizin yöneticilerinin neredeyse yüzde doksandan fazlasının, bir kısmı Marksist-Leninist çizgiden bur-

juva çizgilerine geçerek, bir kısmı umutsuzluğa kapılarak, bir kısmı vefat ederek aramızdan ayrılmış, likidasyona son verecek öncü bir otorite yaratmak büyük zorluklarla karşılaşmıştır. Zaman kaybetmemizde, SSCB'deki karşı-devrimden sonra TKP'yi komünist olan ve olmayan devrimci güçlerle birlik içinde koruma ve savunma çabaları da rol oynamış, bu “sosyalist birlikten” umulanlar, sosyalist birlik partileri içinde omurgasını TKP'lilerin oluşturduğu bir “komünist platform” kurulamadığı için gerçekleşmemiş, komünistlerin özerk örgütlenmesinin olmaması yüzünden, “sosyalist birlik” süreci de hem likidasyonun derinleşmesine yol açmış, hem de TKP'nin kendi gücüyle likidasyondan çıkışını geciktiren bir etken olmuştur.

Gecikme aynı zamanda henüz kuruluş aşamasındayken Ekim Devriminde Kızıl Ordu'nun ve Bolşeviklerin organik bileşeni olarak yer alan, tarihinin çok kısa aralıkları dışında hiçbir zaman işçi sınıfı mücadelesinin ve devrimci süreçlerin dışında kalmayan ve her zaman öncü rol oynayan TKP, likidasyon süreci boyunca politik gelişmelerin dışında düşmüştür. 2014 yılında oluşturulan Geçici Merkez Komitesinin yeniden yapılanma ve örgütlenme çalışmaları ile TKP'nin sınıf mücadelesine aktif müdahalesi ve katılımı ivme kazanmış onbir yıllık süre içinde somut ilerlemeler kaydedilmiş, kimi mevziler kazanılmıştır.

Likidasyondan çıkışın gecikmesi, TKP'yle ne tarihsel olarak, ne programatik olarak ve ne de üye bileşimi olarak hiçbir ilgisi ve bağı olmayan unsurlara Anayasa Mahkemesinin “izniyle” parti ismini çalma ve hatta kimi kardeş komünist partiler arasına sızma fırsatı vermiştir.

Lenin'in ünlü makalesinin başlığından hareketle 7. Kongre uzun bir hazırlık sonrasında duruma “*geç olsun güç olmasın*” diyerek müdahale etmiş ve gecikmeyi telafi etmenin kesin yolunu çizmiştir.

Şu anda TKP dışındaki birkaç grupta yer alan komünistler, TKP'nin “doğal üyeleridir” ve parti saflarında yer alma kararı verdikleri gün parti örgütlerinin kapıları tüzüğün üyelik maddeleri ve program temelinde, bu yoldaşlarımıza açıktır. Aksi durumda sözü edilen gruplar “anti-parti fraksiyonist” konumlara sürüklenecek, likidasyona son verme amaçlarından uzaklaşacaklardır.

TKP 7. Kongresi'nin en önemli yönelimi, Ortadoğu çapında Kürt özgürlük hareketinin öncülük ettiği devrimci süreçte Türkiye işçi ve emekçi halkla, Kürt işçi ve emekçi halk arasında mücadele birliğini, kardeşleşmeyi gerçekleştirme misyonu yüklenmesidir. Rusya'da ortaya

çıkan devrimci süreçte Mustafa Suphi önderliğinde Lenin'in partisiyle omuz omuza silah elde savaşan ve burjuvazinin öncülüğündeki ulusal kurtuluş savaşını demokratik halk devrimine dönüştürmek için silaha sarılan, İ. Bilen yönetiminde işçi sınıfının politik öncülüğünü kazanan ve devlete karşı DGM ve tekelci burjuvaziye karşı MESS genel grevlerini örgütleyen, 1 Mayıs alanlarında kontr-gerilla kurşunlarına göğüs geren TKP, Ortadoğu'da derinleşen devrimci süreçte Kürt özgürlük hareketi ve sosyalist hareketle beraber "kollektif öncülük" yolunda 7. Kongre'yle ilk ve büyük adımı atmıştır.

7. Kongre, TKP'yi yalnız likidasyon ve "gruplar döneminden" çıkarmakla kalmamış, tüm örgütlerini devrimci süreç içinde partiyi yeniden inşa etmeye çağırmıştır. TKP, Ekim Devriminin ve sömürgecilere karşı Anadolu'daki isyanın içinde doğmuştur, odalardaki tartışmalar ve "temsiliyet pazarlıkları" sürecinde değil, devrimci sürecin saflarında birleşecek ve büyüyecektir.

7. Kongrede DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların komünist yöneticisi işçiler, delegeleri "*nerede kalmışsak, oradan başlıyoruz*" diyerek selamladılar.

7. Kongre 1983 Programı'nda bir dizi yenilikler yapmakla birlikte, küresel kapitalist sistemin ve bölgeselleşme süreçlerinin, Türkiye kapitalizminin, uluslararası komünist hareketinin daha bütünsel analizi ve buradan hareketle parti programında nitelikçe yenilenme ve Marksist-Leninist çizgimizi yeni dünya koşullarına yaratıcılıkla uygulama görevlerini TKP'nin 8. Kongre hazırlıklarını yapacak olan, 7. Kongre'de oluşmuş parti organlarına ve örgütlerine bırakmıştır.

TKP 7. Kongresi, legal alanda çalışan ve örgütlenen komünistlere, devrime yaklaşmanın somut eylem programını hazırlama tavsiyesinde bulunmuş ve TKP İdeolojik Bürosu'nu legalde çalışan ve örgütlenen komünistlere her türlü yardımı yapmakla görevlendirmiştir.

TKP 7. Kongresi likidasyon ve gruplar dönemine son vermiş, parti bayrağını yeniden yükseltmiştir. TKP Marksist-Leninist ve enternasyonalist, devrimci çizgisini bir kere daha ilan etmiştir.

Aynı zamanda 7. Kongre Türkiye işçi sınıfının ve Türkiye halklarının ve dünya komünist hareketi önünde likidasyon sürecine son verme ve devrimci süreçte rolünü oynama görevlerini gecikerek yerine getirmenin tüm sorumluluğunu yüklenmiştir. Seçilmiş MK, gerek sosyalist

dünya sisteminin çözülmesiyle, gerekse TKP'nin likidasyon süreciyle ilgili kapsamlı değerlendirmeler yapmak ve sonuçlar çıkarmakla görevlendirilmiştir.

Özetle TKP 7. Kongresi likidasyona son vererek üstüne düşen görevi yapmış, karşı karşıya olduğumuz düşünsel, örgütsel ve eylemsel köklü ve zorlu sorunları bütünüyle çözümlememiştir, çözüm yönünde ilk adımlar atmıştır. Bu görevleri yerine getirme sorumluluğu yeni parti organlarının ve örgütlerinin önünde durmaktadır. TKP 8. Kongresi bu sorunların çözülmesinin taçlandığı, *“ikinci Atılım”* dönemini başlatacaktır.

Yolumuz işçi sınıfının yolu, yerimiz devrimci süreçtir!

Yaşasın 7. Kongremiz!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın proletaryanın ve ezilen halkların enternasyonalist birliği!

Yaşasın özgür kadın devriminin öncüleri!

Faşizme, emperyalist ve bölgesel emperyalist savaşlara son!

Yoksullaşmaya, zorunlu göçlere son!

Çevreye duyarlı, ekolojik bir düzen için mücadele!

Kürt ulusal sorununa adil, demokratik ve barışçıl çözüm!

Demokratik Halk Devrimi ilk hedefimizdir, mümkündür ve kararlıyız!

Savaşımsız ve sömürsüz, Sosyalist bir düzen için ileri!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın Komünizm!

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

30 Kasım 2025

Açış Konuşması

TKP MK eski üyesi Metin Şimşek yoldaşın

7. Kongre son oturumu Açış Konuşması:

Değerli yoldaşlar,

TKP 7. Kongre prezidyumuna bana bu kürsüden sizlere hitap etme imkânı verdiği için teşekkür ederim.

Tarihi bir gün yaşıyoruz. 1920 yılında kurulan Türkiye'nin en eski siyasi partisi TKP'nin onlarca yılı bulan meşru organlardan ve temel örgütlerden yoksun olarak, gruplar tarafından yaşatılan varlığı bu kongreyle Marksist-Leninist parti teorisine uygun yapıya kavuşmuş olacak.

Kaybettiğimiz yılların tahribatı büyüktür. Partimiz, dünyada sosyalist ülkelerin dağılmasıyla başlayan üçüncü emperyalist paylaşım savaşı koşullarında ve Ortadoğu'da PKK'nin öncülüğündeki sosyalist yönetimli demokratik halk devrimi süreci boyunca, tarihinde ilk defa fiilen sınıf mücadelesinin dışına düşmüştür. Eğer başta TKP Geçici Merkez Komitesi likidasyondan çıkış amacıyla 7. Kongreyi toplamak üzere inisiyatif almasaydı, yaşanan gruplaşma süreci kaçınılmazlıkla yıkıcı bir yozlaşmayla, partimizin yüz yıllık tüm devrimci birikimlerinin yaşayan işçilerin, gençlerin, kadınların hafızasından silinmesiyle sonuçlanacak, TKP geride sadece tarihçilerin incelediği bir konu haline gelecekti. Nitekim TKP'nin tarihe karıştığını sanan pek çok tarihçi, partimizin müdahil olamadığı kimisi değerli, kimisi spekülatif ve hatta karalayıcı tartışmaları bu dönemde yapmıştır. Kimisi bu tartışmaları adeta TKP'nin "cenaze törenindeki" anma söylemine dönüştürmüştür.

7. Kongremiz TKP'nin, 1946 yılında kurulan TİÇP ve 1961 yılında kurulan TİP'in tarihi de içinde tüm tarihini "tarihçilerin arşivlerinden" geri almış, partimizin ontolojik varlığının gerçekliğine yeniden dönmüştür.

TKP tarihidir ama "tarih" değildir. TKP'nin tarihi bu salondadır. Bilen yoldaşın hemen hemen her yazısında ifade ettiği gibi, "*TKP yaşıyor ve savaşıyor.*"

Ancak gecikme bir gerçektir ve bu gecikmede biz yaşlı kuşak ko-

münistlerin ağır sorumlulukları vardır. Partiyi likidasyona sürükleyen dönemde o güne kadar partinin çeşitli organlarında ve örgütlerinde yer alan parti üyeleri aralarındaki ayrılıkları aşamamış, likidasyondan çıkış konusunda başlıca iki eğilim ortaya çıkmıştır:

Birincisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin karşı devrimle tasfiyesi ve TKP-TİP sürecinin kökten yanlış bir şekilde gündeme gelmesi, Haydar Kutlu yönetiminin TBKP'yi legalde kurma adı altında hem TKP'yi, hem de TİP'i likide etmesi ile ortaya çıkan kaotik durumdan “sosyalistlerin birliği içinde” TKP'yi yaşatma eğilimidir. Bu eğilim, TBKP'nin son kongresinde Sıtkı Coşkun ve Sadun Aren'in öncülüğünde Marksizm-Leninizm'den ayrılan gruba karşı alınan karara dayanmıştır. Ancak sosyalist birlik içinde yer alan, buna mukabil özerk bir Komünist Platform kuramayan TKP üyeleri, Sıtkı Coşkun'un ölümüyle birlikte erimiş, kurulan bir dizi sol partide bileşen olma vasfını kaybetmiştir.

İkincisi, ortak bir merkez yaratmaksızın, birbirine karşıt guruplar oluşturulmuş, Atılım Gazetesi etrafında örgütlenenler dışında, bu grupların her biri kendini “geçici” bir inisiyatif olarak değil, meşruiyetinin nereye dayandığı bilinmeyen, her biri diğerini yok sayan birer TKP olarak ilan etmiştir. Ancak bu grupların hiçbirisi kelimenin gerçek anlamında adına layık bir komünist partisi gibi örgütlenmemiş ve sınıf mücadelesinde yer almamıştır. “TKP benim grubumdan ibarettir” diyenlere bakan örgütsüz kalmış TKP üyeleri derin bir hayal kırıklığına uğramış ve bu gruplara yanaşmamıştır.

Sonuçta likidasyon sürecinden çıkışla ilgili her iki eğilim TKP'nin yeniden örgütlenmesini geciktirmenin sorumluluğunu taşımaktadır.

TKP gruplarının içinde Atılım Gazetesi etrafında örgütlenen kadrolar her iki eğilimin dışında bir tutum almıştır. Grubun yönetimi kendisini “geçici” ilan ederek, diğer komünist grupları dışlamaksızın “TKP” adını, partiyi yaşatmak adına almış ve işte bu salonlarda gördüğümüz gibi, görevini o günden bu yana örgütlenen komünistlerin iradesine teslim etmiş, grup olarak varlığını sona erdirmiştir.

Bir noktanın altını çizmeme izin verin. Atılım gazetesi çevresinde örgütlenen ve belli bir aşamadan sonra TKP geçici Merkez Komitesini oluşturan yoldaşlar sadece sosyal medyada bildiriler yayınlamakla yetinmemiş ülkede sınıf savaşımının tam içinde diğer devrimci, sosyalist güçler ve Kürt Özgürlük Hareketi ile bileşen hukuku içinde legal ve il-

legal m¼cadelelerini s¼rd¼rm¼þ, ¼rg¼tlerini kurmuþ, onlarca ilde ¼rg¼tlenmiþ ve binlerce yoldaþı harekete ge¼irecek mekanizmaları yaratm¼þ, DEP, BDP, HDP ve DEM partilerinde aktif g¼revler yerine getirmiþ, getirmeye de devam etmektedir.

Bu tarihi ger¼eđi burada dile getiriyor ve baþta en verimli ¼ađında kaybettiğimiz Kemal Kırın'ın ve Sıtkı Coþkun'un anısı ¼n¼nde saygıyla eğiliyorum! 7. Kongreyi toplayan Ge¼ici Merkez Komitesi ¼yesi ve onların y¼netiminde ¼rg¼tlenen siz yoldaþlarıma Ő¼kran duygularımı ifade etmek isterim. Bizlerin kimi ¼zg¼n g¼r¼þlerimiz, kimi hatalı analizlerimiz sonucunda baþaramadıđımızı sizler baþardınız ve parti tarihine isimlerinizi yazdırdınız. Sizleri devrimci duygularımla alkıþlıyor, Kongremizde ve bundan sonraki ¼alıþmalarımızda ve m¼cadelemizde baþarılar diliyorum.

Yaþasın T¼rkiye Kom¼nist Partisi'nin 7. Kongresi!

7. Kongre Çalışma Raporu

Türkiye Komünist Partisi 7. Kongresi'ne Geçici Merkez Komitesi adına Genel Sekreter Sedat Taner yoldaşın sunduğu Çalışma Raporu

Değerli Yoldaşlar

Partimizin 7. Kongresi'ne hoş geldiniz. Üç ayrı koldan yaptığımız bileşimlerden sonra kongremizin son aşamasını, dördüncü oturumunu gerçekleştiriyoruz.

Partimizin 5. Kongresi 1983 yılında toplanmış ve 12 Eylül faşist darbesiyle, diktatörlük koşullarında TKP'ye yönelik binlerce yoldaş ve sempatanımızın tutuklu olduğu bir ortamda gerçekleşmişti. 5. Kongre öncesi "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri" tartışmaya açılmış ve 5. Kongre'de son parti programımız onaylanmıştı. Ardından 1988'de 6. Kongre yapıldı. 6. Kongre TKP'yi feshet ve TİP ile birleşerek TBKP'ye katılma kararı aldı. 37 yıl sonra 7. Kongremizi topluyoruz. Dünyada, bölgemizde ve ülkede bu süreç içinde çok ciddi değişiklikler oldu. Bu konuları ele alacağız. Ancak buna geçmeden önce partimizin süreç ile ilgili bir değerlendirmesini sunmamız gerekiyor.

Bugün son aşamasını tamamladığımız Kongre sürecine partimizi taşıyan yoldaşlar, 1987 yılına kadar TKP içinde aktif kimi Yöre komitelerinde ve MK aparatlarında çalışan yoldaşlarımızdır. 1987 ve 1988 yıllarında TBKP sürecinin içerik ve oluşum biçimini eleştirerek TBKP sürecinde TBKP'li olarak yer almayı, TKP MK PB'sunun daha önce sürdürdükleri görevleri sürdürmelerinin partinin illegal aparatlarının çalışmaya devam etmesi için mecburiyet olduğu telkininden sonra TKP'li olarak yürüttükleri görevleri sürdürmeye devam etmişlerdir. 1988 yılında TKP'nin feshi sonrasında da bir TKP parti örgütü olarak faaliyetlerini 1992 yılı sonunda kadar sürdürmüşlerdir. Türkiye'de kurulan legal TBKP, SBP, BSP ve ÖDP oluşumlarında yer almadan bu partilerde üye ve yönetici olarak görev yapan TKP'li eski yoldaşlarımız ile ilişkilerini sürdürmüşlerdir. Aramızda bu oluşumlarda parti kararı ile görev alan yoldaşlar da mevcuttur. 1998 yılında aramızdan ayrılan kadar Duman yoldaş (Sıtkı Coşkun) ile birebir irtibat halinde, Duman

yoldaşın da Zaro yoldaşla ilişkileri temelinde TKP'lilerin bu partilerde bir Platform olarak örgütlenmelerini savunmuş ve süreç içinde tekrar TKP'nin 6. Kongrede alınan fesih kararının kaldırılması temelinde illegal TKP faaliyetlerinin tekrar devamının sağlanması ve yasal alanda da Komünist Platform olarak yoldaşlarımızın örgütlü çalışmalarını yer aldıkları partilerde sürdürmeleri hedeflenmişti. Ülkede Duman yoldaşın yönetiminde 30-40 arası kadro yoldaş ve yurtdışında 15 kadro yoldaş ile yürüyen bu çalışma öncelikle Sovyetler Birliği ve Sosyalist devletlerde yaşanan karşı-devrimin nedenleri üzerine bilimsel çalışmalar yürütüp bu yenilgiden sonuçlar çıkarmayı hedefliyor aynı zamanda da örgütlü ilişkilerin tekrar geliştirilmesi ve toparlamanın tamamlanması hedefleniyordu. Bu süreçte BSP, SBP ve ÖDP içinde çalışan yoldaşlara maddi, teknik ve politik alanlarda destek faaliyeti yürütülüyordu. Keza 1987 – 1990 arası Kutlu ve Sargın tutukluken etik olarak TBKP süreci olmasına rağmen dayanışma, diploması ve maddi-teknik alanda faaliyetler ile sorumluluk gereği ciddi görevler yerine getirildi. Kutlu ve Sargın'ın Mayıs 1990'da tahliyesi ve özellikle Haziran 1990'da TBKP'nin ülkede legal olarak kurulması ile bu alandaki görevlere son verildi ve sadece güvenilen TKP'li eski kadrolar ile ilişkiler sürdürüldü.

1998 yılı Temmuz ayında aramızdan ayrılan kadar TKP MK PB eski üyesi Duman (Sıtkı Coşkun) ile örgütsel ilişki içindeyken 1990'dan itibaren TKP MK eski üyesi Yıldırım (Cemal Kıral) yoldaşla da ilişkilerimiz kesintisiz sürüyordu. Özellikle kolektifimizin yurt dışında Almanya, Yunanistan, İspanya, Portekiz, Rusya, İran, Irak, Lübnan, Kolombiya ve Şili komünistleri ile oluşturduğumuz çalışma grubunda (bu konuya ayrıca değineceğiz) yürüttüğü tartışmalar ve politik değerlendirmeler ile ilgili Duman yoldaşla da yaptığımız gibi, kendisiyle görüş alışverişi içinde bulunduk. Yıldırım yoldaşın İzmir, İstanbul ve Ankara'da kimi yoldaşlarla ilişkileri vardı ve Türkiye'de TBKP adıyla yasal bir parti kurma amacını güdüyordu. Bu konuda Şahabettin Bakırsan yoldaş dahil bir dizi emektar yoldaş ile de ilişki içindeydi. Yıldırım yoldaşın örgüt konusunda ve düşünsel olarak Kemalizm, Kürt ulusal sorunu konularında farklı yaklaşımları vardı.

1998 yılı Temmuz ayında Duman yoldaşı toprağa teslim ettikten sonra Taksim Gezi Parkında yurtdışı ve ülkeden 7 yoldaş bir toplantı yaptık ve o güne kadar ülkede Duman yoldaş bağı üzerinden sürdürülen çalışmaların o günden itibaren sürdürülmesi ve TKP MK Organı

Atılım'ın yayını etrafında ön örgütlenme yapılması kararı aldık. Ne ki Duman yoldaşın kaybindan sonra ülkedeki ilişkilerde bir kopuş yaşandı. Belli sayıda yoldaş TKP örgütlenmesi yapmaya ilgi duymadıklarını ÖDP'li olarak siyasal yaşamlarını şekillendirmeyi doğru bulduklarını dile getirdiler. Kolektifimiz de sayıları 12 ila 15 arasında değişen yoldaşlarla ülkedeki bağları sürdürme kararı aldık ve bu temelde yürütülen çalışma da bugünlere gelmemizde alt yapıyı oluşturdu.

Yoldaşlar

1998 yılından itibaren Uluslararası Komünist Kolektif'te yürütülen teorik tartışmalar ve ideolojik, politik değerlendirmeleri yoldaşlarımız arasında da ülkede ve yurt dışında gruplar halinde düzenli tartıştık ve kendi çizgimizi yaratmaya çalıştık. Bu tartışmaların sonuçları tartışmaya açtığımız ve 7. Kongremiz ile karar altına aldığımız Parti Programımıza yansımış durumdadır. Uluslararası Komünist Kolektif, andığımız ülkelerdeki kardeş partilerin azınlıkta kalıp partilerinin devamlılığını sürdürme çalışmalarının bir parçası idi. Marksizm-Leninizm temelinde Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist devletlerdeki karşı-devrimin nedenlerinin değerlendirilmesi, yaşanan değişiklikler sonucunda Komparti program ve politikalarının güncellenmesi, Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin verili koşullardaki niteliklerinin değerlendirilmesi, Marksizm-Leninizm'e içkin teorik sorunların tartışılması ve irdelenmesi oluşturulan çalışma gruplarında yürütülen bilimsel faaliyetin ana konularını oluşturuyordu. Bir örnek vermek gerekirse Alman Komünist Partisi 1985 yılından itibaren Gorbacov döneminde en üst organlarından en alt temel örgütlerine kadar dışarıdan bakıldığında "yenilenmeciler" ve "dogmatikler" olarak nitelenen ciddi gruplaşmalar, politik görüş farklılıkları ve tartışmalar yaşadılar. 1990 yılında Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Federal Almanya Cumhuriyeti tarafından ilhakından sonra bu gruplaşma, bölünme ve ayrışma ile sonuçlandı. DKP ciddi oranda üye kaybı yaşadı. 60.000 üyeden 1.500 üyeye düştü. Ayrılanların arasında eski PB ve MK üyeleri de mevcuttu. Bunların büyük çoğunluğu bugün Sol Parti adını taşıyan o dönemde DAC'deki ASBP'nin devamı olan SED/PDS'te yer aldılar. Bir kısmı Yeşiller Partisine, bir kısmı SPD'ye geçti bir kısmı da apolitize oldu. Bizler DKP'yi sürdürmeye karar veren yoldaşlar ile en üst düzeyde ilişki ve diyalog içinde tartışarak onların da deneylerinden yararlandık. DKP bir program taslağı hazırladı ve 11 yıl tartıştı. Her konuda görüş

birliğine varmadan, görüş birliğine varmadıkları konulardaki farklı görüşlere de işaret ederek 11 yıl sonra parti programlarını onayladılar. Bu bir geçiş sürecine işaret etti ve daha sonraki yıllarda tekrar bir ayrışma yaşadılar. Bugün ise güçlenerek, özellikle gençler ve genç işçiler arasında örgütlenerek ciddi mesafe katettiler. DKP deneyimi çok önemli bir deneyimdir. Özellikle DAC'ni sonuna kadar savunan ve Federal Almanya'daki aşırı anti-komünizm koşullarında, likidasyonu önlemek, örgütlüğü sürdürmek ve sadece sürdürmek değil, geliştirmek selamlanacak bir başarıdır. Yunanistan KP örneği de önemlidir. Biliyorsunuz bugün Syriza adıyla devam eden sol liberal parti Gorbaçov döneminin etkileri ve Sovyetler Birliğindeki karşı-devrim döneminde Synospismos (Sol Birlik) adı altında YKP'nin de katılımıyla diğer sol, sosyalist, yeşil ve Troçkist gruplarla seçimlere katılmış, başarı elde etmiş ve bir dizi YKP yöneticisi -PB ve MK üyeleri dahil- artık YKP'ye ihtiyaç kalmadı siyasete Synospismos'ta devam etme kararı vermişlerdi. YKP'de bizim kuşaktan komünistler o dönemde partilerine sahip çıkarak likidasyonu engellemişler ve bugün Yunanistan siyasetinde etkin bir güç durumuna gelmişlerdir. Şunu ilave etmek gerekir ki, Uluslararası Komünist Kolektifi ve çalışma gruplarını oluşturan bu kardeş partiler arasında da özellikle Rusya ve Çin değerlendirmeleri konusunda farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu konular da günümüzde halen tartışılmaya devam edilmektedir. YKP'nin bizim partimizin yarattığı boşlukta SİP ile ilişki kurarak SİP'in TKP adını almaya teşvik etmesi ise yüz yıla dayanan TKP-YKP kardeşlik ilişkilerinde bugün de çözülmesi gereken bir sorun olarak gündemimizde durmaktadır.

Yoldaşlar bizler maalesef aynı sonucu alamadık. Partimizin o dönemde MK ve PB'ndan hiçbir yoldaş likidasyona karşı açık tavır almadı. Kimisi yaptıklarının doğru olduğunu sanarak, küçük bir azınlık da parti disiplinine uymak adına partinin sürdürülmesi için insiyatif göstermediler. Kimi yöneticilerimiz pasifleşti, Marksizm-Leninizm'e ve Sosyalizme olan inançlarını yitirdiler, kimileri Haydar Kutlu'nun yıkıcı politikasında birlikte davrandılar ve bugün de hala aynı konumdadılar -ki bu grup da Marksizm-Leninizm'e ve Sosyalizme inançlarını yitirmişlerdir, kimileri de SBP, BSP, ÖDP süreçlerinde yer alarak partimizin örgütlülüğüne son noktayı koymaya hizmet ettiler. Niyetleri farklı olmuş olsa da sonuç budur ve bunun adını doğru koymamız gerekmektedir. Bizler ise o dönemde Yöre Komiteleri ve MK aparatında görev alan yoldaşlar olarak bu konuda temsil sorununu dikkate alarak zayıf davrandık.

1997 yılında Yıldırım yoldaşın girişimi ile Şiko ve Yelkenci yoldaşlar ile bir araya geldik. Üç yoldaştan oluşan bir koordinasyon oluşturduk. Yıldırım yoldaş bizleri bir araya getirmesine rağmen bu çalışmaya mesafeli durdu. Teorik ve ideolojik alanda yararlı tartışmalarımız oldu. Ancak pratik adım atmak ve örgütlenme konusunda yoldaşlarımız ile maalesef anlaşamadık. Üç kişilik koordinasyonu beş kişiye çıkaralım, Atılım'ın yayınına başlayalım dedik, 15 yoldaşın katıldığı toplantılarda çoğunluk bunu önermesine rağmen buna itiraz edildi. Peki o zaman Atılım değil de Enformasyon Bülteni olarak Durum'u yayınlayalım dedik. Kabul görmedi. Üç kişilik koordinasyonda ülkeye dönüp üç ayrı kente yerleşerek çalışmalarını geliştirme kararı alınmıştı. Şiko ve Yelkenci yoldaşlarımız sağlık ve emeklilik durumlarını gerekçe göstererek bu kararı kendileri adına uygulamaktan vazgeçtiler. Yoldaşlarımız 2010 yılında genel bir toplantıda "sizlerle bu iş olmaz" diyerek ayrıldıklarını deklare ettiler. Bu tür çalışmalardan verim alınamayacağını ifade ettiler, bu çalışmayı da sürdürmeyeceklerini belirttiler ancak daha sonra bizim de yayınına geçici olarak durdurduğumuz web sitesini almak için kardeş bir partiye baş vurdular. Üç görüşme yapıp sonuç alamayınca kendileri yeni bir web sitesi kurdular ve bir süre sonra da Durum yayınına çıkmaya başladılar.

Bizler bu ara süreçte ilişkilerimizi korumaya devam ettik fakat nasıl bir çıkış yapacağımız konusunda kardeş partiler ile istişarelerde bulunurken kardeş partilerden yoldaşlarımız artık beklemeye gerek olmadığı ve yolumuza devam etmemiz gerektiği görüşünü belirttiler. Biz de bunu kolektifimizde değerlendirerek çalışmalarımızı hızlandırdık. Önce Atılım'ın yayınına tekrar başladık. Ardından web sitesini daha aktif kullanmaya başladık ve ülkedeki yoldaşlarımızın girişimi ile legal yayın ve örgütlenme faaliyetlerini geliştirdik. 2014 yılında ülkede bir Konferans düzenleyerek çalışmalarımıza ivme kattık. Geçici bir Merkez Komitesi oluşturduk. Onbir yıllık bir ön çalışmadan sonra bir buçuk aylık bir kongre süreci ile program tartışmamızı da tamamlıyoruz. Böylece Geçici Merkez Komitesi de görevini yerine getirmiş ve tamamlamış oluyor.

Yoldaşlar

Bu konuyu geçmeden yaşadığımız süreç açısından önemli bir konuya daha değinmek istiyoruz. Kolektifimizin çalışmalarının başlangıcında hiçbir eski MK ve PB üyesinin çalışmalara katılmadığından söz

etmiştik. 2014 yılında ülkede çalışmalar ve yayın faaliyeti gelişmeye başlayınca eski MK ve PB üyeleri de ilgi göstererek bizlerle ilişki kurdular. Bu gelişme değişik aşamalardan geçerek gerçekleşti. Sonucunda son TKP MK'sından üç eski MK üyesi yoldaşımız ile bir PB üyesi yoldaşımız sürece dahil olarak çalışmalarımızın nitelikçe gelişmesine ciddi katkılarda bulunmuşlardır. Bu yoldaşlarımız komünist ahlak, disiplin ve tüzük gereği özeleştirilerini geçici Merkez Komitesine sunmuşlar ve sürece güç katmışlardır. 7. Kongremizin hazırlık çalışmalarına yıllardır katılarak ve Kongremizin ilgili oturumlarında yer alarak görev alma sorumluluklarını ilan etmişlerdir. Böylece aslında olmamasına rağmen kolektifimizin meşruiyet sorunu tamamen çözülmüştür. Bu yoldaşlarımızı ayrıca selamlamak istiyoruz.

Değerli Yoldaşlar

Partimiz kuruluşundan itibaren bir dizi badireler atlatmıştır. Kuruluşundan dört ay sonra kurucu Genel Başkanımız Mustafa Suphi yoldaş, Genel Sekreterimiz Ethem Nejat yoldaş ve Suphi yoldaşın eşi Mariya Suphi yoldaş dahil 14 yoldaşımız Kemalist komplo sonucu Karadeniz'de haince katledilmişlerdir. Şefik Hüsnu yoldaş kuruluş kongresine katılmadı. Suphilerin katlinden sonra partiyi yönetmeye çalıştı. 1922'de toplanan 2. Kongre Salih Hacıoğlu yoldaşı Genel Sekreter olarak belirledi. 1925'de gerçekleştirilen 3. Kongre'de Şefik Hüsnu Genel Sekreter oldu. Bu Kongreye Akaretler Kongresi adı verilmiştir. TKP'nin 10 Eylül 1920'de kuruluş kongresini ve Komintern üyeliği konusunda şüphe yaratan bu akım bugün de TKP'nin Mustafa Suphi çizgisine karşı çıkanlar tarafından inkâr ediliyor ve TKP tarihi 1925'ten başlatılmak isteniyor. Ufak bir ayrıntı gibi görünen bu durum özünde komünist hareket içindeki iki ayrı damarın ifadesidir. Özellikle Vedat Nedim Tör ve Şevket Süreyya Aydemir gibi devlet ajanlarını bu kongre ve akabindeki süreçte partinin başına bela eden Şefik Hüsnu'dür. Partiyeye çok zarar vermiştir. Nazım Hikmet yoldaş Şefik Hüsnu'nün çizgisine karşı mücadele etmiştir. 4. Kongre Haliç Kongresidir, bu Kongrede geçici Merkez Komitesi belirlenmiş ve yaşanan olumsuzluklardan sonra parti birliğini sağlama adına mesafe alınmıştır. Bilen yoldaş zindanda olduğu için bu kongrede gıyabında MK üyeliğine atanmıştır.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinden sonra devlet durmadı. 20'li, 30'lu, 40'lu yıllarda baskı ve tevkifatlara ara verilmedi. 1951 Tevkifatı parti faaliyetlerine ciddi darbe vurdu ve parti içinde-

ki ayırık otları ortaya çıktı. 51 Tevkifatının oluşumunda da ciddi kadro hataları mevcuttu. Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli'nin partiye karşı başlattıkları bozguna girişimler ayrışma ve bölünmeler ile sonuçlandı. 1951 Tevkifatından sonra Yakup Demir yoldaş partiyi toparlamak için yoğun bir çalışma içine girdi. 60'lı yıllarda Yakup Demir, İ.Bilen, Nazım Hikmet ve Aram Pehlivanlı yoldaşlar yurt dışında Dış Büro oluşturarak ülkede ve yurt dışında parti faaliyetlerini toparlamak için yeni bir dönem başlattılar. Başta Bizim Radyo olmak üzere sosyalist ülkelerde Türkçe yayın servislerinin devreye girmesini sağladılar. Ülkede Mehmet Ali Aybar, Sadun Aren ve Behice Boran yoldaşlara dayanarak TİP örgütlenmesini desteklediler. Yurtdışında özellikle Batı Avrupa'da işçiler ve öğrenciler arasında kardeş partilerin desteği ile örgütlenmeye başladılar. Kadro yetiştirdiler, ülke ile köprü kurdular.

60'lı yılların sonunda Mihri Belli TİP üyesi devrimci gençleri MDD politikaları, cuntacı anlayışı ile yanlış yönlendirerek TİP'ten kopardı ve onlarca yiğit devrimcinin devrim için idam edildiği, katledildiği sürece yol açtı. Deniz Gezmişler, Mahir Çayanlar, İbrahim Kaypakkayalar... dönemin en parlak devrimci gençleri toprağa düştü. Halbuki Sinan Cemgil'in babası ve annesi TKP üyesiydiler, Deniz Gezmiş Ankara'da emektar TKP kadroları ile ilişkiliydi, hem Deniz Gezmiş hem de Mahir Çayan daha sonra TKP içinde yer alacak olan TİP ve FKF içindeki öncü kadrolar ile yakın ilişki içindeydiler. 70'li yılların başında 12 Mart faşist darbesi ile birlikte Harun Karadeniz'i de dahil ettikleri düzmece TKP Davaları açtılar. Bütün bu süreçler partiye çok zarar verdi. Yaraların onarılması Yakup Demir yoldaşın sekreterliğinde başlayan ve görev değişimi sonrası Bilen yoldaşın yönetiminde gerçekleştirilen 1973 Atılımı ile mümkün oldu. Bu sefer de Behice Boran gibi eski parti kadrolarının 12 Mart sonrası ikinci TİP'i kurarken TKP'ye karşı aldıkları tavır yapıcı bir yaklaşım sergilemedi. Aynı şekilde Hikmet Kıvılcımlı etkisinde örgütlenen TSİP de benzer bir tavır içinde oldu. Kısaca, Şefik Hüsnü, Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli'nin başlattığı bölünmeler Türkiye devrimci hareketi içinde bugünlere kadar uzanan ayrışmaların nedeni oldu. Partimiz bugün yeni programında bu bölünme ve ayrışmaları onarmak için parti saflarında olmasa bile Devrimci Cephe içinde aşılmasını ön gören bir perspektif sunuyor.

1973 Atılımı ile 1977'de gerçekleştirilen "Konya Konferansı" ve yayınlanan parti programı partimizin ülkede işçi sınıfı, köylüler, ay-

dınlar, kadınlar ve gençler arasında örgütlenmesine yol açtı. İşçiler ve aydınlar nitelikli bir Barış Hareketi yarattılar. 12 Mart öncesi süreçten sonuç çıkararak işçiler, kadınlar ve gençler TKP’de örgütlendiler. Ülkede parti örgütleri kuruldu, fabrikalarda parti temel örgütleri, ilçelerde semt komiteleri, illerde il komiteleri ve bölgelerde yöre komiteleri kuruldu. Legal ve illegal yayın faaliyetleri hız kazandı yaygınlaştı. TKP’nin Sesi Radyosu önemli bir bilgi ve haber kaynağı oldu. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi sonrası gelişen sınıf hareketi, 1 Mayıslar üzerindeki yasakların kalkması, DGM Direnişleri, MESS Grevleri, Genel Direnişler ile taçlandı. Partimiz aynı dönemde MK’ya bağlı Kürdistan Seksiyonunu oluşturarak Kürdistan’da kapsamlı bir örgütlenme gerçekleştirdi. Kürdistan Yöre Komitesinin altında hemen hemen tüm Kürt illerinde İl Komiteleri oluştu, önemli ilçelerde Semt Komiteleri kuruldu. Bu dönem sınıf hareketinin yükseliş dönemi oldu. Aynı zamanda yüzlerce yoldaş ve sempatizanımız 1976-1980 sürecinde faşist saldırılar, devletin paramiliter güçlerinin organize ettiği suikastlar ile toprağa düştü. Talip Öztürk, Kemal Türkler gibi milyonların sahip çıktığı sınıf savaşımının önderleri burjuvazi tarafından planlı olarak katledildiler. Toprağa teslim ettiğimiz tüm yoldaşlarımızın mücadelelerini saygıyla selamlıyoruz. Söz veriyoruz anılarını mücadelemiz içinde yaşatacağız.

TKP’nin bu yükselişi 12 Eylül 1980 faşist darbesi ile durdu. Faşist Cunta “Kızıl Fener Operasyonu” ile partimize karşı kapsamlı bir imha hareketine girişti. Binlerce yoldaş ve sempatizanımız tutuklandı, işkencelerden geçti, uzun yıllar zindanlarda yattı. Parti MK üyemiz Deniz yoldaş, Mustafa Hayrullahoğlu, Bursa İl Komitesi üyemiz Ahmet Hilmi Feyzioğlu işkencede katledildiler. Binlerce parti kadrosu ve yöneticisi ağır işkencelerden geçtiler ve sakat kaldılar. PB üyemiz Aydan Bulutgil ve MK üyemiz Ömer Ağın bunlara örnektir. Bu yoldaşlarımız parti tarihimizin onurlarıdır. Bugün Marksizm-Leninizm’e sırtını dönen, partimizi 80’li yıllarda bitirme noktasına taşıyan yöneticilerin affedilmeyecek bir yanı da bu yoldaşlarımızın anılarına ve mücadelelerine gösterdikleri saygısızlıktır. Tarih bu davranışı affetmeyecektir.

Parti 12 Eylül faşist darbesinin gelmekte olduğunu gördüğü halde gerekli tedbirleri alamamıştır. 1979 yılında kampanya açarak partiye bir dizi üye alınmıştır. Halbuki yapılması gereken o süreçte varolan ve çalışan parti yapılarını korumak için yurt dışına çıkarmadan ve parti komiteleri ile bağlarını koparmadan ama konspirasyon tedbirlerini yeniden düzenleyerek gelen tehlikeye yönelik hazırlanmaktı. 12 Eylül

darbesi sonrasında ise bir kısım MK üyelerini ve parti yönetici ve kadrolarını yurtdışına çıkarmak, süren MESS Grevlerini durdurma talimatı vermek yerine direnerek cuntaya hoş geldin demek gerekirdi. Bu direniş beraberinde ciddi zayıatlar getirebilirdi, ancak bu zayıat uygulanan yöntemin yarattığı zayıattan daha büyük olmayacaktı. Parti savaşarak planlı bir şekilde kendini koruyarak geri çekilecek ve yeni mücadeleler için güç biriktirecekti. Partide ayrımcılık yaratılmayacaktı. Yenilsek de direnerek, savaşarak yenilecektik.

Partinin 12 Eylül öncesi ve hemen sonrası zaafının en önemli nedenlerinden biri parti içinde iktidar mücadelesi veren grupların varlığıdır. 1978/79 yıllarında İşçinin Sesi muhalefeti ile başlayan süreç doğru yönetilememiştir. İşçinin Sesi olayının muhalefet durumuna yükselmesi dahi önlenebilirdi. R.Yürükoğlu'nun Bilen yoldaşın bilgisi dahilinde kaleme aldığı çalışma "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye" kitabı daha sonra MK tarafından reddedilmiş ve durum krize dönüşmüştür. Bu durumun oluşmasında kardeş sosyalist ülkeler partilerinin rolü bilinmektedir. İşçinin Sesi'nin en son geldiği nokta her muhalefet hareketinin sonunda varacağı noktadır. Aynı dönemde partiye Partizan çevresinden gelen yoldaşların, Yelkenci ve Şiko yoldaşların temsil ettiği aralarında Metin Gür gibi TİP'ten gelenlerin de olduğu Batı Avrupa ve F.Almanya'dan örgütlenen yoldaşların, kapatılmadan önce TİP'te yer alan Sosyalist Mücadele Birliğinden yoldaşların, H.Erdal gibi TİP Emek Grubundan gelen yoldaşların etkinlik kurma yarışı partiye sadece zarar vermiştir. Yükseliş döneminde partiye önemli kadro kaynağı yaratan GSB'den gelen yoldaşlara parti üst yönetiminde yer verilmemiş, ara organlarda önemli görevler yerine getirmişlerdir ve bu çarkın içine girmemişlerdir. Uzlaşmaz gibi görünen gruplar kimi zaman taktiksel olarak birbirlerini desteklemiş, sonrasında tekrar aralarındaki mücadelelere devam etmişlerdir. Örneğin Almanya grubu Yürükoğlu'na karşı Türkiye'de örgütü temsil eden yoldaşlarla birlikte davranmış, görünürde H.Erdal'ın pasif göreve alınmasında da aynı tavrı göstermiş ancak daha sonra H.Erdal'a kaçıışı öncesi ve kaçıışı için teknik destek sunmuş, ardından da o dönemde Türkiye parti örgütlerini temsilen Genel Sekreter adayı olarak belirlenen Haydar Kutlu'ya karşı çıkmıştır. Sadece bugünden bakıldığında değil, yaşandığı günlerde de komünist tavra uymayan, samimi olmayan, entrikacı davranışlar ideolojik ve politik tartışmanın yerini almış, parti yapısında ciddi yaralar açmıştır. Halbuki program ve tüzük temelinde birleşen yoldaşların politik konularda

farklı görüş ve yaklaşımlarını komünistçe tartışıp karar almaları mümkünken konular kişiselleştirilmiş ve görüşler yerine kişiler tartışılmaya başlanmıştır. Eğer bunun yerine açık tartışma, ortak karar, politika ve eylemde birlik sağlansaydı partimizi hiçbir güç likide edemezdi. Likidasyonun koşulları gruplaşmalar ve grupların iktidar mücadelesi ile oluşmuştur.

12 Eylül'den sonra 1983 yılında Ülke Gençlik Komitesi'ne yönelik başlayan entrikalar ve sorumlu yoldaşların by-pass edilmesi yanlış yönetimin ve gruplaşmanın alt örgütlere yansıtılmasının başlangıcı olmuştur. Bunu ülkede ve yurt dışında bir dizi benzer uygulama izlemiş, çalışmalar olumsuz yönde etkilenmiş, kimi alanlarda felç olmuştur. Tüm bu süreçleri yaşayan yoldaşlardan bazıları aramızdadır. Kimileri politik olarak savrulmuş, kimileri de politikanın dışına düşmüştür. Tür-lü fedakârlık gösteren çok değerli yoldaşların bu duruma gelmelerinin sorumluları bellidir.

Deniz yoldaşın yakalanması, ihbar edilmesi konusu aydınlatılmış durumdadır. Bu suçun üstü örtülmüştür, ihbar eden gizlenmiş ve sahip çıkılmıştır, bugüne kadar bu konu gizlenmek istenmektedir. Mızrak çuvala sığmadı. Sorumluları hayattadır.

Bu ve bunlara benzer bir dizi olgunun üstüne sünger çekilemez. İlgili organlarımız bu konuları hassasiyetle değerlendirecek, gerekli sonuçları çıkaracak ve parti kamuoyuna sunacaktır. Bunu geçmiş olayları kaşımak için değil, bir kez daha tekrarlanmaması için yapıyoruz. Bugün ortalıkta hiçbir şey olmamış gibi dolaşan, ahkâm kesen unsurlar teşhir edilmelidir.

Değerli Yoldaşlar

Partimizin yaşadığı likidasyon sürecinin oluşması 5. Kongre'de "TKP'de birlik" içerikli TKP-TİP birliğinin dışarıdan yapılan dayatmalar, TİP'in ısrarı ve TKP ile TİP arasında tepeden yürütülen, gerekli hazırlıkların yapılmadan birleşmenin gerçekleştirilmesi ile başlamıştır. Kadro niteliğindeki farklılıklar, ülkede TKP illegal örgütleri ile yarı legal TİP örgütlerinin birleştirilmeye çalışılması, cuntaya karşı mücadelede ülkede özellikle gençlik örgütleri arasında farklı yaklaşımların olduğu ortamda dayatılan birlik ve bunun organlarda yarı yarıya eşit sayılarda olarak kabul edilmesi sağlıksız bir birliğin başlangıcı oldu. Yetmedi, illegal kurulması kararlaştırılan TBKP Behice Boran yoldaşın ölümü sonrasında gerçekleştirilen "Türkiye'ye dönüş eylemi" ve "Bir-

lik, Yasallık, Yenilenme Kampanyası” sonucunda farklı bir mecraya yöneldi ve likidasyonu mühürledi. Bu süreç içinde TBKP’de görev almamalarına rağmen birleşme sürecinde TKP MK ve PB’nda görev alan sayıları azınlıkta kalan yoldaşların karşı oy vermelerine ve itirazlarına rağmen oy çokluğu ile alınan karara parti disiplini gözetilerek uyum sağlanması dikensiz bir gül bahçesi ortamına yol açtı. Bu süreçte parti zayıfladı, bölünmeler, ayrışmalar, ayrılıklar yaşandı. Bu sürece itiraz eden partililerden oluşan ve açık tavır alan 10 Eylül dergisini yayımlayan Komünist Birlik kolektifi süreklilik sağlayamadı, Kolektifin kimi yöneticileri süreç içinde likidasyonu yöneten yöneticiler ile uzlaştı, kimileri ise Gümüldür Toplantısı ile başlattıkları süreç Ürün Dergisi, Savaş Yolu Dergisi, TKP 1920 ve sonunda Toplumsal Kurtuluş Partisi süreçlerini izleyerek başarısızlıkla sonuçlandı. Toplumsal Kurtuluş Partisi bugün Aydınlık çizgisinde “Vatan-Emek-Cumhuriyet” sloganı ile kendisini tarif etmektedir. Yine 1980 sonrası cuntanın nitelenmesine ve partinin izlediği örgütsel ve politik çizgiye itiraz eden Devrimci Kanat muhalefeti oluşmuş, çok değerli yoldaşların içinde yer aldığı bu oluşum tartışma yerine mevcut yönetim tarafından dışlanmış ve düşman ilan edilmiştir. Bu yoldaşlarımızın ciddi sayısı siyaset dışına düşmüş, varlığını sürdüren kimi değerli yoldaşlarımız ile ise diyaloglarımız ve dirsek temasımız sürmektedir.

Partiyi likidasyona taşıyan fraksiyon, TBKP’yi yasal olarak kurmalarına rağmen Cem Boyner’in “Yeni Demokrasi Hareketi” olan burjuva-liberal harekete katıldılar, TBKP tabanını da SBP, BSP ve ÖDP istikametine yöneltmek macerayı sonlandırdı. Bir dizi eski TKP kadrosu ve ara organ yöneticisi YDH organlarında görev aldılar. TKP PB üyeleri YDH programını kaleme aldılar. Bu süreç TİP-TKP birliğinin geldiği son nokta olmuştur.

Bu süreçte ülkede TBKP fikrine parti kararı doğrultusunda sahip çıkan, Kutlu-Sargın tutsakken dayanışma için özverili bir çalışma yürüten, Adımlar Dergisi temsilciliklerini kuran, ardından TBKP İl ve İlçe örgütlerini kuran yoldaşlarımızı kınamıyoruz. Kendilerini bu süreci objektif olarak değerlendirmeye, komünist bilinç ve görev anlayışlarının kötüye kullanıldığını görmeye çağırıyoruz. Ruhunu burjuvaziye satmamış olan yoldaşlar bizim yoldaşlarımızdır ve bir dizi yoldaşın yaptığı gibi onları özeleştirir yaparak parti saflarında mücadeleye çağırıyoruz.

TKP’yi yeniden örgütlemek için bizim dışımızda oluşan girişimleri

meşru kabul ediyoruz. Bu yoldaşlarımıza program tartışmalarını birlikte yürütmeyi ve kongremizi birlikte gerçekleştirmeyi önerdik. Ne var ki maalesef bu konuda olumlu bir yaklaşım almadık. Kimi konularda farklı yaklaşımlarımız olabilir, ancak bunlar görüşerek, tartışarak ele alınacak konulardır. Bu kongreye daha önce bu kolektiflerde görev alan yoldaşlarımızdan hatırı sayılır bir katılım var. Ancak gruplar devam ettiği sürece bu sorun çözülmüş olmuyor. Şimdi bu yoldaşlarımıza son bir öneri yapıyoruz. Bu kongrenin iradesine uyararak bir araya gelelim, partide yerinizi alın, görevler üstlenin ve 8. Kongre'yi, hazırlayacağımız yeni programı birlikte gerçekleştirelim. Bu çağrımıza olumlu yanıt vermezseniz 7. Kongre'nin iradesi sizi parti dışında kalmış fraksiyoncu gruplar olarak nitelendirmek zorunda kalacaktır.

Değerli Yoldaşlar

37 senede dünyada, bölgede ve ülkede köklü değişiklikler yaşandı. Uluslararası alanda yürüten sınıf mücadelesi Dünya Komünist Hareketinin yenilgisi ve gerilemesi ile sonuçlandı. Şimdi bir dizi mevziyi kazanmak için belki sıfırdan değil ama eksiden başlıyoruz.

80'li yılların başında Polonya'da Solidarnoş adı altında muhalif bir sendika örgütleyen CİA'nın başlattığı karşı-devrim yıllar içinde tüm Sosyalist Devletlere uzanarak, SSCB'de karşı-devrimin üstün gelmesi ile sonuçlandı ve Dünya Sosyalist Sistemi dağıldı. Tüm sosyalist devletlere olduğu gibi Sovyetler'e de kuşkusuz dış müdahale oldu. İçeride en üst düzeye kadar ajanlaştırma faaliyetleri de gerçekleşti ancak biz temel olarak Sovyet sosyalizminin kendi içinden kaynaklanan nedenlere odaklanıp bu değerlendirmelerden sonuçlar çıkarıyoruz.

Sovyet sosyalizminin ve genelde sosyalist devletlerin toplumsal kazanımları tartışılmazdır. Artı-değer sömürüsüne son verilen, işsizliğin, konut sorununun kavram olarak literatürden silindiği, gençlerin ve çocukların gelecek endişesi olmayan, kadınların özgürleştiği ve eşit haklar elde ettiği, ezilen ulusların kültürel ve siyasal olarak devasa adımlar atıp ulusallaştığı, bilim ve teknolojinin eşi görülmez şekilde geliştiği, tarım ve sanayinin sosyalist mülkiyet ilişkileri temelinde sıfırdan kurulduğu, eğitim, sağlık, havayolu dahil toplu taşımanın halkların hizmetine sunulduğu, sanat, kültür ve edebiyatta harikalar yaratıldığı, havacılık ve uzay teknolojisinde ilklerin yaratıldığı bir devletten söz ediyoruz. Ayrıca Sovyetlerin 2. Dünya Savaşında Hitler faşizmini ezmesi ve tüm Doğu Avrupa halklarını özgürleştirilmesi bir bilinç ve kahramanlık öy-

küsüdür. SBKP önderliği olmadan bunların gerçekleşmesi mümkün olamazdı. Güneş balçıkla sıvanmaz! 1917 Büyük Ekim Devrimi sonrası başlayan iç savaş, 1936 yılına kadar süren dış devletlerin işgal ve sabotajları, tam nefes alacakken 1941 yılında faşist Alman ordusunun işgal ve imha amaçlı savaşı başlatması, savaş başlamadan önce savaşa siyasal taktikler ve teknolojik yatırımlar ile hazırlanılması... Tüm bu olguları dikkate almadan yapılacak her tür değerlendirme eksik hatta yanlış olacaktır. Bunların tümünü gözardı etmeden yapmamız gereken en belirleyici tespit Ekim Devriminin ve Sovyetler Birliği'nin ana omurgasını oluşturan Sovyetlerin süreç içinde işlevsiz hale gelmesi ve devletin her tür yönetiminin Parti ile özdeşleşmesi, partinin süreç içinde Sovyetlerin yerini almasıdır. Tabii bugünden bakıldığında bunları söylemek kolay. Belki de mümkün olmadı. Ama mümkün kılınmalı ve bu acı sona götüren süreç önlenmeliydi. Özellikle 1959 yılından itibaren Marksizm-Leninizm'in yaratıcı olarak geliştirilmesi ve uygulanmasında yaşanan aksaklıklar, yaşanan olumsuzlukların önüne geçilmesini engelledi. Halkın denetim ve devlet organlarının halka karşı sorumlulukla hesap verme pratiği uygulanamadı. Sosyalist demokrasinin uygulanmasındaki aksaklıklar, demokratik merkezîyetçilikte merkezîyetçiliğin ağırlık kazandığı, merkezi ekonomik planlamanın dahi Parti tarafından yerine getirildiği sistem bir noktadan sonra tıkanıp ve bu zaafılar Parti ve devletin en yüksek kademelerine kadar sızmış ajanlaştırılmış unsurlar ile birleşince sonuç kaçınılmaz olarak karşı-devrime götürdü.

Unutmamak gerekir ki, SSCB döneminde sıfırdan kurulan altyapılar 1991'den bugüne kadar geçen 34 senede üzerine bir taş dahi koymadan Rusya Federasyonu'nu günümüze kadar taşıdı. Düşünün bu ne muazzam bir devlet, toplum, kent, kırsal alan, sanayii, teknoloji ve kültürel alt yapısıymış.

Fakat biz bu deneyden sonuçlar, dersler çıkarmak zorundayız. Bir nedeni olmasaydı karşı-devrim neden üstün gelebildi sorusunun yanıtını vermek gerekiyor. Bu konuda yıllardır ayrıntılı çalışmalar yürüttük, yerinde incelemeler yaptık ve kendi doğrultumuzu buradan çıkardığımız sonuçlar temelinde belirliyoruz. Tespit ve görüşlerimize yeni parti program taslağında yer verdik. Bu Kongre sürecimizden sonra çalışmalarımızı geliştirerek sürdüreceğiz, 8. Kongre'ye bunun sonuçlarını sunma görevini yeni seçilecek parti yönetimine devrediyoruz.

Değerli Yoldaşlar

TKP, Marksist-Leninist teoriyi kılavuzu olarak benimseyen bir partidir. Bu teorinin “özü” diyalektik yöntem, materyalist dünya görüşü ve komünist idealin sentezidir. Her türlü tarihsel dönemde bu öz değişmez. Bu öz dünyayı, gerçeği sadece anlamak için değil, değiştirmek içindir. Teorinin eylem kılavuzu olabilmesi için bir örgüte ve onun programına ihtiyaç vardır. O nedenle program nasıl bir çağda yaşıyoruz, yaşadığımız çağın baş çelişkisi nedir, bu çelişki nasıl çözülür, devrimin objektif ve sübjektif şartları ne durumdadır, ülkede işçi sınıfı hareketi ne durumdadır gibi sorulara yanıt vermek için somut durumun somut analiziyle başlar. Program somut durumun somut analizi temelinde “komünist ideale gidiş yolunu” gösterir. “Nasıl bir devrim, bu devrim için nasıl bir parti, nasıl bir ittifak, nasıl bir mücadele yolu ve yöntemi, nasıl bir devlet?” sorularını yanıtlar. Bu yanıtlar somut tarihsel durumdaki her nitelikçe değişikliklerle, şu ya da bu şekilde değişir.

Buradan hareketle Marksist-Leninist teorinin o andaki kapitalizmle, emperyalizmle, devrimle, devrim stratejisi ve taktiği ile, partiyle, enternasyonal, devletle ilgili teorileri dogma değildir. Dogmatizm teoriyi maddi koşulların değişmiş olmasına rağmen dondurmak, teorinin gelişimini engellemektir. Revizyonizm, Marksist-Leninist teorinin “özünü” inkâr etmektir. Oportünizm ise devrimin yerine reformları ikame etmektir. TKP, dogmatizmin, revizyonizmin ve oportünizmin her türüne karşı mücadele eder.

Bu tezler temelinde TKP 7. Kongresine sunulan program taslağı, hiç kuşkusuz somut durumun somut analizi eksiksiz yapma iddiasında değildir. O nedenle Kongre, programın dayandığı Marksist-Leninist teorileri somut durum temelinde özüne uygun olarak yaratıcı bir şekilde nitelikçe yenileme görevini 8. Kongre sürecine bırakmıştır.

Değerli Yoldaşlar

Dünya Sosyalist Sistemi varlığında Avrupa 40 yıl barış içinde yaşadı. Topraklarında yaşayarak şahit olduğumuz, partimize uluslararası dayanışmanın eşsiz olanaklarını sunan Demokratik Alman Cumhuriyeti döneminde DAC ile FAC'nin arasındaki sınır sadece devletler arası bir sınır değil aynı zamanda iki sistem arasındaki bir sınırdı. SSCB ile birlikte Doğu Avrupa'daki sosyalist devletler, halk demokrasileri yıkılır yıkılmaz 40 yıl sonra Avrupa'nın orta yerinde Yugoslavya'da kanlı bir iç savaş başladı. NATO'nun organize ettiği savaş milyonlarca cana, kentlerin yıkılmasına ve Yugoslavya'nın 7 devlete bölünmesi ile sonuç-

landı. Eşzamanlı olarak aynı ay aynı yıl Birinci Körfez Savaşı başladı. Bu iki savaş 40 yıllık bir barış sürecinden sonra ABD ve NATO'nun ilk icraatlarıydı.

ABD emperyalizmi Dünya Sosyalist Sistemi ortadan kalkıp tek kutuplu bir dünya oluştuktan sonra dünyada hegemonya kurma amacına ulaşmak için uzun vadeli bir strateji geliştirdi. Beyaz Saray güvenlik danışmanı Zibniev Brezinskiy tarafından hazırlanan stratejik rapora göre ABD ancak Orta Asya Cumhuriyetlerini ele geçirir ise dünya hegemonyasını kurabilecek. Buna göre esasında DAC'nin FAC tarafından ilhakında SSCB ile ABD arasında anlaşmanın içeriğine göre NATO'nun sınırları Doğu'ya genişletilmeyecek ve FAC'ne katılan DAC toprakları NATO üyesi olmayan tarafsız bölge olacaktı. Ne var ki dönemin Sovyet ve akabinde Rusya yöneticilerinin bilinçli tavizleri ile NATO Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan, Slovenya, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan'a genişledi. Ardından SSCB'den ayrılan Litvanya, Letonya, Estonya NATO'ya dahil edildi. NATO'nun sınırlarının genişletilmesi stratejinin birinci adımıydı ve Yugoslavya iç savaşı bunun bir parçasıydı. Brezinskiy'e göre zor olan ikinci adım Ukrayna'nın NATO'ya katılması idi. 2014 yılından beri bu stratejinin o aşamasının gerçeğini yaşıyoruz. Ukrayna Savaşı, Ukrayna ile Rusya arasında değil, NATO ile Rusya arasında bir savaştır. Üçüncü adım Rusya'da iç savaş yaratıp Rusya'nın bölünüp içinden 17 ayrı devlet oluşturmaktır. Bunun haritasını dahi çizmiş durumdadır. Bu da gerçekleştiginde ABD'nin Orta Asya Cumhuriyetleri üzerinde hakimiyet kurması ve dünya hegemonyasını ilan etmesi tamamlanmış olacaktı. Bugünü anlamak için bu gerçekleri anlamak gerekiyor.

Gorbaçov ve Yeltsin'in teslimiyetçi, uzlaşmacı politikaları sırasında Rusya Federasyonu'nun tüm toplumsal mülkiyete ait stratejik işletmeleri ve yeraltı yerüstü kaynakları ABD emperyalizme peşkeş çekildi. Bu sürecin bir aşamasında aralarında RFKP de olmak üzere SSCB'de devlet kademesinde yer almış güçler olaya müdahil olarak Yeltsin'i kansız bir darbe ile görevden ayrılmaya "ıkna" edip yerine Vladimir Putin'i önce Başbakan ardından da Devlet Başkanı olarak getirdiler. Putin yurtdışına kaçırılan yüz milyarca dolarlık değerlerin geri getirilmesi için bir eylem programı hazırladı, ABD tekellerine peşkeş çekilen, medya, sanayi, silah kombinelerini, doğal gaz ve petrol sahaları ile rafinerileri tekrar toplumsallaştırdı. Aynı zamanda NATO ve AB'ye durmaları için uyarıda bulundu. NATO'ya ve AB'ye üye olma önerisi getirdi, tabii ki

bu kabul görmedi. Ancak ABD, AB ve NATO gerekli mesajı aldı.

Değerli Yoldaşlar

Bilindiği üzere Gorbaçov 1979'da ÇHC'de Pekin'in Tiananmen Meydanında karşı-devrim hareketi başlatmak için uzaktan kumandayla hareket eden gençler için 1992 yılında İstanbul ve Ankara'da verdiği konferanslarda "Bana Tiananmen Meydanındaki gençlere seslenme olanağı verilseydi bugün dünya daha barışçıl olacaktı" diyebilmiştir. ÇHC 1979 yılında SSCB'de yaşanan sorunlardan ve 1991'den sonra karşı-devrimden de sonuçlar çıkartarak "Çin koşullarına özgü Sosyalizm" belgisi altında yeni bir süreç başlattı. Çin bugün ÇKP belgelerine göre "Sosyalist Pazar Ekonomisi" uygulayan ABD'den sonra dünyanın ikinci büyük ekonomisi düzeyine ulaştı ve 2026'dan sonra birinci sıraya oturacağı öngörülmüyor. Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti de benzer bir yol izliyor.

Buna karşın ABD işsizliğin, yoksulluğun oransal olarak aşırı yüksek değerlere ulaştığı, kurduğu uluslararası finans sistemi ile ve dolar basarak gücünü koruyan bir devlet. Uluslararası alanda Orta ve Uzak Doğu'da, Avrupa ve Latin Amerika'da da izlediğimiz gibi savaş ocakları yaratarak, işgal ve sömürü mekanizmaları temelinde varlığını sürdürmektedir. Dünya nükleer savaş tehlikesi dahil çok ciddi bir uçurumun kenarına gelmiş durumda. Bu koşullarda uluslararası alanda ABD, NATO ve AB'ye karşı denge oluşturacak güç merkezlerinin oluşması önem kazanıyor. İnsan yaşamının son bulduğu bir ortamda savaşı ve sömürsüz dünya özlemi de yok olacağından dünya barışını korumak günümüzde komünistlerin birincil görevleridir.

Avrupa Birliği bir yandan kendi iç ekonomik ve politik sorunları ile uğraşırken bütünlüğünü koruma çabası içindedir. Bir dizi AB sanayi ülkesinin ağır sanayi ve teknolojik üretimleri Çin, Vietnam, Tayvan, Güney Kore, Hindistan ve Bangladeş'e kaydı. AB'nin taşıyıcı ülkeleri askersel sanayiye ve silahlı kuvvetlerinin güçlendirilmesine yöneliyor. Başta Almanya olmak üzere Fransa ve artık AB üyesi olmayan İngiltere tarihten ders almamışçasına Ukrayna topraklarında savaşı körüklüyor. Almanya'nın Yeşiller Partisi ve Sosyal Demokrat Parti ABD yandaşlığı konusunda şampiyonluklarını ilan ettiler. Yeşiller mensubu geçmişin radikal "solcuları", anarşist ve Troçkistleri CIA'nın himayesinde kariyer yapıyor ve hizmetlerini geliştiriyorlar. Buna karşın Macaristan, Almanya, Fransa ve İtalya'da aşırı sağcı faşist partiler taban kazanıyor, seçimlerde başarılar elde ediyorlar.

Değerli Yoldaşlar

Aynı süreç içinde bölgemiz köklü değişikliklere şahit oldu. Avrupa'da Yugoslavya savaşı ile eş zamanlı Orta Doğu'da Birinci Basra Savaşı başladı. Bu savaş ABD emperyalizminin bölgeye müdahalesinin ilk adımıydı. Sovyetlerin Afganistan'dan çekilmesinden sonra ABD beslemesi El Kaide ve Taliban el kazandı. Önce ABD yanlısı Hamit Karzai ve ardından Eşref Gani kukla yönetimleri, sonra da yine ABD'nin desteği ile Talibanlar iktidarı aldı. 11 Eylül senaryosu sonrasında ABD kendi yetiştirmesi El Kaide'yi hedef aldı ve sonunda Bin Laden'i Pakistan'da öldürdüğü ve cenazesinin gizli olarak ABD donanma gemisinden denize atıldığı iddia ediliyor. Afganistan ile paralel olarak Irak'a yönelik senaryolar sonucunda iki "Körfez Savaşı" yürütüldü. Irak'ta istikrarsızlık sürerken Suriye iç savaşı başlatıldı ve bu savaş on yıldan fazladır sürüyor. Alevi, Dürzi toplumuna ve Kuzey Doğu Suriye iktidarına karşı saldırı ve katliamlar devam etti. Suriye'de sonunda El Kaide artığı HTŞ lideri Colani'yi iktidara getirdiler.

Aynı süreçte İsrail, Lübnan, Filistin ve uzaktan İran'a defalarca saldırdı. Sonuçta İsrail devşirmesi HAMAS'ın provokasyonu ile Gazze'de son iki yıldır Filistin halkına yönelik soykırım savaşı yürütülüyor. Gazze yerle bir oldu, onbinlerce sivil Filistinli katledildi. İsrail Akdeniz şeridindeki Gazze'yi tamamen işgal edip ardından Sina Yarımadasına yönelmeyi ve böylece hem Okyanusa ulaşmayı hem de Süveyş kanalını kontrol altına almayı stratejik olarak hedefliyor. İran'a karşı planlı suikast ve saldırılar düzenleyen İsrail şimdi de ABD desteğiyle İran'a savaş açmanın hazırlıklarını yapıyor. İsrail ile birlikte Azerbaycan'ın İran'a saldırmaya teşne olduğu koşullarda Türkiye de bu savaşın içine çekilmek isteniyor.

Geçmiş sürecin bölge açısından en önemli gelişmesi Kürt Özgürlük Hareketi'nin dört parçada örgütlenmesi ve mücadelesini yükseltmesi olmuştur. Bölgenin stratejik merkezinde yer alan Kürdistan'ın bu konumu Ortadoğu'da demokratikleşme ve barışın tesis edilmesinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin rolünü ortaya koymaktadır. Kuzey Doğu Suriye'de özerk bir yönetimin oluşması, IŞİD'e karşı mücadelede Rojava silahlı güçlerinin belirleyici rol oynaması döneme damgasını vuran bir gelişme oldu.

Türkiye 2002 yılından itibaren AKP Rejimi ile Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Kafkasya'da etkisini artıracak dış politik girişimlerde bulundu.

Özellikle Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da oldukça ilerleme kaydetti, taraftar topladı. Bu gelişme 2013 yılı itibarıyla gerilemeye başladı. Türkiye, Türk-İslam Sentezi doğrultusunda Basra Körfezine inme ve Azerbaycan ve Hazar Gölü üzerinden Orta Asya Türki Cumhuriyetlerine ulaşma amacından hiç vazgeçmedi. Türkiye bu politikasını Ortadoğu’da ABD ve İsrail ile çatışmaya girmeden, Orta Asya ve Kafkasya için ise Rusya ile iyi ilişkileri sürdürerek Truva Atı taktiği ile sürdürüyor. Türkiye’nin Rusya politikası ABD’nin uzun vadeli stratejileri doğrultusunda ABD ile danışıklı yürütülen bir politikadır.

Değerli Yoldaşlar

24 Ocak 1980 tarihli ekonomik kararlar salt ekonomik nitelikli değildi. 24 Ocak kararlarını yaşama geçirmek için siyaset de ona göre düzenlenmeliydi. 12 Eylül 1980 faşist darbesi bu ihtiyacın bir sonucuydu. 1 Mayıs 1977 Katliamı ile başlayan, Kahramanmaraş ve Çorum Katliamları, T.Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler ve TÖB-DER eski Genel Başkanı Talip Öztürk yoldaşların katledilmeleri, Fatsa’da devrimci yerel yönetime karşı girişilen operasyon ve o süreçte günlük olarak devam eden faşist saldırı ve katliamlar, 16 Mart İÜ Katliamı, 7 TİP’li gencin hunharca katledilmesi, TİP üyesi Dr. Necdet Bulut, demokrat olarak bilinen Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil ve Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu’nun suikaste uğrayıp katledilmeleri, ABD’nin Beşinci Kolu kontr-gerilla örgütlenmesi vasıtasıyla uygulanan bir devlet politikasıydı. 12 Eylül’ün koşulları adım adım hazırlandı. 12 Eylül faşist diktatörlüğünün ilk icraatı ise yürümekte olan grevleri yasaklamak, DİSK ve tüm diğer sendikaların yasaklanması, işçi sınıfının sendikal, demokratik ve siyasal örgütlenmesine yönelik operasyon, tutuklama ve işkenceler oldu. Hedef belliydi. Kurulmak istenen neo-liberal ekonomik ve siyasal sistemin önünde engel teşkil eden tüm taşların temizlenmesi... Sınıf hareketi, devrimci gençlik ve kadın hareketi büyük darbeler yedi.

12 Eylül askersel faşist darbesi “içeride” devrimci duruma evrilme ihtimali karşısında “önleyici karşı devrimdir.” “Dışarıda” ise, 1979 yılında Humeyni devrimine karşı TC ile ABD’nin ortak önlemi olarak gerçekleşmiştir. Ortadoğu’da İslam devrimini tetikleyecek olan İran’daki gelişmeye karşı Türk devleti geleneksel dış politika çizgisini değiştirdi. “Atatürkçülük” yerine “Türk-İslam Sentezi” denilen stratejik yönelimi benimsedi. Darbeyle birlikte “dışa açılma” çizgisi, Türk

bölgesel emperyalizminin “kuvveden fiile” çıkması yönünde hazırlıktı. Fiili yayılma ise reel sosyalizmin dağılmasıyla başladı.

TC Devleti aldığı bu önlem sayesinde ülkede kapitalizmin en vahşi anlamda gelişmesi için adımlar attı. Geri kalmış orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülke olan Türkiye 40 yıl sonra bugün gelişmiş kapitalist ülke niteliğine yükselen bir eşik ülkesi niteliğine yükseltildi. Bölgesel emperyalist bir nitelik kazandı. Sivil sanayi ile askersel sanayinin entegrasyonu ile askersel sanayi komplekslerinin gelişimini sağladı ve silah sistemleri üretilip ihraç eden bir konuma ulaştı. Ülkede tarımı ve hayvancılığı bitme noktasına getirerek gıdada ithalata dayalı bir rejim oluşturdu. Bunların tümü emperyalist çağda tekelsel kapitalizmin ulaşabileceği bilinen olgulardır. Ancak bunu yaşama geçirmek için sınıf hareketi ezilmek zorundaydı. Öyle de yaptılar.

Aynı dönem, sınıf hareketine ölümcül darbeler vurulurken Kürt halkına karşı da imha ve katliam politikası devreye sokuldu. Kürt Özgürlük Hareketi, o dönemde ulusal kurtuluş hareketi olmanın bütün özelliklerini taşıyarak teslim olmadı ve TC devletine karşı önce öncü bir gerilla savaşı ardından da ERNK'nin kuruluşuyla bir halk savaşı başlattı. Bu olgu 12 Eylülcü faşist generallerin ve onların arkasında duran emperyalist güçlerin hesabında olmayan bir gelişmeydi. 40 yıldır süren iç savaş bu şekilde başladı.

PKK, sosyalizm amaçlı Marksist-Leninist Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi olarak kuruldu. Kurucuları başlarda “öğrenci” olan ve henüz dar bir grup olan bu hareket zamanla Kürt emekçi halkının partisine dönüştü. TKP, PKK'yi o nedenle “biçim” olarak ulusal, “içerik” olarak sınıfsal ve sosyalizm amaçlı bir parti olarak tanımlıyor. Buradan hareketle Kürt Özgürlük Hareketini “müttefik” ya da “yedek güç” olarak değil, Türkiye işçi sınıfının Kürdistan coğrafyasındaki “özgün” bir parçası olan “kardeş parti” olarak görüyor.

Kürt Özgürlük Hareketi 1990'ların başında Sovyetler Birliği ve Dünya Sosyalist Sisteminde yaşanan karşı-devrimden sonra ilk olarak 1993'te dünya devrim sürecindeki değişiklikleri ve yeni koşulları dikkate alarak TC Devleti'ne Kürt ulusal sorununun barışçıl çözümü ile ilgili çağrılar yaptı. Ne ki 1993'te ve ardından defalarca yapılan bu çağrılar karşılıksız kaldı ve savaş 40 yıl sürdü. 2024/2025 yılında yeniden gündeme gelen Barış ve Demokratik Çözüm süreci bu sefer sonuca ulaşacak mı, bunu hep birlikte yaşayacağız. Tespitimiz şudur ki; eğer bu

süreç olumlu sonuçlanmazsa Türkiye kendini Orta Doğu'da büyük bir savaşa dönüştürülecek çatışma ortamının içinde bulacak ve bu hem Türkiye hem de bölge açısından hiç de olumlu olmayacak.

Değerli Yoldaşlar

Kongre hazırlıkları çerçevesinde kaleme alınan tezler, güncel siyaset ve süreç ile ilgili detaylar içeriyor. Partimiz değerlendirmelerini 31 Mart 2019'e Yerel Seçim sonuçlarına dayandırıyor. Eğer CHP birinci parti durumuna geldiği ve AKP'nin güç kaybettiği tespit edildiği ortamda AKP-MHP iktidarı ile uzlaşmayıp DEM Parti ve birlikte davranabilecek diğer partilerle birlikte erken seçim kampanyası başlatsaydı, farklı ittifaklar oluşacak, Öcalan bugün müzakere yaptığı güçlerle değil daha demokratik kesimlerle müzakere yürütecekti, süreç farklı gelişecek, bugün farklı bir Türkiye'de yaşıyor olacaktık. Özet olarak, süreç çok daha farklı koşullarda başlayacak, müzakereler, ittifaklar ve gelişmeler farklı yönde gelişecekti. Öncelikle bu durumun altını çizmemiz gerekiyor. Sürecin bugün geldiği veya gelemediği aşamada CHP ile DEM Parti, diğer sosyalist ve burjuva muhalefet partileri politik ortama uygun yeni bir strateji geliştirmelidirler. Özellikle AKP iktidarı kaybetme kaygısıyla süreci baltalıyor, Suriye ve Rojava konularını gündeme getirerek sabote ediyor ve CHP mitinglerle sınırlı bir tepki, DEM Parti ise süreci tehlikeye sokmama güdüsüyle durgunluk yaşıyor. Sürecin olumlu sonuçlanması ile bir dizi sorunun çözüleceğini ön görüyor. Ancak iktidar boş durmuyor ve hiç de demokratikleşme gibi bir gündemi olduğunu ortaya koymuyor. Devlet içinde "Beşinci Kol" olarak niteleyebileceğimiz faşist, kafatasçı, kontr-gerillacı, statükocu güçler de sürecin karşıtı durumdadır ve siyasi partileri vasıtasıyla bunun propagandasını yapıyorlar.

Partimizin legal çevresi, destekçileri legal alanda gelişmelerin takipçisi, aktivisti ve öznelereinden biri olmalıdır. Bu süreç Türkiye'nin 105 yıldır çözülmemiş sorunları ile ilgilidir. Partimiz ise 105 yıldır bunun savaşımını veriyor. Partimizin bu konuda somut görüş ve politikaları, dolayısıyla söz hakkı vardır. Parti örgütlerimiz ve legal çevremiz buna uygun bir faaliyet içindedir ve bunu geliştirmeliyiz.

Değerli Yoldaşlar

Türkiye'de 12 Eylül 1980 faşist diktatörlüğü ile sınıf hareketinde yaşanan olumsuz gelişme ve gerileme, 1991 yılında Sovyetler Birli-

ği'ndeki karşı-devrimden sonra daha da büyük bir kriz haline dönüştü. Sovyetlerdeki karşı-devrim için tuzu biberi oldu diyebiliriz. Sınıf hareketi içinde son 35 yılda farklı ve bir dizi hamle girişimleri oldu, ancak bunların hiçbiri istenilen ve olması gereken düzeye ulaşmadı. Bu konuda partimizin tespiti şudur; devrimci, demokrat ve sosyalist güçlerin birliği, bir çatı altında örgütlenmeleri güç ve eylem birliği yapmaları çok değerlidir ve önemlidir. Ancak işçi sınıfının politik örgütü, Türkiye Komünist Partisi, bağımsız sınıf politikaları ve örgütlenmesi ile sınıf savaşımında, barış ve demokrasi savaşımında olması gereken yerde ve güçte olmazsa bu tür girişimlerin sağlıklı, uzun vadeli ve başarılı olması mümkün değildir. Bu nedenle partimizin yaşadığı gerileme sürecini aşip tekrar sınıf savaşımında olması gerektiği yerde olmasını sağlamamız en önemli görevimizdir. Bakınız; önemli görevlerimizden bir tanesi demiyoruz, en önemli görevimizdir diyoruz.

Kongremiz uzun hazırlık dönemi de dahil olmak üzere tüm dikkatini partimizin ideolojik, politik ve örgütsel olarak güçlendirilmesi görevini yerine getirmekte önemli bir adımı ifade etmektedir. Burada, kongremizi toplamak için yıllardır gece gündüz çalışan, eski ilişkileri tazeleyen, yeni ilişkiler kuran, bu çalışmayı yürütürken aynı zamanda sınıf mücadelesi içinde her gün daha ileri konumlar kazanmak için faaliyet yürüten, bileşen hukuku içinde legal alanda siyasal partilerde TKP'li olarak görev alan, en üst yönetim organlarından en alt yerel organlara kadar çeşitli kademelerde komünist çalışmayı yürüten tüm yoldaşlarımızı tekrar selamlamak ve kutlamak istiyoruz. Bu çalışmalar olmasaydı bugün bu kongreyi bu niteliği ile gerçekleştiremezdik.

Değerli Yoldaşlar

Sınıf mücadelesinin önemli bir alanı sendikal alandır. Sendikal alanda DİSK eski DİSK değil. Nitelik ve nicelik olarak çok geriledi. Sadece yöneticilerden oluşan 15-20 üyesi olan işkolu sendikaları var. AB fonlarından aldıkları kaynaklarla sendikacılık oynuyorlar. Bu sendikacılığa hakarettir. Türk-İş her zamanki Türk-İş, niceliksel olarak en büyük konfederasyon. Onu da Hak-İş takip ediyor. Bağımsız sendikaların sayısı çok arttı. Onlar da yasaların kısıtlamaları ve anti-demokratik uygulamalar nedeniyle TİS yetkisi alamıyorlar. 1980 öncesi dönemde yaşamıyoruz. Partimiz tüm işkolu sendikalarının ve konfederasyonların bir birlik sendika konfederasyonu çatısı altında birleşmelerinden yanadır. Komünistler bu sendikalarda tabandan, fabrika ve işyerlerinden

başlamak üzere çalışarak etkilerini artırma, yönetimlere seçilme, uzman olarak çalışma politikası izlemelidir. Bu aşamadan sonra başarılı olacak tek sendikal politika budur.

Partimizin fabrika, işyerleri, maden ve tersanelerde örgütlenmesi buralarda temel parti örgütleri kurması, var olanları daha işlevli ve aktif hale getirmemiz ilk hedefimizdir. Bu olmadan komünist parti olunmaz. Bu olmadan sendikal alanda etkili olunmaz. Bu olmadan işçi direnişleri, grevler örgütlenmez. Bu olmadan TİS'lerde alınması gereken sonuçlar alınamaz. İşsizlerin, emeklilerin güvencesi de TKP'nin fabrika ve işyerlerinde kurdukları temel parti örgütlerinin faaliyetlerinin sonucudur. Güçlü ve savaşkan sendikaların teminatı da TKP temel parti örgütlerinin varlığıdır.

Bu alandaki eksiklerimizi önümüzdeki dönemde iğneyle kuyu kazar, tığ ile örgü örer gibi gidereceğiz. Amacımız ülkede tüm fabrika ve işyerlerinde temel parti örgütleri oluşturarak partimizin yönetiminde tüm fabrika ve işyerlerini örgü gibi birbirine bağlamaktır.

Fabrika ve işyerlerinde örgütlenirken işçi yatağı semt ve mahallerde de örgütlenmemizi geliştireceğiz. Mahalle ve semtlerde farklı işyerlerinde çalışan işçi ve emekçiler bir arada yaşamaktadır. Hem mahalle ve semtlerin sorunlarını ele alıp çözüm yolları üreteceğiz, yerel yönetimlere etkide bulunup, yerel yönetimleri barış ve demokrasiden yana güçlerin almasını hedefleyeceğiz ve aynı zamanda mahalle ve semtlerde kurduğumuz, örgütlediğimiz ilişkiler ile fabrika ve işyerlerindeki örgütlenmeleri güçlendireceğiz, olmayan işyerlerinde kuracağız. İşçi yatağı mahalle ve semtlerde Demokratik Halk Meclislerinin kurulması, Meclislerin düzenli ve sürekli çalışması, TBMM'ye seçtiği vekilleri çalışmalarına katması, istemlerini iletmesi, vekillerden bilgi alması sağlandığı oranda yerelerde yönetim organlarının oluşumuna yön verilmiş olacaktır. TKP, komünistler, bu çalışmaların motoru ve beyni olmalıdır. Yoldaşlarımız kendi yerellerinde öncelikle bu çalışmaları yürütmeli, Semt Komitelerimiz ve Semt Komitelerine bağlı temel parti örgütlerimiz bu faaliyetin omurgasıdır. TKP'nin örgütlenme tarzı budur.

İşsizlerin ve Emeklilerin örgütlenme alanı da mahalle ve semtlerde oluşacak Demokratik Halk Meclisleridir. Meclislerde örgütlenecek yüzlerce işsiz ve emekli ülke çapında sendika ve derneklere biraraya gelen birkaç yüz kişinin etkisinden çok daha fazla etki yaratacaktır. Bugün sendika adıyla ulusal çapta örgütlenen yapıların her birinin üye

sayısı kadar emekli yerelerde tek bir Demokratik Halk Meclisi çatısı altında örgütlenebilir. Bu uygulama ülke çapında yaygınlaştığında ve bütün bu emekliler merkezi bir sendikal örgütlenmeye kanalize edildiğinde onbinlerce emeklinin örgütlü olduğu ulusal çapta örgütlenen sendika veya dernekler oluşacaktır. Onlar da iktidar ile pazarlık yapma gücüne ulaşmış, etkin ve sonuç alıcı eylemler düzenleyebilecek niteliğe ulaşabileceklerdir. İşsiz yurttaşları da yerel meclisler daha önce iş yaşamında üyesi oldukları sendikalara veya sendikalı değiller idiyse günümüzde işsiz kaldıkları işkolunun sendikalarına yönlendirebileceklerdir. Aynı ilke emekliler için de geçerlidir. Emekliler emekli olmadan önce çalıştıkları işkolunun sendikalarının doğal üyeleri olmalıdırlar.

Genç kadın ve erkekler partimizin gelişimi için belirleyici önem taşımaktadır. Partimiz bir yandan Komsomol tipi bir örgütlenme ile partimizin yedek kadro gücünü yaratacak, diğer yandan ise yasal alanda öğrenci gençliğin ve işçi gençliğin demokratik örgütlenmesi için oluşacak yeni girişimleri destekleyecek, kendi kadroları ile gelişmesine, gençlerin eğitime, örgütlenmesine, komünistleşmelerine katkı sağlayacak. Üniversiteler eski örgütlenmelerin gerçekleştiği dönemlerden çok uzaklaştı. Gençler okumak ve yaşamlarını sürdürmek için öğrenimlerinin yanında kalan zamanlarını yarı zamanlı işlerde yoğun çalışarak geçiriyorlar. Son sınıflara gelince de iş bulma amacıyla iş yaşamlarına hazırlık yapıyorlar. Koşullar çok değişti. Buna rağmen üniversitelerde gençler arasında örgütlenme önemini yitirmemiştir. Bunun dışında genç kadın ve erkeklere çalıştıkları ve yaşadıkları alanlarda ulaşmak, onları toplumsal mücadelenin öznelere olarak kazanmak durumundayız. Yerel Meclisler kadınlar ve gençler için de önemli bir alandır. Kalıcı ve sürekli örgütlenme yerel meclisler ve işyerlerinde sağlanabilir. Yoldaşlarımız bu konuda son yıllarda ciddi adımlar attılar ve sonuçları alınmaya başlandı. Bu faaliyeti geliştirerek ve örgütlenmemizin olduğu her ilde yaygınlaştırarak sürekli hale getirmeliyiz.

İşçi gençliğin örgütlenmesi öncelikle işyerlerinde ve sendikalarda olacak. Yoldaşlarımız bu alanlarda gençlik içinde Komsomol hücreleri kurarak işçi gençliğin sınıf bilincinin gelişmesi yönünde çalışmalar yürütecek ve onları saflarına kazanacaklardır. Aynı zamanda geniş anlamda, ekonomik, demokratik, sendikal mücadelenin direniş ve dayanışma geleneğinin güçlenmesi için en geniş genç işçi yığınları ile bütünleşecektir. Bu şekilde sendikalarda da etkimizi artıracak, sendikaların mücadelelerini güçlendireceğiz.

Feminist hareket son 30 yılda büyük gelişme kaydetti. Dernekler ve hareketler tarzında başarılı çalışmalar yürütüyor. Sosyalist feministler bu toplamın içinde önemli bir oranı temsil ediyor. Partimiz kadın hareketine geleneksel anlamda olduğu gibi özellikle işçi ve emekçi kadınların demokratik örgütlenmesine öncelikle önem verecek, ancak eski dar kalıplarımızı yıkarak sosyalist feminist hareket içinde de faaliyetlerini güçlendirecek. Demokratik örgütlenmelerde, platformlarda ve demokratik halk meclislerinde tüm demokrat, ilerici, sosyalist kadınların birlikte mücadelesini genişletecek her gelişmede kadın yoldaşlarımızın yanında olacak.

Yerel çalışmalarda Meclisler bünyesinde ağırlık vermemiz gereken çalışmaların bazıları da kültürel, eğitsel ve sportif faaliyetlerdir. Edebiyat alanında yazarların davet edilip kitap tanıtımı yapıldığı, dünya edebiyat klasiklerinin tanıtıldığı, ülkemiz demokrat yazarlarının eserlerinin birlikte okunduğu etkinlikler okuma alışkanlığının geliştirilmesi ve zihinlerin açılmasında katkı sağlayacak çalışmalardır.

Tiyatro ve müzik kursları, koro faaliyetleri örgütlenmelidir. Dershanelerin kapatıldığı, olanların da fahiş ücretler aldığı bir dönemde lise ve üniversite hazırlık sınavlarına yönelik, ilkokul çağında gençlere ev ödevi yardımı, yabancı dil kursları gibi faaliyetler planlanmalıdır. Kreş olmayan yerlerde çalışan ailelere ücretsiz kreş hizmeti ve küçük çocukların zihinsel gelişimine katkıda bulunacak çalışmalar planlanmalıdır.

Partimizin az topraklı ve topraksız köylüler arasında 1980 öncesine dayalı zengin deneyimleri vardır. Özellikle yaşı kemale ermiş ve köyüyle ilişkisi kopmamış yoldaşlarımızın bu alanda yapabilecekleri değerli çalışmalar vardır. Köylülerin çevre ve ekoloji sorunlarına duyarlılığının olduğu bu dönemde, tarımın ve hayvancılığın geriletildiği koşullarda köylüler ile ilişkilerin geliştirilmesi köylerde sorunları ele alan yerel meclislerin kurulması mümkündür. Marmara, Ege ve Karadeniz’de yoldaşlarımız bu konuya ağırlık verdikleri yerlerde sonuç alıyoruz. Bu deneyi genelleştirip ilerleteceğiz.

Kıscacası partimizin ilkesel örgütlenme ayağı olan temel parti örgütlerinin olmayan yerlerde kurulması, var olanların güçlendirilmesi, temel parti örgütleri vasıtasıyla mahalle, köy ve semtlerde demokratik halk meclislerinin örgütlenmesi, fabrika ve işyerlerinde ise sendikal çalışmalar ve niteliğini geliştirecek önlemler olarak önümüzdeki dönemi verimli olarak değerlendireceğiz. Temel parti örgütlerimizde yoldaşla-

rımızın görevi bu çalışmalara yoğunlaşmak olacaktır. Semt ve İl Komitelerinde de birer üyenin tek görevi bu çalışmaların yürütülmesine, denetlenmesine ve geliştirilmesine yoğunlaşmak olacaktır.

Değerli Yoldaşlar

Yurtdışı örgütlenmesi 70'lerin başından 80'lerin sonuna kadar Batı Avrupa'da önemli bir yer tutuyordu. Parti örgütlenmesi yanısıra F.Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, İngiltere ve daha sonra Danimarka, İsviçre ve Avusturya'da işçi dernekleri ve işçi birlikleri örgütlenmesi yürütüldü. F.Almanya'da ATTF ve daha sonra FİDEF çatısı altında bir federasyon ve ona bağlı yerel dernekler faaliyetleri vardı. 80 sonrası gençler arasında FEBAG adı altında yığınsal bir kampanya örgütlenmesi yürütüldü. Ciddi başarılar elde edildi. Partinin likidasyonundan sonra bu örgütlerin çoğu dağıldı. F.Almanya'da FİDEF ile DİBAF birleşerek GDF oluştu ancak 90'ların ortasında o da faaliyetlerini durdurdu.

Örgütlü ilerici göçmen işçiler AABF bünyesinde Cemevi ve derneklerine, Kürt göçmenler ise Kürt Toplum Merkezlerine yöneldiler. Kimi siyasi örgütlerin federasyon ve dernek faaliyetleri siyasi birer faaliyet olarak sürüyor.

Partimiz “tek ülke, tek sınıf, tek parti” ilkesi doğrultusunda eski üyelerimizi kardeş partilere yöneltti. Sadece ülkede toparlanma faaliyetlerine destek olmak ve bir dizi görevi yerine getirmek amacıyla başta F.Almanya olmak üzere bazı Batı ülkelerinde birer parti örgütü muhafaza etti. Bu örgütlerin faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesi ve ikili görevlerini yerine getirmek için çalışmalarını güçlendirmeleri önümüzdeki dönem çalışma planımızın gündeminde.

Daha önce partimizle ilişkisi olmayan, veya 1990'lı yıllarda ve sonrasında doğan birçok genç göçmen işçi sendikalarında ve kısmen de kardeş partilere üye oldular. Bu gerçeği de gözönüne alarak kardeş partiler ile ilişki içinde yurtdışı örgütlenmemizi yeniden şekillendirmemiz gerekiyor.

Batı Avrupa dışında 90'lı yıllarda Rusya, Kazakistan, Özbekistan, Avustralya, Kanada, ABD ve hatta ÇHC'ne de göçmenler oldu. Onun dışında Kuzey Afrika, çeşitli Orta Doğu ve Balkan ülkelerine iş göçü oldu. Batı Avrupa'ya da son on yılda öğrenci akımı hızlandı. Tüm bu yeni olguları da dikkate almak ve değerlendirmek durumundayız.

Değerli Yoldaşlar

Özgün parti faaliyetlerimiz bundan sonra daha örgütlü ve düzenli olarak yürüyecek. Son 15 yıldır bir yandan toparlanma, eski ilişkileri yeniden kurma, yeni ilişkiler kurma ve bu sürece uygun ihtiyaç karşılığında parti örgütlerinin kurulması çalışmaları yürütüldü. Tüm yoldaşları da yerellerde ve çalıştıkları alanlarda çalışmalar yapmaya yönelttik.

Bu faaliyetin dışında legal alanda bileşen olarak kurulan demokratik kitle partilerinde her düzeyde yer aldık ve demokratik halk meclisleri çalışmalarına her düzeyde katıldık. Yoldaşlarımız ülkenin her yerinde bu faaliyetlere aktif katıldılar. Yanısıra da yayın alanında yürüttüğümüz çalışmaların sorumluluğunu kendi bölgelerinde üstlendiler.

Bilindiği ve yazılı olarak da ifade ettiğimiz gibi Barış ve Demokratik Çözüm Süreci partimiz tarafından desteklenmektedir. Bu çerçevede ülkede geniş yığımlara seslenecek ve parlamentoda da söz sahibi olacak yeni oluşumların içinde yer alacağız. Bir yandan kendi özgün faaliyetlerimizi yürütürken demokratik ve kitlesel alanda bu faaliyetlerin taşıyıcılarından biri olacağız.

Değerli Yoldaşlar

Barış ve Demokratik Toplum Süreci, TC Devleti'nin Ortadoğu'da diplomatik ve politik olarak sıkışması, ülke içinde de tüm ekonomik kaynakların savaşa yönlendirilmesi sonucu maliyetlerin artık taşınamaz bir hal alması durumu nedeniyle tekrar gündeme gelmiştir.

Kürt Özgürlük Hareketi 1993'ten beri çeşitli defalar öneriler çağrılar yapmış, tek taraflı ateşkesler uygulamış, gerilla güçlerini Türkiye dışına çıkarmış, barış grupları göndermiş ama her defasında TC devleti bu konuyu reddetmiş ve hatta gelen barış grubu mensuplarını zindanlara atmış, Türkiye'yi terk eden gerilla birliklerine tuzaklar kurarak yüzlercesini haince katletmiştir.

Türkiye en sonunda ancak Kürtlerle anlaşarak ülkedeki ve bölgedeki sorunlar konusunda adım atılabileceğini görmüş ve son süreç başlatılmıştır. Kürt tarafı bu konuda kararlı ve samimidir. Ancak aynı kararlılık ve samimiyyetin Türk tarafında olduğunu söylemek pek mümkün değildir. TC devleti içindeki kimi güçler bu süreci çıkmaza sokmak için çalışmaktadırlar.

TC net ve kesin bir çizgiye sahip değildir. Bir yandan ABD'nin

Ortadoğu'daki planlarına karşı çıkar gibi gözükürken, ABD ve onun müttefiki İsrail ile iş tutmaktadır. Sözde Gazze'de Filistin soykırımını mahkum ederken, İsrail ile silah, petrol ve her türlü dış ticaretini sürdürmektedir. Bir yandan Kürt Özgürlük Hareketi ile müzakereler sürdürürken, diğer yandan Kuzey Doğu Suriye'de Kürt Özerk Yönetimini tehdit etmektedir. ABD, İsrail ve Azerbaycan ile İran'a saldırı planları yapmaktadır. Bunlar birbirleriyle çelişen icraatlardır. Bölgeye yönelik uluslararası ilişkilerin bu derece geçişken ve karmaşık olduğu durumda Türkiye için gerekli olan öncelikle Kürtlerle savaşı sonlandırmak, bölgede istikrarın sağlanmasının ön adımlarını atmak ve Türkiye'deki siyasal yapının demokratikleşmesini sağlamaktır. Türkiye, İsrail ile İran ve Suriye için işbirliği yaparken, Gazze konusunda şov yapma dışında tepki göstermezken, Kızıl Deniz'in kontrolü için Somali'de emperyalist emellerle adımlar atıyor ve İsrail buna karşı Somali Land ile karşı hamle yapıyor orada benzer mevziler kuruyor. Akdeniz'deki doğal gaz rezervleri için İsrail ile gizli görüşmeler yürütürken, İsrail, Kıbrıs ve Yunanistan ile aynı rezervler konusunda görüşmeler yapıyor ve bu Türkiye'nin çıkarlarıyla çelişiyor.

Türkiye'de barıştan ve demokrasiden yana toplumsal gelişmelerin sağlanması ancak Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nin olumlu ilerlemesi ve sonuçlanması ile mümkündür. Aksi Türkiye'yi aklının almayacağı bir felakete sürükleyecek ve Türkiye kendisini savaşın tarafı olarak savaşın orta yerinde bulacaktır.

Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nin başarıyla sonuçlanması sadece Kürt ulusal sorununun çözümü ile ilgili kazanımlar sağlamayacak, devlet yapısı ve iktidarın demokratikleşmesi yönünde kazanımları da beraberinde getirecektir. Bu iki etmen de sınıf mücadelesi açısından önemlidir. Sınıf mücadelesi ile sürecin bağına kuramamak ya politik körlük, ya da "solculuk" adına başka gizli gündemlerin varlığının işaretidir.

Değerli Yoldaşlar

7. Kongre sürecimizde yapılan diğer üç kongre toplantısında parti programımız onaylandı. Bu oturumda da programı onayınıza sunacağız. Politbüroumuzun sunduğu rapora ek olarak programımız bir dizi konuda detaylı açıklamalar içeriyor. 1973 ve 1983 programlarımıza dayanan yeni programımız 1983 yılından itibaren dünyada, ülkede ve partimiz açısından yaşanan gelişmeleri resmediyor. Bu nedenle detaylı bir program

ortaya çıktı. Amaç bu süreç içinde yaşanan gelişmeler ve değişiklikler ile ilgili görüş ve pozisyonlarımızı ortaya koymaktı. Program onaylandıktan sonra bu görüşler hepimizi bağlayıcı görüşler olacak.

Kongre sonrası süreçte çalışmalarımız ivme kazanacak, bir dizi yeni görevle karşılaşacağız. Bunların bir tanesi de bilimsel çalışmalara ağırlık vermek olacak. Önümüze iki görev koyduk. Birincisi bir Tarih Komisyonu oluşturarak TKP tarihini yazacağız. Özellikle 1990 sonrası edinebildiğimiz geçmişe yönelik eski belgeleri de değerlendirerek ama özellikle 1969 sonrası süreci de canlı şahitleri ile ve belgeleriyle ele alarak akademik bir çalışma olarak değil partili bir çalışma anlayışı ile parti tarihimizi kaleme almak. Diğer bir konu ise 8. Kongre'ye yönelik parti programımızı daha kısa, öz ve teoride dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak kaleme almak olacak. Bunun hazırlığı için tezler biçiminde değişik konularda metinler hazırlanacak, paneller, sempozyumlar ve konferanslar düzenlenecek. Oluşturulacak Program Komisyonu bütün bu faaliyetleri örgütleyecek, yürütecek ve MK'ya rapor edecek.

Yayın faaliyetlerimizi yeniden düzenleyeceğiz. Bu konuda yeni seçilen MK'ya önerilerimizi sunacağız ve alınacak kararlar doğrultusunda faaliyetin örgütlenmesi sağlanacak.

Eğitim faaliyetleri için bir ön çalışma gerçekleştirildi. Farklı ihtiyaçlara yanıt verecek birden fazla eğitim programı hazırlanmakta. Parti Temel Eğitimi -ki bu yeni yoldaşlarımız için yakıcı önemde- dışında özgün konularda Marksist-Leninist bakış açısını işleyen eğitim programlarımız olacak. Ayrıca parti ilişkisi içinde olunan, sempatan ve çevremize, özellikle işçi ve emekçi arkadaşlarımız için sendikal eğitim niteliğinde eğitim programları hazırlanacak.

Değerli Yoldaşlar

Partimizin program ve politikalarına sahip çıkan, görüşlerimizi yaygın ve bu doğrultuda hiçbir örgütsel bağımsız olmadan farklı alanlarda faaliyet yürüten yoldaşlarımız kendi aralarında görüşmeler yaparak kendi yaşam biçimlerine ve yapılarına uygun yasal bir Platform çerçevesinde biraraya geldiklerini duyurdular. Bu faaliyetin parti faaliyetlerimiz ile örgütsel açıdan doğrudan ilişkisi yok ve olamaz da. Biraraya gelen yoldaşlarımızın tümü TKP'li olarak bilinen, çoğu TKP davalarında yargılanmış ve zindanlarda yatmış yoldaşlarımız. Yoldaşlarımızın durumu illegal bir parti faaliyeti içinde olmaya uygun değil. Ancak

görüş ve politikalarımız doğrultusunda yürüttükleri çalışmalara büyük değer veriyoruz ve kendileri ile dayanışma içinde olduğumuzu ilan ediyoruz. Düşünsel ve yazılı olarak her türlü desteği vermeye hazırız.

Yüzlerce yoldaşımız elektronik posta üzerinden program tartışmalarına görüşleriyle katılmışlar ve çok değerli katkılar yapmışlardır. Sadece kendi görüşlerini iletmekle kalmamış ülkede bir dizi parti dostu akademisyen, basın emekçisi, avukat ve sanat insanlarından, farklı demokratik örgüt yöneticilerinden, aydınlardan program taslağı hakkında görüşler alarak bu görüşleri iletmışlerdir.

Bu girişimle yoldaşlarımız bugüne dek değişik adlar altında sürdürdükleri legal faaliyetlerini daha örgütlü ve koordine içinde kendi aralarında organize olarak yürütebileceklerdir. Yolları açık olsun!

Değerli Yoldaşlar

7. Kongremiz ile 2014 yılında seçilen geçici Merkez Komitesi görevini tamamlamıştır. Bu süreç içinde geçici MK'da görev yapmış sırasıyla Tayfun Benol, Kenan Eker, Yaşar Özkan ve Kemal Kıran yoldaşlarımızı fiziken kaybettik. Tayfun Benol yoldaşımız 10 Ekim 2015 Ankara Gar Katliamında toprağa düşen yoldaşlarımızdandır. Diğer yoldaşlarımız genç denilebilecek yaşta parti faaliyetlerinde gösterdikleri fedakâr faaliyetler sürecinde kimisi cezaevlerinden, kimisi illegal yaşamdan, kimisi de parti faaliyetleri için kendi sağlıklarını ihmal ettikleri nedenlerle aramızdan ayrılmışlardır. Bu yoldaşlarımızın her biri partimizin likidasyon sürecinden çıkarılması ve yeniden örgütlenmesi için yeri doldurulamaz çalışmalar yürütmüşlerdir. Mücadelelerini bu kürsüden bir kez daha selamlıyoruz.

7. Kongremiz Mustafa Suphi ve yoldaşlarından başlamak üzere, Paramaz ve yoldaşları dahil, partimizin 105 yıllık tarihi süresince toprağa düşen tüm yoldaşlarımızın anılarını yaşatacaktır. Aynı şekilde Harun Karadeniz, Deniz Gezmiş, Sinan Cemgil, Mahir Çayan, İbrahim Kaypakaya, Mahsum Korkmaz, Mazlum Doğan, Sakine Cansız nezdinde tüm devrim şartlarını anıyoruz.

Bizlerin görevi devrim ve sosyalizm mücadelesinde toprağa düşmüş tüm yoldaşlarımızın, tüm devrimcilerin yarım bıraktıkları mücadeleyi zafere ulaştırmaktır.

Değerli Yoldaşlar

Bu noktada kendimize ilişkin de birkaç tespit yapmamız gerekiyor.

7. Kongre sürecine katılan delege yoldaşların çoğunluğu 70'li yıllarda partilenmiş yoldaşlarımızdır. Son yıllarda partiye katılan yoldaşlarımızın sayıları toplamın yüzde otuzuna tekabül etmektedir. Yeni olan yüzde otuzluk yoldaşlarımızın yaş ortalaması da yüzde yetmişin yarısından azına tekabül ediyor. Yeni yoldaşlarımızın yaş ortalaması 28'dir. Delege toplamının yüzde 70'i olan 70'li yıllarda örgütlenmiş olan bizler genç yoldaşlarımızı örgütledik, kongre sürecini yürüttük, kongrenin toplanmasını sağladık. Ancak görevimiz bitmedi. Biz azınlığa düşene kadar yerine getirmemiz gereken daha bir dizi görevimiz var. Biz istiyoruz ki bileşim tersine dönsün. Biz yüzde 20, yeni yoldaşlarımız ise yüzde 80 olsun.

Biz neyi başarmış olduk? 70'li yılların kadroları ile 90'lı ve 2000'li yılların genç kadrolarını buluşturduk. Bu çok önemliydi. Çünkü 70-80'lerden sonra partimizde doğal olarak bir kopukluk ve boşluk yaşandı. Bunu giderme görevi de ancak ve ancak bizler tarafından yerine getirilebilirdi. Devamlılığı sağlamanın ölçütü buydu. Bize yol gösteren bizlerden daha deneyimli, olgun yoldaşlarımız vardı. 70'li yılların ilk yarısında bizleri örgütleyen, partimizin ülke topraklarında ilk örgütlerini kuran, proleter komünist hücreleri ilk kuran, kadın, gençlik, sendika, odalar ve demokratik kitle örgütlerinde partiyi etkin kılan, parti yönetiminde yer almış bu deneyimli yoldaşlarımız olmasaydı iki sorun yaşayacaktık. Birincisi, devamlılığın meşruiyeti, İkincisi ise, 73 Atılımı'nın deneyimi. Başta Zaro yoldaş olmak üzere, Süleyman, Ali, Selim, Hasan ve Mehmet yoldaşları özellikle selamlıyoruz. Bu salonda 1969 yılında örgütlenen ve MK'da görev alan bir yoldaşımız da var, 1973 yılında MK'ya dahil olan yoldaşlarımız var, 1977 Konya Konferansında MK'ya seçilen yoldaşlarımızdan olanlar var, 1980, 1981 MK Plenumlarında MK'ya koopte edilen, 1983 5. Parti Kongresinde MK'ya seçilen yoldaşlarımız var. 1973 yılında ilk gençlik ve işçi kadrolarını örgütleyenler, 1974-1979 arası fabrikalarda parti hücrelerini örgütleyenler var, daha sonra 1976-1978 arası 1973'te örgütlenenler tarafından partiye alınan o dönemin gençlik kadroları da var, 2009-2025 arasında partilenen yoldaşlar da var. Bu bileşim parti meşruiyetinin ve devamlılığının güvencesidir.

Değerli Yoldaşlar

Kongremiz geçici Merkez Komitesi'nin raporunu onaylar, MK'yı aklar ise çalışmalarımızın detaylarını tartışmaya, program, politika ve

ittifaklar sorununu tartışmaya geçeceğiz. Örgütlenme çalışmalarımızı gözden geçirip yeni hedeflerimizi belirleyeceğiz. Karar tasarılarını görüşüp oylayacağız.

7. Kongremiz başarıyla sonuçlandıktan sonra partimizin mücadele tarihinde yeni bir sayfa açılacak. Görevler zor ve çok. Kolektif irademizle, tüm parti örgütlerimizin yaratıcı, istikrarlı ve yoğun çalışmaları ile bu çalışmaların üstesinden geleceğiz.

Kongremize başarılar diliyoruz.

- Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!
- Yaşasın Marksizm Leninizm !
- Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

Kapanış Konuşması

Yeni seçilen TKP MK Genel Sekreteri Hasan Yılmaz yoldaşın

7. Kongre son oturum kapanış konuşması:

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi'nin 7'nci Kongresi'ni toplama onuru, Atılım Gazetesi etrafında örgütlenen siz yoldaşlarımıza aittir. Bir buçuk aya yayılan yorucu ve bir o kadar da verimli Kongre süreci burada tamamlanıyor. TKP MK PB üyesi Sıtkı Coşkun yoldaşın toprağa verildiği günün gecesi yeni bir düzeye çıkarmaya karar verdiğimiz mücadele 7'nci Kongremizle başarıyla tamamlanmış, likidasyondan çıkış sürecinde var olan gruplaşma dönemi sona ermiş, TKP programı, tüzüğü, yönetici organları ve temel örgütleriyle işçi sınıfının mücadelesinde yeniden meşru varlığı ile hak ettiği yeri almıştır.

Bununla birlikte Kongremiz, tasfiye döneminde ortaya çıkan ve bugün de varlığını sürdüren komünist grupları TKP dışı gruplar olarak görmemiş, bu gruplarda yer alan tüm yoldaşları TKP'nin "doğal üyeleri" olarak ilan etmiş, yeni Atılım sürecini başlatacak olan 8'inci TKP Kongresinin hazırlık sürecine katılmaya çağırmıştır. Artık 1973 Atılım dönemi öncesi ve sonrası TKP saflarında yer alan tüm komünistlerin yeniden saflarında yer alacağı partileri var. O nedenle çağrımız şudur: Gruplarınızı feshederek parti örgütlerimizdeki yerlerinizi alınız! 8'inci Kongrede parti programından, TKP yönetici organlarına kadar, parti-nin Marksist-Leninist ilkeler temelinde yenilenmesinde kendi rolünüzü oynayınız.

Değerli yoldaşlar,

TKP likidasyon süreci boyunca, çok büyük bir zaman kaybına uğradı. Sosyalist dünya sisteminin dağıldığı, meydanın küresel ve bölgesel emperyalist güçlere kaldığı dünya koşullarında, ülkemizde neo-liberal sömürü düzeninin tüm keskin çelişkileriyle işçi ve emekçi sınıflara karşı sosyal, politik, ideolojik saldırıya geçtiği ortamda ve devletin Kürt özgürlük hareketine ve Kürt halkına karşı topyekun savaş sürecinde partimiz kendi rolünü oynayamadı.

Neredeyse çeyrek yüzyılı aşkın süren böyle bir durum, TKP tarihinde görülmemiştir.

Bu boşluk, devletin destek ve teşvikiyle sahte “komünistler” tarafından doldurulmaya çalışılmış, partimizin adı ne yazık ki, bunlar tarafından hem Türkiye siyasi hayatında, hem de uluslararası komünist ve işçi hareketinin saflarında kirletilmiştir.

Şimdi biz son derecede elverişsiz koşullarda yeniden devrimci süreçteki yerimizi almak için yola çıkmış bulunuyoruz.

7’nci Kongremizle büyük bir başlangıç yapmış olmakla birlikte gerek düşünsel alanda, gerek örgütlenme alanında ve gerekse siyasal mücadele alanında tüm hazırlık ve görevlerimizi yerine getirdiğimizi söyleyemeyiz. İşçi sınıfımıza, tüm halklarımıza ve dostlarımıza hakikati gizlemeden açıklıyoruz; TKP 1970’lerde işçi sınıfı, gençlik, kadın ve barış hareketlerinin öncüsü olduğu güçte değildir. TKP bu yıllarda olduğu gibi, Kürdistan parti örgütlerinin Kürt halkıyla omuz omuza yürüttüğü mücadelenin henüz çok uzaklarındadır. 1970 yıllarında gerek Türkiye metropollerinde, gerekse Kürdistan’da sınıf mücadelesinde ve Kürt halkının özgürlük savaşlarında ağır bedeller ödeyen örgütlerimizi ve kadın erkek yoldaşlarımızı huzurunuzda saygı ve minnetle anıyorum.

Değerli yoldaşlar,

Ucu nükleer yokoluşa açılan Üçüncü Dünya Savaşı ve katastrofik iklim krizi şartlarındayız. Ülkede politik kriz derinleşmiştir. AKP-MHP iktidarı başta CHP olmak üzere muhalefete karşı darbe mekaniğini işletmiştir. Aynı zamanda devlet Suriye’deki gelişmeler temelinde “beka” sorunuyla yüzyüze gelmiş, bölünme ve İran’la savaşa sürüklenme tehdidi altında PKK’yle masaya oturmak zorunda kalmıştır.

Belirsizliklerle dolu bu ortamda TKP olarak bir yandan AKP-MHP iktidarına son verme mücadelesine, diğer yandan Kürt sorununda çözüm sürecine kendi katkımızı yapmak gibi ağır sorumluluklarımız var. “Barış ve Demokratik Toplum Sürecinin” başarıyla sonuçlanması ülkede sınıf hareketinin gelişmesi, halkların hak mücadelelerinin güçlenmesi ve demokratikleşme alanlarında yeni olanaklar yaratacaktır. Başarısızlığı ise ülkede iç savaş ortamına kadar uzanabilecek bir potansiyeli içinde barındırmaktadır. Onun için TKP olarak bu sürece özel bir önem veriyoruz ve öznesiyiz.

CHP’nin AKP-MHP iktidarına karşı ülke çapında mitinglerle yürüttüğü mücadeleyi destekliyoruz. Ancak yeri, tarihi ve miting süresi belli mücadele yöntemleriyle ne “erken seçim” hedefine, ne de AKP-MHP

iktidarına son verme hedefine ulaşamayacağını biliyoruz. CHP'nin, TİP'in, Emek Partisi'nin, Devrim Partisinin, Ezilenlerin Sosyalist Partisinin, Emekçi Hareket Partisinin, Toplumsal Özgürlük Partisinin, Sosyalist Dayanışma Platformunun, Türkiye Komünistlerinin Platformunun ve diğerlerinin işçi sendikalarındaki güçlerini tek bir koordinasyon merkezinde birleştirmesinin ve sarı sendikacılığın barajlarını aşmasının acil sorun olduğunu görüyoruz.

Ortadoğu devrimci süreci ABD ve İsrail emperyalizminin bölgede hegemonyayı ele geçirdiği şartlarda Kürdistan devrimci güçleri Türk devletini destekleyen emperyalist güçlerin kuşatması altına alınmıştır. A.Öcalan ve PKK bu kuşatmayı kırmak amacıyla Türk devletiyle “demokratik uzlaşma” taktiğini benimsemiştir. Türk devleti de bölgede İsrail'in tek başına hegemonyasını kurmasını ve Kürt Özgürlük Hareketini Türkiye'ye karşı bölgede bir güç olarak desteklemesini engellemek adına devlet eliyle A.Öcalan ile görüşmelere başlamıştır. Savaşan iki gücün temsilcileri müzakereye oturmuştur. Barış savaşan taraflar arasında gerçekleşir. TKP Lenin'in böyle durumlarda “uzlaşma yok” diyen “sol komünistlere” yönelik görüşlerini bugün de benimsemektedir.

TKP olarak bu mücadelede Kürt özgürlük hareketinin ve gerilla örgütlerinin belirleyici önemini ve öncü rolünü vurguluyoruz. Biz komünistler Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, kendi sosyalizm anlayışımızı kimseye dayatmıyoruz. Bir yandan kendi sosyalizm anlayışımızı aralıksız olarak geliştirmeye çalışırken, diğer yandan farklı sosyalizm anlayışlarının meşruiyetini tanıyoruz. Bu açıdan başta Apocu siyasal örgütlenmeler olmak üzere, bütün sosyalist partileri, rakip ya da sıradan bir müttefik olarak değil, kardeş partiler olarak kabul ediyoruz. Yıllardır bileşen hukuku çerçevesinde eylem ve güç birliği yaptığımız bir dizi parti ile farklı düşünce ve sosyalizm anlayışına sahibiz. Sosyalist devrim süreci konusunda da farklı görüşlerimiz mevcut. Tartışmada hoşgörü ve eylemde birlik şiarıyla hareket ediyoruz.

Değerli yoldaşlar,

Partimiz, adeta TKP Kurucuları Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledildiği, varlık-yokluk dönemine benzer bir dönemi yaşıyor. Tarihimizde bu dönemi büyük çabalarla nasıl aştıysak, bugün de varlık-yokluk ikilemini aynı azim ve kararlılıkla aşmış bulunuyoruz.

Sizler, Kongre delegeleri, seçtiğiniz tüm yönetim organları “TKP'nin tekeli bizde” gibi fraksiyoncu ve sekter anlayışlardan uzaktır. Tüm

TKP üyelerini çaresizlik ve umutsuzluk bataklığından çıkartan en büyük adımı atmış, TKP Kongresini başarmış bulunuyoruz. 7'nci Kongremiz katılan ve katılmayan tüm TKP'lilerin kongresidir. 8'inci Kongre sürecinde Mustafa Suphi'nin, Reşat Fuat'ın, Zeki Baştımar'ın, Nazım Hikmet'in, Bilen yoldaşın devamcısı olan kuşakların yeniden parti safalarında birleşeceğine, yeni kuşak komünistlerin, bugün yeterince temsil edilemeyen genç kadın yoldaşlarımızın partimizde öncülüğü alacağına ve yeni Atılım sürecini zafere ulaştıracağına inancımız tamdır. Katledilen ve kaybettiğimiz tüm yoldaşlarımızın yarım kalan görevlerini yerine getirerek anılarını yaşatma sorumluluğu omuzlarımızdadır. Hepimize mücadelemizin bu yeni aşamasında başarılar diliyorum.

Sizleri saygı ve sevgiyle selamlarım.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

Neval Zaro Yoldaşın Mesajı-1

TKP MK ve PB Eski Üyesi Neval Zaro Yoldaşın 13 Eylül 2025 Tarihinde İstanbul'da Düzenlenen "TKP'nin 105. Kuruluş Yıldönümü Kutlama Çalıştay"ına İlettiği Yazılı Mesaj:

(1. Çalıştay'a ezici çoğunluğu likidasyon öncesi dönem parti kadroları katılmıştır. Tüm yoldaşlar TKP Davalarında yargılandıkları ya da adları sorgu ve iddianamelerde geçtiği için bu Çalıştay'a katılanların illegal konspiratif parti örgütleriyle bir bağı yoktur, tamamen yasal alanda toplumsal yaşamın her alanında faaliyet yürütmektedirler, TKP'nin kamuoyuna açık yayınlanan politik açıklamaları temelinde kendi faaliyetlerini şekillendirmektedirler. Çalıştay'a katılan delege sayısı otuzbeştir.)

Değerli yoldaşlar,

TKP'nin bir asrı aşkın tarihinde yeni bir başlangıcın eşliğindeyiz. Bu başlangıcın "süreklilik içinde nitelikçe yeni bir başlangıç" olacağına, tüm samimiyetimle inanıyorum.

Bu toplantıda, daha önce TKP örgütlerinde tartışılan program taslağı, bildiğim kadarıyla şimdi illegal yapının dışında, TKP yanlısı çevrelere de açılmıştır. Şu anda bu bağlamda, bu toplantıda tartışılarak, sizlerin de onayını alacak olan TKP programı, "kaldığımız yerden yeniden başladığını" ilan edecek. O nedenle program, bazı yeni yaklaşımlar içerse de, "nitelikçe yeni başlangıçta ilk adımın programı" olacak.

TKP Merkez Komitesi, eski bir parti üyesi olarak program hakkında benim de görüşlerimi almıştır. Edindiğim bilgiye göre çizilen çalışma takvimi bence de hem ilkesel bakımdan, hem de gerçekçilik bakımından iyi düşünülmüştür.

İlk adım, likidasyonun aşıldığını ilan eden TKP Kongresi ve onaylanan programla, ikinci adım "somut güncel hedefleri belirleyen ve onu gerçekleştirmenin yol haritasını" çizen "eylem programıyla" ve üçüncü stratejik adım barış, demokrasi ve sosyalizm yönünde yürütülen örgütlü mücadele deneyinin genelleştirilmesini sağlayacak olan "süreklilik içinde nitelikçe yeni programla" atılacak.

TKP Merkez Komitesinin "nitelikçe yeni programını" masa başında, pratikten ve mücadele içinde tartışma, eleştiri ve öz eleştiri dışında

hazırlama yerine, yukarıdaki üç temel evrede hazırlama yöntemini son derecede önemli bir yöntem olarak selamlıyorum.

Değerli yoldaşlar,

Biz eski neslin yaşayan son temsilcileri, partimizi, Sovyetler Birliği'nde yaşanan ve tüm uluslararası komünist ve işçi hareketini içine çeken krizden ve partimizin TİP'le birleşme sürecinin "yukardan aşağıya", her iki partinin tabanlarının iradesi dışında yürütülmesinin yarattığı iç krizden ve en sonunda, henüz kurulmamış, kurulması sadece ilan edilmiş "olmayan" TBKP'yi Türkiye'ye hiçbir hazırlık yapmadan giderek "legale çıkarma"nın yarattığı yıkıcı krizden çıkarmayı başaramadık. Bu başarısızlıktan derece derece tüm yaşayan en eski nesil komünistler olarak bizler sorumluyuz.

Bizden sonra gelen ve ezici çoğunluğu 12 Eylül darbesinden en fazla iki-üç yıl önce TKP saflarında örgütlenen, bir çok temsilcisi şu anda bu salonda toplanan komünist nesil ise, TKP'de yeni ve yeterli bir partililik tecrübesi elde etme fırsatı bulamadan 12 Eylül faşizminin ağır darbesiyle, ardından Sovyetler'de ve diğer sosyalist ülkelerdeki karşı-devrimle ve nihayet partiye hakim olan "legalist" grubun tasfiyeci kararlarıyla karşı karşıya kaldı ve krizden çıkışa müdahale imkanlarını uzun süre bulamadı.

Şimdi bu toplantı gösteriyor ki, bir zamanlar yapılan tasnife atıfta bulunarak söyleyeyim, "en eski nesil komünistler"den, yani bizlerden sonra gelen "eski nesil komünistler" ve "yeni nesil komünistler" Türkiye komünist hareketini yaşanan ağır kriz ve likidasyon sürecinden çıkarmayı başarmak üzeredir. "Bıraktığımız yerden bugüne bağlayan programla" ilk adım atılacak, "eylem programıyla" sınıf mücadelesinde aktif yer alarak ikinci adım atılacak, elde edilen mücadele deneyimi ışığında "süreklilik içinde yenilenen nitelikçe yeni programla" ise TKP tüm sol güçler içinde kolektif öncülüğün partisi haline gelecektir.

Şimdi artık yaşı 80'lere dayanan hayattaki biz en eski nesil komünistler, başarmak üzere olduğunuz bu yeni kuruculuk hamlenizde, olumlu ve olumsuz tecrübelerimizle sizlere yardımcı olabilirsek, ne mutlu bize.

Değerli yoldaşlar,

Bize MK tarafından sunulan program taslağı, likidasyon öncesi TKP programının ana çerçevesine sadık kalmıştır. Aynı zamanda son-

raki dönemde meydana gelen kimi önemli gelişmelerle ilgili bazı yeni gelişmeleri de içermiştir. Ancak yapılacak ilk kongrenin ana görevi “likidasyon dönemine son vermek” olduğu için, “süreklilik içinde nitelikçe yeni program” görevi, ilk kongreden sonra TKP’nin eski ve yeni çevrelerinin birleştirileceği sonraki Konferans ya da Kongre’nin gündemine bırakılmıştır. İlk kongreden sonra TKP’nin üye tabanı ve çevresel etkinlik alanı tahminen önemli ölçüde genişleyeceğinden, süreklilik içinde yenilenme sürecini, bu genişleyen komünist tabanın iradesine bırakmak yerinde olmuştur.

Şu ana kadar TKP hazırdaki programına bilerek yansıtmadığı “niteliksel değişim ve dönüşüm” yolunda geçmiş çizgisinde önemli düzeltmeler yapmış, en önemlisi Kürdistan’ı aşarak tüm Ortadoğu’ya yayılan devrimci süreci, kimilerinin yaptığı gibi, “milli kurtuluş hareketi” olarak değerlendirme yanlısından kurtulmuş, bu devrimci süreci sosyalist amaçlı devrimci demokratik ve sınıfsal karakterde bir süreç olarak görmüş, bunun sonucu olarak Kürt özgürlük hareketini de “müttefik”, “siper arkadaşı” yada “ihtiyat kuvvet” olarak değil, eşit haklı bir “kardeş hareket” olarak görmüştür.

Program taslağında da yazıldığı gibi, TKP Marksist-Leninist dünya görüşüne ve teoriye bağlı ve onu yaratıcı biçimde somut duruma eleştiri ve özeleştiriyle uygulamayı ilke edinen bir partidir. Marksizm-Leninizm’e bağlılığı, her şeyden önce bu teorinin Marks ve Engels’in Komünist Parti Manifestosu’nu yazdığı günden itibaren dünya çapındaki yaklaşık bütün gelişmeler tarafından ve Lenin’in Bolşevik grubunu kurmasından itibaren Ekim Devrimi’ne kadar pratikte doğrulanmış olmasından, doğrulanmayan her durumda teorinin kurucuları tarafından gözden geçirilerek, yenilenmesinden dolayıdır. Buna karşılık bu teoriyi eleştiri ve özeleştiri temelinde yaratıcılıkla somut duruma uygulama ve süreklilik içinde köklü olarak yenileme Marksizm-Leninizm’in Ekim Devrimi sonrasında dogmatlaştırılmasından, bunun sonucunda reel sosyalizmin bürokratik deformasyona uğramasından ve dogmatlaşmış teorinin dünyadaki muazzam maddi ve manevi gelişmelere yeteri kadar cevap veremeyişinden dolayı temel mesele haline gelmiştir.

Ancak teorik alanda yenilenme canlı tartışmalar sürecinde ve muayyen bir zamana ihtiyaç duyularak gerçekleşir. Akla gelen, henüz görece olarak kesinleşmemiş, pratikte doğrulanmamış teorik hipotezleri “nitelikçe yeni program” yapma adına programatik metin haline getirmek yanlıştır. Program metni hem dogma haline gelmiş ve pratikte

artık doğrulanmayan unsurlardan arındırılmalı, hem de henüz pratikte doğrulanmamış hiçbir görüşe yenilenme adına yer vermemelidir.

Bu yanırlara düşmemek için reel sosyalizmin krize girdiği süreçte bizim “yenilenme” çabalarımızın başarısızlığından söz etmeliyim.

TKP'nin kendini yenileme sürecinin başarısızlığının temel sebebi, yenilenme ihtiyacını kendi düşünsel çabalarımızın sonucunda değil, Gorbaçov grubunun SBKP adına dile getirdiği “yenilenmeyi” Sovyet Devrimine ve o nedenle de SBKP'ye enternasyonalist sadakatin gereği olarak “kopyalamamız” olmuştur. Bu “kopyalamanın” tarihsel kökeni ise, Komintern'in Türkiye seksiyonu oluşumuza dayanmaktadır. Emperyalizmin ablukası altında olan Sovyet devrimini savunmanın çelik bir disiplin gerektirdiği koşullarda, bütün komünist partiler gibi bizim partimiz de Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin belirleyici olduğu Komintern kararlarını, demokratik merkezietçi disiplin gereği, farklı düşüncede olursa bile kayıtsız şartsız kabul etmiştir. Giderek bu kabul ediş, bizlerin bilincinde SBKP'nin teorik ve programatik adımlarını genel olarak tartışmasız kabul etme gibi, “gönüllü” bir geleneğe dönüşmüştür. Kimilerinin karaladığı bu kabul ediş, üzerimizdeki baskı ya da parti çıkarlarının gereği olarak gerçekleşmemiştir. Biz “her şey Sovyetler Birliği için” sloganını enternasyonalizmin esası saymışızdır. Birçok durumda TKP, bu gelenek sayesinde revizyonist ve oportünist akımlara karşı kendini koruyabilmiştir.

Ancak bu gelenek, Gorbaçovcu grubun tasfiyecı çizgisine eleştirel yaklaşmamızı önlemiştir.

Öznel olarak ise, Bilen yoldaşın başlattığı Atılım sürecinde parti yönetiminde yer alan, o zamanki genç kadroların, ben de içinde yeterli teorik hazırlıktan yoksun oluşu da karşı devrime açılan gelişmeyi önceden sezmemize izin vermemiştir.

Son en eski kuşağın temsilcisi Bilen yoldaşın tam bu süreç esnasında Parti Genel Sekreterliğinden çekilmesi ve kısa süre sonra aramızdan ayrılmasıyla komünist nesiller arasındaki son bağ da kopmuş, yeterince tecrübeli olmayan kadrolar “yenilenmenin” aşırılığını dizginleyecek parti tarihinin tecrübesinden yoksun kalmış, bir uçtan bir uca savrulmalar önlenememiştir.

Aynı zamanda parti içi gruplaşma nedeniyle, Demokratik Almanya'da SED'nin Gorbaçov çizgisine itirazları da üzerimizde uyarıcı bir etki yaratmamıştır.

Bütün bu etkenlerle başlayan yenilenme sürecindeki köklü zayıflıklar partiyi likidasyona sürükleyen grubun yenilenmeyi inkarcılığa varıran tutumuyla birleşince yenilenme süreci likidasyona dönüşmüştür.

Günümüzde bu olumsuz deneyim, reel sosyalizmin dağılmasından sonra programımızı süreklilik içinde niteliksel bakımdan yenilenmenin önüne sübjektif engeller çıkmasına ve uzun yıllar parti çevrelerinde ciddi teorik dogmacılığa ve ideolojik durgunluğa sebep olmuştur.

Bugün bizden sonra gelen kuşağın temsilcileri dogmatizmi ve ideolojik durgunluğu aşma yoluna girmiş bulunuyorlar. Benim artık çok eski neslin bir temsilcisi olarak tavsiyem şudur: Kapılarımızı kimden gelirse gelsin yeni düşüncelere açmalı, bu düşünceleri emek vererek anlamaya çalışmalı, parti içinde teorik sorunları özgürce, çoğulcu bir anlayışla tartışmalıyız. Buna karşılık her yeni düşüncüyü programa yazmadan önce, kumaşı yüz kere ölçmeli, ancak ondan sonra biçmeliyiz, yani yeni bir programatik düşüncenin tartışma sürecinde olgunlaşmasını ve politik, toplumsal mücadele pratiğinde doğrulanmasını, en azından doğrulanmakta olduğunu eğilim olarak kavradıktan sonra program haline getirmeliyiz.

Burada karşımıza çıkan soru şudur: Bu krizli ortamda TKP için böyle meşakkatli bir program yazımı lüks değil mi? Eğer yalnızca tartışmalarımızın sonucunu ve yeni düşüncelerin pratikte doğrulanmasını bekleyeceksek, bu sadece lüks olmaz, bizi pasifliğe, partiyi de tartışma kulübüne çevirir. O halde ne yapmalıyız?

Yukarda sözünü ettiğim “eylem programı” bu zorluğu aşmanın biricik çaresidir. Program stratejik bir dönem boyunca devrimci sürecin, birbirine kesintisiz şekilde bağlı aşamalarını ve nihai hedefini kapsar. Ancak bu stratejik aşamaların hiç birisi kapımızın önünde durmamaktadır. Devrimci aşamaya “yaklaşmak” üzere kapıdan dışarıya çıkmak ve ilk adımı hangi somut aktüel hedefe ve nasıl atacağımızı kararlaştırmak gerekir. Eylem programı budur.

Değerli yoldaşlar,

Karşı karşıya olunan zorluk, üçüncü dünya savaşının bölgemizde sürdüğü ve güçlerin karşılıklı yer alımında önemli değişiklikler olduğu, bu değişikliklerin ülkemizde yaşanan krizi daha da derinleştirdiği koşullarda “nitelikçe yeni bir programa” sahip olsak bile önümüzde duran ve her an değişebilecek görev ve hedefleri saptamanın sanılandan zor olacaktır. Bu zorluğu aşabilmek için, kişisel görüşüme göre, somut du-

rumun önemli bulduğum kimi yönlerine, ayrıntılı analizlerle vaktinizi almaksızın izninizle, kısaca değineceğim.

Değerli yoldaşlar,

Şu sırada birbiriyle bağlantılı iki önemli gelişmeyle karşı karşıyayız. Bunlardan birincisi, Kürt özgürlük hareketinin önderi Abdullah Öcalan'ın inisiyatifıyla PKK'nin yarım yüzyıla yakın bir süredir yürüttüğü silahlı mücadeleye son vermesi ve illegal askeri-politik örgütünü lağvetmesidir. Buna karşılık İmralı'da sağlanan "demokratik uzlaşma" sonucunda başlatılan bu sürecin hukuki zemine kavuşturulması ve ülkenin demokratikleşmesi amacıyla TBMM'nde, biri hariç bütün partilerin katıldığı bir TBMM Komisyonunun kurulmasıdır. Böylece Kürt özgürlük hareketinin ifadesiyle Türkiye'de "barış ve demokratik toplum süreci" başlamıştır.

İkinci gelişme ise, başlayan bu süreçle eş zamanlı olarak AKP iktidarının CHP'ye ve onun şahsında tüm muhalefete karşı bir "darbe" sürecini başlatması, bu darbe sürecine karşı ülke çapında milyonları kapsayan bir demokratik direnişin ortaya çıkmasıdır. Aynı zamanda CHP'ye yönelik darbe süreci, çok daha tehlikeli sonuçlar doğurmak üzere Rojava'ya karşı Şara yönetimiyle birlikte Türk devletinin savaş açma ihtimalidir. Karşımızda demek ki ikinci gelişme "CHP'ye ve seçimli demokrasiye karşı darbe" ile İran'a karşı İsrail ve ABD'yle birlikte savaşın ilk adımı olarak "Rojava'ya karşı savaş" tehlikesiyle karşı karşıyayız.

Bu birbiriyle taban tabana zıt her iki süreç Ortadoğu'daki gelişmelerden ve bu gelişmelerin Türk kapitalizminin ve devlet sisteminin krizini derinleştirmesinden bağımsız değildir. Her iki birbirine zıt sürecin sonucunda Türkiye ne kadar süreceğini kestiremeyeceğimiz bir "ara döneme" girmiş bulunmaktadır. Bu ara dönem, devlet gücüyle Türk ve Kürt halk çoğunluğunun karşı karşıya geldiği, son derecede istikrarsız ve büyük tehlikelere, aynı zamanda demokratik imkanlara açık geçici bir dönemdir. Ya tüm demokratik güçlerin birliği ve direnişleriyle AKP'nin giriştiği darbe püskürtülecek ve TBMM Komisyonunda demokratik uzlaşmalarla netleştirilecek olan demokratikleşme yasa önerileri TBMM'de onaylanarak, Kürt sorununu çözmenin ve sınıf mücadelesini yükseltmenin önündeki bütün anti-demokratik yasalar ve idari engeller kalkacak, böylece Kürt sorunu çözme ve sınıf mücadelesini yükseltme imkanı doğacak; ya da devletle bütünleşmiş AKP-MHP ik-

tidarı, muhtemelen ABD ve İsrail'e vereceği İran'a karşı savaş sözüyle bu devletlerin desteğini alarak "seçimli otokrasiden seçimsiz açık diktatörlüğe" geçecek.

Bu iki şık dışında, CHP içindeki aşırı ulusalcı unsurların ve dışındaki "Cumhuriyetçi" Kürt düşmanlarının ağır basması ve yargının müdahalesiyle sistem içi partiler örneğin Mansur Yavaş alternatifinde uzlaşacaklardır. Kaldı ki, eğer başta Kürt özgürlük hareketi ve en geniş sol güçler, en kısa zamanda alanları dolduran halk kitleleriyle eylemli bir ittifak kurarak, direnişi "barış ve demokratik toplum sürecini" derinleştirme yönünde güçlü bir etkene dönüştüremezlerse, Özgür Özel-Ekrem İmamoğlu grubunun da AKP-MHP'yle uzlaşmaya sürüklenmesi ihtimal dahilindedir. Bu iki uzlaşma da demokratik güçlerin ve ülke barışının aleyhine ara dönemin devamından başka bir sonuç doğurmayacaktır.

Şu anda geniş kitlelerin protesto eylemlerine yönelik tek bir kanlı provokasyon bile sözünü ettiğimiz ara döneme, OHAL ilanı ve sistem içi uzlaşmalarla bir anda son verebilir. Bunları toplantımızın kritik bir aşamada görev yaptığını ve her birimizin ağır bir sorumluk yüklediğini vurgulamak için ifade ediyorum.

Sonuç olarak yapılacak bir eylem programının aktüel hedefleri, seçimli otokrasiden, açık diktatörlüğe geçişe, muhalefete karşı darbeyi ve Rojava'ya karşı savaşı önleyerek geçit vermemek ve bu yolla "barış ve demokratik toplum sürecini" Kürt özgürlük hareketi ve tüm sosyalist güçlerle birlikte başariya ulaştırmaktır.

Bu hedeflere ağırlıklı olarak hangi örgüt biçimiyle ve hangi mücadele yöntemiyle varılacak? Buna kısaca değinmekle yetineceğim.

Değerli yoldaşlar,

Ara döneme PKK'nin silahlı mücadeleye son vermesi ve illegal askeri-politik örgütünü lağvetmesiyle girdiğimize ve CHP'nin karşı karşıya olduğu darbeye karşı devlet şiddetine devrimci şiddetle ve onun gerektirdiği kanun dışı örgütlenmeyle yanıt veremeyeceğine göre, bu geçici ara dönemde TKP ve tüm sol örgütler, izole olmayı ve devlet provokasyonunun aleti haline gelmeyi göze almadıkça illegal yapılarıyla silahlı eyleme geçmeyeceklerdir. Somut durumun özgünlüğü, devlet her türlü hukuk dışı saldırılara geçerken ve ilk fırsatta şiddete baş vuracakken, ara dönemde mücadelenin örgütlenme ve mücadele

biçim yöntemi, meşru sivil itaatsizlik dışında barışçı ve legal biçim ve yöntemler olacaktır. O nedenle TKP'nin bu aşamada örgütlenme ilkesi "gerekli olduğu kadar illegal, mümkün olduğunca legal örgütlenme ve mücadele" ilkesidir.

Bu ilke ışığında TKP'nin sınırlı güçlerini en yararlı olduğu alanda yoğunlaştırması, halk meclislerinin, sokak ve mahalle komünlerinin örgütlenmesinde en geniş ittifakları gerçekleştirilmesi, bu yönde süregiden çalışmalarını hızlandırması, elde edeceği en küçük başarılarıyla olumlu örnekler yaratması ve elbette en tehlikeli durumlara hazırlıklı olması acil görevler olarak önde duruyor.

İdeolojik olarak ise, bugüne kadar Kürt özgürlük hareketiyle ittifak halinde oldukları ve örneğin sahte TKP'yi sosyal şovenizmle suçladıkları halde, yeni açılım sürecinde PKK'yi "teslimiyetle, legalizmle, devrim kaçkınılığı ile" yoldaşça olmayan şekilde suçlayarak farkında olmadan sahte TKP'yle ve benzerleriyle aynı cepheye sürüklenenleri dostça uyarmak eylem programının görevleri arasında bulunuyor.

Satırlarıma son verirken, toplantıya katılan tüm yoldaşları sevgi ve saygıyla selamlarım.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Neval Zaro Yoldaşın Mesajı-2

TKP MK ve PB Eski Üyesi Neval Zaro Yoldaşın İstanbul'da Düzenlenen “TKP'nin 105. Kuruluş Yıldönümü Kutlama 2. Çalıştay”ına İlettiği Yazılı Mesaj:

(2. Çalıştay'a partimizin yeni üyeleri katılmıştır. Bu kadrolar yaş ortalaması otuzun altında olan illegal kadrolardır. Bu yoldaşlarımız son yedi yılda partilenen kadrolardır ve tümüne yakını işçi ve emekçidir. Öğrenci oranı yüzde on beştir. Kadın oranı yüzde yirmi beştir. Çalıştay'a katılan delege sayısı yirmibeşdir.)

Değerli Yoldaşlar,

Şu anda bu salonda toplananlar, sadece kendi ülkelerinin komünist partisiyle ilgili tarihi bir kararın eşiğinde bulunmuyorlar, Ekim devriminin zaferine iç savaş sırasında esir kamplarındaki Osmanlı subay ve erlerinden örgütlenen alaylarıyla Vrangel, Kolçak, Denikin Beyaz Ordularına karşı silah elde savaşarak katkıda bulunan bir partiyle ilgili tarihi bir kararın eşiğinde bulunuyorlar.

TKP, birçok komünist partiden farklı olarak Bolşeviklerle kader birliği yapmakla kalmamış, Ekim devriminin zaferinde, o zamanki gücü oranında rol oynamış bir partidir. TKP Ekim devrimiyle enternasyonal dayanışmanın partisi değil, Ekim devriminin kahraman silahlı müfrezelerinden birinin partisidir. Sizler şimdi Ekim devriminin partisini yeniden ayağa kaldırmamanın eşiğindesiniz. Demek ki alacağınız kararlar yalnız kendi ülkenizin partisiyle ilgili değil, Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin Bolşeviklerle birlikte savaşmış olan partisiyle ilgili kararlar olacaktır.

Gelecekte tarih bu alçakgönüllü toplantıyı dünya komünist hareketinde devrimci geleneği yeniden canlandıran “büyük başlangıç” olarak anacaktır.

“Büyük başlangıcın” devrimci komünistleri olarak sizleri en derin yoldaşça duygularla selamlıyorum.

Değerli yoldaşlar,

Partilerin somut ömürleri geçicidir. Tarihsel şartların köklü olarak değiştiği her dönemde bu partiler ömürlerini doldururlar. Fakat insan-

lık tarihinde bıraktıkları izin ömrü, binbir değişikliğin prizmasından geçerek yeni nesillerin bilincinde ve bilinçaltında yaşamaya devam eder.

Komünizm ideali insanlığın tarihi kadar eskidir. Özel mülkiyetin henüz doğmadığı günlerde insanlık, ilkel komünist toplumda, doğanın amansız şartlarına karşı kadın özgürlükçü, dayanışmacı, eşitlikçi bir hayat yaşadı. Ne zaman ki bir azınlık mülkiyete zorla el koydu, insanlık “komünizm cennetini” kaybetti. Bu kaybedilmiş cennete olan hasret, dinlerde dile geldi. Köleciliğe karşı dinler insanlığa bu dünyada olmasa da ölümden sonraki dünyada kaybedilmiş cenneti vaat etti. Marks o nedenle dini, çaresiz insanlığın acılarını dindiren bir analjezik olarak tanımladı. Dinler insanlık için kurtuluş umudunu temsil ediyordu. Önce ütöpik sosyalistler, Thomas Morus, Campanella bu umudu yeryüzünde elde etme hayalini resmettiler. Ardından Karl Marks ve Friedrich Engels bu hayalleri sınıf mücadelesi ve devrimlerle hayata geçirmenin mümkün olduğunu bilimsel teorileriyle ilan ettiler. Lenin ve Bolşeviklerle insanlık sosyalizmden komünizme geçiş çağına adım attı.

Diyebiliriz ki, insanlığın sınıflı tarihi komünizm idealini gerçekleştirme umudunun tarihidir.

İşte bu temel insanlık yasası, nice akımların partileri ömürlerini doldururken, sadece komünist partilerini tarihin yıkıcı etkilerine karşı korumuş ve koruyacaktır. Partiler değişen tarihsel şartlara göre değişecek, yerlerini yeni şartlara uygun partilere devredecek, ancak komünist idealin partileri komünizmin gerçekleşmesine kadar devam edecektir.

Komünist Partisi, o nedenle ezilen, sömürülen insanlığın partisidir. Bu insanlığı yok etmeden hiçbir güç komünist partisini ne yaparsa yap-sın yok edemez.

Bizler yalnızca TKP'nin yüzyılı aşkın tarihsel geleneklerini, mücadele tarihini yeni tarihsel şartlarda canlandırmak, yeniden yapılandırmak gibi sınırlı bir çabanın militanları değiliz. Onbinlerce yıldır devam eden “komünizm umudunun” devam ettiricileriyiz. Bu misyonun bilincinde olan komünistler diğer bütün ideolojik, politik akımların karşısında rakipsizdir.

Ekim devriminin yenilgisi insanlığın komünizm umuduna ağır bir darbe indirdi. Umutsuzluk yıkıcı sonuçlar doğurdu. Toplumlar manevi yozlaşmaya sürüklendi. Umudunu kaybeden bireyin intihara sürüklenme süreci gibi, toplumsal intihara sürüklenme süreçleri derinleşti. Ölmeden önce dünya nimetlerini yağmalarcasına tüketim dediğimiz en

yıkıcı uyuşturucuyla kendinden geçti. Bu akıl almaz gidiş iklim krizinden, başkasının pazarlarına el koyma amaçlı savaşlara ve nükleer yok oluşa götüren gidişe yol açtı. Yoksul insanlık artık ne ölümden sonra ne de yaşarken komünizmle kurtuluşa inancını yitirince bir avuç endüstri ve finans oligarşinin elinde oyunağa dönüştürerek, intihara sürüklenmeye başladı.

TKP'yi yeniden canlandırarak kurtuluş umudunu da yeniden canlandırarak olan sizler, insanlığın intihara sürüklenmesine karşı kendi payınıza ilk adımları atmış olacaksınız.

Değerli yoldaşlar,

Bu düşüncelerle anlatmak istediğim şudur: Bu toplantıda yapılmak istenen, saflarında yer aldığımız ya da tarihi hakkında edindiğimiz bilgilerle yakınlık duyduğumuz bir partiyi basitçe yeniden yapılandırmak gibi sınırlı bir çaba değildir. Yoksul insanlığın acılarına son verecek olan komünist ideali canlandırmak gibi büyük bir davayı yeniden örgütleme çabasıdır. Bunu da TKP saflarında gerçekleştirme kararlılığımız ise, TKP'nin yüzyılı aşkın tarihi gerçekliğinin her aşamada yeniden küllerinden doğacak bir güç olmasındandır. Kendine komünist sıfatı vermiş kimisi samimi hiçbir parti Türkiye'de komünizm idealinin tarihini, TKP dışında bir bütün olarak temsil etmemektedir. TKP'yi ayağa kaldırmak, hayati önemdeki komünizm idealinin ve en başta ifade ettiğim Ekim devriminin tarihini ayağa kaldırmaktır. Hiçbir sol partinin tarihi TKP tarihini kapsayamaz, kapsayamadığı için de TKP'nin yerini alamaz.

Değerli yoldaşlar,

Hiç kuşkusuz likidasyon süreci TKP'de bölünmelere de yol açtı. Bugün de bu bölünme devam ediyor. Söz konusu gruplar karşısında tutum nasıl olmalıdır?

Her şeyden önce uzun yıllar TKP saflarında, kimisi üst organlarda da temsil edilen bu grupları TKP dışı gruplar olarak görmek yanlış olacaktır. Aramızdaki farklılıklara karşın bu grupların üyeleri yoldaşlarımızdır. Hedefimiz hepsiyle aynı çatı altında yeniden buluşmaktır.

Bu salonda bulunanlar, likidasyona son veren adımı atmıştır, TKP'yi yeniden örgütlemiştir, yeni komünist kuşakla güçlendirmiştir, partinin bölünmüş gruplarından biri olmaktan çıkmış, kongreleriyle, seçilmiş organlarıyla, temel örgütleriyle, yayınlarıyla, siyasi ittifaklarıyla ve politik-ideolojik mücadelesiyle partinin kendisi olmuştur. Diğer komünist gruplardan fark budur. Bu salonun parti dışında kalan grupların komü-

nist üyelerine çağrısı açıktır: “partinizin saflarında yerinizi alın”.

Örneğin ben, en eski kuşaktan komünist olarak Moskova’da yapılan illegal TBKP kongresine katıldıktan sonra legal TBKP’ye üye olmadığım gibi dağılan partinin gruplarından hiçbirinde de yer almadım. TKP Geçici MK’nin oluşması ve beni çağırması üzerine, en küçük bir kişisel ya da ideolojik ön şart koşmadan, parti saflarında sıra üyesi olarak yer aldım. Vaktiyle TKP saflarında yer alan ve parti tarihine ve geleneklerine bağlı her yoldaşı aynı tutumu almaya çağırıyorum.

Hiç kuşkusuz TKP artık çoğunluğu ileri yaşlarda olan eski üyeleriyle yoluna devam edemez. Nitekim burada partinin hızla gençleştiğini görüyoruz. Gençleşme likidasyonun sona erdiğini gösteren en büyük işarettir. TKP nostaljik birlikten yeni dünya koşullarına uyum sağlayan örgütlü, ideolojik birlik aşamasına girmiş bulunmaktadır. Bundan sonrası partinin hızla modern işçi sınıfının, kadınların, kadın-erkek gençliğin saflarında örgütlenerek büyümesidir.

O halde büyümenin gerektirdiği kimi hususlara kısaca değinmeliyim.

Değerli yoldaşlar,

Reel sosyalizmin karşı-devrimle, ama aynı zamanda karşı-devrime dayanıksız bürokratik merkeziyetçi yapısıyla tasfiye olmasından, partimizin de benzer bir şekilde iç zayıflıkları ve TKP liderliğinin “legalist-tasfiyeci” tutumuyla yok olmanın eşğine geldiği günlerden bu yana, dünya, bölge ve Türkiye kökten değişti. Partinin önünde duran en önemli görev bu değişime paralel olarak kendini kökten “süreklilik içinde yenileme” görevidir.

TKP bugün de Marksist-Leninist bir parti olduğunu ilan ediyor. Bildiğimiz gibi Marksizm’in Leninist aşamaya yükselmesi serbest rekabetçi kapitalizmin emperyalist aşamaya yükselmesinin ve dünyanın yeniden paylaşılması amaçlı savaşlar dönemine girmesi, bunun sonucu proletarya devrimleri ve ulusal kurtuluş savaşları çağının açılmış olmasıyla bağlıdır.

Günümüzde emperyalist kapitalizm Lenin’in tabiriyle asıl şimdi “son aşamayı” yaşamaktadır. Marks ve Engels’in tabiriyle hem “kendi mezarını” ama hem de insanlığın mezarını kazmaktadır. Dünya komünist hareketinin önünde Marksist-Leninist düşüncüyü yeni aşamaya yükseltme görevi duruyor.

Marksizmin Leninist aşamaya yükselmesi Marksist teorinin ana bileşenleri olan diyalektik materyalizm (yani felsefe), tarihi materyalizm

(yani sosyoloji) ve bilimsel komünizm (yani devrimci süreç) temelinde gerçekleşmiş, bu bileşenler diyalektik değişimin gereği olarak kendi içinde değişimlere uğramıştır. Teorinin yeni aşaması da bu süreci izleyecektir.

TKP'nin tarihindeki en zayıf yanlardan birisi Marksist-Leninist teoriyi kendi ülke ve bölge şartlarına yaratıcılıkla uygulamadaki zayıflıktır. Parti uzun yıllar dogmatik bir düşünce yapısına hapsolmüştür. Bugün görev dogmatizm bariyerini aşmak, yeni düşüncelerin özgürce tartışılmasını sağlamak, ancak bu yeni düşünceleri programa geçirmeden önce kumaşı yüz kere ölçtükten sonra biçmektir.

Devrimci süreç Marksist-Leninist teorinin tekeline, hiç kimseye peşinen hediye etmez. Bize de hediye etmeyecektir. Devrimci süreç, yani pratik her birimizin elindeki teoriyi kendi hakemliğinden geçirecektir. Ya doğrulayacak ya da çöpe atacaktır. Teorilerimizin önemli bir kısmı dünya devrimci süreci tarafından doğrulanmıştır. Doğrulanmayan yanları tarihin çöplüğünde yer almıştır. Dogmatizm çöplükte eşelenmekse, komünistlik devrimci pratiğin fırtınalı sularına cesaretle açılmaktır.

Salondaki delegelerin bileşimi geçmişin tecrübeleriyle, şimdinin yeni bilgilerini sentezleyecek bir yapıdadır, eski parti emekçileriyle, işçi sınıfının en modern kesimini temsil eden yeni öncülerin buluşması TKP'nin gelişmesinin güvencesidir.

Komünist kadınların yüzde 25'lik temsili çağdaş gerçekliğin gerisinde olsa bile, bu yüzde 25'lik kesim tüm partide kadın öncülüğünü hayata geçirmeye kesinlikle yetecektir. Bu yol sanırım açılmıştır ve sonuç alındığında, onbinlerce yıllık erkek egemenliğinin yarattığı, aynı küme "iktidar kavgaları", fraksiyonculuk, kariyerist tertipçilik dönemi bitecek, "yarım (yani erkek) parti döneminden, bütünsel parti dönemine" geçilecektir.

Kadın yoldaşlara, biz erkeklere rağmen TKP'yi kadınlaştırma yolunda başarılar diliyorum.

Tüm yoldaşlarımı en derin komünist yoldaşlık duygularıyla selamlıyorum. Ve sizlere zorlu likidasyondan çıkış mücadelenizde gerekli desteği veremeyen biz eski kuşak komünistleri aranızda aldığımız için teşekkür ediyorum.

Çatısı uçmuş, tabanı göçmüş, enkaza çevrilmiş partimizi yeniden inşa eden sizlere selam olsun.

Yaşasın hiç eskimeyen yeni evimiz Türkiye Komünist Partisi!

Sedat Taner Yoldaşın Mesajı-1

Türkiye Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Sedat Taner Yoldaşın 13 Eylül 2025 Tarihinde İstanbul’da Düzenlenen “TKP’nin 105. Kuruluş Yıldönümü Kutlama Çalıştayı”na İlettiği Yazılı Mesaj:

(1. Çalıştay’a ezici çoğunluğu likidasyon öncesi dönem parti kadroları katılmıştır. Tüm yoldaşlar TKP Davalarında yargılandıkları ya da adları sorğu ve iddianamelerde geçtiği için bu Çalıştay’a katılanların illegal konspiratif parti örgütleriyle bir bağı yoktur, tamamen yasal alanda toplumsal yaşamın her alanında faaliyet yürütmektedirler, TKP’nin kamuoyuna açık yayınlanan politik açıklamaları temelinde kendi faaliyetlerini şekillendirmektedirler. Çalıştay’a katılan delege sayısı otuzbeştir.)

Değerli yoldaşlar,

Sizleri saygı, sevgi ve hasretle selamlıyorum. Koşullarımız yüz yüze toplanmamıza el vermiyor. Emin olun ki tüm gelişmeleri, tartışmaları, sorunları, başarılı adımları sanki her an birlikteymişçesine takip ediyoruz.

Partimizin 105. Kuruluş yıldönümü hepimize kutlu olsun. Bu yıl dönümü yeni gelişmeler yaratma açısından tarihsel bir dönüm noktası anlamına geliyor. Bugünlere gelmemizde emeği olan tüm yoldaşlarımıza teşekkür ediyor, aramızdan ayrılan yoldaşlarımızı saygı ve sevgiyle anıyorum.

Paramaz yoldaşlardan, partimizin kurucu önderleri Mustafa Suphi ve yoldaşlarından başlamak üzere mücadelemizde yitirdiğimiz tüm yoldaşlarımızı saygıyla anıyorum.

MK’mız adına bir araya geliş amacına büyük değer biçiyor olduğumuzu ifade etmeme izin verin. Sizler ülkede birkaç harfle ifade ettiğimiz likidasyon kelimesinin ne anlama geldiğini her gün canlı olarak yaşadınız. Kimimiz bu kelimeyi kanıksadık. Belki anlamını bile yitirdi diye düşünenlerimiz vardır. Ancak, likidasyonun ne anlama geldiğini anlamak için yıllarca en derin gizlilik koşullarında birlikte mücadele ettiğiniz, eylemlerde kol kola olduğunuz, aynı hücreyi ve evi paylaştığımız, ekmeğinizi, cebinizdeki harçlığı paylaştığımız eski yoldaşları bir usunuzdan geçirin. İsimlerini hatırlayın. Onların büyük çoğunluğunun

bugün ne düşündüklerini, ne ile meşgul olduklarına, sizlerle ilişkilerinin ne düzeyde olduğunu irdeleyin. İşte, likidasyon bu.

Sizler yoldaşlar, bu zor ve karanlık dönemi aşmak için çok çaba sarfettiniz. Dik durdunuz. İşçi sınıfının bilimine, onun partisi olan partimize olan bilinçli bağlılığınız ile bıkmadan, yılmadan, usanmadan, iğneyle kuyu kazar gibi çalıştınız. Kimi zaman sizler de moral olarak çöktünüz ama bilime olan inancınız, dünya ve ülke gerçeklerini inceleyebilme yeteneğiniz ile tekrar ayağa kalktınız.

Şimdi, uzun bir uğraştan sonra bir süreci yeni bir aşamaya taşıma noktasına geldik. Üzerinde 12 yıl çalıştığımız, tartıştığımız yeni parti programına onay vereceğiz. Koşullar gereği hepimiz bir arada olamıyoruz. Üç ayrı platformda toplanarak bu süreci tamamlayacağız.

Parti Program Taslağımız dünya, bölge ve Türkiye analizi yapıyor. Güncel durumu irdeliyor. Önümüze koyduğumuz görevleri tarif ediyor. Stratejik amacımızı ve bu amaca nasıl ulaşmayı ön gördüğümüz süreci açıklıyor. Bu nedenle toplantınıza rapor niteliğinde bir sunum yapmayı gerekli görmedik. Program taslağımız bu işlevi yerine getiriyor. Partimizin emektarı Zaro yoldaşımız toplantınıza sunacağı yazılı mesaj ile partimizle ve yeni programımızla ilgili kimi görüşlerimize değinecek. Sadece güncel olan bir konuya, “Barış ve Demokratik Toplum Süreci”ne kısaca değinmek istiyorum. Bu süreç Türkiye Cumhuriyeti’nin 102 yıllık kodlarını değiştirmeye adaydır. MK açıklamalarımızda bu ayrıntıları ele aldık. Sizler de toplantılarınızda ve yayınlarınızda isabetli bir şekilde doğru tespitler ve açıklamalar yaptınız. Parti olarak bu sürecin içindeyiz, tam ortasındayız. O nedenle, partimizin politikasını legal alanda savunan yoldaşlar olarak sizler de çalışma alanlarınızda politikamıza uygun faaliyet yürütüyorsunuz. Bu faaliyetleri güçlendirerek sürdürmemiz gerekiyor. Sürecin başarı ile sonuçlanması ülkede sınıf mücadelesinin gelişmesine, büyümesine yol açacak. Kimilerinin önemini anlamadıkları, anlamadıkları için de karaladıkları bu süreç tam da sınıf mücadelesinin bir alanıdır. Sosyalist amacımıza ulaşmak, ona yakınlaşmak için işlevi olacak bir süreçtir.

Bu süreci küçümseyenler, karalayanlar ne yapıyorlar? Sınıf mücadelesinin gelişimine nasıl bir katkıları oluyor? Tüm eksikliklerimize rağmen bizim katkımız çok daha verimli ve işlevli. Partimizin politik etkisi birçok grubun ve partinin etkisinden daha fazla. Güçlü parti salt nicilikle belirlenmez. Günümüzün koşullarına uygun politik programı

olan, analizleri ve hedefleri doğru olan, Marksizm-Leninizmi yaratıcı olarak günümüz ve ülke koşullarına uygulayan bir parti, nitelikleri ile güçlü bir partidir. İçi kof ve puslu ortamda nereye yürüdüğünü bilmeyen bir parti kalabalık olabilir ama bu onun güçlü olduğu anlamına gelmez.

Sizlerle partimizin son on yılda mütevazı ama ciddi, stratejik mevziler kazandığını paylaşabilirim. Partimizin yürüttüğü bu çalışmayı Türkiye’de yürüten başka hiçbir parti olmadığını sizlere rahatlıkla söyleyebilirim. Gizlilikte çalışan yoldaşlarımız ve örgütlerimiz stratejik alanlarda sürekli yeni başarılarla imza atıyorlar.

Sizler, hiçbir gizliliği olmayan alanda ise binlerce eski, yeni yoldaşlarımız, yeni sempatanlarımız ile belki farkında değilsiniz ama onbinlerce ilerici, demokrat, devrimci, yurtsever bireye ulaşıyorsunuz.

İki alanda birbirinden tamamen bağımsız olarak sürdürülen faaliyet gerek daha demokratik bir ortamda ama o gerçekleşmezse daha baskıcı bir saldırı ortamında sonuç verecek niteliğe sahip. Bugün irili ufaklı ve dağınık olarak gelişen işçi sınıfının direniş ve eylemlilikleri özellikle daha demokratik bir ortam gelişirse hem niteliksel hem de niceliksel olarak büyüyecek. Biz bunun çalışmalarını yürütüyoruz. Baskıcı ortam ve saldırı daha fazla gelişir ise de bu sefer Türk ve Kürt halklarının yığınsal direnişi ile karşılaşacak. CHP geri adım atmaz ise bu kesin böyle olur. Bu yığınsal direniş Kürt siyasetinin ve devrimci sosyalist güçler ile birlikte CHP kitesinin de dahil olduğu bir direniş olursa baskıcı ortamı değiştirecek ve saldırıları geri püskürtecek bir güce sahip olacaktır. Bu da iktidar değişimi dahil demokratik değişimlere yol açacaktır.

İki alanda da yürütülen çalışmayı selamlıyorum. Bundan sonra sizin daha fazla çabanıza ve desteğinize ihtiyacımız olacak. Bunun araç ve yöntemlerini sizler bulup yaratacak her alanda etkinizi artıracaksınız. Buna inancım tamdır.

Unutmayalım. Geçmiş ile gelecek arasında sürekliliği sağlayacak son kuşak bizleriz. Bizler Bilen yoldaştan öğrendiklerimiz ile, O’nun yolunda partimizi güçlendirerek sınıf mücadelesinde görevlerimizi yerine getiriyoruz ve getirmeye devam edeceğiz. Sınıf içinde, kadınlar ve gençler arasında etkimizi artıracğız. Elimizde doğru çalışan bir pusula ve net bir rotamız var. Fabrikalar, işyerleri, üniversiteler, mahalleler, köyler temel çalışma alanlarımızdır. Buralarda yeni temel parti örgütleri kurmaya devam edeceğiz. Komünist kadro temel parti örgütünde yetişir ve mücadele eder. Temel örgütlenme ilkemiz budur.

Bizler 15 yıl önce üstlendiğimiz geçici görevlendirmeyi kısa bir süre sonra tamamlayıp başka yoldaşlarımıza devredeceğiz ve bize ne görev verilirse herhangi bir parti temel örgütünde parti çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz. Belirlenecek olan yeni yönetimi tüm gücümüzle destekleyecek, bilgi ve deneylerimizi kendileriyle paylaşacağız. Bizden destek istendiğinde tüm gücümüz ve bilgimiz ile vereceğiz.

Her Komünist Partisi zor dönemler geçirebilir ve geçirmiştir. Partimiz de tarihi boyunca çok farklı dönemler yaşamıştır. Şimdi zor bir dönemin sonuna geldik. Partimizin varlığını koruduk, güvence altına aldık. Ancak daha örgütlü bir yapı ile partimizin sınıf savaşımının içinde büyütüp görevlerimizi yerine getireceğiz.

Değerli yoldaşlar,

Toplantınızı bu duygu ve düşünceler ile selamlıyor, her bir yoldaşımı ayrı ayrı kucaklıyor komünist selamlarımı iletiyorum.

- Yaşasın Marksizm – Leninizm!
- Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!
- Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

Genel Sekreteri

Sedat Taner

13 Eylül 2025

Sedat Taner Yoldaşın Mesajı-2

Türkiye Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Sedat Taner Yoldaşın İstanbul'da Düzenlenen "TKP'nin 105. Kuruluş Yıldönümü Kutlama 2. Çalıştayı"na İlettiği Yazılı Mesaj:

(2. Çalıştay'a partimizin yeni üyeleri katılmıştır. Bu kadrolar yaş ortalaması otuzun altında olan illegal kadrolardır. Bu yoldaşlarımız son yedi yılda partilenen kadrolardır ve tümüne yakını işçi ve emekçidir. Öğrenci oranı yüzde on beştir. Kadın oranı yüzde yirmi beştir. Çalıştay'a katılan delega sayısı yirmibeşdir.)

Değerli Yoldaşlar!

Fiziksel olarak aynı ortamda olacağımız günlere olan inancımızla sizleri en sıcak sevgi ve saygı duygularıyla selamlıyorum.

Bu toplantımızın apayrı bir önemi var. Sizler partimizin geleceğinin teminatı, genç neferleri, genç leventlerisiniz. Aramızda olan genç kadın yoldaşlarımız Rahime, Cemile, Naciye ve Zehra yoldaşların geleneğinin taşıyıcılarıdır. Yollarımız kesişirse ve sizler ile aynı saflarda buluşmasaydık partimizin geleceğini güvence altına almamız çok zor olacaktı.

Bu vesileyle Paramazlardan, Mustafa Suphilere, Yakup Demir, İ.Bilen yoldaşlar başta olmak üzere, Kemal Türkler, Talip Öztürk, Ali İhsan Özgür, Mehmet Çakmak, Meryem Karakız, Mustafa Hayrullahoğlu ve Tayfun Benol yoldaşlar nezdinde bu mücadelede toprağa düşen tüm yoldaşlarımızı selamlıyorum. Deniz Gezmiş, Harun Karadeniz, Mahir Çayan, İbrahim Kaypakkaya, Sakine Cansız ve yoldaşlarını da ayrıca selamlıyoruz. Tüm yoldaşlarımız değerlerimizdir.

Değerli Yoldaşlar

Sizlerin bileşimi, üstlendiğiniz görevler, çalıştığınız modern sektörler ve yüksek okullar partimizin geleceği açısından önemi kelimelerle ifade edilemeyecek önemlidir. Bunun ne anlama geldiğini içinde yaşadığımız derin gizlilik koşullarında hissedemiyor olabilirsiniz. Birlikte aynı hücreyi paylaştığımız yoldaşlarımız dışında bilgi ve ilişki düzeyiniz sınırlı. İlk kez bu toplantıda ulaştığımız gerçek nitelik ve niceliğe tanık oluyorsunuz. Disiplin, dikkat, görev anlayışı, güven, fedakarlık, cesaret ve özgüven sahip olduğumuz en önemli özellikler. Bu özellikler saye-

sinde derin illegalitede konspiratif çalışmalarımızı sürdürülebiliyoruz. Hiçbir an bile rehavete kapılmadan uyanık ve hazırız. En ufak hatanın nelere mal olabileceğini parti tarihimizde defalarca yaşadık. Bu konuda eğitilisiniz, bizim kuşaktan daha titiz, daha dikkatli olduğunuzu görüyoruz. Ancak hem temkinli olacağız hem de görevlerimizi, çalışmalarımızı aksatmayacağız, içimize kapanmayacağız, tutsak olmayacağız. Sizlerin üstesinden geldiğiniz en belirleyici davranış biçimlerinden ve duygularından biri kendini beğenmişliği, ön plana çıkarmayı, günümüzün deyimiyle egonuzu partilenirken kapının dışında bırakmanız olmuştur. Siz kişisel olarak kimseye bir şey kanıtlamak zorunda değilsiniz, çünkü yürüttüğünüz örgütlü çalışmanın sonuçlarını, meyvelerini yaşadıkça en değerli doyumunu yaşıyorsunuz.

Değerli Yoldaşlar,

Dünyamız, bölgemiz ve ülkemiz çok karmaşık politik süreçlerden geçiyor. Sovyetler Birliğinde yaşanan karşı-devrim sonrası dünyanın politik dengesi bozuldu. Sömürü had safhaya ulaştı, en ileri kapitalist ülkeler burjuva demokrasilerini ve sosyal devlet yapılarını her gün kırarak ilerliyorlar. Bu koşullarda az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde diktatörlüklerin egemen olduğunu yaşıyoruz. Dünyanın dibi çıktı dersek yanlış olmaz. Kapitalist devletler her yol mubahtır anlayışı ile narkotikten, silah ve insan ticaretine, yasa dışı bahis ve kumara kadar her türlü kanunsuzluğu, ahlaksızlığı normalleştirdiler. Teknoloji ilerliyor ama işgücü sömürsü gerilemiyor, daha da acımasız geliyor. Ekolojik yıkım dünya tarihinde görülmemiş düzeye ulaşmış durumda. Klasik sömürgecilik yerini daha azgın yeni sömürgeciliğe, modern köleliğe bıraktı. Kadınların hakları artmış gibi gözükse de, kadınlar üzerinde sömürü, baskı, şiddet daha da arttı. En tehlikeli durum da dünyadaki nükleer silahlanmanın geldiği aşama. Tüm insanlığı yok edecek ve kazananı olmayacak bir savaş muhakkak engellenmelidir. İşte tüm bu gerekçelerle komünist olmamız en doğru bilinçli tercihimiz olmuştur. Bu gerçekler aynı zamanda bizlere sorumluluğumuzun ağırlığını da hatırlatıyor. Parti saflarında mücadele kararınız ve kararlılığımız bu nedenlerle çok kıymetlidir.

Sizleri tekrar selamlıyorum.

Değerli Yoldaşlar,

Türkiye 12 Eylül 1980 faşist darbesinden sonra kendine gelemedi. Sınıf savaşımı olması gereken düzeyde değil. 1991'de ellibin maden işçisinin Zonguldak'tan Ankara'ya yürümesi, 2009/2010 Ankara Tekel

Direnışı, lke çapında onu milyonun ayaklandığı 2013 Büyük Gezi Direnişı, 2014'de yüzbinlerin Kobane Direnişı ile dayanışma için harekete geçmesi, ülke çapında milyonların katıldığı 1 Mayıslar, Newrozlar, 8 Mart Kadın Yürüyüşleri. Bunların tümü çok değerli ve önemlidir. Son on yılda sendikalaşma nedeniyle ve daha iyi iş ile yaşam koşulları için fabrikalarda gelişen irili ufaklı işçi direnişleri kıymetlidir. Ege, Kürdistan, Trakya ve Doğu Karadeniz köylülerinin HES'lere, JES'lere, Altın madenlerine, ormanlarının talanına kadar geliştirdikleri direnişler yeni ve belirleyici önemde değer verilmesi gereken direnişleridir. Ancak bir eksik var. Bu eylem ve direnişlerin tümü bir şekilde sınıfsal anlamda politikleşmiyor. İşte bu noktada bu ülkenin güçlü bir TKP'ye gereksinimi var. Bir arada oluşumuzun gerekçesi budur. Bu ihtiyaca bir yanıt oluşturmak en temel partili görevimizdir.

Partimizin 70'li yıllarda pratikleştirdiği sınıfın öncülüğü rolünü dönemin görece daha demokratik koşulları çerçevesinde değerlendirildiğinde bugün ilk gereksinim ortaya çıkıyor. Bu çerçevede burjuva demokrasisi anlamında da olsa demokratikleşme konusunda aşamalar kaydedilmesi sınıf savaşının alanını da genişletecek, olanakları artıracaktır. şimdi bunu ifade edince kimileri hemen bizleri reformistlikle suçlamaktadırlar. Çünkü onlar reformizmin, revizyonizmin, oportünizmin gerçek anlamını bir türlü anlayamıyorlar. Sınıf savaşını ve Marksist-Leninist olmayı sosyalist devrim amacını nakarat gibi tekrarlamak olarak anlıyorlar. Devrim silahlı zor ile olacaktır, demokratik devrim dahi geri bir istemdir diyenler bunları ifade ederken kendi savundukları görüşlere uygun bir yaşam ve savaşım biçimi srdrmyorlar. Keskin sözler söyleyerek günün görevlerinden, mücadelelerinden utangaa kaçıyorlar ve bunu o sözleri ile perdeleyerek gizlediklerini zannediyorlar. Dikkat edin. Bu keskin sözleri sarf edenlerin ne yaptığına, nasıl yaşadıklarına bakın, onlar burunları dahi kanamadan konfor alanlarında sadece yazıp çiziyor, en fazla ellerine tutuşturulan mikrofonlar ile onbeş kişinin katıldığı basın açıklamalarında kendilerini tatmin ediyorlar. Marksizm-Leninizm yaratıcılık ister, günün ihtiyaçlarına, ülke koşullarına göre uygulanmak ister. Marksist Felsefe, Ekonomi Politik ve Bilimsel Komünizm bunun için var. Bizim misyonumuz bunu yaşama geçirmektir.

Değerli Yoldaşlar,

Parti programını tartıştık. Bu toplantımızda onayınıza sunulacak. Program taslağımız tüm sorulara ayrıntılı yanıt veriyor. Programın ken-

disi bir eğitim materyalidir. Sadece okunması değil, tartışılması, özüm-
senmesi gerekiyor. Bölüm bölüm ele alarak eğitim faaliyetlerimiz
entegre etmemiz onay aşamasından sonra ilk yapacaklarımız arasında
olmalı. Ondan sonra Marks, Engels, Lenin ve Stalin yoldaşların seçme
yapıtlarından yeniden yararlanacağız. Yeni bir gözle okuyacağız, tartı-
şacağız. Bu yapıtlar o dönemde günün ihtiyaçlarına göre kaleme alın-
mıştır. Çoğunluğu makale, mektup ve konuşmalardır. Onun dışında Das
Kapital, Komünist Partisi Manifestosu, Ne Yapmalı, Nisan Tezleri, Sol
Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, Kapitalizmin En Üst Aşaması Em-
peryalizm, Leninizmin İlkeleri gibi bizzat kitap olarak kaleme alınan
eserler var. Onlar da günün koşul ve ihtiyaçlarına göre yazılmışlardır.
Ancak ister kitap olarak kaleme alınanlar, isterse de makale, mektup ve
konuşmalar olsun, tümünün temelinde Marksist öz yatar. Bizim görevi-
miz onların farkındalığını kazanmak, Marksizm-Leninizm'i bir dünya
görüşü bir bilim olarak özümsemektir. Değilse, papağan gibi alıntı ge-
vezeliği bizim yöntemimiz olamaz.

Değerli Yoldaşlar,

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda hangi temel hatalar yapılmışsa
bugün bunların hepsi yüz yıl sonra çözülmeyi bekliyor. Partimizin Bi-
rinci Programını okuduğunuzda ve onu bugünün sorunları ile karşıla-
ştırdığınızda bu gerçeği net bir şekilde göreceksiniz.

Siyasi çeşitlilik, İşgücü sömürüsü, Uluslar sorunu, Din ve Mezhep
konusu, Eyaletler, özerk bölgeler, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi.
Tüm bu konular 1920'lerde nasıl gündem idiyse bugün de öyledir.

Komünistleri, Alevileri, Kürtleri, Ermenileri, Rumları katlederek
hiçbir sorunun çözülemeyeceği aşık. Çözüm yerine devlet terörü,
baskı ve dikta ikame edilmiş. İşte, öncelikle tam da bunu değiştirmek
gerekıyor.

Türkiye işçi sınıfının devrimci hareketi, komünist hareket 12 Eylül
faşist diktatörlük koşullarında yenilirken Kürt özgürlük hareketi atılım
yaptı ve Kürt realitesi büyük fedakarlıklar ile yürütülen istikrarlı bir
mücadele ile fiilen kabul edilir duruma geldi. Öncü politik gerilla sa-
vaşı ile başlayan mücadele, dünyanın en büyük gerilla ordusu, yetmedi
Türkiye'nin üçüncü siyasi parlamenter gücü haline geldi. Seksenden
fazla Belediye kazanıldı. Sınıf mücadelesinin sendikal ve demokratik
kitle örgütleri alanında belirleyici güçler arasına yükseldi. Demek ki
oluyormuş.

Toplandığımız şu günlerde Türkiye gündeminin başat konusu Barış ve Demokratik Toplum Sürecidir.

Kırk yılı aşkın bir savaşı sonuçlandırmak ama aynı zamanda Türkiye'nin demokratikleşmesi hedefiyle zorlu mücadeleler sonucunda gelinen bir aşamaya tekabül ediyor. Partimiz sürecin öznelerinden biri olduğunu ilan etmiştir. Bu çok önemli bir konudur. Mesele sosyalist devrimi sözde savunmak değil, devrime yaklaşma yollarını yaratmak ve sınıf savaşımını yükseltmek, yeni mevziiler kazanmaktır.

Kürt özgürlük hareketi ile ilgili parti program taslağımızda ayrıntılı bölümler olduğundan burada o konulara girme gereği hissetmiyorum. Sadece Türkiye'de devrimci dönüşüm ve sınıf savaşımının gelişmesi için Kürt özgürlük hareketi ile Türkiye işçi sınıfının devrimci güçlerinin birleşik mücadelesinin belirleyici önemine dikkat çekmek istiyorum. Özellikle yasal çalışma yürüten partimizin eski, tanınmış, deşifre olmuş yoldaşlarımız HDK, HDP ve DEM süreçlerinde her düzeyde görev üstlendiler. Partimiz ülkede yerellerden merkeze Demokratik Halk Meclisleri anlayışını birleşik mücadelenin bir aracı ama aynı zamanda kurmak için mücadele ettiğimiz düzenin demokratik yönetim nüveleri olarak tarif etmiştir. Sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde faaliyet ne denli önemliyse meclis çalışmaları da en az onlar kadar önemlidir ve parti faaliyetimizin yığınlarla buluştuğu alanlardan biridir.

Değerli Yoldaşlar,

Her biriniz fabrikalarda, kilit sektörlerde, OSB'lerde, Teknoparklarda, deniz, hava, demir ve karayollarının keşişme noktalarında, bürolarda, banka ve finans merkezlerinde çalışıyorsunuz. İnşaat sektöründe binlerce işçi ile temastayız. Otomotiv, beyaz eşya ve elektronik sektöründe varız. Henüz öğrenim sürecinde olan yoldaşlarımız yarının modern işçileri ve emekçileri olacaklar. Konspiratif çalışma tarzı kendimizi her gün yenilemezsek deformasyonlara yol açabilir. Yaşadığımız ve çalıştığımız alanlar buna çok elverişli. Bu nedenle parti temel örgütlerinin, hücrelerin iç işleyişleri, eğitim çalışmalarının, üstlendiğiniz seçkin görevlerinizin icrası ciddi önemdedir. Sizler partimizin, sınıf savaşımının görünmez kahramanlarıdır. Çalışmalarınızı izliyor, raporlarınızı dikkatle değerlendiriyoruz. İhtiyaç ve eksiklikleri biriktirmeden iletmeniz giderilmeleri için yakıcı önemdedir.

Sizler komünist kişilikleriniz ile çevrenizdeki iş ve okul arkadaşlarınıza ilk intibayı veriyorsunuz, onların güvenini kazanıyor, kucaklıyor

ve kapsıyorsunuz. Öyle olmasaydı bugün bu toplantıda bu bileşimi yaratmamız mümkün olamazdı. Bu özelliklerimizi geliştirerek sürdüreceğiz. Sizleri bu başarılarınızdan dolayı kutlamak istiyoruz.

Değerli Yoldaşlarım,

Kongre süreci sonucunda görevimizi tamamlayıp parti neferi olarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Zorlu yıllardan sonra kongremizi gerçekleştirmemiz, parti organlarımızı belirlememiz, geçmiş yılların bilançosunu çıkarıp önümüzde duran mücadelelere yönelik kararlar almamız hepimizin ortak başarısı ve kazanımıdır. Bu tarihsel anın farkında olalım. Partimizin yeniden doğuşunu ve sizin sayenizde geleceğinin güvence altına alınmasını kutlayalım. Hepinizi bu duygularla selamlıyor ve kucaklıyorum.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

Genel Sekreteri

Sedat Taner

Eylül 2025

TKP 7. Kongresi'nin Tarihsel Anlamı Üzerine Tezler

Türkiye Komünist Partisi'nin 7. Kongresi, çok uzun zaman kaybindan sonra nihayet toplandı. 7. Kongre kesintisizlik içinde yeni bir başlangıçtır. İ. Bilen önderliğinde 1973 yılında başlatılan Atılım sürecinin devamı ve yeni bir Atılım sürecinin eşiğidir.

I. 7. Kongre'nin yaklaşımı:

7. Kongre TKP'nin tüm tarihinin, olumlu ve olumsuz tüm dönemlerine Vedat Nedim Tör, Şevket Süreyya Aydemir gibi partiye ihanet ederek, Türk devletine ve Kemalist burjuvaziye teslim olanlar, ajan ve provokatörler dışında gelmiş geçmiş bütün yönetici kadro ve üyelerine sahip çıkmıştır. Yasal TBKP'nin kapatıldığı güne kadar var olan tüm eski TKP üyelerini, 7. Kongresini yapan TKP'nin "doğal üyeleri" olarak ilan etmiş ve partinin kapılarını tüm doğal üyelere açmıştır.

7. Kongre parti tarihi açısından bu kapsayıcı tutumunun yanında Marksist-Leninist çizgi ve programatik yönelim açısından 6. Kongre kararlarını 7. Kongrede eleştirmiş ve reddetmiştir. Bu temelde onaylanan programını 1983 5. TKP Kongresinde alınan kararların devamı olarak ilan etmiştir.

7. Kongre ile birlikte, TKP-TİP, TBKP süreçleri boyunca parti içindeki eğilimler arasındaki ideolojik mücadeleden sonra, bugün artık söz konusu ayrışmaların tarihi anlamı dışında, hiçbir pratik ve aktüel anlamı kalmamıştır. TKP kesintisizlik içinde yeni bir başlangıç yapmıştır, her komünistim diyen de yeni bir başlangıç yapma hak ve imkanına sahiptir. 7. Kongre yaşayan ve aramızdan vefat ederek ayrılan tek bir eski parti üyesinin bile üyelik biletini iptal etmemiştir.

Hiç kuşkusuz bu yaklaşım, hiçbir şekilde düşünce ayrılıklarının önemsiz hale geldiği anlamında yorumlanamaz. Bugün de hem TKP'nin içinde, hem de henüz 7. Kongre kararları etrafında toplanmayan gruplarla bugünkü TKP kadroları arasında farklı düşünceler söz konusudur. Bu farklılıklar temelinde tartışma TKP'nin 8. Kongresine kadar sürecek, 8. Kongre'de parti üyeleri, felsefi ya da bilimsel teoriler hakkında değil, parti programı, stratejisi, örgütsel yapısı hakkında

tartışarak, ulaşılan sonuçlar etrafında birleşecektir, yoldaşça sırt sırta verilerek mücadele edilecektir.

Bu yaklaşım başından beri likidasyona karşı tutumları nedeniyle yakından ilişkide olduğumuz partili yoldaşların bazı görüş ve tutumlarına itiraz etmiş olmamıza rağmen, TKP'lilikte ısrarlarına ve likidasyona karşı partiyi yaşatmadaki kararlılıklarına duyduğumuz saygının gereğidir. Ancak uzun zaman içinde ayrılıkların aşılabilmesi ve daha fazla gecikmenin partinin son dayanma mevzilerini eriteceği, Türkiye'nin ve bölgenin içinden geçtiği koşullarda TKP'ye olan ihtiyacın büyüdüğü, daha fazla zaman kaybetme durumunda boşluğun sahte TKP'lerle doldurulacağı, bunların kardeş Komünist Partilerini olumsuz yönde etkileyeceği gerekçesiyle 7. Kongre'yi Geçici Merkez Komitesi etrafında toplanan ve giderek güçlenen parti örgütleriyle toplama zorunluğu doğmuştur. Yeni seçilen TKP MK, var olan bütün TKP kökenli gruplara, 8. Kongre öncesinde partinin kapılarını, likidasyona karşıtlık, tartışmada hoşgörü, eylemde birlik temelinde açık tutma kararı almıştır.

II. Likidasyon:

TKP'nin 7. Kongresi likidasyon sürecini etraflı olarak tartışmış ve analiz etmiştir. Likidasyona götüren uluslararası ve ülke içi koşulları olduğu gibi, TKP MK ve PB'sunun subjektif kararlarını etraflı şekilde değerlendirmiş, delegeler arasında bu kararlarda payı olanların özeleştirisi temelinde, söz konusu kararları en sert biçimde eleştirmiştir.

TKP, 12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü yapılan taktik hataların; SBKP'de Gorbaçov'la başlayan Marksizm-Leninizm'den gerileme ve gerilemenin karşı-devrime dönüşmesinin; TKP-TİP birliğinin yukarıdan aşağıya, parti tabanlarının bilinçli rızası alınmadan başlatılmasının yarattığı olumsuz koşullarda TKP'yi ve TİP'i TBKP çatısı altında hiçbir hazırlık yapılmadan "legale" çıkarma kararıyla TKP tarihinde bir eşi görülmemiş likidasyon sürecine girmiştir.

III. Likidasyon sürecini hazırlayan ortam: 12 Eylül darbesi ve hatalar:

TKP, Atılım sürecinde tarihinin en güçlü dönemini yaşamıştır. İ. Bilen'in Genel Sekreterliği'nde TKP Türkiye çapında yeniden parti örgütlerini kurmuş, partinin öncülüğünde DİSK ve DİSK'e bağlı işkolu sendikalarında, Türk-İş'e üye sendikalarda örgütlenmiş, İlerici Gençler Derneği, İlerici Kadınlar Derneği, İlerici Liseliler Derneği, Barış Derneği, farklı işkollarında dernekler, köy dernekleri, Kooperatifler kurul-

muş, bu temelde, derin gizlilikte çalışan örgütlenme taktiği en geniş legal çalışmayla birleştirilmiş, Birlik ve Dayanışma hareketi fiilen bir legal parti gibi çalışmaya başlamış, bu örgütlenme çalışmalarının sonunda, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, İbrahim Güzelce, Kemal Sülker, Rıza Kuas ve diğer işçi liderlerinin büyük katkılarıyla TKP işçi sınıfının politik bakımdan bilinçli çoğunluğunun desteklediği bir parti düzeyine yükselmiş, “fabrikalar kalemizdir” şiarıyla , sınıf mücadelesinde DGM ve MESS genel grevleri başka olmak üzere sayısız grev ve işgal hareketlerinin ön safında yer almıştır. TKP bu süreçte uluslararası işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs yasaklarını kırmıştır.

Aynı zamanda TKP, 1960’larda başlayan işçi göçü sürecinde TKP’nin ilk örgütlenmelerini başta Federal Almanya olmak üzere Avrupa’nın hemen her ülkesinde gerçekleştirmiş, ATTF ve ardından FİDEF on binlerce göçmen işçiyi kardeş Komünist Partilerin dayanışmasıyla örgütlemiştir.

Atılım sürecinin bu kazanımları TKP’nin uluslararası komünist ve işçi hareketindeki saygınlığını yükseltmiş, emperyalizmin anti-komünist, anti-sovyet ve militarist silahlanma saldırılarına karşı mücadelede katkılarını arttırmıştır.

Ancak, TKP 12 Eylül faşist darbesine giden dönemde ciddi taktik hatalar yapmıştır. Partinin ülkedeki yönetim merkezi, ülkede devrimci duruma doğru evrilen, aynı zamanda faşist darbe tehlikesinin büyüdüğü koşullarda, hem partinin kapılarını henüz yeterli ideolojik hazırlığı olmayan sempatizanlara açmış, hem de Birlik Dayanışma, TİP ve TSİP’le birleşik bir legal parti hazırlığına girişmiştir. Ne var ki, bu adımların yanında TKP’yi ve işçi sınıfını faşist darbeye karşı hazırlayacak etkili ideolojik, politik ve örgütsel önlemler alınamamıştır. Darbe teşebbüsünün başladığı anda uygulamaya konulacak olan Parti örgütlerinin direnişiyile ilgili bir taktik plan geliştirilememiştir.

O dönemde bu zayıflıklar partide ilk ciddi ayrışmalara yol açmıştır. İki eğilim ortaya çıkmıştır. Birincisi TKP yurtiçi yönetiminin “devrimci sürecin geriye çekildiğini” saptaması ve diğeri ise bazı yurtdışı ve kimi yurtiçi örgütlerin “devrimci durumun olgunlaştığı” saptaması yapmalarıdır. Birinci eğilim “faşizm tehlikesinden TKP’yi geri çekilerek koruma” sonucuna varırken, diğeri eğilim partinin “devrimci durumdan devrime yürüme” sonucuna varmıştır. Gelişmeler her iki taktiğin yanlışlığını ortaya koymuştur. Yapılması gereken, partiyi faşist darbeye

karşı direniş hazırlamaktı, faşist darbeye karşı en geniş cephe için çalışmak, eğer darbe önlenemezse, darbeye karşı ilk günden grev ve fabrika işgalleri, kitle gösterileriyle karşı çıkmak, silahlı devlet şiddetine aynıyla cevap vermek ve güç dengesinin aleyhimize olduğu saptamasından hareketle, adım adım ve örgütlü olarak geri çekilmektir.

Böyle bir taktik planın olmayışı, büyük ölçüde “direnmeden geri çekilmeye” yol açmış, özellikle ilk günden fabrikalardaki öncü işçi önderlerinin ve parti kadrolarının yurtdışına çıkarılması ve hele kalanlarının “teslim olmaya” yöneltilmesi darbe yemeden partiyi zayıflatmıştır. Ardından gelen tutuklamalarla parti örgütsel krize girmiştir.

Örgütsel krizin parti içi ayrışmalara yol açması kaçınılmazdır. Nitekim gerek tutuklamalardaki örgütsel zayıflıklar nedeniyle yapılan karşılıklı eleştiri ve suçlamalar, gerekse örgütsel krizden çıkış için parti yönetiminde köklü değişiklik ihtiyacı örgütsel krizi parti için yönetim krizine dönüştürmüştür.

Bu dönemde Parti Genel Sekreterliği’nde değişiklik yapma zorunluğu gündeme gelmiştir. Genel Sekreter İ. Bilen’in yapıcı tutumuyla bu krizi aşmak amacıyla, partide yeni bir kurum olarak “Yardımcı Genel Sekreterlik” önerisi yapılmış, büyük tartışmalar sonucunda bu öneri kabul edilmiş, ardından İ.Bilen yoldaşın onayıyla, TKP Onursal Başkanlığına İ. Bilen ve Genel Sekreterliği Haydar Kutlu getirilmiş, ancak bu süreç de partide, bazı sosyalist ülkelerin Merkez Komite aparat kadrolarının da dahil olmasıyla yönetim krizi daha da derinleşmiştir. Daha sonra ortaya çıkan belgeler o dönemde ASBP’nin (SED) Haydar Kutlu’ya karşı Yelkenci yoldaşı desteklediği, SBKP’nin ise MK çoğunluğunun kararına destek verdiği görülmüştür.

Bu karmaşık ortamda, askeri darbenin niteliği ile ilgili tartışmalar, partide beliren örgütsel ve yönetsel krize parti kitlesinde ayrışmaların, kanatların ve fraksiyonların ortaya çıkışının eşlik etmesine ve TKP’nin tüm sosyalist hareketlerden tecrit olmasına yol açmıştır. Çeşitli kardeş partilerden, onların “enformasyonları” temelinde gelen telkinler sonucunda TKP MK, darbeyi “gerici-askeri darbe” olarak nitelemiştir. Gerçekte cuntaya karşı oluş açısından darbenin “faşist mi, gerici mi, Bonapartist mi olduğunun” pratikte önemi olmamasına karşın darbeyi niteleme sorununun yarattığı bölünmeler ve yoğun tutuklamalar ortamında parti gizliliği ağır zararlar görmüştür. Örgüt üyeleri kitlesel olarak tutuklanmış, işkenceden geçirilmiş, MK üyesi Mustafa Hayrul-

lahoğlu, Bursa İl Komitesi üyesi Ahmet Hilmi Feyzioglu, Edirne’de genç komünist Mustafa Gülmez şehit edilmiş, PB üyesi Aydan Bulutgil işkencede ağır yaralanmış, MK üyesi Ömer Ağın Diyarbakır’da en ağır insanlık dışı işkencelere maruz kalmış, yüzlerce parti kadrosu ağır sorgu ve işkencelerden geçirilmiş, parti yapısı büyük ölçüde felce uğramıştır.

IV. Söзде “Yenilenme” süreci:

TKP kurulduğu ilk günden başlayarak Komünist Enternasyonalin Türkiye seksiyonuydu, Komintern’in dağıtılmasından sonra ise SBKP’ni dünya devrimci sürecinin öncü ve belirleyici gücü olarak kabul etti. O nedenle her türlü anti-sovyet, revizyonist çizgilere karşı SBKP çizgisini savundu. Dünya komünist hareketinde ortaya çıkan bölünmeler, o nedenle TKP safalarında hiçbir zaman ideolojik krizlere yol açmadı.

Ancak 1983 yılından sonra, SBKP’nin Gorbaçovcu çizgisi TKP safalarında şüphelere ve giderek ayrışmalara yol açtı. Sovyetler Birliği’nde gerçekleşen karşı-devrim sürecinde parti ideolojik bakımdan zayıfladı ve krize sürüklendi. Partinin kendi içine çöküşüyle birlikte bu kriz yıkıcı karakter kazandı.

Bu aşamada, TKP MK’nde iki eğilim ortaya çıktı. MK çoğunluğu her şeye karşın SBKP’deki gelişmeleri “devrimci yenilenme” olarak gördü, buna karşılık diğer eğilim ise bu çizgiye “dogmatik” gerekçelerle karşı çıktı. Gelişmeler her iki eğilimi de doğrulamadı. “Yenilenme” ideolojik iflase ve yıkıma yol açtı, “dogmatizm” ise hiçbir sosyalist ülkeyi ayakta tutmaya yetmedi. Ancak kabul etmek gerekir ki, eğer TKP MK çoğunluğu en azından Gorbaçovculuğun revizyonist yönelimini zamanında sezebilseydi, parti örgütlerini uyarabilseydi, “yenilenme” adına Marksist-Leninist çizginin tasfiye edilmesini bir ölçüye kadar önleyebilirdi. Bu bakımdan, yani “dogmatik” eğilimin küçük bir azınlıkta olması dikkate alınır, 7. Kongre’nin Gorbaçovcu savrulmayı eleştirmesi ve Parti yönetiminin bu savrulmayı desteklemesini suçlaması yerinde olmuştur. Asıl sorumluluk Parti MK çoğunluğundadır. “Dogmatik” olarak nitelendirilen, o dönemde Marksist-Leninist ilkelere sahip çıkan yoldaşlar daha etkin olabilselerdi dağılmaya karşı bir alternatif oluşur ve süreç içinde ilkesel görüşler temelinde süreklilik içinde yenilenme süreci başlatılırdı.

SBKP’nin ideolojik krizi TKP’ye yansımış, parti yönetimi “Sovyet

Partisine bağıllık” adına krize yol açan Gorbaçovcu çizgiyi desteklemiş, bu faktör partinin likidasyon sürecine sürüklenmesinde ideolojik bakımdan elverişli koşulları yaratmıştır.

1990 sonunda ve 2000 yıllarının başında DAC’nin FAC tarafından ilhak edilmesi, SSCB’de karşı devrimin zaferi ve dünya sosyalist sisteminin yıkılması ise bir çok kardeş komünist partisinden çok daha fazla TKP’yi etkilemiş ve parti varlık-yokluk ikilemiyle karşı karşıya gelmiştir. Aynı sorunlar başka kardeş partilerde de yaşanmış, ancak o partilerde “dogmatik” olarak nitelendirilen Marksist-Leninist ilkelere sahip çıkan yoldaşlar, yine azınlıkta da olsalar zamanında müdahale ederek partilerinin devamlılığını kesintisiz olarak sağlamayı başarmışlardır. Bu konuda en önemli örnekler, Yunanistan, Alman, Portekiz ve Rusya Federasyonu hatta daha önce Avrupa Komünizmi çizgisinde olan İspanya Komünist Partileridir. Partimiz 7. Kongresinde bu süreçler değerlendirilmiş ve geç reaksiyonun koşullardan kaynaklı nedenleri irdelenerek kapsamlı bir öz eleştiri yapılmıştır.

TKP’nin bu alt-üst oluştan birçok komünist partisine göre daha ağır bir durumla yüz yüze gelmesi, partiyi likide olmanın eşiğine getiren iki büyük yanlış yüzünden olmuştur.

V. TKP-TİP birliği çizgisinin büyük zaafı:

Türkiye İşçi Partisi başlarında Kemal Türkler ve İbrahim Güzelce ve diğer işçi liderlerinin bulunduğu, daha sonra DİSK’i kuracak olan bir grup sendikacı tarafından 27 Mayıs darbesinin hemen ardından kuruldu. Devlet daha bu kuruluşun ilk adımında önlem almış, kurucuların arasına Ahmet Muşlu adında bir sendika başkanını da sızdırmıştı.

Ancak Türkiye sendikal hareketinin tarihi Osmanlı dönemini dışta tutarsak Türkiye Komünist Partisi’nin tarihiyle organik olarak ilişkilidir. TİP’i kuran sendikacıların arasında TKP’yle ilişkili olanların yanında, TKP tarafından desteklenmiş işçiler ve liderleri çoğunlukta idi. Nitekim bir süre sonra TİP kurucusu sendika liderleri, Mehmet Ali Aybar’ı TİP genel başkanlığına getirdiler. M.A. Aybar illegal TKP üyesiydi ve TKP Genel Sekreteri Zeki Baştımar tarafından yaklaşan tevkifatın eşiğinde, yalnızca kendisine bağlı olarak M.Ali Aybar tevkifattan sonra TKP örgütlenmesinin başına geçmek üzere Behice Boran ile birlikte yedeğe ayrılarak görevlendirilmişti. (1950 tutuklamalarında tüm parti kardoları açığa çıkıp tutuklandığı halde, Zeki Baştımar’dan başka hiçbir yöneticinin haberdar olmadığı bu yedek üyeler polis tarafından

açığa çıkarılamamıştır.) Aybar'ın Başkan olması üzerine Behice Boran, Nihat Sargın, Adnan Cemgil, Nazife Cemgil, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Şükran Yurdakul, Moris Gabay, Sarkis Çerkesoğlu, Ruhi Su ve daha çok sayıda komünist TİP'e katıldı.

Böylece TİP, fiilen TKP'nin legal kolu olarak ülke çapında örgütlendi.

Bilen yoldaşın bir çok kereler anlattığına göre, hapiste ayrışan TKP'nin iki önde gelen ismi Zeki Baştımaz ve Reşat Fuat Baraner, vaktiyle Komintern'de TKP temsilcisi olan Bilen yoldaşın girişimiyle SBKP tarafından Moskova'ya çağrılmış, bu çağrıya Baraner red cevabı vermiş, Baştımaz ise Moskova'ya giderek, TKP Dışbürosu'nun başına geçmişti. TKP içindeki bölünmeyi önleme girişimi Şefik Hüsnü Değmer, Reşat Fuat Baraner ve Mihri Belli grubu tarafından kabul görmemişti.

TİP'in kuruluşu sonrasında, TİP yönetimi Mihri Belli ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı gruplarına bağlı eski TKP üyelerini üye olarak kabul etmiş, ancak TKP'deki bölünme kısa zaman sonra TİP'e de yansımış, sonunda TKP'yle ilişkili komünistler, Kürt yurtseverleri ve sendika liderleriyle birlikte TİP'e egemen olmuşlardı. Onların bu başarısında Zeki Baştımaz'ın yazdığı ve Türkiye'de dağıtılan "MDD'ciliğe" karşı broşürün büyük bir payı olmuştur. Ancak bu broşürde Zeki Baştımaz bir yandan MDD stratejisine karşı çıkarken, diğer yandan o esnada TİP'de gelişen Emek Grubunun "sosyalist devrimci" çizgisini de dolaylı olarak eleştirmişti.

Varşova Paketi ordularının Çekoslavakya'ya müdahale etmesi üzerine ise komünistler arasında yeni bir bölünme yaşanmış, bu müdahaleye karşı çıkan Mehmet Ali Aybar ile Behice Boran ve Sadun Aren'in liderliğindeki komünistler arasındaki mücadelenin sonunda Behice Boran TİP Başkanlığına getirilmiş, ancak 12 Mart muhtırası ile TİP Kürt ulusal sorunu ile ilgili Kongre kararı gerekçe gösterilerek kapatılmış, Boran ve TİP yöneticileri tutuklanmıştı.

İşte bu gelişmeler üzerine TKP MK, önce Zeki Baştımaz'ın yönetiminde, kısa süre sonra onun sağlık sorunları nedeniyle Genel Sekreterlikten ayrılması üzerine Bilen yoldaşın öncülüğünde "1973 Atılım" dönemini başlattı. TKP'nin illegal örgütlenmeyi durdurduğu, ağırlığı TKP'nin legal kolu TİP'in örgütlenmesine verdiği örgütlenme taktiği bu sırada değişmiş ve TKP Türkiye çapında, bazı parti dışındaki genç

komünistlerin gruplarını partileyerek, örgütlenme kararı almıştır.

TKP Türkiye'deki ve özellikle bölgemizdeki istikrarsız durumu ve dünya çapında tırmanan anti-komünist kampanyaları dikkate alarak, gizli parti örgütlenmesinin ilk büyük adımlarını attığı sırada 74 affından yararlanarak özgürlüğüne kavuşan TİP'li kadrolar TİP'i ve o sırada Dr. Hikmet Kıvılcımlı çizgisine yakın kadrolar da TSİP'i kurma kararı almışlardır. Her iki parti, Marksist-Leninist çizgide ve Sovyet yanlısı olduklarını ilan etmişlerdir. Bu ilanla birlikte bu legal partiler illegal TKP'ye ve TKP de bu partilere karşı giderek tırmanan ideolojik bir mücadeleye zorlanmışlardır. TKP legal sosyalist hareketin TKP'yle dirsek temasında olmasını, darbe mekaniğinin işlediği Türkiye'de TKP'ye karşı bir örgütlenmenin "legalizme" yol açacağını ve bunun hareketi devlet ve darbe ihtimali karşısında zayıflatacağını ileri sürmüş ve örgütlenme ağını genişletmiştir.

Nitekim bu partilerin kuruluşundan altı yıl sonra 12 Eylül darbesi gerçekleşmiş ve diğer tüm demokratik örgütler ve sendikalarla birlikte bu iki parti de kapatılmıştır.

"Legalist" hata, her iki partinin yurtdışında partilerini "illegal" ilan etmeleriyle bu defa ters yönde bir hatayla tekrarlanmışır. TKP bu dönemde özellikle başında B.Boran'ın bulunduğu TİP'in kendisini "illegal bir parti" olarak ilan etmesine karşı çıkmış, bunun yerine TKP'yle, sosyalist ülkelerdeki ve muhalefetteki kardeş Komünist Partileriyle, uluslararası demokratik Batılı güçlerle "TİP'in legalitesi" için cunta-ya karşı kampanya açmasını istemiştir. TİP yönetimi de TSİP yönetimi de bunu kabul etmemiş, bunun yerine "TKP, TİP, TSİP'in birliği" çizgisiyle TKP'ye karşı bir kampanya başlatmıştır. Bu kampanya dolaylı yoldan bazı kardeş partilerin desteğini kazanmıştır. TKP'nin iki partiyi "komünist partisi" olarak kabul etmeyişi nedeniyle başta Bulgaristan Komünist Parti olmak üzere, ASBP (Almanya Sosyalist Birlik Partisi SED) hariç, SBKP ve Çekoslovakya partileri tarafından eleştirilmiştir. Bu eleştiri aslında 12 Eylül darbesi öncesinde başlamıştır. TKP'nin 1977 yılında toplanan "Konya" Konferansında, SBKP MK üyesi Vadim Zagladin delegelerin önünde yaptığı konuşmada TİP'i "Komünist Partisi" olarak nitelemiş ve Bilen yoldaş bu tanımlamayı protesto etmiştir.1979 yılında Bulgaristan Bilimler Akademisinin öncülüğünde yapılan SBKP ve bazı kardeş partilerin katıldığı bir toplantı TKP, TİP ve TSİP arasında birliği sağlamak amacını taşıyordu ve bu toplantıda TİP ve TSİP temsilcileri TKP'yi birliğe yanaşmamakla ağır biçimde

suçlamışlardı. TKP delegasyonunda TKP MK üyesi N. Zaro yoldaşın “legalde çalışan bu iki partinin kendi aralarında birlik sağlamadıkları halde TKP’yi birliğe karşı olmakla suçlamaları çelişkili bir yaklaşımdır” tezine rağmen, bu toplantıda suçlamalara karşı TKP’ye yanıt hakkı tanınmamıştır.

Bu genel tutumu dikkate alan TKP MK PB, TİP ve TSİP’le birlik görüşmeleri kararı almış ve bu partiler arasında, özellikle 12 Eylül darbesinden sonra ve SSCB’de Gorbaçov döneminde program tartışmalarına başlanmıştır. Bir süre sonra TSİP’in birlik sürecinden çekilmesiyle birlikte birlik sorunu TKP ve TİP birliğine dönüşmüştür. TKP başlangıçta TKP 5.Kongre kararı doğrultusunda TİP’ten Behice Boran, Nihat Sargın ve Osman Sakalsız isimlerinin TKP MK’ne ve PB’suna kabulleri, ortak parti adı olarak TKP adının korunması ve giderek de örgütlerin illegalde birleştirilmesi kararı almış, ancak TİP’in itirazları sonucunda birliğin “eşitlik” temelinde, parti isminin de TBKP olmasında uzlaşmıştır.

Bu kısa tarihsel arka plan TKP-TİP birliğinde izlenen yöntemin ilkesel bakımdan büyük bir yanlış olduğunu gösteriyor. Ne TİP’in birlik eğilimi, ne TKP MK’nin bu partileri Komünist Partisi olarak görmeme ısrarı ve ne de kardeş partilerin TKP’yle kapsamlı görüşmeler yapmadan TKP-TİP birliğini zorlamaları bu birliğe hizmet etmiştir.

TİP legalde varlığını sürdürürken TKP’nin bu partiyi Komünist Partisi olarak görmemesi, TİP’in sekte bir kararla kendini daraltmama ve legalitesini savunma adına doğruyken, illegal duruma geçtikten sonra bu tutumda ısrarımız yanlıştı.

Buna karşılık henüz Marksist-Leninist çizgide ve buna uygun program ve stratejide hem merkezi yönetimler arasında, ama özellikle iki partinin tabanlarında ve tabanlar arasında derinlemesine bir görüş birliği sağlanmadan, her iki partide SBKP’nin içine sürüklendiği ideolojik kriz olanca ağırlığı ile ayrışmalara yol açmışken, 12 Eylül darbesinin yıkımından henüz çıkmamışken, özellikle yıllardır legal çalışan TİP örgütlerinin illegal yapılarını TKP’nin illegal yapılarına uyumlaştırma gibi güvenlik sorunları kökten çözülmeden TİP’le birliğe tepeden karar vermeye TKP ve TİP’in bir çok yönetici ve üyesinin karşı çıkışı tamamen haklıydı.

TİP’in tarihsel bakımdan büyük manevi değeri olan TKP adına itirazları, hem önde gelen kadrolarının TKP üyesi olmaları bakımından,

hem de bu ismin kendi başına işçi sınıfının bilinçli kesimlerinde madde bir kuvvet haline gelmiş olması bakımından “TKP karşıtlığının” bir sonucu olarak yanlışti. “Eşitlikte” ısrar ise, bu eşitliğin sadece Merkez Komitesi’nde ve Politik Büroda sağlanacak olabilmesi, hemen hemen hiçbir İl ve İlçe Komitesinde nicel bakımdan mümkün olamaması bakımından basit bir yönetim pazarlığı olarak etik bile değildi.

TKP MK, bu iki konuda parti üyeleriyle tartışmadan TİP taleplerini kabul etmekle hata yapmıştır.

TKP-TİP birlik süreci kökten yanlış yönetilmişti ve likidasyon sürecine ortam hazırlayan en önemli faktörlerden biriydi.

Likidasyon TKP-TİP birliğinin sonucu değil uygulanan yöntemin sonucudur. TKP Atılım süreci, büyük ölçüde Türkiye’de ezici çoğunluğu TİP üyeliğinden gelme kadrolarla gerçekleştirilmişti ve doğru ve amaca uygun bir yöntem izlenseydi, TKP ile yönetici kadrolarının çoğu TKP üyesi olan TİP kadroları ile, parti ismi ve eşitlik pazarlıkları dışında, ilkeler temelinde birleşebilseydi, belki partinin likidasyon sürecine girmesi de önlenebilirdi.

Yanlış yönetilen TKP-TİP birliği, bu yanlıştan dolayı, likidasyon sürecine en tehlikeli ortamı hazırlamıştır. TKP isminden vaz geçiş giderek likidasyona sebep olanların bilincinde TKP’den, hatta TBKP’den vaz geçmeye kolayca dönüşmüştür.

Günümüzden bakıp değerlendirdiğimiz zaman TKP’nin tarihinin aynı zamanda TİP’in de tarihi olduğu saptamasını yapıyoruz.

VI. TKP’yi likide etme kararı. Legal TBKP ve TKP’yi tasfiye eden 6. Kongre:

12 Eylül darbesi öncesinde, darbe gününde ve az sonrasında yapılan taktik politik ve örgütsel hatalar; Gorbaçov çizgisini tahlil etmedeki büyük zayıflıklar; TKP-TİP birliği sürecinde Marksist-Leninist ilkelere, programda, stratejide ve örgüt biçimlerinde tabanda hiçbir ciddi hazırlık yapmadan alınan merkezi kararlar TKP’nin birliğini yıkmış, ideolojik, politik ve örgütsel krizlere yol açmış, böylece likidasyona elverişli kaotik bir durum yaratmıştır.

İşte bu kaotik ortamda TKP-TİP’in TBKP adı altında, eşitlik temelinde birleşmesine karar verilmiş ve bu birlik Brüksel’de 7 Ekim 1987 tarihinde Avrupa Parlamentosu Basın Merkezinde yapılan ortak basın toplantısında Behice Boran ve Nabi Yağcı tarafından ilan edilmiştir. Bu toplantıda Güneş gazetesi muhabirinin “bu ilandan sonra hemen yarın

Ankara'ya giderek TBKP'nin legalde kurulması için başvuru yapacak mısınız?" sorusuna, ağır hasta olarak toplantıya katılan TİP Genel Başkanı Behice Boran tereddüt bile etmeden, "hayır TBKP illegal bir parti olacaktır" cevabını vermiştir.

Toplantının iki gün sonrasında, ne yazık ki Behice Boran hayata veda etmiş, bunun üzerine henüz Brüksel'de bulunan TKP PM üyeleriyle yapılan toplantıda, Boran'ın cenazesine TKP PB üyeleri Sıtkı Coşkun ve Şeref Yıldız'ın eşlik etmesine karar verilmiş. TİP de benzer bir karar almıştır. Ancak ertesi gün Boran'a TBMM'de resmi devlet töreni yapılacağına açıklanması üzerine, Nabi Yağcı "bu durumda törene TKP Genel Sekreteri olarak benim katılmam gerekir" diyerek konuyu oylamaya sunmuş, bazı itirazlar dışında Nabi Yağcı'nın önerisi sosyalist ülkeler partilerine danışma koşuluyla karar altına alınmıştır. Bunun ardından da TİP yönetimi de, Nihat Sargın'ın Nabi Yağcı'ya Ankara'ya gitmesine karar vermiştir. Daha sonra iki partinin Politik Bürolarının ortak toplantısında bu karar, TKP BP üyesi iki yoldaşın muhalefet oyu-na karşılık oy çokluğu ile kabul edilmiş, ancak konunun kritik olması nedeniyle kararın oy birliği ile alındığı açıklanmıştır. Nihat Sargın ve Nabi Yağcı Ankara'ya cenaze ile gitmemişler dönüş bir ay sonra 16 Kasım 1987'de gerçekleşmiştir. Karar karşı oy kullanan yoldaşlar N. Zaro ve O.Kaya karşı oylarının gerekçesi olarak, bu gidişin TKP'yi likidasyona sürükleyeceği, her iki yoldaşın kesinlikle tutuklanacağı, sol-da birlik sürecinin dağılacağı uyarılarında bulunmuşlardır.

Başlangıçta alınan bu karar Türkiye medyasında geniş yankı uyandırmış, kimi yorumcular bu kararın Özal hükümetiyle anlaşmaya dayandığını iddia etmiş, bu nedenle kısa bir zamanda iyimser bir hava esmiş, ancak bir süre sonra Ankara Başsavcısı ve yetkililer Sargın ve Nabi Yağcı'nın geldikleri takdirde tutuklanacaklarını açıkladıktan sonra gidişin riskleri gündeme gelmiştir.

Nihat Sargın, Osman Sakalsız ve arkadaşlarının tüm bu kararların yanlışlığını bildikleri, ancak Boran'ın kendi Başkanları olmasından hareketle, TKP MK'nin bir tür emr-i vaki yapması karşısında bu kararlara onay verdikleri biliniyor.

Gidiş kararının verilmesinden sonra bir dizi karar alındı. Bizim Radyo, TKP'nin Sesi radyosu, MK organı Atılım gazetesi kapatıldı. Avrupa'daki komünistlerin, kimliklerini açıklayarak Türkiye dönmesi hakkında kararlar alındı. Giderek Ankara'ya gidiş kararı, TBKP'yi legal olarak kurma kararına dönüştü ve TKP'nin 6'ncı Kongresinde

TKP'nin varlığına son verildi. Böylece TSİP'in ve diğer sosyalist örgütlerin şiddetli eleştirileri karşısında “yenilenme ve yasallaşma” sloganına “solda birlik” sloganı da eklendi.

Ancak henüz TBKP'nin resmen legal kurulmasından önce, her iki parti TKP-TİP birliğini resmen gerçekleştirmek amacıyla Kongrelerini illegal olarak toplama kararı aldılar ve birlik bu suretle illegalde sağlanmış oldu. Ne var ki, Nabi Yağcı ve grubu bu Kongreleri fiilen tanımadı ve TBKP kuruluşu için, kapatılacağını bilerek resmi başvuruda bulundu ve bir süre sonra da TBKP kapatıldı.

TBKP henüz kapatılmadan TBKP'nin Kongresinde “sol birlik” sloganının gereği olarak, TSİP'in de içinde olacağı geniş bir sol parti kurma kararı. Bu karar artık Marksizm-Leninizmin kökten inkarı temelinde hareket edenlerin itirazına rağmen, Sadun Aren ve Sıtkı Coşkun yoldaşlarının inisiyatifiyle alındı.

TBKP'nin kapatılacağını öngören bu karar kısmen doğrudu. Ancak birbirini izleyen bu sol birlik partileri içinde, TKP'nin bir “Komünist Platform” olarak temsili durumunda bu karar amaca uygun olacaktı. Ne yazık ki, bu sol partilere katılan TKP üyeleri böyle bir özerk Komünist Platforma çoğunlukla onay vermedi. Sıtkı Coşkun yoldaşın TKP üyelerini bir arada tutma çabaları da başarıya ulaşmadı ve onun Temmuz 1998'de vefatıyla birlikte TKP'nin likidasyon süreci yıkıcı bir şekilde derinleşti. Bugün TKP 7.Kongresi'ni toplayan TKP'lilerin Merkez Organ Atılım etrafında tekrar bağımsız örgütlenme faaliyeti Sıtkı Coşkun'un cenazesi gecesi başlamıştır.

Yüz yıldır illegal olan bir partiyi, özellikle Atılım süreciyle birlikte ordu ve polis içinde bile örgütlenme çalışması yapan, en kritik sanayi sektörlerinde hücrelere sahip bir partiyi böyle hiçbir plan yapılmadan, hiçbir önlem alınmadan, “zorunlu olduğu kadar gizli, mümkün olduğu kadar açık parti” ilkesini çiğneyerek legale çıkartmak TKP tarihinde eşî olmayan bir likidasyon hareketi olmuştur.

VII. TKP yetmedi TBKP de likide edildi. TKP 7. Kongresi ve Süreklilik içinde Yenilenme:

Amacı komünizm olan, dünya görüşünü ve programını “diyalektik yöneme ve materyalist bilimsel düşünceye dayandırarak çizen” bir parti, elbette yüz yılı aşkın tarihinin her aşamasında kendini yenilemek zorundadır. Bu yenilenmeyi yapamayan bir parti yok olmaya mahkumdur. TKP'nin 7'nci Kongresi bir dizi yenilenme adımı atmakla birlikte,

nitelikçe çizgisini yenileme görevini, mümkünse tüm komünistlere birleştireceği ya da birleştirebildiği kadarıyla, 8'inci Kongre'yi oluşturacak komünistlerin önüne, likidasyondan çıkıştan yeni Atılım sürecine geçişte stratejik bir görev olarak koymuştur. 7'nci Kongrenin kabul ettiği programla likidasyon süreci son erdirilmiş, parti tüm organları ve örgütleriyle yeniden ayağa kalkmıştır. 8'inci Kongreye kadar önümüzde duran dönem, Atılım sürecinin tüm ideolojik, programatik, örgütsel adımlarının tamamlandığı bir dönem olacaktır.

Bu dönem bütün bu sorunları sadece Kongresini yapan komünistlerin arasında değil, bizimle yoldaşça tartışmayı kabul eden ve kendini hala TKP'nin “doğal üyesi” olarak gören yoldaşlarımızla birlikte yapacağız, bu tartışmanın sonunda, tıpkı Geçici Merkez Komitesi gibi uzun yıllardan beri likidasyon sürecinin yıkıcı sonuçlarını ortadan kaldırmaya çalışan tüm komünist gruplarla 8'inci Kongrede buluşmak için çalışacağız.

Hiç kuşkusuz TKP'yi yok olmaya doğru götürenler, TKP'yi, olmadı TBKP'yi “yenileyeceğiz” deyip, ortada yenilenecek bir şey bırakmayanlar, özellikle TBKP'nin kapatılmasından sonra bir kenara çekilenler, “TKP devrini doldurmuştu” deyip, ortaya “devrini doldurmayan” bir alternatif örgüt kurmak için hiçbir çaba harcamayanlar, “harcadık ama sağlığımız ne yazık ki elvermiyor, bizi mazur görün” demedikçe, likidatör suçlamasının altından kalkamayacaklar. Bu suç en ağır parti suçudur.

Elbette likidasyona giden yol “iyi niyetle” döşelidir. Özal'ın yarattığı “liberal imaj”, kimi resmi çevrelerden yayılan iyimser haberler, Boran'ın vefatıyla doğan duygusal ortamda kimilerini ilk adımı atarken yanıltmış, yanlışla sürüklemiş olabilir. Kişisel teorik hazırlıksızlıkları bu yanlış düzeltilecek düzeyde de olmayabilir. Kimilerinin karakter yapıları yanlıştan dönme cesaretinden onları yoksun bırakabilir, egoları, enerjileri kendi içlerinde bir “yenilenme” yapmak için engel de teşkil edebilir. Bunların hepsi olumsuz da olsa “insana ait” duygulardır. Ama bu kimseler 7'nci Kongreye dil uzattıkları zaman bütün bu zaafalarını kişisel olmaktan çıkarırlar, komünistlik yolunda değil de likidatörlük yolunda yürüdüklerini ilan etmiş olurlar.

Biz yine de Boran'ın vefat ettiği ilk gün gerek ilk heyette gitmeye karar veren TKP'li ve TIP'li yoldaşların, ikinci gün gitmeye karar veren Kutlu ve Sargın yoldaşın bu kararın tehlikelerinin farkında olduklarını

biliyoruz. İlk günlerde bu kararın yanlışlığını fark etmeseler bile (Sargın yoldaş farkındaydı) bu kararı cesaretle verdiklerinden şüphe etmiyoruz. Cesaretle attıkları ilk günlerdeki adımdan, medyaya yansıyan tehditlerden sonra dönmeyi komünist onurlarına yediremediklerini de anlıyoruz. Bu yoldaşları uzun yıllardan beri tanıyan, onlara güvenmiş olan yoldaşlarımız var. Kendileri değil, attıkları ilk yanlış adım, onları esir aldı. Nabi Yağcı değil, ama öyleleri vardı ki, adımın yanlışlığını da, nereye varacağını da herkesten iyi biliyorlardı ve yolun sonunda onlarda pişmanlığın zerresi bile yok. Bu gibiler yürüdükleri yolu savunma ihtiyacını bile duymayacak kadar pişkinler.

Ve iki yıl boyunca varını yoğunu ortaya koyan komünistlere gelince... Onlar bu trajik olayların sorumlusu değiller. TKP'ye gönülden bağlı olmanın gereğidir diyerek partilerini ve hapisteki yoldaşlarını savundular. TBKP Kongresi fabrikalardaki komünistlere “ben TKP üyesiyim” diyerek “kendinizi açığa çıkarın” çağrısını parti kararı olduğu için, işten atılma pahasına kabul eden işçiler kahramandır. Avrupa’da boyunlarındaki gerdanlıklarını, parmaklarındaki nikah yüzüklerini çıkaran, TBKP’nin yasallığı adına partiye veren kadın komünistlerin adı parti tarihimizde yazılıdır. Avrupa’nın konforundan vaz geçip, parti çağrısına uyup da hapse atılan komünistler vefakardır. İsa yoldaş (Mehmet Bozışık) onların sembolüdür.

“Boşuna yürümedik, TBKP için boşuna hapiste yatmadık” diyen yoldaşlarımıza, yanlış bile öğreticidir diye hak veririz. Ama bütün bu yolun sonunda 141 ve 142’nci maddelerin kaldırılmasını bir “demokrasi zaferi” gibi tanımlamayı doğru bulmayız. Komünist Partisini yasaklayan maddelerin kaldırılması için neden mücadele edildi diye sormalıyız. Bu maddeyi biz kaldırdıysak, neden TKP’yi feda etmeye kalktık diyebilmeliyiz. TKP’nin yüz yılı aşkın bir zamandır legalite talebi uğrunda mücadele etmiş, bu maddeler kalkmıştır, ama CHP’nin bile yasaklanmak üzere olduğu Türkiye’de TKP’nin “zorunlu olduğu kadar illegal, mümkün olduğu kadar legal” örgütlenme ilkesi bugün de geçerliliğini korumaktadır. Üçüncü Dünya Savaşı sürecinde “legalist ve parlamentarist” hayallere yer yoktur. “TBKP’ye yasallık” uğrunda mücadele eden yoldaşlarımızın yaptıkları fedakarlıkları, dök-tükleri terleri küçümsemek aklımızdan bile geçmez.

Geçici Merkez Komitesi ve onun etrafında toplanan ve bu gidişin yanlışlığını görenler, bu andığımız komünistlere gidilen yolun

yanlışığını yeterince anlatamadıklarından dolayı kendilerini sorumlu sayıyorlar. Parti tarihinin her dönemi partinin tarihidir. Bu tarihte yalnızca “çöplük” görenlere, ilk Bolşevik kadın Büyükelçi Aleksandra Kollantay’ın bir burjuva diplomatının “Kızıl Meydan’daki helalarını pislik götürüyor” dediğinde söyledikleriyle ifade edersek, “herkes tarihte ya da Kızıl Meydan’da merak ettiğini görür” diyebiliriz.

VIII. TKP Tarihi ile ilgili zorunlu kısa bir not:

Yakın tarihimizle ilgili bu gelişmeler, elbette TKP’nin tüm tarihi boyunca var olan kimi yapısal yetersizliklerinden bağımsız değildir. Birincisi TKP kuruluşunun hemen sonrasında Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Kemalist rejim tarafından katledilmesinin hemen sonrasında TKP politik ve örgütsel faaliyetini Türk-Sovyet ilişkilerinin etkisi altında sürdürmüş, parti bu ilişkilerin gelişmesini enternasyonalist sorumluluğu gereği her adımında dikkate almıştır.

Ancak proletarya enternasyonalizminin gereği olan bu tutum, ülke içinde Kürt sorununda aynı enternasyonalist tutum almayı engellemiştir. TKP, kendi içinde yaptığı analiz sonucu Kürdistan’ın “sömürge” olduğunu saptadığı halde Kürt ulusal sorununun çözümsüzlüğü yüzünden meydana gelen Kürt isyanları karşısında Komintern kararları uyarınca olumsuz bir tutum almıştır.

Sovyetler Birliği’nin “yumuşak karın altında” yer alan ve Türkiye Sovyet Cumhuriyetleri saflarında başından itibaren yıkıcı istihbarat faaliyetlerine ara vermeyen Türk devletini tarafsızlaştırma stratejisi gereği Sovyetler’in Kemalist rejime karşı izlediği politikaya TKP’nin uyum sağlaması parti saflarında Kemalist ideolojiye karşı etkili bir ideolojik mücadeleyi belli ölçülerde zayıflatmıştır.

Geçerken söyleyelim ki, günümüzde sahte “TKP” / SİP partimizin tarihindeki bu olumsuz duruma özgü ne varsa tümüne sahip çıkmakta, sosyal-şoven çizgisini ve sahteciliğini TKP’nin tarihindeki hatalarımızı sahiplenerek “örtmek” gibi utanç verici ve gülünç bir kurnazlık yapmaktadır.

Programatik açıdan TKP, bu ideolojik zayıflığın etkisi altında Atılım sürecine kadar geçen uzun bir tarihsel dönem boyunca Türkiye’de kapitalizmin gelişme sürecini, işçi sınıfının artan rolünü ne yazık ki doğru bir şekilde analiz edememiş, Türkiye’yi adeta yarı-sömürge ve feodal bir ülke olarak görmüştür. Buradan hareketle işçi sınıfının öncü-

lüğünde demokratik halk devrimi yerine “Sovyetlerle ittifak temelinde kapitalist olmayan yol” benzeri bir stratejiye yönelmiştir. Sonuçta özel kapitalist tekelleşme ve bunun sonucu yayılmacı eğilim zamanında görülemediği.

1973 Atılımı'nın programında bu zayıflık kısmen giderilmiş, ülkede tekelleşme süreci programda vurgulanmıştır. Ne var ki, 73 programı buna rağmen birbiriyle çelişkili iki yaklaşımın eklektik birliğine dayanmıştır. Türk kapitalizmindeki tekelleşme bir bakıma Avrupa kapitalizmine özgü bir kapitalizme yol açmış gibi, bu ülkelerdeki Komünist partilerinin “anti-tekel” “ileri demokrasi” hedefi parti programında yer almış, diğer yandan ise ülke bir bakıma hala yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkeymiş gibi “ulusal demokrasi”ye özgü stratejik yönelimler programa eklenmiştir. Bu programatik çelişkiler partinin ideolojik birliğini güçlendirmenin önünde partiyi likidasyona kadar sürükleyen ciddi engellere dönüşmüştür.

TKP'nin 7. Kongresi gerek Türk-Sovyet ilişkilerinin prizmasından geçerek yaptığımız yanlışların özeleştirisiyle, gerek programatik çizimimizdeki çelişkileri gidermesiyle, ve likidasyon sürecine son vererek partiyi yeni Atılım sürecinin eşiğine getirmesiyle görevlerini yerine getirmiştir.

TKP'nin yürüdüğü yol, kendi gönlümüzce yürüdüğümüz yol değildir, devrimci süreç dediğimiz, girdaplı, ters akıntılı, çamurlu ve tehlikeli mikrop ve piranalarla dolu bir ırmaktır. TKP böyle bir ırmağa kurulduğu ilk gün atılmış, Bolşeviklerle omuz omuza Osmanlı esirleriyle örgütlenmiş, Atlı Süvari Alaylarının komutanı Sovyet Mareşali Semyon Budyonni'nin Kisangel şapkalı TKP'li kızıl askerleri olarak Beyaz Ordulara karşı savaşmıştır. Karadeniz'de boğulmuştur. Sansaryan hanında delirtilmiştir, 1 Mayıs alanında kurşunlanmış, 12 Eylül'de kimsesizler mezarlığına gömülmüştür. Hainler, parti arşivlerini düşmana verenler, ajan-provokatörler aramızda yaşamıştır. Parti defalarca krize girmiştir. Bölünmüştür. Bu yazıda anlattığımız gibi ölümün eşiğinden dönmüştür. Sadece tören kıtalarındaki savaşçının kılıcında çentik olmaz. Komünistin kılıcı çentik, ayakları balçık içindedir. Ama alnı temizdir.

TKP 7'nci Kongresi partinin hasretini çekenlere kutlu olsun.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreterliği
18 Aralık 2025

TKP 7. Kongresi'nin güncel gelişmeler ve Süreç ile ilgili Tezleri

1. Kürdistan merkezli Ortadoğu devrimci süreci İsrail-Hamas savaşı ve Suriye'de HTŞ darbesi sonucunda, güçler dengesindeki ciddi değişiklikle geçici olarak geriye çekildi. Bölgede ABD-İsrail hegemonyası, Suriye'de Rojava'yı Şara rejimiyle uzlaşmaya zorlayarak, hem rejimi kontrol altına alarak güçlendirmeyi, hem de Türkiye'nin itirazlarını gidermeyi sağladığı zaman gerçekleşmiş olacak. ABD ve İsrail bunun sonunda İran rejimini devirme, bu olmadığı durumda İran'a savaş açma aşamasına geçecek.

2. Bölgedeki bu değişiklikler sonucunda Türk devleti ve AKP iktidarı dış politik stratejisini ABD ve NATO'dan yana kesinleştirdi. Bu durum, stratejik açıdan Türk devletinin Azerbaycan'la birlikte İran'a karşı savaşa girme tehlikesini arttırdı.

3. Perspektif olarak böyle bir savaşa ABD ve İsrail'in zorlamasıyla girmenin gerek Türk devleti, gerekse Kürt Özgürlük Hareketi açısından yaratacağı kaotik sonuçları zaman kaybetmeden önlemek amacıyla her iki güç arasında İmralı'da yapılan müzakereler sonucunda sağlanan uzlaşma sonucunda Türkiye'de PKK ile Türk devleti arasındaki savaş sona erdirildi.

4. Şu anda Türk devleti ile PKK arasında fiilen bir "mütareke" gerçekleşmiş, mütarekeden barış anlaşmasına geçiş için TBMM çatısı altında barış müzakereleri başlamıştır. Barışın ön koşulları, PKK'nin silahlı mücadele stratejisini sona erdirmesi ve illegal, askeri-politik örgütlenmesini feshetmesi, buna karşılık AKP-MHP iktidarının ülkede Kürt sorununu çözmenin önündeki engelleri kaldırarak, demokrasiye geçmesi çerçevesinde saptanmıştır.

5. TKP, bölgede ifade ettiğimiz stratejik değişiklikler ve bu değişiklikler temelinde üçüncü dünya savaşının yeni aşamasına Türkiye'nin adım adım İran'a karşı savaşa sürüklenerek tırmanacağı öngörüsüne dayanarak PKK Önderi Abdullah Öcalan'ın "barış ve demokratik toplum sürecinde" aldığı inisiyatifi ve DEM Parti'nin TBMM Komisyonundaki tutumunu desteklemektedir.

6. TKP, 31 Mart yerel seçimlerinin hemen sonunda demokratik güçlerin, başta CHP olmak üzere parlamenter muhalefetin, Erdoğan'ı istifaya ve TBMM'den çekilerek erken seçime zorlama yerine muhalefeti parlamentoya hapsederek büyük bir hata yaptıklarını, AKP'ye zaman kazandırdıklarını ve böylece iktidarı devirme imkanını kaçırdıklarını saptamıştır. Eğer muhalefet zamanında harekete geçmiş olsaydı, iktidarın yenilgisiyle devletin askeri ve sivil bürokrasisinde kaçınılmaz olarak meydana gelecek olan ayrışmaları ve AKP iktidarını destekleyen sermaye blokunda büyüyecek çatlakları ve AKP içindeki fraksiyonlar arasındaki çelişkileri Erdoğan'ın kazandığı zaman zarfında konsolide etmesi kesinlikle mümkün olmayacaktı. Bu durum Türkiye metropollerinde AKP iktidarının baskısı ve kontrolü altında olan başta Türk-İş ve diğer sendikaları tabanlarının zorlamasıyla harekete geçirecek ve Kürdistan'da Kürt Özgürlük Hareketi devletle ve iktidarla uzlaşma yerine Türkiye demokrasi güçleriyle birleşecekti.

7. Buradan hareketle PKK'nin Türk devletiyle zorunlu uzlaşmaya girmesinde başta CHP'nin ve tüm muhalefetin Kürt Özgürlük Hareketiyle ittifak halinde Saray rejimine karşı zamanında atılması gereken adımları atmayı bölgedeki stratejik değişikliklerin yanında ek bir faktör olmuştur. Bu adımlar atılsaydı ve Saray rejimine son verilebilseydi, bugün Türk ve Kürt halkı başka koşullarda var olan krizi aşma imkanına kavuşmuş olacaktı.

8. Bazı sosyalistlerin Türk devletiyle Kürt Özgürlük Hareketi arasında gerçekleşen uzlaşmayı suçlamadan önce, fırsatın ortaya çıktığı esnada DEM Partinin CHP'yle "kent uzlaşısı" sloganıyla ittifak kurduğunu ve PKK'nin iktidar güçleriyle silahlı mücadele halinde olduğunu, şu anda destekledikleri CHP'nin ise seçimin ertesi günü iktidarla uzlaşmaya kalktığını düşünmelidirler.

9. Yerel seçimin hemen ertesi günü erken seçim kampanyasını başlatmayan CHP, bu defa erken seçim kampanyasını Abdullah Öcalan'ın Şubat ayında yaptığı tarihi açıklamadan kısa bir zaman sonra başlatarak ikinci büyük hatayı yapmıştır. AKP'nin karşı saldırıya geçmesine fırsat vermiştir. DEM Parti'nin iktidarla müzakere masasına oturduğu durumda, bu partinin erken seçim için harekete geçmeyeceği açık olduğu ve bu nedenle başarıya ulaşamayacağı belli olduğu halde CHP'nin AKP'yle "iktidar savaşına" tutuşması "çözüm sürecini" ciddi biçimde olumsuz etkilemiştir. Eğer CHP Devlet Bahçeli'nin attığı ilk adımla bir-

likte “Terörsüz Türkiye” denilen süreçte AKP’nin tereddütlü tutumuna karşın kesin bir dille inisiyatif alsaydı, Erdoğan kendi iktidarı için başlattığı yargı darbesine teşebbüs bile edemezdi.

10. Kürt Özgürlük Hareketi şu anda savunma konumundadır. Dünya çapında kazandığı sivil desteğe karşın bütün devletlerin kuşatması altındadır. Çözüm sürecinin başarısızlığa uğraması ağır bedeller pahasına elde edilen Kürt halkının kazanımlarını yok edebilir. TBMM’de yürütülen müzakere süreci AKP-CHP arasında süren iktidar savaşının tehdidiyle yüz yüze gelmiştir. CHP’nin TBMM Komisyonuna verdiği raporda “geçiş yasalarıyla” ilgili tek bir yaklaşımın olmaması bu iktidar savaşının CHP’yi geriletken sonucudur.

11. TKP, Erdoğan rejiminin gerçekte tüm muhalefeti tehdit eden CHP’ye karşı yürüttüğü saldırılara karşın CHP’yi desteklemeye devam edecektir. CHP’yi TBMM komisyonundan çekilmeye zorlayan Ergenekoncu ulusalcı ve sosyal şovenist solcu çevreleri teşhir edecektir. Buna karşılık TKP, Türkiye halklarının geleceği bakımından çözüm sürecini tehlikeye sokan AKP ve CHP arasındaki iktidar savaşını şiddetle eleştirmektedir. AKP derhal CHP belediyelerine karşı operasyonlara son vermeli, yargı darbesi sonucu tutuklanan bütün Belediye başkanlarını, Belediye çalışanlarını serbest bırakmalı; CHP ise erken seçim kampanyasını çözüm sürecinin sonuç almasından sonraya ertelemeli ve TBMM Komisyonunda DEM Parti’yle ittifak halinde demokrasi amacıyla inisiyatif almalıdır.

12. TKP, tüm sosyalist parti ve örgütleri, aktif biçimde çözüm sürecine destek vermeye çağırır. Aynı zamanda şu sırada kimi sosyalist çevrelerin Öcalan’ın teorik görüşlerine karşın saldırıları durdurmaları, teorik sorunlarda yoldaşça tartışma, ortak politik hedeflerde birlik şiarıyla Kürt Özgürlük Hareketiyle politik hedeflerde birleşmeleri gerektiğini vurgular.

13. TKP Öcalan’ın Marksizm ve sosyalizm düşüncelerini Kürt özgürlük hareketini müttefik olarak değil, kardeş parti saymanın gereği olarak değerlendirmektedir. Öcalan’la bazı konularda farklı görüşlere sahip olmakla birlikte, TKP dünya sosyalizm deneylerinin başarısızlığa uğradığı koşullarda diyalektik yöntem, materyalist bilimsel düşünce ve komünizm idealini içerme koşuluyla, her türlü farklı sosyalist model önerilerini Marksizm’e yabancı öneriler olarak değerlendirmez. Ortak sosyalizm tasavvuruna yoldaşça tartışmalar ile ve bu tasavvurların dev-

rimci süreç pratiğinin hakemliğinde oluşacağına inanır. Yoldaşça teorik tartışma ve birleşik ortak mücadele çizgisini izler. TKP Marksist-Leninist öğretiyi bir dogma olarak değil, eylem kılavuzu olarak benimsemekte ve 7. Kongrede kabul edilen programını, 8. Kongrede nitelikçe ve süreklilik içinde yenileme çalışmalarını devam ettirmekte kararlıdır.

14. TKP uluslararası alanda Komünist ve İşçi Partilerinin Danışma Toplantılarının genişletilerek yeni bir enternasyonalizm anlayışıyla günümüz koşullarına uygun olarak geliştirilmesini savunur. Komünist ve İşçi Partileri Danışma Toplantıları yıllık konferanslarının sonucunda ortak bir bildiri yayınlayamaz durumdadır. Bir dizi kardeş partinin arasında ideolojik ve politik görüş farklılıkları mevcuttur. Bu somut durum daraltılarak aşılamaz. TKP, enternasyonalizmin doğasına uygun çözümler üreterek karşılıklı yoldaşça tartışmalar temelinde kapitalizme karşı ortak mücadele geliştirerek uluslararası alanda politik bir odak oluşturulması görüşündedir. Kürt Özgürlük Hareketi ile olan teorik tartışmaları bu temelde ele alır.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreterliği
20 Aralık 2025

Türkiye Komünist Partisi

7. Kongre'sinde Alınan Kararlar

1 Numaralı Karar:

TKP Yaşıyor Savaşıyor!

TKP 5.Kongresi TİP ile birleşme konusunda birleşmenin TKP bünyesinde gerçekleşeceği ve başta Behice Boran ve Nihat Sargın olmak üzere TKP eski üyesi kimi TİP yöneticilerinin ve TİP'in önereceği gerekli olan kimi TİP yöneticilerinin TKP PB ve MK'sında yer alacakları yönünde karar almıştı. Bu karar daha sonra herhangi bir Kongre veya Konferans kararı olmadan tepede yapılan görüşmeler sonucunda TİP ve TKP'nin TBKP adı altında birleşmesine ve yönetimin eşit bir şekilde paylaşılması pratiğine dönüştü. 6.Kongre bu "oldu bitti" gelişmeyi karar haline getirerek TKP'yi feshetti ve TBKP'yi kurma kararı aldı.

TKP 7.Kongresi, TKP 6.Kongresi'nin aldığı TKP'yi fesih kararını iptal eder.

Kararı tasarısını sunan: TKP Merkez Komitesi

Karar oy birliği ile alınmıştır.

2 Numaralı Karar:

TKP Programı

TKP 7. Kongresi 2013 senesinde tartışmaya açılan, eski ve yeni parti üyeleri arasında kapsamlı olarak tartışılan, parti dışında kimi parti dostu aydınların görüşlerinin de alındığı parti program taslağını onaylar. Tartışma sürecinde yazılı olarak yapılan tüm değişiklik ve ek önerileri, parti örgütlerinin toplantılarında yapılan tartışmalar sonucunda kaleme alınan raporlardaki görüşler dikkate alınmış, tartışma sürecinde program taslağının yeni revizyonları yayınlanmış, tekrar tartışmaya açılmış ve son haliyle 7. Kongre delegeleri tarafından onaylanmıştır.

Programın girişinde de yazıldığı gibi, 7. Kongre tarafından belirlenecek yeni MK parti faaliyetleri içinde tüm yeni üyelerin ve kurulacak yeni parti örgütlerinin katılımıyla dünya, bölge ve ülkede günümüz koşullarına uygun, Marksizm-Leninizm'i yaratıcılıkla uygulayarak yeni

bir program çalışması başlatacak ve bu program TKP 8.Kongresine sunulacaktır.

Oluşturulacak Program Komisyonu MK ve PB ile yakın çalışma mesaisi içinde öncelikle yeni programa temel olacak görüşleri Tezler biçiminde parti örgütlerine sunacak ve Tezlerin tartışılması sonucu program taslağı kaleme alınacaktır.

Karar tasarısını sunan: Program Komisyonu ve TKP MK Sekreterliği

Karar bir itiraz hariç oy birliği ile alınmıştır.

3 Numaralı Karar:

TKP Tüzüğü

Program taslağına paralel olarak Parti Tüzüğü taslağı da hazırlanmış fakat program tartışmasından farklı olarak sadece parti örgütlerinin tartışmasına sunulmuştur. Parti örgütlerinin görüş, katkı ve değişiklik önerileri dikkate alınmış MK Sekreterliği tarafından verilen son hali Parti 7. Kongresine sunulmuştur.

TKP 7. Kongresi yeni Tüzük taslağının son halini onaylama kararı alır.

Karar tasarısını sunan: TKP MK Sekreterliği

Karar oybirliği ile alınmıştır.

4 Numaralı Karar:

Demokratik Halk Meclislerini Örgütleyelim!

TKP geleceğin demokratik halk iktidarının nüveleri olan demokratik halk meclislerinin bugünden il, ilçe, semt, mahalle ve köyler düzeyinde oluşturulması görüşündedir.

Her düzeyde Parti örgütlerimiz çalışma alanları içinde demokratik halk meclislerinin oluşturulmasını, var olanların güçlendirilmesini yılın çalışmalarında en başa almalıdırlar.

Demokratik halk meclisleri işçi, emekçi, aydın, köylü, işsiz, emekli, kadın ve gençlerin ortak toplumsal sorunlar temelinde ekonomik, toplumsal ve siyasal amaçlar doğrultusunda örgütlenecekleri organlardır.

Meclisler sadece muhalefet odakları değil, yarının yönetim birimlerinin bugünden kurulması, bugünden kuruldukları alanlarda halkın

toplumsal sorunlarının çözümüne öncülük etmesi, belediyeler nezdinde halkı temsil etmesi, halkın eğitimi ve bilinçlenmesi, öz savunma mekanizmalarının kurulması için belirleyici işlev göreceklerdir.

Demokratik halk meclisleri aynı zamanda barış, demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde ittifak içinde olduğumuz devrimci ve demokratik güçler ile ittifakları güçlendirme ve pratikte sınama alanıdır.

7. Kongremiz tüm parti örgütlerini çalıştıkları alanlarda Demokratik Halk Meclislerinin oluşumu konusunda görevlendirir.

Karar tasarısını sunan: TKP MK ve TKP İstanbul İl Komitesi
Karar oy birliği ile alınmıştır.

5 Numaralı Karar:

Barış ve Demokratik Toplum Süreci

Ekim 2024'te TC devleti tarafından sinyalleri verilen ve Şubat 2025'te Kürt halk önderi Abdullah Öcalan'ın "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" ile kamuoyuna mal olan Barış ve Demokratikleşme Süreci Türkiye açısından çok önemli bir fırsata işaret etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Ortadoğu politikalarında tıkanmış ve ABD ile İsrail'in stratejileri karşısında bağımsız politika geliştirme konusunda çaresiz kalmıştır. Dört parça Kürdistan'da örgütlü olan Kürt Özgürlük Hareketi bu stratejik konumundan dolayı Türkiye açısından da stratejik önemdedir. TC ya Kürtler ile barışacak, savaşı sonlandıracak ve Kürt ulusunun haklarını anayasal olarak tanıyacak, ya da bu savaş devam edecek ve bu durumda Kürt özgürlük hareketi kurabileceği ittifaklar ile Türkiye için daha büyük bir sorun olacaktır. Bunu gören TC zorunluluk karşısında Kürt özgürlük hareketi ile müzakereler başlatma kararı almıştır. Ne ki TC bu müzakereleri "Terörsüz Türkiye" mottosu altında yürütmekte bu motto ile hem kendi kitesini yaptığı 180 derece manevraya ikna etmeye çalışmakta, hem de demokratikleşme konusunda samimi ve somut adımlar atmadan PKK'yi silahsızlandırmak, savaşı sonlandırmak ve PKK'nin etki alanını daraltmayı hedeflemektedir. Bu doğru ve mümkün olan bir politika değildir.

TKP, Barış ve Demokratik Toplum Sürecinin anayasal değişiklikler başta olmak üzere Kürt ulusal sorununun çözümüne hizmet edecek ve genel anlamda Türkiye'nin demokratikleşmesinde ileri bir adım olacak

şekilde gerçekleşmesi gerektiğini savunur ve aktif olarak bu doğrultuda ilerlemesi için rol üstlenir. Barış ve Demokratik Toplum Süreci Türkiye'nin demokratikleşmesinde genel anlamda niteliksel bir gelişmeye tekabül edecektir.

Süreç TKP'nin 1983 ve 2025 programlarında savunulan Kürt ulusal sorununa adil, demokratik ve barışçıl bir çözüm getirme amaçları ile uyumludur.

7. Kongre TKP'nin Barış ve Demokratik Toplum Sürecini sadece desteklemek değil aktif öznesi olması konusunda karar alır ve tüm parti örgütlerini bu yönde çalışmayla görevlendirir.

Karar tasarısını sunan: TKP MK

Karar oy birliği ile alınmıştır.

6 Numaralı Karar:

Parti Eski Üyeleri

TKP 7. Kongresi, parti suçu işlememiş, polis ve devletin kolluk güçleri karşısında dik durarak parti onurunu korumuş, partinin sözde “yenilenme”, TİP ile birleşme ve tasfiye sürecinde parti kararlarına aykırı davranmamak ve disiplin suçu işlememek kaygısıyla yanlış yaptıkları halde ve TBKP, SBP, BSP, ÖDP süreçlerinde yer alıp da partiyi tekrar örgütlenme kaygısı taşımayan yoldaşlardan, yazılı ve sözlü özeleştirilerini veren veya verecek olan, partimizin programı, tüzüğü ve 7.Kongre kararları doğrultusunda çalışmayı kabul eden, Marksizm-Leninizm'e sırtını dönmemiş olan tüm eski TKP üye ve kadrolarını TKP saflarında birleşmeye çağırıyor.

TKP 7. Kongresi aynı şekilde likidasyon sürecine karşı çıkan, o süreçte parti dışına itilen, partiyi tekrar ayağa kaldırmak için mücadele eden, gruplar kuran, yayın faaliyeti yürüten yoldaşları 7. Kongre kararları, program ve tüzük doğrultusunda parti saflarında çalışmaya, birlikte 8.Kongre ve yeni bir program hazırlığı yürütmeye davet ediyor.

Parti ile likidasyon nedeniyle ilişkileri kopan tüm eski yoldaşlar partimizin doğal üyesi olarak kabul edilmekte, 7. Kongre sonrasında tüm üyeleri kapsayacak üyelik yenilenmesi sürecinde partimizin program ve tüzüğünü kabul etme, bir temel parti örgütünde çalışma ve düzenli parti aidatı ödeme koşullarında parti üyelikleri yenilenecektir.

Karar tasarısını sunan: TKP MK

Karar oy birliği ile alınmıştır.

7 Numaralı Karar:

Kadın ve Erkek Genç Yoldaşlar

Partimizin geleceğinin güvencesi kadın ve erkek genç yoldaşların parti saflarına kazanılması, eğitilmeleri ve geleceğın yöneticileri olmaları için yetiştirilmeleridir. Parti militanı masa başında değil, sınıf mücadelesinin sıcak pratiğı içinde yetişir ve olgunlaşır.

7. Kongremiz tüm eski ve yeni üyelerimizi, yaşadıkları ve çalıştıkları alanlarda, önce kendi aile bireyleri, akraba ve hemşehri çevrelerinden başlamak üzere genç kadın ve erkeklerin örgütlenmesi ile görevlendirir. Yurtdışında göçmen işçi veya politik göçmen olarak bulunan yoldaşlarımız ülkede akraba ve hemşehrileri arasında aynı doğrultuda çalışmak konusunda görevlendirilir. Tüm parti kadrolarımızı çalışma alanlarında genç kadın ve erkek yoldaşların kazanılması, eğitimi ve pratikte sınıyarak partilenmeleri için görevlendirir.

7. Kongre kuşaklar arası devamlılığı sağlayacak ve partimizin geleceğı açısından canalıcı bu görevi yerine getirmek için kadın ve gençlerin arasında partimizin etkinliğini geliştirme kararı alır.

Karar tasarısını sunan: TKP MK, İstanbul, Diyarbakır ve İzmir İl Komiteleri

Karar oy birliğı ile alınmıştır.

8 Numaralı Karar:

Birleşik Federatif Bağımsız Bir Kıbrıs

Kıbrıs adasının kuzey yarısı 1974 yılından beri Türkiye'nin işgali altındadır. TC bu alanda KKTC adında kukla bir devlet kurmuştur ve bu devleti TC'nin en yakın müttefikleri bile tanımamaktadır.

Türkiye yıllar içinde Kıbrıs'ın kuzeyinde işgal ettiği alanda yaşayan halkın demografisini değiştirmek için Anadolu'dan göç örgütlemiş ve gerici, faşist unsurları bu bölgeye yerleştirmiştir.

Türkiye, işgal ettiği Kıbrıs'ın kuzey alanını vergiden muaf off-shor bölgesi ilan etmiş, paravan bankalar üzerinden uluslararası para transferleri ve spekülasyonları yaparak kara para cenneti yaratmıştır. Fuhuş, kumar ve yasa dışı bahis merkezi olan Kıbrıs Türk işgal bölgesi yerli halkı bu durumdan son derece rahatsızdır.

TKP 7. Kongresi Kıbrıs sorununu, işgale son verilerek birleşik federatif ve bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyeti olarak şekillenmesi kararı alır.

Karar tasarısını sunan: TKP MK, Mersin ve Adana İl Komiteleri, Kıbrıs'lı olup 70'li yıllarda Türkiye'de öğrenim gören TKP üyesi delegeleri temsilen bir delege yoldaş.

Karar oy birliği ile alınmıştır.

9 Numaralı Karar:

Filistin Halkıyla Dayanışma

TKP 7. Kongresi Filistin halkı ile dayanışmasını ilan eder. Son bir senedir ABD destekli İsrail faşist devletinin Gazze'de Filistin halkına yönelik uyguladığı soykırım ve savaşı mahkum eder.

Filistin ulusal sorununun çözümü Kürt ulusal sorununun çözümü gibi Ortadoğu temelinde ele alınması gereken bir konudur. Partimiz Ortadoğu devrimci çemberi çerçevesinde tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve barışın hakim olması için Türkiye'nin de dahil olacağı Demokratik bir Ortadoğu Konfederasyonu perspektifini savunur. Bu çerçevede, İran, Irak, Kürdistan, Suriye, Ürdün, Filistin, İsrail ve Lübnan kardeş partileri nezdinde insiyatif almayı karar altına alır.

Karar tasarısını sunan: TKP MK ve Hatay İl Komitesi

Karar oy birliği ile alınmıştır.

10 Numaralı Karar:

Rojava İle Dayanışma

TKP 7. Kongresi Kuzey Doğu Suriye'de oluşan demokratik özerk halk yönetimi ile dayanışmasını ilan eder. Kürt halkının Suriye'de anayasal, siyasal ve kültürel haklarının elde edilmesini olmazsa olmaz bir hak olarak görür.

Geçici Suriye Yönetimi olarak adlandırılan IŞİD artığı HTŞ teröristlerinin Kürt, Alevi Arap ve Dürzi halklara yönelik imha amaçlı saldırı ve katliamlarının engellenmesi için Rojava Özerk Yönetimi'nin önerdiği yol doğrultusunda ilerlenmesini gerekli görür.

TC devletinin Suriye'nin iç işlerine müdahale eden pratiklerini mahkum eder ve bunun engellenmesi, tüm Suriye halklarının kendi ülkelerinin kaderlerini kendilerinin belirlemeleri gerektiğini savunur. TSK ve TC idari, güvenlik, istihbari kurumlarının Kuzey Doğu Suriye'de işgal ettiği şehir ve yerleşim birimlerinden derhal ve koşulsuz çekilmesini talep eder. ABD, İsrail ve Türkiye'nin işbirliği ile yürütülen işgal ve imha stratejisini engellemek için Suriye'nin, başta Rojava halkı olmak üzere tüm halklarının temsilcilerinin oluşturduğu barış ve demokrasi cephesini destekler.

Karar tasarısını sunan: TKP MK, Diyarbakır ve Mardin İl Komiteleri.

Karar oy birliği ile alınmıştır.

11 Numaralı Karar:

Çevre ve Doğa Katliamlarına Son!

Kapitalist Emperyalist sistem sadece işçi sınıfı ve emekçi halkları değil onların doğal yaşam alanlarını da tahrip ve yok eder. Ege'de, Doğu Karadeniz'de, İstanbul ve Marmara'da, Kürdistan'da doğayı tahrip eden, halkların yaşam biçimlerini etkileyecek coğrafi ve iklim değişikliklerine neden olan tüm çevre düşmanı girişimler durdurulmalıdır.

Karadeniz'de HES'ler, JES'ler, Ege'de yeraltı madenleri ve altın arama, Kürdistan'da yeraltı madenleri, İstanbul'da orman tahribatları, Trakya'da ekolojik dengeyi bozan değişiklik projeleri derhal durdurulmalıdır. Kanal İstanbul Projesi engellenmeli, İstanbul Kuzey Ormanları savunulmalıdır.

Yaşam alanlarımızda ekolojik dengeyi alt üst eden tüm girişimler gerek şehirlerde gerekse kırsal alanlarda yaşam ve doğa yapısını değiştirmekte, gelecek kuşakların bugüne kadar tanınmayan, bilinmeyen sağlık sorunları ile karşılaşmalarına neden olmaktadır.

TKP 7. Kongresi Ekoloji alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşların çalışmaları ile, çevre talanına ve yaşam alanlarının dokusuna yönelik girişimlere direnen köylülerin, şehirliilerin direnişini selamlamakta, desteklemekte ve dayanışmasını dile getirmektedir. Ekoloji konusunda Marksizm açısından yürütülen tüm araştırma faaliyetlerinin gelişmesine katkı sunacaktır.

Kongremiz tüm parti örgütlerimizi çevre ve ekoloji sorunları ko-

nusunda daha duyarlı davranmaya, direnişlerin en başında yer almaya, köylüleri meclislerde örgütlemeye çağırmaktadır.

Karar tasarısını sunan: TKP MK, İstanbul İl Komitesi, Doğu Karadeniz, Ege, Kürdistan, Marmara ve Trakya Yöre Komiteleri.

Karar oy birliği ile alınmıştır.

12 Numaralı Karar:

Ukrayna Savaşına Son, Doğu Avrupa Halkları İle Dayanışma!

Rusya Ukrayna savaşı olarak servis edilen çatışma ortamı ABD ve NATO'nun 1991'den itibaren izledikleri NATO'nun sınırlarını Doğu'ya genişletme stratejisinin bir parçasıdır. Çatışma Ukrayna ile Rusya arasında değil Rusya ile NATO arasında bir savaştır.

ABD ve NATO Ukrayna topraklarını tamamen kendi kontrolleri altına alarak Rusya Federasyonu'na yönelik öldürücü darbenin koşullarını yaratmaya çalışmaktadırlar. Amaç Rusya'yı bölmek 14 tane ayrı devlete bölmek ve Orta Asya'da ABD'nin egemenliğini ilan etmektir. Bu plan ABD Ulusal Güvenlik kurumlarını 90'lı yıllarda belirledikleri ve adım adım geliştirdikleri bir stratejidir.

TKP 7.Kongresi ABD ve NATO'nun dünyada hegemon güç olmak için izlediği stratejiyi mahkum eder ve Doğu Avrupa halklarının direnişi ile dayanışmasını açıklar.

Karar tasarısını sunan: TKP MK

Karar oy birliği ile alınmıştır.

13 Numaralı Karar:

Sosyalist Küba'nın Yanındayız

ABD emperyalizmi sosyalist Küba'yı on yıllardır ambargo altında tutuyor ve olanak buldukça Küba'nın iç güvenliğini ve bağımsızlığını hedef alan saldırılara baş vuruyor. Sadece Küba devriminin önderi Fidel Castro yoldaşa 129 kez suikast girişiminde bulunulduğu bilinmektedir.

Küba halkı ise yıllardır Küba Komünist Partisi önderliğinde ABD emperyalizminin ve müttefiklerinin saldırılarına göğüs geriyor.

TKP 7. Kongresi, Sosyalist Küba ile, Küba Komünist Partisi ile ve Küba halkı ile ilkesel ve derin dayanışmalarını ilan eder. "Ya Özgür Vatan, Ya Ölüm!"

Karar tasarısını sunan: TKP MK

Karar oy birliği ile alınmıştır.

14 Numaralı Karar:

Dünyada Barış İçin 3. Dünya Savaşını Engellemeliyiz

Sovyetler Birliği ve Dünya Sosyalist Sisteminde yaşanan karşı-devrim sonrasında ABD tek kutuplu dünyada jandarmalığını ilan etmiş ve dünya hegemonyasını kurmak için uzun vadeli bir strateji geliştirmiştir. 1990/91 yılında Birinci Körfez Savaşı ve 1991 yılında Yugoslavya savaşı ile 3. Dünya Savaşı bölgesel savaşlar olarak başlatılmıştır, Afganistan, Irak, Libya, Sudan, Senegal ve bir dizi daha bölgesel çatışmadan sonra NATO'nun Rusya ile "Ukrayna Savaşı" olarak ifade edilen aşamasına gelmiştir. ABD Emperyalizmi için sırada İran ve akabinde on yıllardır hazırladıkları Çin Halk Cumhuriyeti'ni hedef alan Asya-Pasifik Savaşı gündemdedir.

Dünyada bir dizi devletin nükleer silahlara sahip olduğu bir dönemde bölgesel olarak yürütölen 3. Dünya Savaşı insanlığı yok olma tehlikesi ile karşı karşıya getirmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti sosyalist pazar ekonomisi, Rusya Federasyonu ise devlet kapitalimi ile yönetilmektedir. Ne ki, Çin ve Rusya başta olmak üzere BRİCS devletleri ABD emperyalizminin saldırganlığına karşı ekonomik bir güç olarak konumlanmaktadır. Rusya ve Çin'in askeri caydırıcılığı ayrıca önemli bir faktördür. Dolayısıyla nesnel olarak anti-emperyalist ve dünya barışından yana bir karaktere sahiptir.

TKP, Rusya Federasyonu Komünist Partisi ve Çin Komünist Partisi ile dayanışma içindedir. 3. Dünya Savaşının sonlanması ve dünyada barışın tesis edilmesi için tüm kardeş partiler ve tüm ilerici, devrimci, demokratik hareketler ile birlikte hareket eder, dünya barış hareketinin gelişmesi için üstüne düşeni yerine getirir.

Karar tasarısını sunan: TKP MK

Karar oy birliği ile alınmıştır.

TKP 7. Kongre'sinde Onaylanan Parti Programı

I. SUNUM	103
II. GEREKÇE: GÜNEŞLİ BİR TÜRKİYE VE DÜNYA MANİFESTOSU	104
III. GİRİŞ	107
IV. ÇAĞIMIZIN KARAKTERİ VE ULUSLARARASI DURUM	111
V. TÜRKİYE'NİN DURUMU	119
VI. TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN AMACI; SOSYALİZM!	125
VII. SOSYALİZM'DE TOPLUMSAL YAPI	131
VIII. SOSYALİST DEVRİM SÜRECİ	145
IX. SONUÇ: TEMEL AMAÇ; KOMÜNİST TOPLUM DÜZENİ!	150

TKP Programı, Kasım 2025'te onaylanmıştır.

I. SUNUM

Bu program, Türkiye Komünist Partisi'nin tarihinde önemli ve yeni bir dönemin başlangıcının ifadesidir. 1989'da yaşanan likidasyon sürecinden bugüne kadar uzun bir dönem geçti. Bu dönem partimiz TKP'nin programatik ve örgütsel açıdan sürekliliğinin sağlanması için örgütlenme dönemidir. Israrlı ve süreklilik arz eden bir ön çalışmanın sonucunda likidasyon öncesi Parti yönetiminde görev almış kimi Politbüro ve MK üyelerinin de katılımıyla, köklü değerlendirme ve özelleştirme temelinde partimizin devamlılığını güvence altına almak mümkün olmuştur.

Bu sürece katılmayıp da aynı amaçlarla bir araya gelen ve farklı süreçler yürüten eski yoldaşlarımızın oluşturduğu birkaç grup vardır. Bu grupların da katılımıyla Kongre'nin gerçekleştirilmesini amaçladık. Daha önce bu grupların içinde yer alan, kişisel olarak Kongre sürecine katılan hatırı sayılır sayıda yoldaşlarımız oldu. Ne ki, grupları oluşturan yoldaşların sürece katılması bir bütün olarak sağlanamadı. Bu konuda daha fazla bekleme olanağımız yoktu. Partimizin yeniden ülkenin politik gelişmelerine aktif müdahale yeteneğini kazanması için bu adımların atılması kaçınılmaz görevdi. 7. Kongre yeni Parti Programı'nı ve Tüzüğünü onayladı, Merkez Komitesi ve diğer organlarını seçti, kararlar aldı.

Bu Program son Program olmayacaktır. Elimizdeki Program, 1983 Programı üzerine inşa edilmiş süreklilik arz eden, devamlılığı sağlamayı esas alan, geçici Programdır. Önümüzdeki süreçte dünya, bölge ve ülke gerçeklerinin ve yeni koşulların daha köklü değerlendirilip ele alınacağı, Marksist-Leninist teorinin yaratıcılıkla ülke ve bölge koşullarına uyarlanacağı bir program çalışması yürütülerek Program Konferansı ile yeni program belirlenecek, 8. Kongre onu görüşüp onaylayacaktır.

Eski ve yeni, gözbebeğimiz TKP'nin şanlı tarihine sahip çıkan, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının yolundan ayrılmayan tüm yoldaşları bu tarihsel süreç için göreve çağırıyoruz.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

II. GEREKÇE

GÜNEŞLİ BİR TÜRKİYE VE DÜNYA MANİFESTOSU

Dünya uçurumun kenarında. İnsan emeği en “modern” biçimlerde sömürülüyor. Milyarlarca insan açlık ve yoksulluk sınırında yaşıyor. Sömürgeleştirilmiş ülkelerde salgın hastalıklar kol geziyor. Bu “modern” çağda, başta ABD olmak üzere dünyanın “en ileri” ülkelerinde okuma yazma oranı geriliyor. ABD’de, AB’de, Doğu Avrupa ve Pasifik’te mutlu bir azınlık lüks ve ihtişam içinde yaşarken, dünyanın bütün nimetlerinden faydalanırken, aynı ülkelerin ve bölgelerin içinde milyarlarca insan, sömürüyle, işsizlikle, açlıkla, yoklukla, salgın hastalıklarla, eğitimsizlikle mücadele ediyor. Patronlar, para babaları servetlerine servet katarken, saate üç yüz çocuk, her gün yirmi dört bin kişi, Afrika’da senede yedi milyon kişi açlıktan ölüyor.

Birleşmiş Milletler’in 2024 tarihli Küresel Gıda Krizleri Raporu’na göre, 2023 yılında dünya genelinde 733 milyon insan açlıkla karşı karşıya kalmıştır. Bu sayı küresel nüfusun yaklaşık %9,1’ine denk gelmektedir. Afrika’da ise her beş kişiden biri açlık çekmektedir. Aynı rapor, 2024 yılında 295 milyon insanın akut gıda güvensizliği yaşadığını ve 1,9 milyon kişinin “felaket” seviyesinde açlıkla mücadele ettiğini belirtmektedir. Bu veriler, kapitalist-emperyalist sistemin insanlık için yarattığı yıkımın somut göstergeleridir. Açlık, savaşlar ve ekonomik krizlerle derinleşirken, bu durumun temelinde yatan sömürü düzeni değişmediği sürece çözüm mümkün değildir.

Halklar kölelik düzeni koşullarında yaşıyor. Dünyanın değerli maden kaynaklarına sahip olan Afrika’da, Uzak Doğu’da, Asya’da, Orta ve Latin Amerika’da sefalet ve yoksulluk diz boyu. Gelişmiş ülkeler sayılan Almanya’da, ABD’de, Fransa, İngiltere, Rusya’da milyonlarca emekçi yoksulluk sınırının altında yaşıyor, sokaklar evsizler-barksızlar ile dolu, emperyalist kapitalist metropollerde aş evleri kuruluyor.

Somut durum, insanların gelecek korkusu içinde yaşamalarıdır. Kendilerinin, çocuklarının, torunlarının gelecekleri konusunda hiç bir güvence hissetmemeleridir. Milyarlarca insan gelecek güvencesinden yoksun “günlük” yaşıyor.

Sermaye sınıfı, kapitalistler, varlıklarını sürdürmek için halkları, emekçileri sömürdükleri yetmiyormuş gibi, dünyanın her yerinde savaş ocaklarını körüklüyorlar. Bu sayede bir yandan, askersel teknoloji

ve sanayiye geliştirip kazançlarına kazanç katıyorlar, diğer yandan ise dñyanın değişik bölgelerinde imtiyaz ve etkinliklerini artırıyorlar. Savaşlar sürecinde milyonlarca insanın ölmesi, şehirlerin, evlerin yerle bir olması, travmalar oluşması onları zerre kadar etkilemiyor.

Dñyanın her yerinde kadın cinsi üzerindeki erkek egemenliği, şiddet, cinsel saldırı ve cinayet biçimlerinde devam ediyor. Proleter kadın, hem emek hem yaşam mücadelesi veriyor.

Kapitalizm yaklaşık iki yüz yıllık tarihlik gelişimi sonucunda yer-yüzünün milyarlarca yılda oluşun doğal dengelerini alt üst etti. Ormanların hızla yok edilmesi, okyanuslardaki çöp kıtaları, kimyasal kirlilik, toprağın soyulması ve zehirlenmesi ve daha birçok felakete neden olan kapitalistler “doğa ile savaş”ı da sürdürüyorlar.

Bütün bu sebeplerden dolayı **Kapitalizm barbarlıktır**. İnsan onuruna karşı, emeğe karşı bir düzendir. Bunu sürdürmek ancak dini ve milliyetçi motiflerle, insanları, halkları, emekçileri uyutarak, bölerek, birbirine düşürerek mümkün oluyor. Buna DUR demek gerekiyor.

Sınıflı toplumların tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir. İnsanlığın, ezilen halkların, sömürölen emekçilerin, işçi sınıfının geleceği Komünist Toplum Düzenindedir. İnsanın insanı sömürmediği, doğa ile uyumlu, savaşların olmadığı, insanların kendi ihtiyaçları temelinde çalışıp mutlu olarak yaşadıkları **Güneşli Bir Dünya'nın adı Komünizm**'dir.

Kapitalist sömürü düzenine son verecek ve Sosyalist Toplum Düzenini kuracak, oradan da Komünist Toplum Düzenine geçilmesini sağlayacak tek güç işçi sınıfıdır. Zincirlerinden başka kaybedecek hiç bir şeyi olmayan, ama aynı zamanda dünyada insanlık için gerekli olan tüm değerlerin yaratıcısı olan, böyle olduğu halde iş gücünü kapitalistlere satmak zorunda kalan tek sınıf işçi sınıfıdır. Dünyada emek-sermaye çelişkisi çözölmeden hiç bir toplumsal sorunun kökten ve kalıcı çözümünü mümkün değildir. Evet, bugünden yapılacak işler vardır, elde edilebilecek kazanımlar vardır, ancak bu kazanımları kalıcı hale getirmenin ve yepyeni toplumsal koşullarda sürekliliğini sağlamanın tek yolu toplumun çoğunluğunun, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin kendi öz iktidarlarıdır. O zaman, yaratılan artı değer, kazanç olarak bir avuç kapitalistin cebine ve kursağına girmeyecek. Tüm toplum emeğin, üretimin, hizmetlerin nimetlerinden eşit bir şekilde yararlanacak. İşsizlik bir toplumsal sorun olarak ortadan kalkacak, çalışma hakkı, sosyal hak ve güvenceler, eğitim, sağlık, kısacası insanca yaşam hakkı toplumun

en doğal hakkı olacak. Emekliler insanca yaşayacak. Kadınlar özgürleşecek, gençler gelecek tasası yaşamayacak. Savaşların, ölümlerin, açlığın, yoksulluğun, işsizliğin maddi temelleri ortadan kalkacak.

Bugünden yapılacak işler vardır derken, bir yandan verili koşullarda ileri haklar elde etme mücadelesinden, diğer yandan kapitalist-emperyalist sistemin yarattığı tehlikeler ve eşitsizliklere karşı mücadelelerin yükseltilmesinden söz ediyoruz. Emperyalistlerin sürekli körüklediği nükleer silahlanma ve savaşların yarattığı sorunlar, çevre ve ekolojik sorunlar tüm insanlığı ilgilendiren sorunlardır. Etnik, kadın özgürlüğü, farklı cinsiyetler ve gençliğin geleceği ile ilgili sorunlar ise daha fazla ezilen, sömürülen sınıf ve katmanları etkileyen sorunlardır. Etnik sorunlar kapitalizm tarafından günümüzde modern köleci bir anlayışla çözülmeye çalışılmaktadır ki bu mümkün değildir. Dolayısıyla insanlığın tümünü ilgilendiren sorunlar dahil, kapitalist-emperyalist düzen çerçevesinde var olan tüm sorunların temelinde kapitalizmin doğasından kaynaklanan nedenler yatmaktadır. Bu nedenle işçi sınıfının sınıf mücadelesi ile dünya halklarının ve milletlerinin karşı karşıya olduğu sorunlar çakişmaktadır. Sınıf mücadelesi son tahlilde bütün bu mücadeleleri kapsamaktadır. Tersi de şöyle geçerli olmaktadır. Kapitalizm koşullarında yükselen demokratik mücadeleler aslında kapitalist sistemi hedeflediği için son tahlilde sınıf mücadelesini çeşitlendirmekte ve güçlendirmektedir. Tüm bu mücadeleler içinde başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen yoksul emekçi halk bireyleri sınıf bilinci kazanacak hedeflediğimiz yeni düzenin kültürü, yaşam biçimi, toplumsal organlarının alt yapısı şimdiden oluşturulmaya başlanacaktır. Bugünden yapılacak işler var derken gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz en önemli konu bu siyasal bilinç ve kültürü bugünden kazanmaya ve yaşama geçirmeye yöneliktir. Bu şimdiden yaşama geçireceğimiz insanın eğitim ve dönüşüm sürecidir.

Bugün insanlığın ulaşabileceği en özgür ve adil toplum düzeni olarak Komünizm'i kurmak, dünden daha da önemle hedeflenmesi gereken bir amaçtır. Türkiye Komünist Partisi, kendi mücadele alanı olan Türkiye'de, bu onurlu uluslararası mücadelenin sınıfsal anlamda öncü politik gücüdür. Tüm dünyada işçi sınıfı ve ülkelerin Komünist Partileri ile uluslararası dayanışma içinde bu mücadelesini sürdürmektedir. Uluslararası sermaye sınıfı, burjuvazi, milyarların sömürülmesi, yoksullaşması ve ölmesine karşın, milyonların, milyarların insanca bir düzenine kuşkusuz ki razı olmayacaktır. Buldukları ülkeleri ve dün-

yayı kendi amaçları doğrultusunda yönetmeyi sürdürmeyi isteyecektir. Ülkemizdeki işbirlikçi oligarşi de bunun için direnecektir. Komünistleri kötüleyecek, bizlere karşı direnecek, bizi yok etmeye çalışacaktır. Bugün yaptığı da bundan başka bir şey değildir. Bu nedenle bizim mücadelemiz de zorlu bir mücadeledir ama kesinlikle başarıya ulaşacaktır.

Sömürenlerin değil sömürülen ve ezilenlerin, savaş çıkırtkanlarının değil barıştan yana olan ezici çoğunluğun zaferi hayal değildir. **Güneşli bir Türkiye ve Dünya mümkündür.**

III. GİRİŞ

Türkiye Komünist Partisi, Türkiye'nin en eski partisidir. Kemalistlerin henüz İngiliz emperyalistleri ile uzlaşmasından önce başlatılan Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde ve Rusya'da Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin etkileri altında, 10 Eylül 1920 yılında kuruldu.

Türkiye Komünist Partisi'nin kurucuları, ilk Genel Başkanı Mustafa Suphi, ilk Genel Sekreteri Ethem Nejat ve aralarında Merkez Komitesi üyelerinin de bulunduğu toplam on beş yoldaşımız, 23 Nisan 1920'de yeni kurulan Birinci Meclis ve Mustafa Kemal ile görüşmek için Ankara'ya giderken, 28-29 Ocak 1921 gecesi, Kemalist burjuvazinin cellatları tarafından Karadeniz'in derin sularında boğularak katledildiler.

Komünistlerin ülkede ve Birinci Meclis'te istenmemelerinin nedeni 29 Ekim 1923'de "Cumhuriyetin İlanı" olarak duyurulan, 1921 Anayasasını yok sayan ve milliyetçi, ırkçı, işçi sınıfı ve halklar düşmanı 1924 Anayasası'nın planlanmasıydı. TKP'nin Birinci Programı, 1921 Anayasası ve Birinci Meclisi dikkate alan, onların demokratik içeriğini sosyalizme doğru büyütmeyi hedefleyen bir programdı.

Mustafa Suphi önderliğindeki Türkiye Komünist Partisi, Kafkasya'da Türkiyeli komünistlerden oluşturulan Kızıl Alaylar ile emperyalist, işgalci güçlere karşı yürütülen Ulusal Kurtuluş Savaşına katılmaya geliyorlardı. Kızıl Alaylar, Yeşil Ordu birlikleri ve bölgelerde oluşturulan Komünist Birlikler ile cephelerde yer alacaklardı.

Komünist Partisi, Türkiye burjuvazisinin İngiliz emperyalizmi ile uzlaşmasını engellemek, Ulusal Kurtuluş Savaşını, Toplumsal Kurtuluş Savaşına yükseltme amacını güdüyordu. İşbirlikçi Kemalist burjuvazinin amacı ise, TKP'nin bu politikasını boşa çıkarmak idi. Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve yoldaşlarımızın katli de, Kızıl Alayların Anado-

lu topraklarına girişinin önlenmesi de, Türkiye Komünist Partisi'nin 12 Eylül 1922'de yasaklanması da bu amaca hizmet eder.

Türkiye Komünist Partisi üzerindeki resmi yasak 1922 yılından beri süregelmektedir. Türkiye Komünist Partisi burjuvaziden yasallık dilenmemektedir. **Türkiye Komünist Partisi bu yasağı fiilen kıracak** ve bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da işçi sınıfımızın ve emekçi halklarımızın nezdindeki meşruiyetine dayanmayı temel alacaktır.

Türkiye Komünist Partisi'nin tarihi, cesaret, yiğitlik ve kahramanlık tarihidir. Partimiz, Mustafa Suphilerden başlamak üzere daha sonraki derin gizlilik koşullarında, katledilen, tutuklanan, insanlık dışı işkencelerden geçen, sürgünler yaşayan, bu koşullarda, yüksek komünist ideallere bağlı kalarak kahramanca mücadele eden yoldaşlarımızın omuzlarında yükselmiştir.

1950'li, 70'li ve 80'li yıllarda tabutluklarda direnen, işkencehanelerde ve mücadeleler içinde, sokaklarda, alanlarda katledilen yoldaşlarımız Türkiye Komünist Partisi'nin onurudur. 1982 yılında, faşist diktatörlüğün sorgu odalarında, sır vermeden canını veren, komünist onuru ayakta tutan, Merkez Komite üyemiz **Deniz** yoldaşımız (Mustafa Asım Hayrulloğlu), 10 Ekim 2015 Ankara Katliamı'nda can veren Merkez Komite üyemiz **Kadri Erol** yoldaşımız (Kemal Tayfun Benol) Partimizin onurlarıdır.

Bu Program, Türkiye Komünist Partisi'nin beşinci programıdır. **Birinci Program;** 1920 yılında partimizin kuruluşunda kabul edilen programdır. Birinci Program, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin etkileri altında ve Ulusal Kurtuluş Savaşı koşullarında yazılmış programıdır. **İkinci Program;** 1926 yılında, partimiz yasaklandıktan sonra, yeni koşullara uygun olarak, temelde önüne emperyalizm ile işbirliği yapan Kemalist CHP iktidarına karşı mücadeleyi ele alan programdır. **Üçüncü Program;** 1974 yılında yayınlanmış, partimizin İsmail Bilen yoldaş önderliğinde gerçekleştirdiği 1973 Atılımı'nın eseridir. Ülkede yükselen sınıf savaşımının ve uluslararası alanda keskinleşen sınıf çatışmasının gereklerine göre hazırlanmıştır. **Dördüncü Program;** 1983 yılında, askersel faşist diktatörlük ve partimize yönelik operasyonlar döneminde kabul edilmiştir, faşist diktatörlüğe karşı mücadele programı olarak bağitlanmıştır.

Parti tarihimizin kimi dönemlerinde, belge ve politikalarında Kemalizmin, reformizmin ve sağa kaymanın etkileri görülmektedir. Bu

etkiler, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katlinden sonra, Şefik Hüsnü çizgisinin Kemalist etkilerinden kaynaklanmaktadır. Aynı çizginin bir ifadesi olan Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli'nin etkilerine 1973 Atılımında İ. Bilen yoldaş önderliğinde son verilmiştir. İ. Bilen yoldaşın, 1983 yılında ölümünden sonra partimizi likidasyona dek sürükleyen Haydar Kutlu (Nabi Yağcı) yönetimindeki Merkez Komite, bu eğilimleri tekrar güçlendirmeye çalışmıştır.

Partimizin tarihi olumlu ve olumsuz yanlarıyla, ideolojik, politik ve örgütsel alanda bir bütündür. En ağır ihanetler de, en şanlı kahramanlık örnekleri de Parti tarihimizin bize bıraktığı bir mirastır. Parti tarihinde rol üstlenmiş her birey bu tarihin bir parçasıdır, yok sayılamaz. Parti tarihindeki tüm inişler çıkışlar, provokasyon ve likidasyonlar bir gerçektir. Bu olgular var olduğu için geçmişte ve günümüzde Parti tarihinin farklı dönemlerinde, her defasında “tekrar ayağa kalkmak”, “yeniden örgütlenmek”, “dağılan örgütleri tekrar oluşturmak”, “likidasyona son vermek” olgularından söz etmek durumunda kalınmıştır ve kalınmaktadır.

Kimi dönemlerde Kemalist çizginin partimizdeki etkinliği, dahili olgular kadar Komintern ve SSCB, dolayısıyla SBKP dış politikası gibi olgular ışığında da ele alınmalıdır. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruculuğu ve sınıf düşmanı emperyalizm ile uluslararası alanda yürütülen keskin sınıf mücadelesi, Türkiye'nin, jeopolitik konumu temelinde ele alındığında Türkiye'de işçi sınıfının politik mücadelesinin gelişmesinin aleyhinde kimi sonuçların gerçekleşmesine de sebep olmuştur. Kuşkusuz ki işçi sınıfının mücadelesinde genelin çıkarları özeline çıkarlarının üstündedir, onun için bu görüşümüzü sadece bir tespit olarak belirtiyoruz. Ancak, bazı dönemlerde parti yönetimlerinin gerekli görüş ve müdahaleleri gerçekleştirememeleri ve bunun sonucunda oluşan ideolojik, politik ve örgütsel hasar ve kayıplar parti tarihimiz açısından yaşanmış bir gerçekliktir. Partimizin bundan sonraki dönemde yürüteceği tarih çalışması parti tarihimizden gerekli ders ve deneyleri çıkarmamız açısından önem arz etmektedir. Partimizin tarih çalışması, komünizme inancı kalmamış, burjuva ideolojisinin etkisinde olan unsurların değil, ancak ve ancak Partimizin, yani komünizme ve partili mücadeleye inancını koruyan ve tarihi bu doğrultuda bir mücadele silahı olarak gören inançlı kadroların işi olmalıdır. Tarih çalışması sınıfsal ve partili bir çalışmadır, tarafsız olamaz.

1990'larda gerek Partimizde, gerekse dünyada yaşanan örgütsel ve politik likidasyon, esas olarak, daha önceleri başlamış olan ideolojik revizyon sürecinin pratikteki doğal sonucudur. Her likidasyon, özü ve başlangıcı itibarıyla ideolojiktir; ve yaşamış olduğumuz likidasyondan çıkmanın yolu da Marksist Leninist bir ideolojik hattı güçlendirmekten geçer. Söz konusu olan Marksist Leninist ideolojinin yenilgisi veya aşılımlılığı değil, ideolojinin revizyonunun ve deformasyonunun aşılması, Marksist Leninist teorinin, onun ilkelerine, sınıfsal ve devrimci özüne sadık kalarak, çağımızdaki yenilikleri kapsayacak şekilde geliştirilmesidir.

Bu çerçevede, Partimizin likidasyonuna son verme sürecinin yönetimi ile görevlendirilen Geçici Merkez Komitesi ve kadroları, ilkesel olarak tüm Kemalist, liberal ve reformist eğilimlere kapıyı kapatmıştır. Parti Yönetimimiz, Mustafa Suphi'lerin, Ethem Nejat'ların, Nazım Hikmet'lerin, Reşat Fuad'ların, Yakup Demir'lerin, Aram Pehlivanyan'ların, İsmail Bilen'lerin, Bolşevik, Kominterneci, Leninci hattının temsilcisidirler.

Türkiye Komünist Partisi, **Beşinci Programı** ile eline güçlü bir silah almıştır. Bu Program doğrultusunda geliştirilecek politikalar ile donanacak parti örgüt ve kadrolarımız, ülkemizdeki burjuva iktidarına devrimci yoldan son vererek, işçi sınıfının ve sömürülen tüm emekçi halkların iktidarını kurma yeteneğine sahip olacaktır.

Türkiye Komünist Partisi'nin programının genel çerçevesini ve temel ilkelerini, **Karl Marks** ve **Friedrich Engels** tarafından hazırlanan, ilk defa 21 Şubat 1848 yılında yayınlanan "**Komünist Parti Manifestosu**" oluşturmaktadır. Bu çerçeve, **Lenin** tarafından geliştirilen, Parti teorisi, Devlet teorisi, Proletarya Diktatörlüğü ve Emperyalizm Teorisi ile tamamlanmıştır. **İşçi sınıfının Markşçı-Leninci teorisi, dünyada bilim özelliği taşıyan tek dünya görüşüdür.** İşçi sınıfının dünya görüşü, tüm sosyal ve fen bilimlerinin bir sentezi olarak, doğadaki olgu ve dinamiklerin toplumsal yaşamdaki etkileri ve izdüşümleri temel alınarak geliştirilmiştir. Marksist Felsefe, Marksizmin Ekonomi Politikası ve Bilimsel Komünizm kuramları, işçi sınıfının dünya görüşünün, biliminin, bileşen temel öğeleridir. Biz bu dünya görüşünü Marksizm-Leninizm olarak veya İşçi Sınıfının Bilimsel Dünya Görüşü olarak nitelendiriyoruz.

Karl Marks ve Friedrich Engels, Komünist Partisi Manifestosu'nda,

“... bugüne kadar ki toplumların tarihi, sınıf savaşımının tarihi-
dir ...” derler. Bugün için de geçerli olan bu tespit, sınıf savaşımında
proletaryanın, burjuvazinin iktidarını yıkana ve artı-değer sömürsünü
ortadan kaldırına dek emek-sermaye çelişkinin toplumların temel çelişki-
si olduğunun ifadesidir. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmak, sömürüye
son vermek için komünistlerin görevi, bu bilinci işçi sınıfına taşımak,
sınıf savaşımını yükseltmek, devrimin ordusunu hazırlamak ve burju-
vazinin iktidarını yıkmaktır.

Türkiye Komünist Partisi, günümüz koşullarında, uluslararası ve
ülkedeki durumu analiz ederek, enternasyonal bir mücadele olan, pro-
letaryanın politik mücadelesine, kendi sorumluluğu alanındaki coğ-
rafyada yapacağı katkıları TKP 7. Kongresi tarafından onaylanan bu
Program ile belirlemiştir.

IV. ÇAĞIMIZIN KARAKTERİ VE ULUSLARASI DU- RUM

Çağımız, Rusya’da 1917 yılında gerçekleşen, Büyük Sosyalist
Ekim Devrimi’nin ile başlayan “**Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş
Çağıdır**”. 1991’de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, Demokra-
tik Almanya Cumhuriyeti, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Macaristan
Halk Cumhuriyeti, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti, Romanya
Sosyalist Cumhuriyeti, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti, Yugos-
lavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti ve Polonya Halk Cumhuriyetinde
iktidarların uluslararası ve ulusal, karşı-devrim komplosu tarafından yı-
kılması bu gerçeği değiştirmiyor. **Emperyalizm döneminde, yani gü-
nümüzde, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olgusu bir yasallık-
tır. Belirleyici olan ulusal ve uluslararası anlamda öznel koşulların
bu nesnellığe uygun olarak geliştirilmesidir.**

Partimiz, Sovyetler Birliği ile Sosyalist Topluluk Ülkelerinde geli-
şen ve sosyalist iktidarların yıkılması ile sonuçlanan karşı-devrimin iç
ve dış faktörlere dayalı olduğunu, diğer Sosyalist Topluluk Ülkelerin-
deki olumsuz gelişmelerin Sovyetler Birliğindeki gelişmeler tarafından
tetiklendiğini tespit ediyor.

Emperyalist-Kapitalist Sistem, 1917 Sosyalist Ekim Devriminin ut-
kusundan itibaren, ilk başta Sovyetler Birliği, sonra da diğer Sosyalist
Topluluk üyesi ülkelere, dünya devrimci sürecinin bir bileşeni olan,
Ulusal Kurtuluş Hareketleri ve Kapitalist Ülkeler İşçi Sınıfı Hareket-

lerine karşı, onları boğma ve yok etme girişimini elden bırakmamıştır. Bu amaçla, politik, ekonomik, ideolojik ve askersel her yöntemi kullanmıştır. İkinci Dünya Savaşında faşist Alman ordularının **Stalin** yoldaşın önderliğinde **Sovyet Kızıl Ordusu** tarafından yenilmesini, bunun akabinde Doğu Avrupa’da, süreç içinde sosyalizm kuruculuğuna yönelen Halk Demokrasilerinin oluşmasını, Asya, Afrika ve Latin Amerika’da ulusal kurtuluş hareketlerinin gelişmesini ve ülkeler bazında başarılar elde etmesini, Çin, Vietnam ve Küba’da sosyalizme yönelen devrimlerin gerçekleşmesini hiç bir zaman hazmedememiştir. Yetmişli ve seksenli yıllarda dünyayı bir nükleer savaş tehlikesinin eşiğine getirmiştir.

Sınıf karşıtlarımızın işçi sınıfı iktidarlarını ve halk demokrasilerini boğmak, mücadelesini yok etmek için her yolu denemeleri kendi açılarından anlaşılabilir. Belirleyici olan, işçi sınıfının politik güçlerinin ve sosyalist gelişme yolundaki ülkelerin iktidarlarının bu girişimlere nasıl yanıt verecekleri, uluslararası alanda sınıf savaşımının stratejisini nasıl hayata geçireceklerine bağlıdır. Bu anlamda değerlendirildiğinde, söz konusu karşı-devrim sürecinde, iç faktörlerin dış faktörlerden daha belirleyici olduğunu tespit edebiliyoruz.

Karşı-Devrim’in başarılı olmasına neden olan iç faktörleri üç temelde ele almak mümkündür. **Birincisi;** Sovyet devriminin önderi **Lenin**’in ölümünden sonra **Stalin** tarafından sürdürülen sosyalizmin kuruluşu ve savunulması politikalarının Bolşevik çizgisi, Stalin’in ölümünden sonra kırılmaya uğramıştır. Sovyetler Birliği Komünist Partisi-SBKP’nin 1956 yılında gerçekleştirdiği XX.Parti Kongresi ile başlayan kırılma, revizyonist politika ve uygulamalardır. Bunun sonucunda hem içte, proletarya diktatörlüğünün yapısı deformasyona uğramış ve uygulamalarda yanlışlıklar baş göstermiştir, hem de SBKP bürokratikleşmiş ve parti içinde anti-parti, anti-komünist unsurların gelişmesine yol açmıştır. Fakat bu olguya ilave olarak şöyle bir durum da var ki, bu da İç Savaş koşullarında Mart 1921’de gerçekleştirilen Rusya Komünist Partisi (Bolşevik) 10. Kongresi’nde Parti MK ve PB’da varolan farklı görüşlerin ifadelerinin ve Lenin döneminden beri var olan Platformların yasaklanmasıdır. Lenin döneminde kendisinin MK ve PB’da kimi zaman azınlıkta kaldığı biliniyor. Farklı yaklaşım ve görüşlerin dinamik birliğinin 1921’den sonra ortadan kalkmış olması olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Bu olguya da bugünden bakıldığında Parti’nin daha sonraki süreçlerinde ciddi ideolojik, politik ve örgütsel zaafiyetler yarattığını

tespit ediyoruz. **İkincisi;** Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne adını veren, İşçi-Köylü-Asker Sovyetlerinin süreç içinde niteliklerini yitirmeleri, SBKP'nin politik görevleri ile Sovyetlerin görevlerinin arasındaki sınırların ortadan kalkması, Partinin toplumsal yaşamın her alanında Sovyetlerin yerini alması gerçeğidir. Böylece sosyalist demokrasinin parti faaliyetlerini denetleyici işlevi ve aynı zamanda tersinden Partinin Sovyet toplumunu yönlendirici öncü rolü ortadan kalkmıştır. Devletin yönetim organları olması gereken Sovyetler ve onların en üstte ifadesini bulan Yüksek Sovyet Prezidyumu yerine yönetim ve denetim tamamen Partinin kontrolünde olmaya dönüşmüştür. **Üçüncüsü;** ise birinci ve ikinci sebebe bağlı olarak, toplumda sosyalist devlet, parti ve üretim araçlarına karşı baş gösteren deformasyon ve yabancılaşmadır. Bilimsel alanda çok ileri mevziler kazanılmasına rağmen sosyalist ekonominin planlama ve üretim süreçleri alanında yaşanan deformasyon ile tıkanıklık ve durağanlaşma toplum yaşamını olumsuz yönde etkilemiştir.

Toplum, tüm damarlarına kadar bu olumsuz gelişmelerin etkisinde kalmış, çarpık gelişmiş ve sosyalist düşünceler toplum nezdinde değer yitirmiştir. Uzun bir dönemi kapsayan bu süreç, toplumu, karşı-devrim girişimlerine karşı direnecek, sosyalizmi savunacak bir toplum olmaktan çıkarmıştır. SBKP MK'nin, PB'sunun ve Genel Sekreteri'nin aldığı yanlış kararlar ve uygulamaları eleştirecek, önleyecek, direnecek bir Sovyet örgütlenmesi ortadan kalkınca Ağustos 1991'de tüm Sovyet toplumu karşı-devrime teslim olmuştur.

Politik, ideolojik, ekonomik ve kültürel olarak toplumun her alanını olumsuz olarak etkileyen bu gelişme, sorunların artması ile uluslararası alanda sınıf savaşımının gereklerinin de yerine getirilmemesini de beraberinde getirmiş ve başta ABD olmak üzere, emperyalist merkezlerle uzlaşma politikasına dönüşmüştür. Emek-sermaye çelişkesinin uzlaşmaz çelişki olmadığı ve emek-sermaye çelişkisi kadar "global sorunlar ile insanlık arasındaki çelişkilerin" de en az emek-sermaye çelişkisi kadar temel olduğu "teorisi", "insanlığı tehdit eden barış meselesinin çözümü için sınıf karşıtı ile de uzlaşmaya girilmesi gerektiği, aksi taktirde sosyalizmin de insanlık için bir kazanım olmayacağı, çünkü dünyanın yok olacağı" tezi bu sürecin politikasını belirlemiştir.

Anti-Parti unsurların Parti ve Devletin kilit noktalarını ele geçirip yerleşmesi ile sonuçlanan bu uzun süreçler, o dönemde dünya yer küre-

sinin üçte birini kapsayan Dünya Sosyalist Sistemi'nin, Reel Sosyalizmin yenilgisi ile sonuçlanmıştır.

Uluslararası işçi sınıfı hareketinin en önemli kazanımı olan, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ve Sovyetler Birliği'ne karşı tavır Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşundan beri tarihinin her aşamasında mihenk taşı olmuştur. TKP, bir dünya partisi niteliğinde olan Komintern'in Türkiye Seksiyonu olarak kurulmuştur. Komintern sonrası da SBKP ile kardeşçe bağlar içinde olan Partimiz, Proletarya Enternasyonalizmi ve Marksçı-Leninici ilkeler gereği, tüm dalgalanmalara, olumsuz gelişmelere karşı Sovyet Devrimi ve Sovyet Ülkesini sonuna kadar savunmuştur. Bu duruş, doğru ve ilkesel bir duruştur. Ne ki, SBKP'nin geliştirdiği çizgi diğer kardeş Komünist Parti yönetimlerinde olduğu gibi, Partimizin yönetiminde de olumsuz etkilere neden olmuştur. Sovyetler Birliği'nin uluslararası alana yönelik devlet politikası ile ülkelerdeki Komünist Partilerin ve hatta tek tek Sosyalist Ülkelerin politik yönelimleri her zaman uyumlu olmamıştır. Ancak hiç bir KP yöneticisi veya Sosyalist Ülke yöneticisi, SSCB ve SBKP yönetiminin bu denli sinsi bir sosyalizme ihanet politikası güdebileceğinden yola çıkmamıştır. Partimiz, bu olumsuz gelişmelerden dolaysız olarak etkilenmiş ve bu sebepten dolayı da kendi pratiği ve tarihini değerlendirirken geçmişi ile hesaplaşarak bugünlere gelmiştir. Günümüzde olsa SSCB ve SBKP'ye karşı yine aynı ilkesel duruşu sergileyecek olan Partimiz, veri olarak Lenin ve Stalin yoldaşların SBKP ve SSCB önderliği döneminde uygulanan, ilkesel ama özgür tartışma temelinde, demokratik merkezîyetçilik ilkesinin, disiplin ve eleştiri-özeleştirilme ilkeleri ile birlikte uygulanması konusundaki hassasiyet ve girişimlerini, kardeş Komünist Partiler arasında olması gerektiği gibi uygulardı. Reel politikalar temelinde oluşan görüş farklılıkları, bilimsel temelde ve günümüzün görevlerinin pratiğine uygun olarak dürüstçe tartışılmalı ve sonuçlar çıkarılmalıdır. Yaşanan acı deney bize, Komünist Partilerin kendi aralarındaki görüş farklılıkları ve sorunları karşılıklı saygı ve ilkeler temelinde tartışma zorunluluğunu öğretmiştir.

Türkiye Komünist Partisi bu yenilgiyi geçici bir politik yenilgi ve gerileme olarak nitelendirmektedir. 1871 Paris Komünü deneyi 72 gün sürmüştür. 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi deneyi ise 74 yıl dünyadaki tüm dengeleri değiştirmiştir. Sovyet deneyimi, dünyada etkileri hiç bir zaman silinmeyecek nitelikte olumlu izler bırakmıştır.

Bir o kadar da zengin bir deney hazinesidir. İnsanlığın, işçi sınıfının öncülüğünde baskı ve sömürden kurtuluş mücadelesi için ders çıkarılması gereken olumsuz etkenlerin olduğu, ancak ilham kaynağı olan olumlu yanların ağırlıkta olduğu bu deney, işçi sınıfına bundan sonraki mücadele süreçlerinde daha iyisini yapabilmek için yol gösterici olacaktır.

İşçi sınıfının sosyalizm mücadelesini saptırmak, reformizme indirgemek ve liberalleştirmek için görev başında olan sağ ve “sol” güçler, Marksizm-Leninizm’in bilimsel olarak yanlışlığından kaynaklandığını ve sosyalizmin, komünizmin gerçekleştirilemeyecek olduğunu ispat etmek için bu yenilginin **ideolojik bir yenilgi** olduğunu savunmaktadırlar. ABD’deki anti-komünist düşünce kuruluşu ve enstitülerin bu yöndeki çalışmaları uluslararası alanda olduğu gibi ülkemizde de yaygınlaştırılmaya çalışılıyor. Türkiye Komünist Partisi tüm bu karşıdevrimci düşüncelere karşı ideolojik mücadeleyi ardıcıl olarak örgütlemekle kendini yükümlü görmektedir. Dünya Komünist Hareketi’nin genelinde olduğu gibi, Türkiye Komünist Partisi’nde de 1991’deki tasfiyenin ve çöküşün kaynağı Marksist-Leninist ideolojinin yenilgisi değil, kökü eskiye uzanan bir ideolojik revizyon sürecinin giderek güçlenip KP politikalarında yarattığı çarpıklık ve sapmadır. Günümüzde hala sömürünün kaynağı mülkiyet sorunudur. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet kalkmadığı ve artı-değer sömürüsüne son verilmediği sürece işçi sınıfı her zaman sömürülen ve ezilen bir sınıf olarak kalacaktır. Bu düzeni değiştirmek ancak onu yıkmak ve yerine işçi sınıfının politik iktidarını, proletarya diktatörlüğünü (sosyalist demokrasiyi) kurmak ile mümkündür. Bu da ancak Marksçı-Leninci dünya görüşü doğrultusunda gerçekleştirilebilir.

Uluslararası alanda komünist güçlerin mevzii kaybetmesi sonucunda başta ABD olmak üzere emperyalizm dünyada istediği gibi hareket etmeye başladı. Dünyanın siyasi ve coğrafi haritasını yeniden düzenleme yoluna koyuldu. Ne ki bu önlemlerin tümü kapitalist-emperyalist sistemin özünü değiştirmiyor. Kapitalizm dünya çapında sürekli bir kriz ortamındadır. Doksanlı yılların krizi, çok daha ağır sonuçları ile 2000’li yıllarda doruğa ulaştı. Kapitalist sistemin yapısal krizi sürekli bir emare olarak artık önüne geçemeyecekleri bir hal aldı. **Lenin, “Kapitalizmin en üst aşaması Emperyalizm” eserinde, emperyalizmi ekonomik anlamda can çekişen kapitalizm olarak niteler.** Kapitalizm, can çe-

kişirken ömrünü uzatabilmek için, sömürü oranını artırmaya ve dolaşısıyla yayılmacılık, baskı ve saldırganlığını sınıfsal karakterine koşut olarak geliştirmeye mahkumdur. 11 Eylül 2001 provokasyonunu gerekçe göstererek dünyanın farklı bölgelerini; ama özellikle Yakın-Doğu, Orta-Doğu ve Kuzey Afrika'yı kan gölüne çeviren emperyalizm, bu yöntem ile yaşamaya çalışıyor. Ulusların arasında savaşları körüklemek yeterli gelmediği için din ve mezhep savaşlarını körüklüyor. Özünde, sınıfsal olan amaçlarına ulaşmak için bu olguları, halkları karşı karşıya getirmek ve bölmek için kullanıyor, savaş ocakları körüklüyor.

Böyle bir süreçte işçi sınıfının uluslararası boyutta sınıf mücadelesi çok daha fazla önem kazanıyor. Emperyalizm bir yandan ekonomik olarak neo-liberal politikalar, diğer yandan siyasi olarak işçi sınıfı hareketi içinde reformist akımları destekleyip güçlendirerek devrimci atılımların önünü kesmeye çalışıyor.

Bu koşullarda **Türkiye Komünist Partisi ve Uluslararası Komünist Hareketin önünde** duran en önemli güncel görev, **Marksci-Leninci** ilkeler temelinde, teoride, ideolojide, politikada ve pratikte eylemliliğini geliştirmektir. Reformizmin, revizyonizmin ve oportünizmin her türüne karşı mücadele böyle dönemlerde özel bir önem kazanıyor. Baskı ve sömürüye son verecek tek yöntem, işçi sınıfının politik öncülüğünde gerçekleştirilecek sosyalist devrimlerdir. Günümüz koşullarında proletarya enternasyonalizmi ilkesinin uygulanması, mücadelenin uluslararası boyutu ele alındığında geçmişe göre çok daha büyük bir önem kazanmıştır. O gün, öncelikle, dünya proletaryasının en büyük kazanımını korumak ve geliştirmek için Sovyet ülkesi temelinde geliştirilen enternasyonalist dayanışma, Uzak-Doğu, Afrika, Latin Amerika halklarının özgürleşmesinde ne denli belirleyici bir rol oynamışsa, bugün de bu yakıncılığını korumaktadır. **Dünya Komünist Hareketi**'nin bir ideolojik ve örgütsel merkeze günümüz koşullarında sahip olmaması, Komünist Partiler arasında kimi konularda görüş farklılıklarının oluşmuş olması, ancak en önemlisi, proletaryanın uluslararası alanda mücadelesini güçlendirmesi zorunluluğu bu konuda adımlar atılmasını gerekli kılmaktadır. Emperyalist sömürü ve saldırganlığın geldiği yeni aşama, Marx ve Engels'in öngördüğü şekilde sermayenin uluslararası örgütlülüğü, Türkiye Komünist Partisi'ne göre **Komünist Enternasyonal** tarzı uluslararası, ancak farklı nitelikte bir merkezin örgütlenmesini dayatmaktadır. Günün görevlerine yanıt verecek ve geçmiş hatalardan

sonuçlar çıkaracak yeni bir Komünist Enternasyonal'in gerçekleşmesi yeni devrimci kazanımlar ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Salt bir ihtiyaç olduğu için veya istem olduğu için gerçekleşmesi mümkün değildir. Günümüzde “İşçi ve Komünist Partileri Uluslararası Buluşmalarında” yaşanan, önemsiz olmayan farklı görüşlerin tartışılarak sonuca ulaştırılamaması ve Buluşmalar sonucunda bir Ortak Açıklama dahi kaleme alınmaması bunun somut göstergesidir. Uluslararası alanda devrimci bir sıçrama ve kazanım bu sorunu çözmek için ilk adım olacaktır.

Sermayenin uluslararası örgütlenmesi, emperyalist merkezlerde ulusal sermayelerin ve ona karşı ulusal çapta sınıf mücadelesinin yükseltilmesinin önemini azaltmıyor. Tam tersine emperyalistler arası çelişkilerin, Lenin'in Emperyalizm yapıtında da altını çizdiği gibi, savaş da dahil, aralarındaki çelişki ve rekabeti çözmeye mücadeleleri, işçi sınıfının ulusal çapta sınıf mücadelelerini güçlendirmesini ve her bir ülkede burjuva iktidarı ile savaşımı gerekli kılıyor. Partimiz, bu anlamda ulusal bir mücadeleyi yadsıyan ve “küreselleşme”, “globalizm” adı altında emperyalizmin karakterini çarpıtan, onu “ultra emperyalist” gibi Kautskici veya o görüşlerin bugünkü nitelemesi olan, “kolektif emperyalizm”, “üst emperyalizm”, “trans-kapitalizm” gibi teorik-ideolojik sapmalara veya anti-emperyalist mücadelenin devrimci hareketin gündemindeki önemini inkar eden sekter, neo-troçkist yaklaşımlara karşıdır. Lenin'in, Emperyalizm çalışmasında dile getirdiği teorik açılımlar bugün geçerliliğini korumaktadır ve Komünist Partilerin, uluslararası durumu irdelemelerinde ve ulusal çapta mücadelelerinin stratejik hedeflerini belirlemede temel alınmalıdır.

Uluslararası Komünist Hareketin Türkiye'deki müfrezesi olan Türkiye Komünist Partisi, gerek 105 yıllık savaş tarihinden, gerekse de 74 yıllık Reel Sosyalizm deneyinden gerekli dersleri çıkararak sürmekte olan sınıf savaşımına daha etkin müdahalede bulunmak ve uzak olmayan gelecekte somut sonuçlar almak için üzerine düşen görevlerinin bilincindedir.

Partimiz teorik anlamda günümüz sınıf mücadelelerine ilişkin bir saptama yapmaktadır. **Marks** ve **Engels** yaşadıkları dönemde bir **dünya devrimini** ve bunun merkezinin de Batı Avrupa olacağını ön görmüşlerdi. İngiltere, Fransa, Macaristan ve Almanya'daki gelişmeler buna el vermedi. Lenin yaşadığı dönemde devrimin merkezinin Batı Avrupa'dan Doğu'ya kaydığına tespitiyle Rusya'da devrimin gerçek-

leştirilmesinin önderi oldu. Rusya'daki Büyük Ekim Devrimi'nden sonra özellikle koşulların olgunlaştığı Almanya'da devrim olacağını ön gördü, fakat bilindiği üzere Almanya'daki devrim burjuvazi tarafından kanla bastırıldı. Emperyalist burjuvazi sadece Almanya devrimini bastırmakla kalmadı, Rusya'da gerçekleşen devrimi de boğmak için her yöntemi kullanmaya başladı. Rusya'da devrim sonrası yıllarca süren kanlı iç savaşın ve otuzlu yılların ortasına kadar süren emperyalist devletlerin ordularının Sovyet topraklarındaki işgalleri bundan kaynaklanmaktadır. **Lenin** bu gerçek karşısında devrimi korumak ve ilerletmek adına **tek ülkede sosyalizm** görüşünü ortaya koydu ve **Komintern** vasıtasıyla da bütün dünya devletlerinde seksiyonlar biçiminde Komünist Partiler kurularak devrimci sürecin uluslararası alanda genişlemesini ön gördü. Keza, Lenin'in ölümünden sonra olsa dahi, uluslararası emperyalist güçler Rusya iç savaşından sonuç alamayacaklarını anlayınca Almanya'da Hitleri iktidara getirip faşizmi kurumsallaştırıp Sovyetler Birliği'ni işgal etmek, yıkmak ve parçalamak için 2. Dünya Savaşı'na yol verdiler. Lenin'in ölümünden sonra **Stalin** de bunun bilincinde olarak Büyük Anayurt Savaşı ile hem Sovyet ülkesini korudu, hem de Hitler faşizmine son vererek Doğu Avrupa'da bir dizi Halk Demokrasisi devletlerinin oluşmasını sağladı ve en önemlisi savaşın çıkış noktası olan Almanya'nın "Sovyet İşgal Bölgesi" olan bir yarısı Demokratik Alman Cumhuriyeti olarak kuruldu. Dolayısıyla **Stalin**, tek ülkede sosyalizm görüşüne bağlı kalarak ama onu dünya çapında adım adım genişleterek bir **Dünya Sosyalist Sistemi** oluşturma stratejisi izledi. Bunda başarılı da olundu. Çin devrimi, Küba devrimi ve Vietnam devrimi buna eklendi, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da bir dizi devlet ulusal kurtuluş mücadeleleri sonucunda anti-kapitalist, kimisi de halk demokrasisi temelinde bir toplumsal yönelime girdiler. Böylece dünyanın üçte biri Dünya Sosyalist Sisteminin bileşeni oldu. 1990-91 karşı-devrimi ile bu sistemin tümü dağıldı. Emperyalizm tekrar dünyanın tek hakimi durumuna geldi. Sovyetler Birliği'ni oluşturan bir dizi Birlik Cumhuriyeti ayrıldı. Rusya Federasyonu'nda Putin döneminde, önceki on yıllık döneme göre, emperyalist yağma geriletildi ve devlet kapitalizmi egemen oldu. Kardeş Rusya Federasyonu Komünist Partisi, Rusya'da sosyalizmin alt yapısının var olduğunu ve bir toplumsal düzen değişikliğinin devlet organlarının alacağı kararlara bağlı olduğunu ve bu konuda kendilerinin çaba sarfettiklerini açıklıyorlar. Çin Halk Cumhuriyeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti KP'ler kontrolünde kapitalist

Üretim ilişkileri unsurlarının hakim olduğu, ancak KP ve VKP'nin ifadelerine göre yeni koşullarda sosyalizmi kurmak için süreci yeniden başlattıklarını belirtiyorlar. İzlediğimiz kadar bu devletlerde devlet kapitalizmi uygulanmakta ama kardeş KP ve VKP'nin açıkladıkları programlar doğrultusunda ülkelerindeki kapitalist ilişkileri tasfiye ederek sosyalizmi inşa etme yönünde ilerleyeceklerine inanıyoruz. KP ve VKP yaşanan süreci "Sosyalist Pazar Ekonomisi" olarak niteliyorlar. Partimiz bu konuda her zaman eleştiri ve önerileriyle desteklerini sunacaktır. Gerek Çin, gerekse de Vietnam halkının devrimci mücadele sürecinde yaşadıkları deneyleri biliyor, komünist geleneklerine büyük değer veriyor ve sosyalizmi kurma iradelerine olan inancımızın tam olduğunu belirtiyoruz. Rusya, Çin ve/veya Vietnam'da sosyalizmin gelişmesine yönelik her gelişmeyi büyük bir coşku ile selamlarız ve böyle bir gelişmenin uluslararası alanda sınıf savaşımına nasıl bir itki sağlayabileceğinin bilincindeyiz.

ABD ve AB emperyalistleri ile İngiltere, Japonya, Kanada ve NATO içindeki diğer bağlaşıklarının izledikleri politikanın bölgesel savaş ocaklarını körükleme politikası olduğunu tespit ediyoruz. Nasıl ki Lenin, "**emperyalist savaşlar devrimlerin şafağıdır**" tespitini yapmış ve bu pratik tarafından doğrulanmışsa, günümüzde de "**bölgesel savaşlar bölgesel devrimlerin şafağı**" olabilir gerçeğinden yola çıkıyoruz. Bu önemli bir tespittir ve önümüzdeki mücadele süreçlerinde tartışılarak daha da olgunlaştırılacaktır. Bölgesel devrimlerin sınıf mücadelesine belirleyici bir açılım getireceği n grsnden yola çıkan partimiz, Türkiye'nin parçası olduğu Orta-Doğu bölgesinin bu konudaki öneminin ve Türkiye ile Kürdistan birleşik devriminin bölge devrimi açısından yaratacağı doğrudan etkinin öneminin altını çizer.

V. TÜRKİYE'NİN DURUMU

Türkiye, orta derecede gelişmişlikten, gelişmiş kapitalist bir ülke statüsüne geçme aşamasında bulunan, "eşik ülkesi" olarak nitelenen bir ülkedir. Ekonomik, politik ve askersel olarak emperyalist uluslararası örgütlerin bağımlı bir üyesidir. Aynı zamanda bölgesel emperyalist bir devlettir.

Türkiye'de devlet, işbirlikçi ve tekелci olup uluslararası tekelle-re bağımlı burjuvazinin hizmetindedir. İşbirlikçi tekелci burjuvazinin devlet düzeyindeki bu örgütlenmesi sistemin temelidir. Devletin temel örgütsel ilkesi bu temelin olası tehlikelere karşı korunmasıdır. Tekelci

kapitalizmin her sorunu tekeli devlet sorundur. Tekeli kapitalizm kendini yeniden üretirken uluslararası ölçekte diğer tekellerle ilişkilere girer. Bu ilişkiler devletin de bağımlılığını pekiştirir. Sınıf karşıtlığı temelindeki bu örgütlenme statik değildir. Bu ilişkilerin aldığı her biçimin ortaya çıkardığı sorunları çözmek ve sınıf mücadelesinin ortaya çıkardığı tehditleri gidermek için her defasında kendini yeniden tarifler.

Tekeli burjuvazinin sınıf çıkarları ve bu çıkarları korumak için verdiği mücadele, devletin baskı ve ideolojik aygıtlarına, orduya, polise, bürokrasiye, hukuk sistemine, okullara, dini kurumlara, sağlık sistemine, kültüre damgasını vurur ve buralarda tariflenir. İktidar bu tariflenmenin aracıdır.

1919 yılında **Ulusal Kurtuluş Savaşı** olarak başlayan süreç, **1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi**'nin başarısı karşısında, Türkiye'yi genç Sovyet Rusya'ya karşı kendi yanında tutmayı esas alan emperyalistlerin politikalarıyla uzlaşması ile sonuçlanmış ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren emperyalizme göbekten bağlı bir niteliğe kavuşturmuştur.

Ekonomik olarak, bir yandan küçük üretici köylü tarımı geri bırakılmış, diğer yandan ise tarımın kapitalistleşmesi politikası izlenmiştir. Sanayi üretimi engellenmiş, montaj sanayine ağırlık verilmiş, yeraltı ve yerüstü doğal kaynaklarının ulusal olarak değerlendirilip ekonomiye kazanılması emperyalist güçler tarafından yasaklanmış, ancak kısmen kendi kontrollerinde ipotek altına alınmış ve işletilmiştir.

Türkiye'de uluslararası ve ulusal politik kaymalar doğrultusunda rejimin sürekli dizayn edilmesi amacıyla askeri, gerici, faşist darbeler ve rejimler defalarca uygulanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti 1923'ten beri totaliter, diktatoryal, faşist diktatörlükler ile yönetilmiştir.

Türkiye, en büyük siyasi darbeyi 12 Eylül 1980 faşist diktatörlüğü ile yemiş, ülkede tüm muhalif güçler ezilmiş, işçi sınıfının politik ve sendikal örgütlenmesi, devrimci-demokratik yığın hareketleri ana hedef seçilmiştir. Bunun karşılığında geniş halk yığınlarını daha kolay etki altına alabilmek için en kapsamlı dinsel içerikli yapılanmalar sözde "laik" geçinen askerler tarafından yaşama geçirilmeye başlanmıştır. 1983'ler ile beraber temelleri 24 Ocak 1980 kararları ile atılan neo-liberal bir ekonomik sistem geliştirilmiş, bu yolla ülke ekonomisi göreceli olarak geliştirilmiş, yoksul geniş halk yığınlarını borçlandırmaya yöne-

lik aldatici gelir artirimi ile manipule edilerek toplumun haklari ugruna orgutlenmesi ve mucadelesi kirlmaya calisilmistir. Gorece olarak geliri artan kesimler ozunde borçlanma ekonomisi sayesinde gercek anlamda daha da yoksullaşmişlar, zenginler ise servetlerine servet katmışlardır.

Neo-liberal ekonomik politikaların uygulanmaya başlanması ile finans kapital dengesiz ve aşırı olarak geliştirilmiş, finans alanında büyük bir spekülasyon ve rant ekonomisi yaratılmıştır. Türkiye’de, sanayi üretimine dayanmayan, ranta dayalı spekülasyon araçları temelinde hareketli bir pazar ekonomisini korumayı hedefleyen, neo-liberal bir ekonomik yapı oluşmuştur. Türkiye, istihdam sağlama açısından yeterlilik göstermeyen, gizli ve açık işsizliğin yaygın olduğu bir yapıya sahiptir. Araştırma, geliştirme ve yeni buluş alanında Türkiye alt düzeylerde seyretmektedir. Kamu İktisadi Teşekküllerinin ve devlet varlıklarının özelleştirilmesi ve uluslararası tekelin hizmetine sunulmasıyla ülkede görece bir likidite sağlanmıştır. Türkiye ekonomisi, orta ve uzun vadede büyük krizlere gebe ve onların sonuçlarını kendi kaynakları ile aşamayacağı bir yapıya kavuşmuştur. İthalat ile ihracat arasındaki dengesizlik ve sonucunda oluşan cari açık bu ekonomik yapı ve kendi dinamikleri ile aşılamayacak durumdadır. MHP destekli faşist AKP Rejiminin “Şangay İşbirliği Örgütü” üyeliği konusunda spekülasyonlar geliştirmesi, yeni pazarlar yaratmak ve bu dengesizliği aşma amacına yöneliktir. Türkiye’nin Orta-Doğu ve Kuzey Afrika’ya, hatta Kafkaslar ve Balkanlara yönelik emperyalist yayılma politikaları yine bu yolla sorunlarını çözmeye yöneliktir. Türkiye ekonomisi, yabancı sermaye akışını da içeren spekülasyon finans sistemi, devlet olanaklarının talan ve rantı temelinde gelişen yapı-inşaat sektörü ve Türkiye’nin jeopolitik konumundan kaynaklanan gayri meşru finansman kaynakları dahil, kayıt dışı sektörler vasıtasıyla ayakta kalabilmektedir. Türkiye ekonomisinin “gücü” resmi istatistiklere dayalı ekonomik verilerden çok, kayıtlara geçmeyen yasadışı gelirlere dayanmaktadır. Emperyalist-kapitalist sistemin uluslararası ekonomik krizleri karşısında, özellikle 2015 yılına kadar Türkiye ekonomisinin fazla etkilenmemesinin altında yatan gerçek neden budur. Bir diğer gerçek ise savaş ekonomisidir. Kürt özgürlük hareketi karşısında kırk yılı aşkın zamandır sürdürülen savaş, askeri-sanayi kompleksinin gelişimini sağlayarak sermaye için büyük bir yatırım alanı sağlamıştır. Aynı zamanda kamu kaynaklarını emen bu askeri-sanayi kompleksi hem kayıt-dışı ekonominin hem de devletin faşist siyasi karakterinin maddi temelidir.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden itibaren Sünni-Müslüman olmayan dinsel toplumlara savaş açmış, Aleviler, Ermeniler, Rumlar, Asuri-Süryaniler ve Ezidiler akıl almaz ayrımcılık ve baskılara maruz kalmışlardır. Aleviler haricindeki dinsel toplulukların nüfusu bu uygulamalar sonucunda ciddi bir şekilde azaltılmıştır.

Türkiye’de Cumhuriyet kurulumu beri var olan en önemli toplumsal-politik sorunlardan birincisi Kürt halkını inkar, imha, yok etme ve sömürge politikasıdır. Kürt Özgürlük Hareketi’nin zorlu mücadelesi sonucunda bugün Kürt kimliği sözel olarak kabul edilir duruma gelmiştir. Ne ki, Kürt ulusunun, demokratik, siyasal ve kültürel hakları anayasal çerçevede garanti altına alınmamıştır. Bugün, Kürt ulusunun tanınması gerçeğinin kabulünü olağan bir olgu olarak gören CHP yönetimi, Cumhuriyetin kurucu partisi ve tek parti döneminin sorumluluğunu üstlenip politik özeleştiri yapmamaktadır. Kürdistan’ın “mahrumiyet bölgesi” ilan edilmesi, devlet memurlarının bugün bile hala “doğuya sürgün” ve “mecburi şark hizmeti” adı altında “cezalandırılması”, “Olağanüstü Hal Bölgesi ve Valiliği” adı altında Kürdistan sınırlarının fiilen tanınarak, tam anlamıyla Türkiye’nin sömürgesi olarak anlaşılması, CHP kökenli sivil ve askeri yönetimlerin eseridir.

Türkiye Komünist Partisi, “**Ayrılma hakkı dahil, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı**” Leninci ilkesini sadece biçimsel olarak değil, ilkesel olarak savunmaktadır. Bu kararı Kürdistan halkı kendisi vermelidir. Bu ilkeyi savunmak sınıfsal bir yaklaşımdır. Komünistler, bir yandan bu ilkeyi savunur ve mücadelelerini ona göre geliştirirken, işçi sınıfının mücadelesinde tüm uluslardan işçilerin Sosyalizm mücadelesinde ortak politik amaçlar doğrultusunda sıkı işbirliğini savunurlar. Bu yanı, sınıf mücadelesinin enternasyonal yanıdır.

“... Proletarya, tüm ulusal toplulukların işçileriyle, istinasız bütün işçi sınıfı örgütlerinde tam ve çok sıkı bir ittifak içinde olmadıkça, sosyalizm savaşımını sürdüremez ve gündelik ekonomik çıkarlarını savunamaz...” (*Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Tezler –Lenin*)

Türkiye Cumhuriyeti, bugün bulunduğu bölgede güvenlik açısından olumsuz bir unsurdur. Bölgede emperyalizmin jandarmalığını üstlenmesinin ötesinde “Türk-İslam Sentezi” politikası doğrultusunda, Balkanlardan, Kafkaslara, Körfeze ve Çin Seddine kadar sınırlarını genişletme hayalini görüyor. Bu çerçevede özellikle Irak ve Suriye ko-

nusunda somut girişimlerde bulunuyor, Güney Kürdistan yönetimini kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyor, İran'ı karıştırıyor. 1974 yılında işgal ettiği Kıbrıs topraklarında Türk işgali sürerken yeni maceralara soyunuyor. Türkiye, son dönemlerde artan sermaye birikiminin sermaye ihracını dayatması ve askersel-sınai kompleksin geliştirilip, silah ihracatının olanaklı hale gelmesi sonucunda, Osmanlı İmparatorluğu geleneğini ideolojik bir motif olarak kullanarak bölgesel emperyalist güç olma yönünde politikalar geliştirmektedir. Bilhassa Kürt halkına yönelik haksız savaşı Türk Silahlı Kuvvetlerini modernize etme süreci için bir araç olarak kullanan Türkiye egemenleri, dış politikadaki taleplerini askeri gücü kullanarak dayatma olanaklarını yaratmaya çalışmaktadırlar. Bölgesel emperyalizmin sağlayacağı zenginliklerden pay alabileceğini uman ve Sünni-muhafazakâr hegemonyanın etkisi altında olan kitlelerin beklentileri, egemen sınıfların bu politikalarına destek sunmaktadır.

12 Eylül 1980 faşist darbesinden beri sistematik olarak geliştirilen “Türk-İslam Sentezi” çizgisi genel ve temel olarak ABD Emperyalizmine bağlı olarak yürütülen bölgesel görevlere ilave olarak Türkiye’deki egemen sınıfların gizli hedefi olarak örgütleniyor. Bu olgular, Türkiye’nin bölgede ve dünyada, barış değil bir gerginlik, çatışma ve savaş unsuru olmasını beraberinde getiriyor.

Dinsel gericilik Sünni-İslam temelinde toplumda milliyetçilik ile birlikte geliştiriliyor. Eğitim sistemi ve yaşam normları alanlarında dışa yansıyan sürecin yanı sıra en köklü adımlar dini bir araç olarak kullanılan sermaye kesimlerinin geliştirilmesi ve dinsel kadroların devlet bürokrasisine yerleştirilmesi alanlarında somutlanıyor.

Türkiye’de devlet, emperyalizme bağlımlı işbirlikçi tekelci burjuvazi, sivil bürokrasi ve askerlerin oligarşik yapısından oluşuyor.

Ancak, devletin yapısı homojen değildir. İçinde farklı fraksiyon ve grupları barındırmaktadır. ABD emperyalizmi ve NATO’ya ikirciksiz bağlı, onların politikalarını bire bir uygulamaya yönelik grup dışında, -ki bunların arasında da saf ABD’ciler ile AB’ciler ayrımı mevcuttur-, yine kökü ABD ve NATO’da olan ancak bölgesel amaçları ile “Büyük Turan” hayalinin takipçisi olarak bu hayali İslamcıların “Ümmetçi” hedefleri ile birleştiren Ergenekoncu ve Avrasyacı fraksiyonun varlığı bilinmektedir. Avrasyacılar ve Ergenekoncular ABD’ye kafa tutar gibi gözükse de aslında Rusya ve müttefikleri içinde ABD’nin Truva Atla-

rı'dırlar ve kendi Turancı anlayışlarının gerçekleşmesi için çalışmaktadırlar. 15 Temmuz 2016 sözde darbesi söz konusu farklı fraksiyonların bir güç ve iktidar mücadelesinin dışı vurumudur. Ergenekon ve Balyoz Davaları ile 1 Mart Tezkeresi'nin inittkâmını almak isteyen ABD yanlılarının, Avrasyacı ve Ergenekoncular'ın kendilerini tekrar toparladıktan sonra giriştikleri çatışmadır. R.T. Erdoğan bu süreçte saf değiştirmiş ve 180 derece bir manevra ile kendi canını ve malını koruma pahasına Avrasyacı ile Ergenekoncuların çizgisine getirtmiştir. Avrasyacıların içindeki Ergenekoncular ile aralarındaki mücadele sürmektedir. Avrasyacı ve Ergenekoncular ise % 25'in ötesinde toplum desteğine sahip olmadıkları için % 50'lik mütedeyyin toplum kesiminin desteğini R.T. Erdoğan vasıtasıyla elde etmişlerdir. Bugün bu güçlerin devlet içindeki zorunlu bir koalisyonu ile karşı karşıyayız ve aralarındaki çelişkiler günlük gelişmelerde dışı vurmaktadır.

Ekim 2024'te Devlet Bahçeli'nin devlet adına sözcülüğü üstlenerek başlattığı Kürt Özgürlük Hareketi ile müzakere süreci Türkiye Cumhuriyeti'nin içeride ekonomik ve siyasal krizini, dışarıda ise özellikle Ortadoğu'da girdiği tıkanıklığı aşma politikasıdır. Kürt Özgürlük Hareketi 1993 yılından beri devlete bir çözüm önermekte ve Kürt ulusal sorununun anayasal temelde barışçıl yönetimler ile çözülebileceğini savunmaktadır. Devlet içindeki farklı fraksiyonlar ve uluslararası bağlantıları bugüne dek tüm müzakere girişimi denemelerini akamete uğratmıştır. Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat 2025 Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı Kürt Özgürlük Hareketinin müzakereye ve çözüme hazır olduğuna işaret eder. Bu süreç sancısız olmayacaktır. Ancak sonuç alınırsa partimizin 1980'lerde formüle ettiği "Kürt sorununun adil, demokratik ve barışçıl çözümü" doğrultusunda atılmış somut ve ileri bir adım olacaktır. Öcalan, müzakere ve çözüm süreci ile Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürtlerle barışarak, Ortadoğu'daki emperyalist planların engellenebileceğini belirtmiştir. Türkiye'de Kürt ulusal sorununun çözümü hem Ortadoğu'da barış ve demokrasinin yerleşmesi ama aynı zamanda Türkiye'de demokratikleşme açısından önemlidir. Türkiye'de demokratikleşme kuşkusuz ki sınıf savaşımı sürecinde toplumsal ilerleme anlamında günümüz koşullarına göre ileri bir adım olacaktır. Partimiz Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nin aktif bileşenidir.

İşçi sınıfının, sosyalizm mücadelesinde hedefi, burjuva devlet aygıtının tümüdür. Türkiye Komünist Partisi, Türkiye'de burjuva sı-

nının işbirlikçi oligarşik devletin iktidarına son verip işçi sınıfının politik iktidarını, Sosyalist Toplum Düzenini kurmak için mücadele eder.

VI. TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ’NİN AMACI; SOSYALİZM !

Türkiye Komünist Partisi’nin stratejik amacı Türkiye’de Sosyalist Devrim’i gerçekleştirmektir. Sosyalizm, Kapitalizm ile Komünizm arasında bir geçiş sürecidir.

“... Marks ve Engels’in zora dayanan devrimin kaçınılmazlığı yolundaki öğretileri (...) burjuva devlet ile ilgilidir. Burjuva devlet yerini proleter devlete (proletarya diktatörlüğüne) “sönme” yoluyla değil, genel kural olarak, ancak ve ancak zora dayanan bir devrimle bırakabilir...” (Lenin) Sosyalist Devrim ile burjuva iktidarının egemenliğine son verilecek ve işçi sınıfının iktidarının kurulma süreci başlayacaktır. İşçi sınıfının politik iktidarı, Proletarya Diktatörlüğü ise Proletarya Demokrasisidir, Sosyalist Demokrasidir. Başka bir deyişle proletarya diktatörlüğü, çerçevesi proletarya tarafından çizilen ve nüfusun çoğunluğunun çıkarlarına hizmet eden, işçi sınıfı ve emekçi halk kesimlerinin politik eğitim yoluyla bilinçlendiği, doğrudan yönetime katıldığı, eşitlikçi, özgürleştirici ve adil bir yönetimdir ve en geniş anlamda gerçek demokrasidir.

Sosyalizm, insanın insan tarafından sömürülmediği, insan iş gücünün alınıp satılan bir mal olmaktan çıktığı toplumsal düzendir. Sosyalizmin temel belgisi, *“herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre”*dir. Sosyalist Devrim ile işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı bir anda ortadan kalkmaz. Burjuvazi, işçi sınıfının iktidarını yıkmak ve devrimi içerden boğmak için mücadelesini acımasızca sürdürür. İşçi sınıfı ise, iktidarını kalıcılaştırmak ve güçlendirmek için, Sosyalist Toplum Düzeni’nin inşası için mücadelesini sürdürür.

İşçi sınıfının, sosyalizmin kuruluşu ve geliştirilmesi için, içerden burjuvazi, dışarda ise emperyalizmden gelecek saldırılara karşı, kazanımları korumak ve ilerletmek için oluşturacağı devlet yapısı Proletarya Diktatörlüğü’dür. **Proletarya Diktatörlüğü**, sadece burjuvazinin karşı-devrim girişimlerine karşı bir baskı aracı olarak değil, iç ve dış siyasetin, ekonominin, güvenliğin, ordunun, eğitimin, kültürün, sosyal hizmetlerin, yeniden, sosyalist anlamda örgütlenmesi için de, sosyalizmin kuruluş, gelişme ve komünizme büyüme süreçlerinde de, devlet

Komünist Toplum Düzeninde sönümleninceye dek sürecek bir devlet yönetim biçimidir.

Sınıfsız Komünist Topluma bir geçiş süreci olan sosyalizmde de sınıf mücadelesi, bazen çok farklı biçimler altında da olsa sürecek, hatta yer yer keskinleşecektir. Dünyada bir sistem olarak kapitalizm yıkılmadıkça ya da dağılmaya yüz tutmadıkça, burjuvazinin gerek içerde, gerekse dışarıda ideolojik ve sosyal etkileşim kanalları varlıklarını koruyacaktır. Bu etkilere karşı mücadele, sadece yasaklamalara dayanan idari ve hukuksal tedbirlerle yürütülemez. Toplumda sosyalizmin ideolojik hegemonyasını sürekli ayakta tutmak için hayatın her alanında güçlü, zengin ve etkin bir ideolojik mücadeleyi sürdürmek, proletarya diktatörlüğünün en önemli varoluş temellerinden biri olacaktır.

Sosyalist Devrim ile Proletarya Diktatörlüğü kurulur, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet kaldırılarak, üretim araçları toplumsallaştırılır ve merkezi planlı ekonomiye geçiş örgütlenir. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kalkması ile insan iş gücü kapitalist anlamda alınır-satılır bir meta olmaktan çıkar. İşçi sınıfı ve çalışan emekçilerin ürettiği **artı-değer**, tek tek kapitalistlerin kasalarına girmez, proletarya iktidarının bütçesine akar ve proletarya iktidar, artık emek sömürüsüne dayanmadığından adı **fazla-üretim** olarak nitelendirilen üretimden kaynaklı bu gelirleri ülkede sosyalizmin kuruluşunda değerlendirir, toplumsal sorunların çözümünde, eğitim, sağlık, kültür, konut, spor, vs. gibi hizmetlerde sübvansiyon olarak halkın hizmetine sunar. Sosyalizmde artı-değer üretimi, yani sosyalizmdeki nitelemesiyle fazla-üretim artık kapitalizmdeki gibi değildir. Kapitalizmin özünde tekelci olan, sözde serbest piyasa ekonomisinden, merkezi-planlı sosyalist ekonomiye geçildiğinde, piyasadaki gereksiz rekabet yerini yaratıcı yarışmaya bırakır ve devlet toplumun ve ülkenin ihtiyacı kadar **fazla-üretim** sistemine geçer. Böylece emeğin sömürüsü tarihe karışır.

“... Burjuva toplumda canlı emek, birikmiş emeği artırmakta bir araçtan başka bir şey değildir. Komünist toplumda ise birikmiş emek, işçinin yaşam sürecini genişletmesinde, zenginleştirmesinde ve ilerletmesinde bir araçtan başka bir şey değildir...” (*Marks & Engels, Komünist Parti Manifestosu*)

- Proletarya iktidarı, tüm tekelleri, banka ve sigortaları, dış ticareti, büyük sanayii işletmelerini, yeraltı ve yerüstü doğal kaynaklarını devletleştirecektir. Emperyalist güçlerin uzun yıllardır kullanımını ve de-

ğerlendirilmesini yasakladığı yeraltı ve yerüstü doğal kaynakların, doğa dengesinin bozulmaması konusunda gerekli önlemleri alarak, ülkenin hizmetinde kullanımı sağlanacaktır. Sanayi, teknik ve üretim alanında, bilimsel teknolojik gelişme programlarını hemen yaşama geçirecektir.

- Sanayi, tarım ve ticaretle, küçük ve orta seviyede özel mülkiyete dayalı üretim biçimleri, sosyalist ekonominin genel hedefleri olan üretici güçlerin gelişimi ve halkın refahı temel alınarak yeniden organize edilecektir. Gerek devlet, gerekse özel işletmelerde çalışanların işyeri yönetimine katılmaları esas alınacaktır.

- Sosyalizmde, konut sorunu bir toplumsal sorun olarak çözülecek, sosyal konutlarda kiralar devlet tarafından belirlenecek, özel konutlar, kişisel mülkiyet ve kişisel kullanım temelinde ise korunacak, ticari rant amaçlı özel konutlar, emlak ve inşaat tekellerinin mülkiyetindeki konutlar toplumsallaştırılacak ve sosyal konut statüsüne göre değerlendirilecektir. İhtiyaç olan bölgelerde yeni konutlar inşa edilecek ve toplumun kullanımına sosyal konut olarak sunulacaktır.

- Eğitim-öğretim kurumları bir rant aracı olmaktan çıkarılacak, tüm fırsat eşitsizlikleri ortadan kaldırılacak, tüm öğrenciler için parasız eğitim ve yurt konaklama sistemi uygulanacak, belirli kurallara bağlı karşılıksız öğrenci kredileri sistemi kurulacak, eğitim ve öğretimin bilimsel niteliği geliştirilecek, eğitim kadroları bu temelde yetiştirilecektir.

- İşsizlik, bir kavram olarak sosyalizmde fiilen ortadan kaldırılacaktır. Çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesi, sanayide ve üretimin her alanında, kentte ve kırsalda yeni üretim merkezleri oluşturularak herkese iş olanağı sağlanacaktır. Çalışma yaşamında kapitalizmde alışlagelen, sigortasız, güvencesiz çalışma şartları tarihe karışacaktır.

- Emekliler, çalışma yaşamları boyunca ödedikleri emeklilik kesintilerinin hak edişi olarak insanca bir yaşam sürdürebilecek, kültürel ve sportif aktivitelere olanak sağlayacak, çalışma yaşamları süresince gerçekleştiremedikleri seyahat planlarını gerçekleştirebilecekleri emekli ücretleri elde ederek toplumsal yaşamın ayrılmaz bileşeni olacaklardır. Emekliler sağlık ve yaşlı bakım alanında pozitif ayrımcılıktan yararlanacaklardır.

- Kapitalizmde önemli bir rant kaynağı olan sağlık hizmetleri sistemi devletleştirilecek, tüm nüfusun ücretsiz ve eşit kullanımına sunulacaktır. Tıp ve sağlık alanında bilimsel yan niteliksel olarak geliştirile-

cek, sağlık kurumları ile yüksek öğrenim kurumlarının bilimsel işbirliği yeniden örgütlenecektir.

- Sosyalist iktidar, NATO gibi emperyalist savaş örgütlerinden hemen çıkacak, halklara ve uluslara düşman ikili askersel anlaşmaları iptal edecektir. IMF, Dünya Bankası ve benzeri uluslararası emperyalist ekonomik örgütlenmelerden ayrılacaktır. Bölgede ve dünyada emperyalist saldırınlık ve savaş faktörüne karşı tavır alınacak, savaşsız ve sömürsüz bir bölge ve dünya için gerekli politikalar geliştirilecektir. Uluslararası anlamda sınıfsal barışı öngören girişimlerin karşısında olacak, barış için mücadeleyi emperyalist sömürüye ve burjuvaziye karşı sınıf mücadelesi temelinde ele alacaktır.

- **Kıbrıs sorunu** çözülecektir. İşgal sona erdirilecektir. Kıbrıs halklarının kendi iradeleri doğrultusunda, bağımsız ortak yönetimlerini kurmaları desteklenecektir. Uluslararası ve toplumlar arası görüşmelerde yeni Kıbrıs'ın NATO'nun askeri üssü ve AB emperyalizmin sömürge-si olması engellenecektir. Bu amaçla kardeş **Yunanistan Komünist Partisi-KKE** ve kardeş **Kıbrıs Halklarının İlerici Partisi-AKEL** ile ortak strateji geliştirilecektir. İşgal altındaki Kuzey bölgesinde faaliyet gösteren komünist yönelimli örgütlenmeler bu görüşmelerin dışında bırakılmayacaktır.

- Türkiye Komünist Partisi, ülkemizi bağımlı kılacak ve daha fazla sömürülmesine imkân sağlayacak bir **AB üyeliğine ilkesel olarak karşıdır**, Türkiye'nin AB üyeliğini onaylamamaktadır ve tüm olanakları ile böyle bir üyeliğin gerçekleşmesine karşı mücadele edecektir. Sosyalist bir Avrupa Birliği alanında yürütülecek mücadelelerde, kardeş, Marksist Leninist komünist partiler ile istişarelerde bulunacak, bunun koşullarının mücadelenin sonucunda oluşması durumunda ise en ön saflarda yer alacaktır ve bu koşullarda böyle bir Birlik içinde de ülkemizin yer alması onurunu savunacaktır. Partimiz, "Avrupa Sol Partisi" gibi reformist oluşumların sınıf mücadelesini devrimci bir yönde geliştirme yeteneğine sahip olmayan oluşumlar olduğu tespitini yapmaktadır. Benzer bir yaklaşımla, **Şanghay Anlaşması Ülkeleri Birliği** için de geçerli olacaktır. Türkiye, coğrafi ve siyasi olarak hem Avrupa, hem de Asya kıtalarında yer aldığından, iki kıtadaki gelişmeler ve örgütlenmeler partimizin ve proletarya iktidarının dikkatinde olacaktır. **Akdeniz, Karadeniz, Balkanlar ve Orta-Doğu Ülkeleri Ekonomik İşbirliği Örgütlenmelerinde** de Sosyalist Cumhuriyet, uluslararası

sınıf savaşımının kıstaslarını göz önünde bulundurarak politikalarını belirleyecektir.

- Sosyalist Devrim ile ulusal sorunların çözümü konusunda kalıcı dönüşümler anayasal temelde yerine getirilir. Bugün Türkiye’de ulusal sorun dendiğinde, komünistler açısından temel ulusal sorun, Kürt ulusal sorunudur. **Kürt ulusal sorunu, “ulusların, ayrılma hakkı dahil, kendi kaderlerini belirleme hakkı” Leninci ilkesine bağlı kalınarak çözülür.** Kürt halkı, birlikten yana tavır koyarsa, ulusal, siyasi, kültürel ve toplumsal tüm hakları anayasal çerçevede güvence altına alınır. **Kuzey Kürdistan, Özerk Bölge olarak yeniden yapılandırılır.** Kürdistan dışında, Sosyalist Türkiye’nin diğer federatif eyaletlerinin sınırları dahilinde Kürdistanlı nüfusun toplumsal hakları söz konusu federatif eyaletlerin anayasaları çerçevesinde korunur. Aynı uygulama Kürdistan Özerk Bölgesinde yaşayan ve çalışan diğer uluslardan nüfus için de Kürdistan özelinde uygulanır. Bu karşılıklı uygulama **Türkiye Federatif Sosyalist Cumhuriyeti**’ni oluşturacak tüm federatif eyaletler özelinde de yaşama geçirilir.

Türkiye Federatif Sosyalist Cumhuriyeti siyasi ve ekonomik anlamda demokratik-merkeziyetçi bir örgütlenme olacaktır. Eyaletler, Bölgeler, İl, İlçe, Semt, Kasaba, Köyler ve Mahalleler yukarıdan aşağı bu merkezi proletarya erkinin yapılanmaları olacak ve aynı zamanda, karar oluşturma süreçleri, yerelden, bölgeden ve eyaletten merkeze en demokratik, katılımcı, kolektif iradeyi yansıtacak şekilde örgütlenecektir. Yerel plandaki yasama, yürütme ve yargı güçleri, doğrudan merkezdeki ilgili organlara bağlı olacaktır. Merkezi iktidarın tüm seçilmiş organları en alt idare birimleri olan mahalle ve köylerden başlamak üzere her düzeyde seçilerek göreve geleceklerdir. Siyasi konumu ya da mevkisi ne olursa olsun, tüm yurttaşlar hukuk önünde eşit olup, hiç kimse için “özel” bir hukuk söz konusu olmayacaktır. **Türkiye Komünist Partisi**’nin politik önderliğinde ve doğrudan katılımı ile oluşacak **Devrimci Halk Cephesi**, bileşeni olacak olan toplumsal katmanları temsil eden toplumsal kuruluşların ve yığın örgütlerinin bütünlüğünde, aşağıdan yukarıya seçilerek gelecekler, oluşacak olan her düzeyde Meclis’ler en üst yönetim organı olan **Türkiye Federatif Sosyalist Cumhuriyet Meclisi**’nin merkezi idaresinde yönetilecektir.

Türkiye Federatif Sosyalist Cumhuriyeti, bugüne dek coğrafi olarak belirlenen bölgeler ile değil, ulusların, kültürlerin yer alımına ve

tarihsel geçmişe göre siyasi olarak yeniden yapılandırılır.

1514'de Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim'in **Alevi** toplumunu "katli vacip" olarak nitelendirerek 40.000 Alevi'nin kılıçtan geçirilerek yok edilmesi ile başlayan "gelenek", 1921 Koçgiri, 1937 Dersim, 1978 Maraş, 1980 Çorum, ve 1992 Sivas katliamları ile sürmüştür. **Alevi Toplumu**'nun kültürel özelliklerini koruyup geliştirmeleri ve toplumsal anlamda eşit haklar elde etmeleri sağlanacaktır.

Ezidi Toplumu hem dinsel olarak, hem de Kürt olmalarından dolayı baskı ve teröre maruz kalmışlar, topraklarını terke zorlanmışlardır. Ezidilerin eşit haklı bireyler olarak toplumsal hakları tanınacak ve kültürel gelişimleri desteklenecektir.

Köklü bir geçmişe dayanan **Asuri-Süryani Toplumu**, Türkiye'de sürekli baskı ve terör altında yaşamış, en doğal vatandaşlık hakları ellerinden alınmış ve göçe zorlanmışlardır. Zorla müslümanlaştırılan Asuri-Süryaniler buna rağmen ötekileştirilmekten kurtulamamışlardır. Asuri-Süryani Toplumunun kültürel değerlerini koruma ve geliştirmeleri sağlanacaktır.

1915 Ermeni Soykırımı sürecinde 1 milyon 200 bin Ermeni yurttaşın katledilmesi ve zorunlu göç ettirilmesi konusunda gerçekler kabul edilecek ve **Ermeni halkının hakları eksiksiz olarak tanınacaktır**.

1923 yılında Lozan Anlaşması çerçevesinde zorunlu göçe maruz bırakılan ve tüm malları kamulaştırılan, İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada dışında ikamet eden, Karadeniz Rumlarını da kapsayan, 1 milyon 200 bin Rum'un hakları, 6-7 Eylül 1955 olaylarında İstanbul'u terk eden yaklaşık 100 bin Rumun hakları **Rum Toplumu**'na iade edilecektir.

Kapitalizm koşullarında Türk-İslam Sentezi politikası doğrultusunda zorla Türkleştirilen ve Sünni İslam'a yönlendirilen on milyonların haklarına sahip çıkarken, felsefi ve kültürel olarak **Ateist** düşünceye sahip, ancak anayasal anlamda hiç bir hak ve hukuka sahip olmayan nüfusa haklarını tanıyacak toplum düzeni sosyalizmdir. Feodalizmde dini duygular, kapitalizmde de buna ilave olarak milliyetçilik kullanılarak ezilen ve yoksul halk yığınlarının sınıfsal haklarına sahip çıkmaları engellenmiştir. Doğaüstü güçlerin, güce tapan, geleneksel bilince sahip, yoksul ve sömürülen toplum kesimlerini yönetmek için kullanıldığı dönem sosyalizm ile son bulmaktadır. Bilimsel anlamda doğanın yasallıkları sosyalist eğitimin ve bilinçlenmenin temelini oluşturacaktır.

Sosyalist Türkiye’de dinler yasak olmayacaktır. Ancak tam anlamıyla **laik** bir yönetim söz konusu olacaktır. Bugün laiklik adı altında Türkiye’deki uygulama tamamıyla göstermelidir ve TC hiçbir zaman gerçek anlamda laik olmamıştır. Laiklik, en basit tarifıyla, din işleri ile devlet işlerinin birbirinden tam olarak ayrılmasının ve devletin bütün dinlere ve ateizme eşit mesafede durmasının ifadesidir. 1924 yılında kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı’nın bir devlet kurumu olarak var olduğu ve Sünni İslam’ın maddi olarak devlet tarafından finanse edildiği bir düzenlemeye laiklik denmez.

Sosyalizmde devlet dinlerle ilgilenmeyecektir, dinsel kurumlar devlete bağlı olmayacaktır, herkes istediği dini savunmakta, ateist ya da deist olmakta serbest olacaktır. Dinsel topluluklar kendi kültürlerini ve ibadetlerini kendi içlerinden oluşturdukları bütçeler ile yaşama geçireceklerdir.

Proletarya Enternasyonalizmi, Sosyalist Türkiye’nin uluslararası politikada temel ilkesi olacaktır. Halklar arası dostluk ve dayanışmanın ötesinde, işçi sınıfının uluslararası ölçekte mücadelesinin gelişmesi; kapitalist ülkeler işçi sınıflarının sınıf mücadelesini geliştirip sosyalizme yönelmesi; baskı ve emperyalist sömürü altındaki halkların ulusal kuruluş mücadelelerinin gelişmesi, sosyalizme yönelmesi konusunda partimiz proletarya enternasyonalizmi ilkeleri çerçevesinde üstüne düşen görevleri yerine getirecektir. Bu görevlerin ilke olarak yerine getirilmeleri, toplumun bu ilkeler çerçevesinde eğitimini ve bilinçlenmesini gerekli kılmaktadır. Çocuk yaştan itibaren gençliğin proletarya enternasyonalizmi ruhunda eğitilmesi ve daha yaşlı kuşakların bilinçlendirilmeleri partimizin en önemli görevleri arasındadır. Bu alanda bugünden adımlar atılmalıdır.

VII. SOSYALİZM’DE TOPLUMSAL VE SİYASAL YAPI

Siyasal İktidar:

Sosyalizmde siyasal iktidar Proletarya Diktatörlüğüdür. Proletarya Diktatörlüğünün inşası ve üretim araçlarının toplumsallaşması koşullarında, iktidarın nüveleri üretim birimlerinden, fabrikalardan başlamak üzere, toplumun tüm alanlarında oluşturulur. Yerleşim birimleri, mahalleler, semtler, ilçeler, iller, bölgeler ve eyaletler, işçi sınıfı ile toplumsal bağlaşıklarının yönetim meclisleri vasıtasıyla yapılandırılacaktır. İşçi sınıfı, bağlaşıkları ile birlikte **Türkiye Komünist Partisi** öncülüğünde

oluşacak **Devrimci Halk Cephesi** ile yönetimi yürütecektir. Devrimci Halk Cephesi içinde farklı toplumsal ve siyasal yapılanmalar temsil edilebilecek, Meclis'lerin oluşum koşulları oluştuğunda seçim esasına göre gerçekleştirilecektir. Devrimci Halk Cephesi, Türkiye Komünist Partisi ile birlikte sosyalist bir toplum kurmayı kabul eden tüm emekçi ve devrimci partilerin, sendikaların gençlik, kadın, çevre örgütleri ve toplumsal inisiyatiflerin iktidara geçmiş örgütlü birleşik gücüdür.

Merkezi iktidar, devrimin en büyük kazanımı ve sosyalizmin kurulmasını mümkün kılan unsurdur. Ancak, işçi sınıfı ve Komünist Partisi, toplumda sosyalizme ait mevziler yaratmak ve geliştirmek zorundadır. Bu çerçevede yerel işçi konseyleri ve emekçi meclisleri, köylü meclisleri, emekçi sınıfların meslek ve kitle örgütleri, kültürel organizasyonlar, sosyalizmi savunan ve gücünü doğrudan halkın inisiyatifinden alan tüm hareketler bu tarzda, proletarya iktidarının birer mevzisi olarak değerlendirilecek ve güçlendirilecektir. Toplumsal örgütlenme yapısının temeli Meclisler (Konseyler, Şuralar) olacaktır.

Sosyalizmde toplumun ve devletin öncü gücü olan Komünist Partisi'nde yozlaşmayı ve bürokratikleşmeyi engellemenin yolu, bir yandan Partili olmanın yaratabileceği maddi avantajları ortadan kaldırmak, öte yandan da kitlelerle bağı canlı tutarak emekçilerden gelecek uyarı, eleştiri ve öneri kanallarını açık tutmak, partiye ve sınıfa her seviyede hesap verme konusundaki hassasiyeti korumaktır. Parti politik çalışma yürütürken, Meclisler (Konseyler, Şuralar) iktidarın en alttan en üst düzeye kadar yapılanmasının temelini oluşturacaktır.

Güvenlik kentsel ve kırsal alanda en küçük yerleşim birimi olan mahalle ve köylere kadar gönüllü **Devrimci Halk Milisleri** tarafından sağlanacaktır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin mevcut yapısı dağıtılarak, **Devrimci Halk Ordusu** olarak yeniden yapılandırılacaktır. Devrimci Halk Ordusu'nun yegane görevi Türkiye Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'ni savunmaktır. Her yurttaş, cinsiyetine bakılmaksızın belirli bir süre yurt savunması hizmeti vermekle yükümlü olacaktır. Bireysel manevi tercihleri nedeniyle silahlı yurt savunması hizmetini vicdanen ret hakkı tanınacak, vicdani retçilere hizmetlerini sivil ve sosyal alanlarda yerine getirme olanağı tanınacaktır.

Ekonominin Yeniden Örgütlenmesi:

Proletarya İktidarının oluşması ile atılacak ilk adım temel üretim

araçlarının toplumsallaştırılması, iç ve dış ticaretin devlet kontrolü ve takibinde organize edilmesi, orta ve küçük sanayii, tarım ve hizmet sektörlerinin kısmen toplumsallaştırılması, toplumsallaştırılmayanların toplumsal kontrol mekanizmaları vasıtasıyla takibi, sanayide ve tarımda planlı ekonomiye geçişin örgütlenmesidir. Stratejik temel sektörler, alt yapı kurumları, ulaşım, taşımacılık, sağlık, eğitim, medya, petrol, maden, enerji, liman, hava limanları, gibi kurumlar ve işletmeler ilk aşamada devletleştirilecektir. Bu adımların atılması hem ulusal anlamda ama aynı zamanda uluslararası anlamda pazar ekonomisinden planlı ekonomiye geçişin sancılarını, çeşitli kesimlerin direnişini, sabotajlarını ve uluslararası emperyalist merkezlerin genç proletarya iktidarını zor duruma düşürmek için alacağı her türlü önemi ve yaptırımı içerecektir. Uluslararası emperyalist finans kuruluşları ve örgütlenmeleri ile ilişkiler kesilecektir. Emperyalist ülkelerin ülkeyi sulta altına alan tüm ekonomik anlaşmalar, siyasi anlaşmalar gibi yırtılıp atılacak, burjuva iktidarlarının girdiği yükümlülükler reddedilecektir. Sorunların aşılması ve kuruculuk döneminin başarılı bir biçimde örgütlenmesi için, proletarya iktidarının, işçi sınıfı öncülüğünde, tüm emekçi katmanların dahil edilmesi ile toplumsal anlamda yeniden örgütlenmesi görevi büyük önem taşıyacaktır. Proletarya diktatörlüğü bu sürecin ekonomik görevlerinin yürütülmesinde kilit önemde olacaktır. Burjuvazinin sabotaj ve engelleme girişimleri bertaraf edilirken, burjuvazinin elinde o güne kadar biriken, bilim, teknoloji ve üretim konusundaki bilgi ve deneylerin proletarya iktidarı lehine, ülke halklarının çıkarına kullanımı için yol ve yöntemler geliştirilecektir. Burjuvazinin işletme ve yönetim kademelerindeki unsurlarının bir biçimde bu sürece katılımının örgütlenmesi sağlanacaktır.

İşçi Sınıfı:

İşçi sınıfı toplumun yönetici ve geliştirici öncü gücüdür. Sosyalizmde üreten de yöneten de işçi sınıfı olacaktır. Bu koşulların gerçekleşmesinde işçi sınıfının tinsel, bilimsel ve kültürel gelişimi için toplumsal aktiviteler örgütlenecektir. İşçi sınıfının kapitalizmde mahrum kaldığı mesleki ve genel eğitim olanakları sağlanacaktır. Bunların güvencesi, sosyalist toplumda yeni bir işlev kazanacak olan sendikalardır. Sendikalar, toplumdaki tüm ücretli emekçileri saflarında toplayarak, onların ekonomik, mesleki, demokratik ve tinsel ihtiyaçlarının karşılanmasını takip edecek; işyeri seviyesinden iktidar organları sevi-

yesine kadar her kademedeki yönetime katılarak işçi sınıfını yönlendirmek için eğiten birer okul işlevi görecektir.

Köylülük:

İşçi sınıfının temel bağlaşıklarından olan köylülük, büyük toprak ağalarının ve kapitalist sanayicilerin özel mülkiyetinde bulunan toprakların ve bu topraklar üzerinde kurulu tarım-sanayii işletmelerinin toplumsallaştırılması ile yoksul köy proleterleri olmaktan kurtulacak, üretim ve yönetimdeki saygın yerini alacaktır.

Az topraklı köylünün, mülkiyet hırsı yerine toplumsal yapıya uyumu, **kooperatifleşme** ve yerine göre **toprakların kollektifleştirilmesi yoluyla toplumsallaşması sağlanacaktır**. Proletarya iktidarı, topraksız, az topraklı ve yoksul köylülüğün, işçi sınıfının bağlaştığı olarak sosyalizmin kuruluşu ve gelişimine katkılarını garanti altına almak için bir yandan kırsal alanda sanayileşmeyi geliştirecek, tarım-sanayii komplekslerini kuracak, diğer yandan da proleterleşen köylülüğün bilimsel, kültürel ve teknik alanda eğitimini yükseltmek için, kırsal alanda da kadının özgürleşmesi için gerekli önlemleri alacak ve uygulamaya sokacaktır. **Kırsal alanda, üretimin temel ekonomik örgütlenme biçimi, Kooperatifler ve Tarım-Sanayii Kompleksleri niteliğinde gerçekleştirilecektir.**

Küçük Burjuvazi:

O güne dek devlet bürokrasisinde, ticaretle ve hizmet sektöründe yer bulan küçük burjuvazi, gelişen koşullar temelinde en büyük özelliği olan, “standartlarını koruma” ve “sınıf atlama” özleminden kurtulacak, süreç içinde, toplumsal konumundan değer kaybetmeden proleterleşecektir. **Kapitalizm koşullarında varlıklarını kaybederek, olumsuz anlamda, istemeden proleterleşen küçük burjuvazi, sosyalist toplumda kendi istemi ve çıkarları temelinde proleterleşecek ve işçi sınıfının köylülük ile beraber en önemli bağlaşıklığı olacaktır.**

Küçük burjuvazinin mülkiyet edinme özlemi ve daha önce sınıf atlama amaçlarının giderilmesinde, sosyalist eğitimin önemli bir rolü olacaktır. Sosyalist düzenin ve sosyalist toplumsal mülkiyetin önem ve değerinin bu katmana kavratılması ertelenemez ve sürekli olması gereken bir ögedir. Gerek Sovyetler Birliği, gerekse de Dünya Sosyalist Sistemi üyesi diğer sosyalist ülkelerde, sınıf olarak var olmamalarına karşın, karşı-devrim, “küçük burjuva” hevesli bu toplum kesimleri tarafından

beslenmiştir. Bu olgudan çıkarılması gereken çok önemli dersler vardır. Çünkü, işçi sınıfı ile iç içe yaşayan ve çalışan bu kesimler, ideolojik anlamda yeteri kadar eğitilmezler ise bütün olumsuz özelliklerini işçi sınıfının içine taşımaktadırlar. Pratik bunu göstermiştir.

Orta Katmanlar:

Bu kesim, orta ve küçük işletme sahibi burjuvalardır. Kapitalizmin ve dolayısıyla sanayileşmenin gelişmesinin bir unsuru olarak gelişen orta ve küçük büyüklükteki işletme sahibi burjuvalar, hem burjuva olmanın bütün özelliklerini taşımışlar, hem de büyük ve tekelci burjuvazinin onlara karşı uyguladığı baskı ve sömürü politikalarından dolayı **sınıfsal anlamda olmamakla birlikte**, kendi çıkarlarını korumak amacıyla kimi süreçlerde onların **karşısında yer almışlardır**. Genel anlamda ise, doğrudan işbirlikçi oligarşi içinde yer almamakla birlikte, burjuva iktidarına “omuz veren” taşıyıcı güçleri olmuşlardır.

Bu kesimlerin içinde, gelişme süreci farklı olan gruplar vardır. Türkiye’de 1980’lerden itibaren, üretim dışı rant ve tefecilik ile gelişen, benzer özelliklere sahip “orta katmanlar” içinde sayılan, servetleri arttıkça burjuvalaşan bir toplum kesimi oluşmuştur. Özellikle devlet bürokrasisi ile işbirliği içinde, çarpık olarak gelişen bu burjuvalaşmış unsurların, sosyalist toplum düzenine entegrasyonu kolay bir süreç değildir.

Proletarya iktidarı, bu iki kesimin entegrasyonu için, onları, özellikle birincileri, ilk aşamada tamamen mülksüzleştirmeden, ancak sosyalist ekonominin merkezi yönetiminde özel bir konumda, onları dönüştürecek önlemler içeren politikalar temelinde değerlendirecektir. **Süreç içinde ekonomik yönetim bu unsurları, kolektif toplumsal mülkiyetin bir bileşeni haline getirecektir.**

Gençlik ve Çocuklar:

Bir toplumun nasıl şekilleneceği o toplumun gençliğinin şekillenmesine birebir bağlıdır. Gençliğin öğrenimden başlamak üzere, mesleki eğitimi ve yüksek okul eğitimi, sosyalist toplum düzeninin değerleri temelinde gelişecektir.

Gençliğin, ideolojik ve politik açıdan kendisine ve topluma yararlı bir güç olarak yetişmesi, öncelikle çarpık burjuva eğitim ve yetiştirme kültürünün değişimi ile başlayacaktır. Gerek eğitimde fırsat eşitsizliğinin ortadan kalkması, gerekse de eğitimin üretime yönelik karakterinin

geliştirilmesi ile gençlik kapitalizmden farklı olarak rekabetçi değil, yaratıcı bir gelişme çizgisi izleyecektir. Herhangi bir üretim sektöründe mesleki eğitim yoluyla uzmanlaşma, yüksekokul veya üniversite benzeri eğitimden daha az değeri olan bir eğitim olarak değerlendirilmeyecektir. İlk, orta ve üst aşamadan oluşan toplam 10 yıllık bütünsel bir **Politeknik Eğitim Sistemi** sürecinden sonra, isteyen gençler mesleki eğitim kurumlarına, isteyenler de yüksek okul kurumlarına hazırlık okullarına yönelebileceklerdir. Meslek eğitimi sürecini seçen gençlere de eğitimlerinden sonra, üniversite ve benzeri yüksekokul yolu açık olacaktır.

Gençler, öğrenim dışı süreçlerde de toplumun yönetimine ve gelişimine doğrudan aktif olarak katılacaklardır. Toplumda sosyalizmin inşasına katılan gençlik örgütlerinin (komünist gençlik örgütünden başlamak üzere tüm toplumsal, sportif, sanatsal, çevre ile ilgili, emekçi gençlik örgütleri) oluşturacağı Gençlik Bloku üretim süreçlerinde, yerel ve genel yönetim süreçlerinde **Devrimci Halk Cephesi** bileşeni olarak somut işlev ve görevleri olacaktır. Gençlerin toplumsal haklarının korunup geliştirilmesinden, üretim ve eğitim dışı süreçlerinin örgütlenmesine kadar geniş bir görevler yelpazesi gençlik tarafından bizzat yürütülecektir. **Gençlik, sosyalist toplum düzeninde, toplumun tüm hücrelerine etkide bulunan, dinamik, geliştirici, eğitici ve örgütleyici bir güç olacaktır.** Spor ve kültür etkinliklerinin toplumun en küçük üretim ve yerleşim birimlerinden başlayarak, ülke çapında örgütlenmesinde belirleyici rol oynayacaktır. Yeni toplumun ideolojik formasyonu, yeni nesil gençlerin katılımcı, aktif, örgütleyici katkıları ile şekillenecektir.

Partimiz, gençlik öncesi yaş grubundaki çocukların eğitim ve gelişimine özel bir önem verecektir. Çalışan anne ve babaların çocuklarının boş zamanlarını değerlendirme, okul eğitimi öncesi öğrenimi, spor, kültür ve tatil aktiviteleri alanında özel bir çalışma gerçekleştirecektir. Komünist Gençlik Örgütü bu çalışmaların yönetimi ve yürütümünü üstlenecektir. Partimiz, çocuklara yönelik bir örgütlenme olarak **Genç Öncüler Çocuk Örgütü**'nün henüz bugünkü kapitalizm koşullarında yaşama geçirilmesine ve çocukların, eğitim, öğrenim öncesi yeteneklerinin geliştirilmesine, yoksul ailelerin çocuklarına fırsat eşitliği sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmesine, olanağı olmayan ailelerin çocukları için Çocuk Tatil Kampları düzenlenmesine özel bir önem veriyor.

Sosyalizm, çocukların tek ayrıcalıklı “sınıf” olduğu bir toplum düzenidir. Çocuklar, geleceğin gençleri, gençler de geleceğin yetişkinleri olarak toplumun temel unsurlarıdır. Sosyalizm, çocukların tinsel ve bilimsel olarak en uygun ortamlarda yetişmeleri için, beslenmeden kreşlere, giyimden okul eğitimine dek çocuklara yönelik özel maddi toplumsal olanaklar sunacaktır.

Kadının Özgürleşmesi:

Kapitalist toplum, kadını köleleştiren, haklarını gasp eden bir toplumdur. Ataerkil dinsel kültürün de etkisi altında, üretime katılan kadınlar eşit haklardan yoksun olarak çifte sömürü altındadırlar. Toplumda kadına yönelik erkek şiddeti kanıksanmış bir hal almıştır.

Kadın emeğinin tarihsel sömürüsü, patriyarkanın özel mülkiyet ve sınıflı toplumla kurduğu ittifakta kök salmıştır. Engels’in belirttiği üzere, tarihteki ilk sınıf çelişkisi evlilikte kadın ile erkek arasındaki antagonizmanın gelişmesiyle ortaya çıkmış, ilk sınıf baskısı da dışı cinsin erkek tarafından baskı altına alınmasıyla çakışmıştır. Günümüzde kapitalizm bu tarihsel eşitsizliği sürdürüp derinleştiriyor, kadınlar hem üretim alanında ucuz ve güvencesiz işgücü olarak sömürülüyor, hem de ev içinde ücretsiz bakım emeği ile “görünmez” kınıyor. Örneğin Türkiye’de kadınların istihdam oranı sadece %31 düzeyinde kalarak erkeklerin yarısından azdır. Kadınlar eşit işe rağmen ortalama %15 daha düşük ücret almaktadır. Ayrıca kadınlar ev içi ücretsiz bakım emeğinin ezici yükünü taşımaktadır, küresel ölçekte kadınlar günde ortalama 4,7 saatlerini bakım ve ev işlerine harcıyor, erkekler ise sadece 1,7 saatini ayırıyor. Tüm bu veriler, kadın özgürlüğü ile sınıf mücadelesinin tarihsel ve yapısal olarak ne denli sıkı kenetlendiğini gösteriyor. Nitekim **Clara Zetkin** ve **Alexandra Kollontai** gibi komünist kadın önderler de kadının kurtuluşu ile işçi sınıfının kurtuluşunun ayrılmaz bir bütün olduğunu vurgulamıştır. Zetkin’in ifadesiyle *“kadının davasıyla işçinin davası ayrılmaz şekilde birbirine bağlıdır”* ve bu dava ancak sosyalist bir düzen içinde nihai çözüme kavuşabilir.

Sosyalist toplum düzeni kadınlara öncelikli olarak insanlığın varoluşu ve gelişiminde oynadıkları analık rolü ile değer verir. Komünistler bu bakış açısı ile kadınlara erkeklerin karşısında eşit bir rol değil, daha saygın bir değer biçer. Kapitalizmde kadının aşağılanması, aile içi ve toplumsal şiddete maruz kalması, üretimde ve yönetimde eşit olmayan koşullarda yer alması olgusu, ev kadınlarının sigortalılığı dahil, kadın-

ların sosyal güvenlik uygulamalarında yaşadıkları eşitsizlik, Sosyalist düzende ortadan kalkar. Bu bakış açısı ve uygulamaların ortadan kalkması kendiliğinden olmaz. Sosyalist Toplumun anayasal haklar ile çerçevesini garanti altına alacağı kadın hakları, kadın ve erkek, toplumun bütün bireylerinin bilimsel eğitim ve kültürünün geliştirilmesi ile koşul olarak toplumda yerleşecektir.

Sosyalizm, üretim, siyaset, eğitim, kültür, spor ve özel yaşam alanlarında kadınların hem ailede, hem de toplumun bütününde özgürleştiği bir toplum düzenidir. Kadın toplumun her alanında eşit haklara ve bu hakların engelsiz, özgür iradesiyle kullanacağı olanaklara sahiptir. Bütün toplumsal süreçlere doğrudan katılır ve yönetimde eşit söz sahibidir. Tüm ekonomik, toplumsal ve siyasal örgütlenmelerde kadınların niceliksel olarak da eşit düzeyde temsil edilmeleri kural olacaktır. Bu uygulama bugünden başlatılmıştır.

Kapitalizm koşullarında örgütlenen ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist ve komünist kadın örgütleri kapitalizm koşullarında kadınların örgütlenmesini, eşit haklar için mücadelesini, üretimde kadın haklarının korunması için etkinlikler geliştirirken, bu örgütler Sosyalist toplum düzeninde, birleşik bir Kadın Bloku şeklinde **Devrimci Halk Cephesi**'nin önemli bir bileşeni olarak toplumun gelişiminin yönetimine katılır. Kadınların, bilimsel, kültürel, sportif, eğitimlerinin sağlanmasında seferberlik örgütler.

İnsanın insan tarafından sömürülmediği toplum düzeni olan Sosyalizm, aynı zamanda kadınların erkekler tarafından sömürülmediği bir düzendir. Kadınlar en küçük üretim ve yerleşim biriminden, proletarya iktidarının en üst yönetimine kadar, eşit haklı bireyler olarak temsil edilirler. Aile içinde kadının konumu ataerkil alışkanlık ilişkilerinden kurtulur, eşit haklı söz sahibi olur.

Kadınların sağlığı ve kadınlara özgü hastalıkların önceden önlenmesi amacıyla sosyalist devlet özel programlar uygulayacak ve bu alanda özellikle kırsal alanda kadınları bilinçlendirecektir.

Kadınların eğitimine özel bir önem verilecek, okuma-yazma bilmeyen kadın kalmayacak ve eğitim teşvik edilecektir.

Engels'in belirttiği gibi, kadının köleliğinin temelinde özel mülkiyet ve aile kurumu bulunmaktadır. Sosyalist toplum, ev içi emeğin kolektifleştirilmesini, bakım emeğinin toplumsallaştırılmasını ve kadınla-

rın üretim sürecine özgürce katılımını sağlayarak, ataerkil yapıyı maddi temelleriyle birlikte ortadan kaldıracaktır.

Çevre Sorunu:

Türkiye kapitalizmi, her geçen gün azgınlaşan rant ve sömürü arayışı içinde gerek kentlerde, gerekse kırsal kesimde ülkemiz tabiatına geri dönüşü olmayan zararlar vermektedir. Başta İstanbul olmak üzere, büyük kentlerin yeşil alanları hızla tükenmektedir. “Ekonominin enerji ihtiyacını karşılama” adına, HES çözümü çarpık bir mantıkla ve doğayla yerleşim birimlerine zarar verecek biçimde, Anadolu halklarına dayatılmakta; rüzgâr ve güneş gibi çok daha ucuz ve verimli enerji kaynakları yerine oldukça riskli olan nükleer teknolojilere kapitalist kazanç hırsıyla akıl almaz yatırımlar yapılmaktadır. Orman katliamları ile nehirlerin, göllerin kurutulması devletin günlük uygulamaları arasına girmiştir. Altın ve benzeri kıymetli maden çalışmaları için siyanür ve benzeri kimyasalların kullanımı doğaya ve insanlara onarılamaz zararlar vermektedir.

Kapitalizm, öncesi bir tarafa, son iki yüz yıllık gelişimi ile yeryüzünde büyük ekolojik yıkımlara neden olmuş, ölü bölgeler, cehennem kuyuları, çöp kıtaları yaratmıştır. Toplumsal yararın yerine geçirilen değişim değeri için üretim ve sermayenin nitel ve nicel olarak sürekli büyüme dürtüsü nedeniyle dünyanın ormanları tarumar ediliyor, su, toprak ve hava kirliliği milyonlarca insanın zehirlenmesine ve başka canlı türlerinin yok olmasına neden oluyor. Dünyanın her yerinde her geçen gün daha şiddetli, daha yaygın, daha sık çevresel felaketler, seller, aşırı sıcak hava dalgaları, kuraklık yaşanıyor.

Küresel düzeydeki bu ekolojik yıkıma orta düzey gelişmiş bir G20 ülkesi olarak Türkiye de küresel mal ve hizmet üretiminde ara-mallar ve hammadde üretimindeki rolü ile katkıda bulunmaktadır. Özellikle 2000’li yıllardan itibaren inşaat ve enerji sektörleri üzerinden ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesi için başlatılan kentlerin inşaat şantiyesine dönüştürülmesi, kırsal alanların, ormanların da bu şantiyelerin ihtiyacı olan hammaddelerin ve enerjinin üretildiği OSB’ne, maden sahalarına dönüştürülmesine neden oldu. Bu dönüşüm büyük bir emek ve doğa yıkımını beraberinde getirmiştir. Madenlerde yaşanan işçi cinayetleri ile doğa cinayetleri el ele gitmiştir. Soma, Ermenek, İliç, 3. Havaalanı örnekleri bu yıkım tablosunda öne çıkan yerlerdir.

Sosyalizm, bu akıl dışı gidişe son verecektir:

- Şehirlerdeki çevre sorunun özü, plansız ve çarpık şehirleşmedir. İstanbul ve Ankara'daki aşırı nüfus yoğunluğu, kabul edilebilir ve sosyo-ekonomik açıdan sürdürülebilir bir olgu değildir. Doğru ve etkin yatırım politikalarıyla, nüfusun ülkede daha dengeli bir dağılıma kavuşması için mücadele edilecektir.

- Şehirlerde yeşil alan talanına son verilecek, insan ve çevre sağlığı için zorunlu olan noktalarda gereksiz beton alanlar yok edilerek yeşil alanların yeniden canlanması sağlanacaktır.

- Enerjide, ülkemizin coğrafi konumu ve iklimi dolayısıyla büyük bir doğal avantaja sahip olduğu rüzgâr ve güneş enerjisi teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılacaktır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına ağırlık verilecektir.

- Kâr hırsına son verileceği gibi, sosyalist geçmişimizde de çevre sorunlarına yol açan tek taraflı ve aşırı hırslı sanayi projelerinden kaçınılacak; tüm ekonomik atılımlar, ilgili bölgelerin emekçileri ve çevre uzmanı kuruluşlarla birlikte, ortak uyum temelinde ele alınacaktır.

- Emperyalist sömürünün ve bağımlılığın bir mekanizması olan "GDO'lu tarım"a son verilecek, insan sağlığı için de ciddi bir tehdit oluşturan bu tohumların yerine, ülkemiz insanını yüzyıllardır besleyen doğal tohum türlerinin gelişimine öncelik verilecektir.

- İnsanın mutluluğu için doğal kaynaklar kullanılırken, doğayı tüketmek veya onun dengesini bozmak yerine, var olan kaynakları rasyonel kullanmak ve mümkün olan alanlarda (bitkisel ve hayvansal kaynaklarda) "doğadan aldığını ona geri vermek" prensibi gözetilecektir.

- Her şeyden önce, 19.yüzyıl burjuva modernizminin bir ürünü olan "doğanın mutlak hakimi insan" ideolojisi yerine "doğanın bir parçası olan ve onunla uyum içinde yaşayan insan" anlayışı getirilecektir. Çocukluktan başlayarak tüm halk, doğayı, hayatı ve tüm canlıları sevmeye ve koruma ruhu içinde eğitilecektir.

Göçmen İşçiler:

Altmışlı yılların sonu itibarıyla, bugüne dek milyonlarca işçi ve emekçi ucuz işgücü olarak yurtdışına gönderilmişlerdir. Yetmişli ve seksenli yıllarda politik göçmenlerin de katılımı ve önemli bir kısmının

yurtdışında kalıcılığı ile yurtdışında milyonlara ulaşan bir Türkiyeli göçmen kitlesi oluşmuştur.

Sosyalist Toplum Düzeninde işçi ve emekçileri göçmenliğe yönelten nedenlerin maddi temeli ortadan kalkacak ve işçi göçünün olmadığı koşullar yaratılacaktır. Ne ki, elli yıllık bir göçmen işçi tarihinin oluşmuş toplumsal sonuçlar ortadan kalkmayacaktır. Göçmenlerin belirli kesimi, özellikle genç kuşaklar, babalarının, dedelerinin zorunlu olarak gittikleri gurbette gönüllü olarak yaşamaya devam edeceklerdir. Bu sebepten dolayı, göçmen işçiler temelinde bir politika geliştirilmek durumundadır.

Türkiye egemen sınıfları, yurtdışına göçmek zorunda bırakılan işçileri birer döviz kaynağı olarak görmeyen ötesinde onların sorunları ile ilgilenmemiştir. Gittikleri ülkelerin egemen sınıfları ise onları “misafir işçi” olarak nitelendirmiş, onların tüm vergi ve sosyal kesintilerini aldıkları halde, seçme ve seçilme hakkı dahil, eşit haklar tanımamışlardır. Türkiye hükümetlerinin de bu yönde hiç bir çabası olmamıştır. Bugün seçme ve seçilme hakkını elde eden kimi göçmen işçiler, yaşadıkları ve çalıştıkları ülkelerin vatandaşlıklarına geçtikleri için bu hakka sahip olmuşlardır.

Türkiye Komünist Partisi “**tek ülke, tek sınıf, tek parti**” ilkesinden yola çıkarak yurtdışındaki göçmen işçileri buldukları ülkelerdeki kardeş Komünist Partilerinde örgütlenmeye çağırıyor. Sosyalizmde göçmen işçilerin, hangi ülkelerde yaşıyorlarsa yaşasınlar, ekonomik, politik ve kültürel haklarını güvence altına almak için göçmenlere yönelik özel bir bakanlık kurularak, sorunlar yeniden irdelenecek ve çözücü aktif bir devlet politikası oluşturulacak, ülkeler ile ikili ilişkilerde bu haklar sonuna savunulacaktır. Federal Almanya örneğinde olduğu gibi, “**çifte vatandaşlığı**” kabul etmeyen ülkeler ile ikili ilişkilerde bu sorunu çözmek için somut adımlar atılacaktır. “Dövizli askerlik” ve yüksek “idari harçlar” adı altında T.C. Hükümetlerinin, Konsoloslukları eliyle yürüttükleri soyguna son verilecektir. Göçmen işçilerin buldukları ülkelerde Konsolosluklar ve Büyükelçilikler aracılığı ile Türkiye’deki seçimlerde oy kullanmaları sağlanacaktır. Vatandaşlıktan atılmış veya değişik siyasi nedenlerle ülkeye dönmesinde engel bulunan **politik göçmenlerin** ülkeye dönmesi ve vatandaşlık haklarını tekrar elde etmeleri sağlanacak, geriye yönelik gasp edilmiş sosyal hakları iade edilecektir.

Göçmen işçiler sorununun bir diğer yüzü de ülkemizdeki göçmen-

lerdir. Türkiye’den daha geri ekonomik ve sosyal sistemin yarattığı sorunlardan ya da emperyalist müdahaleler ile gelişen iç savaşlardan dolayı ülkelerini terk etmek zorunda bırakılan milyonlarca insan Türkiye’yi „geçici durak“ ya da „kalıcı yurt“ olarak seçmektedir. Bu göçmenlerin büyük kısmı „ucuz emek gücü“ olarak kabul edilerek her türlü kuralsızlık ve güvencesizlik koşullarına mahkum edilmektedir. Ayrıca egemenler tarafından işçi sınıfını şovenizmle zehirlemenin aracı haline getirilmekte, işsizliğin, düşük maaşların nedeni olarak „düşman“ ilan edilmekte, pazarlık aracı olarak kullanılmaktadır.

Sosyalist iktidarımızda ülkemizdeki göçmenlere uygulanan ekonomik, siyasal ve kültürel her türlü ayrımcılığa son verilecektir. Emperyalistlerin “güvenlik duvarı“ anlaşmaları iptal edilerek, göçmenlerin istedikleri ülkelere gidişlerine izin verilecektir.

LBGTTİ Mensupları:

Lezbiyen, gey, biseksüel ve transgender (travesti), transident ve interseksüel kelimelerinin baş harflerinden oluşan LBGTTİ tanımlaması, toplumda eşcinsellerin eşit hakları mücadelesi ile tanınmaktadır. Kökleri M.Ö. 2000-3000 yıllarına kadar uzanan LBGT hakkında ilk yazılı belgeler eski Mısır, Sümerler ve Hititlere dek uzanır. Bazı Mezopotamya tapınaklarında ve daha sonra eski Yunan sanatında LBGTTİ konuları yer almıştır. Hristiyanlığın gelişimi ile eşcinselliğin yasaklanması, LBGTTİ mensuplarının toplumda aşağılanması ve ötekileştirilmesini yerleştirmiştir.

LBGTTİ hareketi, verdikleri eşit haklar mücadelesi ile toplumsal muhalefetin bir bileşeni hâline gelmiştir. Komünistlere göre, kapitalist burjuva toplumunun LBGTTİ bireylerine yaklaşımı cinsel istismar, şiddet, ayrımcılık ve eşitsizliktir. Kapitalizm LBGTTİ bireylerini sınıfsal olarak da en altlara itmekte ve yaşamlarını idame ettirebilecekleri tek alan olarak güvencesiz seks işçiliğine zorlamaktadır.

Sosyalist toplum düzeni, LBGTTİ’lerin toplumda eşit haklı yer almalarını sağlayacak ve cinsel tercihlerinden dolayı mahkum edilmelerine son verecektir. Doğada var olan bir unsur olan LBGTTİ gerçeği göz ardı edilmemeli, aksine sosyalizm kuruculuğunda LBGTTİ’lerin aktif yer alması sağlanmalıdır. LBGTTİ olmanın, doğal fizyolojik unsurları dışında, kısmen, kapitalist düzenin bir eseri olarak sonradan oluşmasının koşulları da sosyalist toplum düzeninde ortadan kaldırılabilmektedir.

Sosyalizmde Kültür, Sanat, Spor ve Eğitim:

Burjuvazi, kapitalist-emperyalist toplum düzeninde, özellikle, kültür, sanat, spor ve eğitim dallarını bir endüstri haline getirerek, ideolojik olarak toplumu biçimlendirmekte araçsallaştırmıştır.

Burjuvazi bir yandan geniş toplum kesimlerini sınıfsal-toplumsal özden uzaklaştırarak, apolitize ederek, diğer yandan ise kendi egemenliğini pekiştirerek sürdürecektir. Ögeler ile çarpıtılarak toplumun tinsel yapısını çürütmektedir.

Sosyalist Toplum Düzeni hem burjuvazinin bu derin tahribatını ortadan kaldırmak, hem de sınıf ekseni, işçiden, emekçiden, halktan yana tinsel olguları geliştirmek görevi ile karşı karşıyadır.

Kültür ve sanat, hem tek tek ulusların, kültürlerin, halkların tarihi geleneklerinin devamını sağlayacak, hem de evrensel değerler ile birleştirilmesi amacıyla yeniden örgütlenecektir. Kültür ve sanat, tarihsel ve güncel toplumsal gelişmelerin farklı araçlarla ifade edilerek yorumlanmasıdır.

Kültür, sınıf mücadelesinin bir alanıdır. Sanat üretimi, yalnızca estetik değil ideolojik bir işlev de taşır. Gramsci'nin "hegemonya" anlayışına uygun biçimde, sosyalist kültür politikası halk sınıflarının kendi değerlerini yaratmalarını ve bu değerlerle toplumsal ideolojiyi dönüştürmelerini teşvik edecektir.

Sosyalist gerçekçi kültür ve sanat ise, işçi sınıfının ve ezilen, sömürülen emekçi halkların, baskı ve sömürden kurtulduktan sonra kendi dinamikleri ile yaşamı ve toplumu yeniden kurmalarını simgeler. O açıdan **kültür ve sanat devrimci bir eylemdir**. Toplumda yüzyıllar boyunca ezilen ve sömürülen sınıfların içinde barındırdıkları yeteneklerin, cevherlerin, olanak sunulunca dışa vurumudur. Sosyalist Toplum Düzeni, işçi sınıfının politik iktidarı, kültür ve sanat alanında tüm toplumun yararlanacağı şekilde düzenlemeler yaparak, bu alandaki gelişmeleri devlet politikası olarak örgütleyecek ve destekleyecektir. **Sanat ve kültür, mutlu bir azınlığın tekelinden çıkarılıp tüm toplumun kullanımına sunulacaktır.**

Kapitalizm, **spor**u da bütün dallarında kendi sınıfsal çıkarları için kullanmış ve spordaki insan vücudunu geliştirici, yaratıcı yarışmayı teşvik eden, insan sağlığının bir parçası olan olguyu ticari bir meta haline getirmiştir. Diğer yandan ise, farklı **spor** dallarını, toplumu, sınıfsal,

siyasi sorunlardan uzaklaştırmak için kullanmıştır. Kapitalizmde “profesyonel spor” tekellerin burjuvazinin egemenliğinde bir rant unsuru haline getirilmiştir.

Sosyalist Toplum Düzeninde, spor, insanı tinsel ve fiziksel açıdan geliştirecek bir bilim dalı olarak topluma mal edilerek geliştirilecek, tabana indirilecektir. Çocuk yaştan başlamak üzere ve en ücra yerleşim birimlerini, üretim birimlerini kapsayacak şekilde spor bilimi yeniden örgütlenecektir. Bu amaçla eğitimler yetiştirilecek, komünlerde spor tesislerinin yaygınlaştırılması gerçekleştirilecektir. Sporda amatör ruh geliştirilecek, kapitalist spor anlayışının tüm izlerinin kökü kazınacaktır.

Ulusal ve uluslararası müsabakalar için toplumun tüm kesimlerinden en iyi unsurların yetişmesi için programlar düzenlenecek ve yeni spor anlayışı topluma özümsetilecektir. Ülkede bir sportif örgütlenme seferberliği yaratılacaktır.

Eğitim alanında tüm fırsat eşitsizlikleri ortadan kaldıracak, okul öncesi yaşlardan itibaren başlamak üzere üretime ve topluma yönelik bir eğitim sistemi geliştirilecektir. **Uzmanlaşma ve yüksek öğrenim sadece elitlerin yararlandığı kariyer olmaktan çıkarılacaktır.** Bu amaçla okul öncesi eğitim için her yerleşim birimi ve üretim biriminde çocuk yuvaları, kreşler, ana okulları kurulması şart koşulacaktır. Bu uygulamaya için yeterli sayıda ve nitelikte eğitimci yetiştirilecektir.

İlkokul, ortaokul ve üst aşamayı kapsayan **10 yıllık Politeknik mecburi temel eğitim sistemi uygulanacaktır.** Okul ile üretimin ve bilimin bağı daha bu süreçte sağlanacaktır. 10 yıllık temel Politeknik eğitimden sonra 2 yıllık meslek liseleri veya geliştirilmiş liseleri ile gençler mesleki alanda uzmanlaşacaklardır. Her iki liseyi bitirenler de üniversite ve benzeri yüksek okula devam etme hakkı kazanacaklardır. Eğitim ve öğrenim parasız olacak, eğitim birimleri ile üretim birimleri arasında yakın işbirlikleri kurulacaktır. Tüm öğrenciler lise eğitiminden itibaren burs alacaklardır. Eğitim ve öğrenimin nitelik ve kalitesinin, bilimsel yönlerinin geliştirilmesi için öncelikle eğitim ve öğretim kadroları yetiştirilecektir. Bilimsel alanda yaratıcı ve geliştirici yarışmalar, icat ve buluşlara yönelik çabalar desteklenecek, teşvik edilecektir. Türkiye Sosyalist Federatif Cumhuriyeti, ana dilde eğitimin anayasal hak haline geldiği ve ortak dil olarak türkçenin kullanıldığı bir bilim ve eğitim seferberliğine şahit olacaktır.

Sosyalist eğitim, bireyin yalnızca mesleki yeteneklerini değil, sınıf bilincini de geliştirecektir. Okul müfredatları tarihsel materyalizmin, emek tarihi ve sınıf mücadelesinin öğretimini esas alacak, böylece yeni nesiller yalnızca uzmanlaşmış değil, aynı zamanda devrimci bir dünya görüşüne sahip yurttaşlar olarak yetiştirilecektir.

VIII. SOSYALİST DEVRİM SÜRECİ

Sosyalist Devrim Süreci, bugünden ve önceden hesap edilemeyecek toplumsal dinamiklere bağlı gelişir. **Türkiye Komünist Partisi'nin stratejik amacı Sosyalist Devrimi gerçekleştirip Proletarya İktidarını kurmaktır. Güncel olan hedef kesintisiz bir Sosyalist Devrim sürecinin ilk hamlesi olarak Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi'nin gerçekleştirilmesidir.** Öznel ve nesnel koşullar bir devrimci duruma uygun olduğunda bu hedefin önünde bir engel olmayacaktır. Bu toplumsal koşullar oluştuğunda, sonucu, başta işçi sınıfının politik öncüsü, Türkiye Komünist Partisi olmak üzere, tüm devrimci güçlerin mücadelesi belirleyecektir. Kapitalizmin krizine rağmen egemen sınıflar neo-liberal ekonomik politikalar ve milliyetçi-dinsel söylemler ile işçi sınıfını ve emekçi halkları devrimci bir ayaklanmaya karşı kontrol altında tutuyorlar. Egemen sınıflar henüz yönetemez duruma gelmiş değillerdir. Bu süreci hızlandıracak olan işçi sınıfının politik örgütlenmesi, sendikal hareketin durumu, devrimci güçler arasındaki ideolojik belirsizlik de öznel faktörün yetersizliğini gösteriyor. Dolayısıyla, ezilen ve sömürülen kesimler de eskisi gibi yönetilmek istememe düzeyine gelmiş değillerdir. Nesnel faktörün olgunlaşması, öngörüle-meyecek nitelikte birden bire de gelişebilir. **Türkiye'deki ekonomi ve politik yapı, egemen güçlerin kendi içlerindeki çelişkiler, her an, her gelişmeye gebe bir ortam sunuyor.** Ne ki, öznel faktörün de eksikliklerini gidermesi ve mücadeleler içinde üstlenmesi gereken görevlere hazır hale gelmesi gerekiyor. 12 Eylül 1980 askersel faşist darbesi ve ardından yaşanan faşist diktatörlük süreci, daha sonra ise “demokrasi” maskesi altında faşizan yöntem ve uygulamaların devam etmesi, devrimci güçlere, işçi sınıfının politik ve sendikal örgütlenmesine ciddi zararlar vermiştir. Aynı dönemde **Kürt Özgürlük Hareketi'nin** ise 1984 yılından itibaren silahlı mücadelesi ile sınıf savaşımında farklı bir gelişme yaşanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Kürdistan topraklarında uyguladığı baskı, terör ve katliamlar sonucunda milyonlarca yoksul Kürt emekçisi ve köylüsü Türkiye'nin her iline, özellikle de

metropollere göç etmek zorunda kalmıştır. **Göç eden milyonların ezici çoğunluğu proleterleşmiştir.** Kürt Ulusal Sorunu'nun çözümü doğrultusunda aktif mücadele içinde olan bu kitle, aynı zamanda Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi güçlerinin önemli bir bileşenidir.

Kürt işçi ve emekçileri bugün sınıf savaşımında, nesnel olarak, en aktif, dinamik ve kararlı kitleyi oluşturmaktadırlar. Kürt Özgürlük Hareketi'nin savaşımı sonucunda, Türk ve diğer uluslara mensup halklar da Kürt Ulusal Sorunu'nun çözümü konusunda olumlu konum alır hale gelmişler ve bu hareketle dayanışma içine girmişlerdir.

“... Emperyalizm çağında ulusal baskının güçlenmesi, sosyal-demokratların (komünistlerin ç.n.) ulusların ayrılma özgürlüğü için burjuvazinin dediği gibi ütöpik mücadeleden vazgeçmesini değil, bilakis tam tersi, bu zeminde de oluşan bütün çatışmalardan burjuvaziye karşı kitle eylemleri ve devrimci mücadelelere vesile olarak daha fazla yararlanmasını zorunlu kılar...” (Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı – Tezler, Lenin)

Kürt Özgürlük Hareketi'nin Sosyalizm anlayışı Marksçı-Leninci Sosyalizm anlayışından farklılıklar göstermektedir, hatta bir Ulusal Kurtuluş Hareketi olma özelliğinin tüm niteliklerini taşıyan bu Hareket, içinde değişik sınıf ve katmanlardan güçleri de birleştirmektedir. Bu da doğal olandır. Öte yandan, hareketin gelişiminde, nüvesini oluşturan politik örgütlenmenin temel çekirdeğinin, Marksçı-Leninci bilim ile şekillendiğini tespit edebiliriz. Kürt Özgürlük Hareketi salt bir Ulusal Kurtuluş Hareketi olma özelliğini aşarak Türkiye'nin ve bölgedeki Kürdistan parçalarının yer aldığı diğer devletlerinin demokratik ve sosyalist anlamda şekillenmesi için toplumsal olgulara müdahale eden bir politik güç niteliğine yükselmiştir. Bu olguyu Türkiye gerçeğinde somut olarak tespit etmek mümkündür.

Bu gerçeklerden yola çıkarak, **Kürt Özgürlük Hareketi'nin politik bir güç olarak, Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi hedefinde, Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'nin önemli bağlaşıklığı olduğunu saptıyor Birleşik Devrimci Mücadele Sürecini savunuyoruz.**

Sınıfsal anlamda ele alındığında da, işçi sınıfının bağlaşıkları, köylülüğün önemli bir bölümünü oluşturan topraksız ve az topraklı yoksul köylüler ile küçük burjuvazidir.

Küçük Burjuvazi içinde yaygınlaşan, ancak işçi sınıfı saflarında

da önümüzdeki dönemde etkisi artacak olan “**Anti-Kapitalist Müslümanlar**”, “**Devrimci Müslümanlar**” dini hassasiyetlere sahip, anti-emperyalist, anti-kapitalist kitleyi oluşturmaktadırlar.

Küçük burjuvazi ve işçi sınıfı içinde belirli bir etkinliği olan **Kemalizmin** etkisinde, ama kaba milliyetçi, ulusalcı çizgiye mesafeli **devrimci-demokratik** bir kesim vardır. **Devrimci-Demokratik Kemalistler**, Kemalizmin yüz yıllık anti-demokratik, kafatasçı, diktatoryal ve emperyalizm ile işbirlikçi niteliklerinden uzak, işçi sınıfı ve yoksul emekçi halklara yakın duruyorlar. Mustafa Kemal’in sözde devrimci ve ulusal kurtuluşçu niteliklerini, olumsuz yanlarından arındırarak savunuyorlar. Kürt Ulusal Sorunu’nun çözümü konusunda olumlu çizgide yer alıyorlar, anti-komünist değiller.

Türkiyeli ve Kürdistanlı Alevi toplumun sınıf savaşımında önemli bir yeri vardır. Özellikle Türkmen Aleviler arasında anlaşılması zor bir Kemalizm etkisi mevcuttur. 1923’de Cumhuriyetin kurulması ile beraber toplumsal konumları daha da kötüleşen, siyasi, kültürel ve dinsel anlamda ötekileştirilen, katliamlara, terör ve baskıya maruz kalan bir toplumdur. **Bu gerçeklere rağmen, Alevi toplumunun statükocu, Kemalist doktrinin önemli bir destekçisi olması, nesnel olarak kendi konumlarına aykırıdır.** Dersim Katliamı, Seyit Rıza cinayeti, Maraş, Çorum, Sivas katliamları ile henüz hesaplaşılmamışken, dinsel, kültürel olarak nüfusun yüzde yirmi beşine yakın bir toplum, Sünni-İslam tarafından baskı altında tutulurken, Alevi Toplumun sınıf mücadelesine yaklaşımı farklı olmalıdır. **Devrimci-demokratik gelenekleri ile Alevi Toplumu, Sosyalist Devrim Süreci’nin nesnel, doğal bileşenidir.** ABD ve AB merkezli strateji ve düşünce kuruluşlarının Alevi Demokratik Hareketi’nin üzerindeki etkisi kırılmalı, **Alevi Devrimci-Demokratik Hareketi**, toplumsal, siyasi ve kültürel eşit haklarını elde etme mücadelesinde, Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi ve Kürt Özgürlük Hareketi’nin bağlaştığı olarak rol üstlenmelidir.

Ülkemizde, son yıllarda Kentsel dönüşüm, Hidroelektrik Santraller-HES’ler, siyanürlü altın madenleri, orman/ağaç katliamları ve benzeri çevre sorunları konusunda duyarlı, Demokratik Çevre Hareketi olarak nitelenen ciddi bir kitle hareketi oluşmuştur. Kentsel dönüşüm karşıtı hareketler metropollerde gelişmekle birlikte, HES’ler, nükleer santraller, siyanürlü altın madenleri konusundaki örgütlenmeler kırsal kesimlerde yürütülmektedir. **Tüm bu çevre hareketlerinin ortak özelliği,**

değişik sınıf ve katmanlardan, politik görüşlerden insanları tek bir amaç çevresinde birleştirmesi, egemen sınıflara muhalif bir karaktere sahip olması ve hükümetle, devletle karşı karşıya getirmesidir.

Verili koşullardan ve ülke gerçeklerinden yola çıkarak, Sosyalist Devrim Süreci'nde söz konusu politik ve sınıfsal bağlaşıklar ile Sosyalist Devrimin öznesinin hazırlanması ve Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'nin öznel olarak güçleneceği bir süreç yaşanması öngörülmelidir. Devrimin ordusu bu şekilde yaratılacaktır. **Bu süreç, işçi sınıfı ve emekçi yığınların, diğer bağlaşıkları ile birlikte, devrimci demokratik istemler temelinde örgütleneceği ve mücadeleyi yükseltecekleri bir süreç olacaktır.** Marksçı-Leninci anlamda Sosyalist Devrimi amaçlamayan, ancak sınıfsal ve politik olarak kapitalizme, emperyalizme, yerli işbirlikçi oligarşiye karşı mücadelede bir arada olunabilecek güçler ile bağlaşıklık ve mücadele birliği içinde **Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi** gerçekleştirilebilir. Komünistler için Sosyalist Devrimin hazırlığı olacak olan, diğer güçlerin de bu mücadele sürecinde Sosyalist Devrim hedefine kazanılmasının mümkün olacağı bu süreç sosyalist devrimin ordusunun oluşturulmasında önemli bir yer tutar.

“... Demokrasi uğruna savaşımın, proletaryanın dikkatini, sosyalist devrimden başka yöne çekeceğini, ya da bu devrimi gözden gizleyeceğini, ikinci plana iteceğini v.b. sanmak büyük bir yanlışlıktır. Tam tersine, nasıl ki tam demokrasiyi uygulamayan sosyalizm başarılı olamazsa, aynı şekilde, proletarya, demokrasi uğruna, bütün alanlarda tutarlı bir devrimci savaşım yürütmeden burjuvaziye yenilgiye uğratamaz...” (*Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı – Tezler, Lenin*)

Temel olarak Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'nin Devrimci Güçlerinin taşıyıcısı olacağı; Kürt Özgürlük Hareketi'nin, Devrimci-Demokratik Alevi Hareketi'nin, Devrimci Kadın Hareketi'nin, Anti-Kapitalist, Devrimci Müslümanların, Demokratik Çevre Hareketleri'nin ve Devrimci-Demokrat Kemalist güçlerin birlikteliği ile bu süreç geliştirilebilecektir.

Türkiye Komünist Partisi, özünde tümü TKP kökenli olan, Türkiye Devrimci Hareketi içinde 1971 öncesi ve sonrası oluşan tüm siyasi hareketleri, parti ve cepheleleri, özellikle de Kürt Özgürlük Hareketi'ni, Türkiye İşçi Sınıfı Hareketinin, Devrim Cephesi'nin, partimiz TKP ile birlikte, temel politik bileşenleri olarak nitelen-

dirmektedir. Böylece 1950’li yıllardan itibaren gelişen ayrışma ve bölünme süreci, Cephe örgütlenmesi içerisinde tekrar birliktelik sağlanması yoluyla sonlandırılma sürecine girecektir. Oluşacak olan kolektif politik öncülük ve önderlik Birleşik Devrimci Sürecin teminatı olacaktır.

İşçi Sınıfı Hareketi’nin politik öncülüğünün yeteneği ve gücü, bu sürecin Sosyalist Devrim ile tamamlanmasının teminatı olacaktır. İşçi sınıfı, yoksul köylülük ve küçük burjuvazinin önemli bir kesimi ile devrimci sürecin kesintisiz yürütülmesinde ve gelişmesinde belirleyici rol oynayacaktır.

Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi, reformlarla yetinen, kapitalizmin çerçevesine sıkışıp kalan bir süreç değildir, anti-kapitalist, anti-oligarşik ve anti-faşist bir içeriğe sahiptir. İşçi sınıfı öncülüğünde gelişecek Devrimci Halk Ayaklanması’nın ilk sonuç alıcı aşaması olacaktır. Bu aşama, burjuva iktidarının çözülmesi, emperyalizme bağımlı ekonomik ve politik yapının sarsılması, ulusal kaynaklara dayalı sanayii ve üretimin geliştirilmesi, ulusal sorunun çözümü konusunda ilk somut sonuçların elde edileceği bir süreçtir. Türkiye’de gelişecek olan birleşik devrimci süreç bölgedeki devrimci süreç üzerinde dolaysız etkilerde bulunacaktır. Kürt Özgürlük Hareketi’nin sadece Kuzey Kürdistan’da değil, Kürdistan’ın tüm parçalarında kazandığı mevziiler ve özellikle Kuzey Doğu Suriye’de, Rojava Halk Devrimi ile elde edilen statü bölge devrimci starteji açısından yeni olanaklar açmıştır. Ortadoğu’da Kürdistan’ın dört parçasının coğrafi olarak birleştiği konum ve Kürt Özgürlük Hareketi’nin, Kürt halkının ulusal birliği konusunda belirlediği strateji, Türkiye’de gerçekleşecek devrimci gelişmelerin bölgeyi doğrudan etkisi altına alacağını ön görmemize olanak sağlamakta ve bu ön görüşümü stratejik olarak hedeflememizi zorunlu kılmaktadır. Bölgede Kürt, Arap, Türkmen, Ermeni, Çerkes halkların, değişik inançlara sahip toplulukların,

Ortadoğu’yu demokratikleştirmek ve Sosyalizm hedefine yürümek için koşulları nesnel olarak mevcuttur. Ortadoğu’daki devrimci süreç, yalnızca Kürt halkının mücadelesiyle sınırlı görülmemelidir. Lübnan, Filistin, Irak, İran gibi ülkelerde tarihsel olarak gelişmiş sosyalist gelenekler, yeniden canlandırılmalıdır. Türkiye devrimi, bu hareketlere enternasyonalist bir önderlik sunulabilecektir. Türkiye devriminin etkisi ile bölgesel anlamda federatif cumhuriyetlerin Ortadoğu Birleşik

Demokratik Cumhuriyeti'ne yönelmeleri stratejik bir devrimci hedef olarak önümüzde durmaktadır. Böyle bir gelişme bölgede var olan Şii-Sunni ve İsrail-Filistin sorunlarının çözümüne de somut bir çözüm olacaktır. Dolayısıyla, Türkiye devrimi ve Kürdistan devrimi bölgede Emperyalist savaşın aşılması konusunda devrimci bir şafağın umududur. Türkiye devrimci süreci bu derece önemli bir niteliğe sahiptir.

Türkiye Komünist Partisi, Sosyalist Devrim Süreci'nin bütününde, bugün kapitalizm koşullarında da, olası mücadele süreçlerinde de, temel ajitasyon ve propagandasını Sosyalizmin propagandası üzerine kurmaktadır. Günlük politik mücadelelerde de, ekonomik-demokratik mücadelelerde de, komünistler sosyalist toplum düzeninin işçi sınıfımız ve emekçi halklarımıza sağlayacağı kazanımları propaganda eder, burjuva sınıfının karakterini anlatırlar. Kısmi kazanımların ve reformların, burjuva iktidarına son vermeden sonuç alıcı olamayacağı konusunda sınıfı aydınlatırlar.

Burjuvazi, iktidarını hiç bir koşulda kendi isteği ile terk etmeyecektir. Burjuva iktidarının işçi sınıfı ve bağlaşıkları tarafından, işçi sınıfının öncülüğünde yıkılması ve yerine Proletarya Diktatörlüğünün kurulması mücadelesi her tür savaşım biçimlerine hazır politik bir mücadele ordusu gerektirir. Sonucu, kitleleri kucaklayan bir **Devrimci Halk Ayaklanması** belirleyecektir. Burjuvazi, işçi sınıfının ve devrimci güçlerin içine bozguncu, inkarcı, sağ ve "sol" revizyonist, liberal, güçlerini yerleştirerek, devrim sürecini bozguna uğratmak, ömrünü uzatmaya çalışacaktır. Bu sebeple işçi sınıfının devrimci politik güçlerinin bir görevi de taviz vermeden "sol" maskeli bozguncu akımlara karşı ideolojik, politik ve örgütsel olarak savaşmaktır. Bu görev, sınıf savaşımının bir ögesi olarak hiç bir zaman ihmal edilmemesi gereken, ertelenemez bir görevdir.

IX. SONUÇ

TEMEL AMAÇ KOMÜNİST TOPLUM DÜZENİ !

Sosyalist Toplum Düzeni'ni kurmak ve gelişmiş Sosyalizmden temel ilkesi "*herkesten yeteneğine, herkese ihtiyacına göre*" olan sınıfsız, **Komünist Toplum Düzeni'ne geçmek Türkiye Komünist Partisi'nin temel amacıdır.**

Sosyalizm'de sömürücü sınıfların ortadan kalkması, işçi sınıfının ve diğer emekçi katmanların kaynaşması, sosyalist kuruluştan gelişmiş

sosyalizme geçiş ve gelişmiş sosyalizm sürecinde sınıfların tamamen ortadan kalkması ile sürecin görevlerinin siyasi, ekonomik ve ideolojik olarak tamamlanmasından sonra Proletarya Diktatörlüğü işlevini tamamlayacak ve Komünist Toplum Düzeni'nde devlet (-ler) sönmünecektir.

Böylece insanın insan tarafından sömürülmesinin ve ulusal eşitsizliklerin tüm biçimlerini sonsuza kadar yok etmek olanaklı olacaktır.

“... Tek sözcikle, her yerde komünistler, kurulu toplumsal ve siyasal düzene karşı olan her devrimci hareketi destekliyorlar.

Komünistler o devrimci hareketlerin hepsinde, mülkiyet sorununu, -az ya da çok gelişmiş hangi biçimine ulaşabilmiş olursa olsun- hareketin temel sorunu olarak öne çıkarıyorlar.

Son olarak, komünistler her yerde, bütün ülkelerin demokratik partilerinin birbiriyle bağlar kurmasına ve anlaşmasına çalışıyorlar.

Komünistler, görüşlerini ve niyetlerini gizlemeye tenezzül etmezler. Onlar amaçlarına ancak, halihazırdaki tüm toplumsal düzenlerin zor yoluyla devrilmesiyle ulaşabileceğini açıklıkla belirtirler. Egemen sınıflar bir komünist devrim önünde varsın ürpersin. O devrimde proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktur. Kazanacakları bir dünya vardır.

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşin!” (Komünist Parti Manifestosu)

Türkiye Komünist Partisi, Uluslararası Komünist Hareket'in kendi coğrafyasındaki müfrezesi olarak bu programı yaşama geçirmek için hiç bir fedakarlık ve özveriden kaçınmayacaktır.

- Yaşasın Türkiye Komünist Partisi
- Yaşasın Marksizm-Leninizm
- Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi

TKP 7. Kongresi'nde Onaylanan Tüzük

I. GİRİŞ	153
II. PARTİ ÜYELİĞİ	156
III. PARTİNİN ÖRGÜT İLKELERİ	159
IV. TEMEL ÖRGÜT - HÜCRE	161
V. SEMT KOMİTESİ	163
VI. BÖLGE KOMİTESİ	164
VII. İL KOMİTESİ	165
VIII. YÖRE KOMİTESİ	177
IX. MERKEZ KOMİTESİ	168
X. PARTİ KONGRESİ	170
XI. DENETLEME KOMİSYONU	171
XII. PARTİ DİSİPLİNİ	172
XIII. PARTİ KASASI	173

TKP Tüzüğü, Kasım 2025'te onaylanmıştır.

I. GİRİŞ

Türkiye Komünist Partisi - TKP, Türkiye'nin en ileri, en devrimci gücü olan işçi sınıfının politik örgütü, onun savaşkan öncü koludur.

TKP, proletaryanın, köylülerin, emekçilerin, Türk, Kürt ve Türkiye'de yaşayan tüm uluslardan halkların, baskı, sömürü ve ezgiden kurtulması, ulusal ve toplumsal kurtuluşu için, ulusal bağımsızlığı, barış ve sosyalizmi savunur.

TKP, Proletarya Enternasyonalizmine dayanan, çağımızın en devrimci bilimi Marksizm - Leninizm temelinde örgütlülük ve eylemlilik içinde bir araya gelen komünistlerin gönüllü birliğidir.

TKP, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkileri ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde doğmuş, Türkiye'nin en eski, ulusal ve aynı zamanda enternasyonalist partisidir.

TKP, 10 Eylül 1920'de kurulmuş, Kemalist burjuvazinin İngiliz emperyalizmi ile uzlaşması sonucunda başta Genel Başkanı Mustafa Suphi ve Genel Sekreteri Ethem Nejat olmak üzere, aralarında MK üyesi yoldaşlarımızın da bulunduğu toplam 15 yoldaşımız, Ulusal Kurtuluş Savaşına katılmaya gelirken, Karadeniz'in derin sularında katledilmişlerdir.

TKP önderleri, Ulusal Kurtuluş Savaşı'na katılmak, ve bu savaşı Toplumsal Kurtuluş Savaşı'na yükseltmek için Ankara Hükümeti ile mutabakat temelinde yola çıkmışlardı. Bu cinayet, Türkiye'nin ilk politik cinayettir.

TKP, Türkiye Burjuvazisi tarafından 12 Eylül 1922 tarihinde yasaklanmıştır ve o gün bu gün yasaklıdır.

TKP, 105 yıllık tarihinde sürekli burjuvazinin terör ve baskılarına maruz kalmış, yöneticileri kadroları tutuklanmış, işkence görmüş, öldürülmüş, sürgüne gönderilmiş veya uzun tutsaklık dönemleri yaşamıştır.

TKP'nin işbirlikçi tekelci burjuvazinin oligarşik yönetimine karşı ardıcıl savaşımı, anti-emperyalist duruşu ve Marksist - Leninist ilkeler temelinde Sosyalizm amacına yönelik programatik hedefleri için taviz vermeden savaşımı nedeniyle her dönem oligarşik iktidarın hedef tahtasının en başında olmuştur.

TKP'nin 1980'li yıllarda likidasyonuna yönelik girişimler de bu nedenle olmuştur. Burjuvazi'nin ajanları, provokatörler ve tasfiyeciler

ler eliyle uygulanan bu süreç çok büyük zararlar vermiş, çalışmalarını aksatmış, ancak başarıya ulaşmamıştır. 1983’de başlatılan ve 1991’de sonuçlanan bu süreç, TKP tarihinin en zorlu dönemidir. Parti ancak 2000’li yıllarda tekrar kendini toparlamaya ve ayağa kalkmayı başarmıştır. Bugün de dimdik ayaktadır.

TKP, başta Sovyetler Birliği olmak üzere Reel Sosyalizmin bütün kazanım ve değerlerini, Reel Sosyalizmin 1990’lı yılların başında karşı-devrim tarafından geçici olarak yenilmesine rağmen sahip çıkmaktadır. Lenin’in ülkesi Sovyetler Birliği’nin, Stalin önderliğinde sürdürülen Sosyalizm kuruculuğuna ve Alman Faşizmine karşı savaşarak elde edilen zaferlere, Sovyetler Birliği Komünist Partisi - SBKP’nin değerlerine sahip çıkmaktadır. Karşı-devrim’in nedenlerine özeleştirel yaklaşarak, bugün ve önümüzdeki mücadele süreçlerine bu deneyimler ışığında hazırlanmaktadır.

TKP, Marksizm - Leninizm’in bilimsel ilkelerine, Proletarya Enternasyonalizmi’ne bugün de sıkı sıkıya bağlıdır. Emperyalizm’in dünyayı hem ekonomik, hem politik saldırganlığı ve bölgesel savaşlarla talan ettiği günümüz dünyasında Sosyalizm için mücadelenin daha da önem kazandığını savunur.

TKP, Komünizm amacının bugün dünden daha önem kazandığını, işçi sınıfının, ezilen ve sömürülen halkların ancak Komünist Toplum Düzeninde “Güneşli Günlere” ulaşabileceğini düşünüyor ve savunuyor.

TKP, bu amacı gerçekleştirmek için ülkede işbirlikçi tekelci burjuvazinin iktidarının yıkılması, yerine işçi sınıfının öncülüğünde Proletarya Diktatörlüğü’nün kurulmasını, Sosyalist Devrim gerçekleştirilmesini ve Sosyalizm kuruculuğu aşamasına geçilmesini tarihsel bir zorunluluk sayar. İşçi sınıfı üzerindeki sömürüyü yok etmek, toplumsal ve ulusal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak ancak Sosyalizmi kurmak ile mümkündür.

TKP, bu süreçlerde, aynı zamanda uluslararası bir nitelik kazanmış olan, Türkiye’nin kuruluşundan itibaren en önemli sorunlarından birini teşkil eden Kürt Ulusal Sorunu’nun çözümünü sınıf mücadelesi gereği ve Marksizm - Leninizm ilkeleri temelinde ertelemeyen ele alır. Kürt halkına yönelik inkar ve imha politikalarına karşı savaşımı, Kürt halkının ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesini işçi sınıfının ekonomik ve politik kurtuluşu için sürdürülen savaşımın bütünsel bir ögesi olarak

değerlendirir ve gereğini uygular. “Başka bir ulusu ezen ulus özgür olamaz !”

TKP, Kapitalizm’den Sosyalizm’e geçişi bütünsel ve kesintisiz devrimci bir Sosyalist Devrim süreci olarak ele alır; günümüz şartlarında sınıfların yer alımı ve yükselen sınıfsal ve ulusal mücadeleleri de göz önüne alarak Anti-Emperyalist Demokratik Halk Devrimi sürecinin güncelliğinin altını çizer.

TKP, Türkiye ve Kürdistan’ın en geniş Ulusal Demokratik Güçleri’nin birliği temelinde, işçi sınıfı öncülüğünde, Devrim Cephesi’nin kurulmasının bu görevleri yerine getirme amacıyla güncel bir görev olduğunu ve işçi sınıfının politik öncü örgütü olarak bu alanda üzerine düşen sorumluluğu yerine getireceğini belirtir.

TKP, Uluslararası Komünist Hareketin kopmaz bir parçasıdır. Oportünizme, revizyonizme ve her türlü reformizme karşı, kendi sıralarında ve Türkiye’de tavizsiz mücadele ettiği gibi, uluslararası anlamda da bu bakış açısıyla Komünist Partilerin Marksizm - Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi ilkeleri temelinde danışma toplantılarının, sürekli kurullarının, merkezinin oluşmasını ve bu şekilde Komünist Hareketin uluslararası anlamda mücadelesini güçlendirmesini savunur.

TKP üzerinde 1922 yılından beri süregelen yasağın Anayasa ve TCK’da kaldırılması, bu anti-demokratik tutuma, bu zorbalığa son verilmesi, legal çalışma hakkının elde edilmesi için mücadelesinden hiç bir zaman vaz geçmemiştir.

TKP, başta, Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımızın olmak üzere, 70’li yıllarda, Mahir Çayan’lar, Deniz Gezmiş’ler, İbrahim Kaypakkaya’lar ve katledilen tüm devrimcilerin, 80’li yıllarda, aralarında partimizin MK üyesi Deniz yoldaşın da bulunduğu, yargısız infaz ve idamlar yoluyla katledilen tüm komünistlerin, sosyalistlerin, devrimcilerin demokratların, 90’lı ve 2000’li yıllarda Türkiye devrimci hareketi ve Kürt özgürlük hareketi kadrolarına yönelik faili meçhul cinayetlerin ile daha binlerce devrimci militanın katillerinin ortaya çıkarılıp yargılanmasını önemli görevleri arasında sayar.

TKP, bütün bu mücadele süreçlerini örgütlemek ve gerçekleştirmek için, başta sosyalist devrimin ana gücü olan işçi sınıfının içinden, köylülerden, ilerici aydınlardan, kadınlardan ve gençlerden en ileri, en girişken, en aktif ve en diri unsurları saflarında birleştirir.

Bu Tüzük Kasım 2025'te TKP'nin 7. Kongresi'nde onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

II. PARTİ ÜYELİĞİ

1. Partinin program ve tüzüğünü kabul eden, partinin temel örgütlerinden birinde çalışan, parti kararlarına uyan, üyelik ödentilerini düzen ödeyen herkes TKP'ye üye olabilir.

2. Partiye Alma:

a) Partiye sadece tek tek üye alınır. Partiye üye olma niteliklerine sahip olan aday, yaşadığı, oturduğu veya çalıştığı yerdeki parti örgütüne, yahut doğrudan doğruya Merkez Komitesi'ne baş vurur.

b) Partiye girmek isteyen adayı, en az iki yıllık stajı olan bir parti üyesinin tanınması, politik tutumunu bilmesi, onu desteklemesi gerekir. O kişinin alacağı görev ve onun niteliklerinin bu göreve uygunluğu göz önüne alınır.

c) Başvurduğu temel örgütün, bu kimse hakkında etraflı bilgi edinmesi şarttır. Temel örgüt, partiye aldığı kimse için sorumluluk taşır. Bu konuda titiz davranılmadığı anlaşıldığında, öneren üyenin ve kabul eden parti örgütünün durumu gözden geçirilir.

ç) Başvuru temel örgütün toplantısında görüşülür, tartışılır, partiye alınma oy çoğunluğuyla kabul edilir ve bu karar üst örgütün onayına sunulur. Üst örgüt, gizlilik kuralları çerçevesinde başvuruyu inceler, araştırır, temel örgütün gerekçelerini değerlendirir ve üyeliğin onaylanıp onaylanmadığını ilgili temel örgüte bildirir. Kimi durumlara ve koşullarda MK onayı gerekir.

d) Diğer politik parti ve gruplardan parti üyesi olabilecek kişileri en az iki yıldan fazla parti stajı olan iki parti üyesi önerir. Söz konusu aday, parti ve gruplarda yönetici konumda görev yapmışsa, onların üyeliği için MK kararı ve onayı gerekir.

e) Partiye kabul edilen ve alınan kimse belli bir aday üyelik süresi geçirir. Aday üyelik süresi bir yıldır. Aday üye, seçmek ve seçilmekten gayrı, parti üyesinin bütün haklarına sahiptir. Aday üye, bu süreç içinde, parti örgütünün verdiği görevleri, işleri yapar, partinin program ve tüzüğünü öğrenir, politikasını özümser.

3. Parti Üyesinin Görevleri:

a) Parti toplantılarında partinin politikası ve gündemindeki diğer so-

runlar üzerinde açılan tartışmaya aktif katılır, görüşlerini burada açıkça dile getirir.

b) Partinin politikasını, kararlarını özümser, bunları kararlılıkla uygular, partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirir, parti disiplinine, gizlilik ve örgüt ilkelerine kesinlikle uyar, parti sırlarını titizlikle saklar.

c) Partinin temel taşı olan, Leninci ideolojik-politik birliğini güçlendirir, anti-komünizmin her belirtisine, milliyetçiliğe, şovenizme, faşist ideolojiye, burjuva ideolojisinin her türüne karşı savaşıır. Gericiliğe ve parti düşmanlarına karşı savaşımın ön sıralarında yer alır. Partiyi, sağ ve “sol” oportünizme, revizyonizme, reformizme, liberalizme, anti-parti eğilimlere, fraskiyonculuğa, grupçuluğa karşı korur. Polise, gizli servislerin planlarına, provokatör ve ajanlara karşı savaşıır.

ç) Marksizm-Leninizm’i öğrenir, kendisini sürekli geliştirir, komünist bilincini sürekli yükseltir, yoldaşlarına, arkadaşlarına bu yolda yardım eder.

d) İşçiler, köylüler, emekçi yığınlar, ezilen sömürülen halklar arasında TKP’nin politikasını yayar, yığınları bilinçlendirir ve bunlar arasında girişken, aktif öğeleri parti sıralarına çeker.

e) Partinin yığınlarla bağını güçlendirir. Yığın örgütlerinde, sendikalarda, köylü kooperatifleri ve derneklerde, mahalle, meslek, kadın, gençlik, öğretmen, öğrenci, spor, v.b. örgütlerinde çalışır, buralarda TKP’nin öncülük rolünü güçlendirir.

f) Politik gelişmeleri izler, sınıfın ve halkların düşüncelerini, eğilimlerini sürekli öğrenir, bunları partiye bildirir, halkların isteklerinin gerçekleşmesi için yürüttüğü savaşımına aktif katılır, onun savaşım gücünü artırır, savaşım deneylerinden dersler çıkarır, sınıfın ve halkların bu deneyimleri kavramasına yardım eder.

g) Parti yayınlarını izler, bu organlara yazı yazar, yığınlara yayar ve dağıtır.

h) Partiye karşı açık olur, ondan hiçbir şeyi saklamaz. Konspirasyon kurallarına uygun olmak koşuluyla, eksikleri, yanlışlıkları eleştirir, kendini eleştirir, gördüğü yanlışları üst örgütlere, Merkez Komitesi’ne kadar yazılı rapor biçiminde ve gerektiğinde sözlü bildirir, eleştiri ve öz-eleştirisinin parti demokrasisinin vazgeçilmez ilkesi olduğunu unutmaz. Tüm bu eleştiri, öz-eleştiri ve katkılarını kendi parti temel örgü-

tünde veya üst organlara yönelik gerçekleştirir. Parti dışında, medyada, sosyal medyada bu konuları dile getirmez, yatay ilişkilere girmez.

1) Toplum içinde, özel ve meslek yaşamında, davranışlarında dürüst olur, komünist morali temiz tutar.

i) Kadro seçerken ön yargılara, dostluk, gözdelik, dalkavukluk duygularına kapılmaz.

k) Çalıştığı, oturduğu yerden başka bir yere taşınacak olursa, bunu bağlı bulunduğu parti örgütüne bildirir, izin alır, yeni gittiği yerdeki parti örgütüne bağlanır, memleket dışına çıkacak olursa Merkez Komitesi'nden izin alır. Geçici olarak başka bir şehire veya memlekete gitmek istediğinde parti örgütünden izin alır, belirli özel durumlarda MK onayı gerekir.

l) Proleter enternasyonalizmini, komünist dayanışmayı, işçi-köylü bağlaşıklığını, halkların kardeşliğini, bütün anti-emperyalist, demokratik güçlerinin, barış güçlerinin birliğini sürekli güçlendirir.

4. Parti Üyesinin Hakları:

a) Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak.

b) Tüzük gereğince parti organlarını seçmek ve bu organlarda her göreve aday olabilmek. Konspirasyon koşullarında seçim yerine atama (kooptasyon) yöntemi zorunlu oluyorsa bu görevlere hazır olmak.

c) Parti toplantılarında, partinin politikası, taktiği, tutumu, gündemdeki sorunlar üzerinde açılım tartışmalara katılmak, görüşlerini burada açıkça, hiç çekinmeden ifade etmek.

ç) Ele alınmasını, tartışılmasını, bir karara bağlanmasını doğru bulduğu konuları parti toplantılarında serbestçe ileri sürmek.

d) Parti politikasına aykırı gördüğü davranışları, yanlışları, yoldaşlarını, yöneticilerini eleştirmek, bağlı olduğu örgütün çalışmaları hakkında, toplantılarda bilgi istemek, çalışmalarda görülen aksaklıkların, yanlışların nedenlerini sormak ve araştırılmasını istemek.

e) Partinin politikasına aykırı gidenlere, görevini kötüye kullananlara, konspirasyon (gizlilik) kurallarını bozanlara, kaygısız, pasif kalanlara, görevlerini gereğince yerine getirmeyenlere, parti tüzüğünü, normlarını çiğneyenlere, geveze ve dalkavuk eğilimlere karşı savaşmak.

f) Partinin gazete ve dergilerine yazı yazmak, görüşlerini belirtmek.

g) Her üye görüşlerini bağlı olduğu parti örgütünde ortaya koyar, karar alınmasını ister, kararı beğenmiyorsa bunu üst organlarına, Merkez Komitesi'ne kadar iletir, fakat alınan karara kesinlikle uyar, uymazsa disiplin cezası görür.

h) Parti üyesi, parti örgütünde, tutumu, davranışları tartışılıyorsa, yahut hakkında disiplin cezası isteniyorsa, gizlilik ve güvenlik ilkelerini bozmamak şartıyla, bu toplantılarda bulunur. Gizlilik koşullarında bu hakkın kullanılması üst örgütün kararına bağlıdır.

ı) Örgüt dışında parti çalışmaları eleştirilemez, fakat parti üyesinin tüzük çerçevesinde yapacağı eleştiri ve özeleştiri hakkına dokunulamaz.

III. PARTİNİN ÖRGÜT İLKELERİ

5. Türkiye Komünist Partisi'nin örgüt yapısının ana ilkesi demokratik santralizmdir. Parti organları Marksizm-Leninizm ilkelerine göre kurulur.

Demokratik Santralizmin İlkeleri:

a) Azınlık çoğunluğa, her parti üyesi bulunduğu örgüte, zincirleme alt örgütler üst örgütlere, bütün parti örgütleri, iki kongre arası Merkez Komitesi'ne bağlıdır.

b) Partinin eylemlerini memleket çapında Merkez Komitesi yönetir.

c) Gizlilik koşullarında santralizm ağır basar. Merkez komitesi gizlilik nedenleriyle ya da partinin tüzük ve programına uymadığı için bütün bir komiteyi dağıtma, yenisini kurma, komiteye atama yapma yetkisine sahiptir. Bu, Merkez Komitesi adına Politik Büro kararı ile olur. Politik Büro ve Merkez Komitesi dışında bütün parti örgütleri atanır. Merkez Komitesi seçim ilkesinin uygulanabileceği her olanağı değerlendiren. Gizlilik koşullarında alt örgütler üst örgütlerin ve organların karar ve direktiflerine tartışmasızca kesinlikle uyar.

ç) Tutuklamalar sonucu veya başka nedenlerle Merkez Komitesi'nin üye kadrosunda boşalma olursa, aday üye de yoksa, en sağlam, atılğan, bilinçli militan kadrolardan Merkez Komitesi'ne kooptasyon yoluyla üye alınır. Hiç bir Merkez Komitesi üyesi, sekreter de olsa tek başına kooptasyon yapamaz.

d) Partide her düzeyde kolektif yönetim uygulanır. Kolektif yöne-

tim-kişisel sorumluluk ilkesi esastır. Bu kollektif sorumluluğu dıştalamaz.

e) Parti üyelerinin, parti politikası ve kararlarının oluşmasına ve uygulanmasına aktif katılması esastır. Bu, her parti üyesinin görevi ve parti yönetiminin yükümlülüğüdür.

f) Her parti organı, hem kendi parti örgütü önünde, hem üst parti organları önünde, dönem dönem hesap verir. Bütün parti örgütleri düzenli aralıklarla üst örgütlerine ve merkez Komitesi'ne rapor verir. Bu, yönetmelikle düzenlenir.

g) Gizliliği bozmamak, partinin güvenliğini tehlikeye atmamak koşulu ile, il komitelerinin çoğunluğunun ya da Merkez Komitesi üyelerinin çoğunluğunun kararı ile parti politikası ya da somut bir konu üzerinde örgütler içinde tartışma açılabilir.

6. Parti örgütleri, üretim, çalışma, iş yeri ve oturma (yerleşim bölgesi) ilkelerine ve yerel yönetim bölünmesine (şemasına) göre kurulur.

7. Yerel örgütler, kendi yerel alanları ile ilgili sorunlarda partinin genel politikasına ve kararlarına aykırı dışmemek kaydıyla kararlar alırlar.

8. Her örgütün en yüksek organı: Üye toplantısı, konferans ya da kongresidir. Gizlilik koşullarında bu organların nasıl toplanacağını Merkez Komitesi belirler.

9. Partinin örgüt yapısı: Hücre - parti grubu / temel parti örgütü, semt komitesi, bölge komitesi, il komitesi, yöre komitesi, Politik Büro, Merkez Komitesi Sekreterliği, Merkez Komitesi, Kongre.

10. Merkez Komitesi kararıyla, Merkez Komitesi'nin örgüt, ideolojik, sendika, ulusal sorun, kadın, gençlik büroları; Kürdistan büro ve seksiyonu,v.b., uzmanlık aparatları, danışma organları ve seksiyonları kurulur.

11. Yöre Komiteleri, Merkez Komitesi kararı ile kurulur. Yöre Komitesi'nin, İl Komitesi kurulması kararını Merkez Komitesi onaylar.

Bölge Komitesi, İl Komitesi kararı ile kurulur. Bu kararı Yöre Komitesi onaylar.

Semt Komitesi, İl Komitesi kararı ile kurulur. Bu kararı Yöre Komitesi onaylar.

Temel Parti Örgütleri - Hücreleri, Semt, Bölge ya da İl komiteleri karar. Bu kararı, Bölge, İl ya da Yöre Komitesi onaylar.

12. Köy Komiteleri, Temel Örgüt düzeyindedir. Bölge Komitesine ya da doğrudan İl Komitesine bağlıdır.

13. Parti, üye yapısının bileşimini, niteliğini, ideolojik ve örgütsel birliğini, Marksizm-Leninizm ve Proleter Enternasyonalizmi ilkeleri temelinde özenle korur, sürekli iyileştirir.

Parti, Marksizm-Leninizm ve Proleter Enternasyonalizmi ilkelerine, partinin program ve tüzüğüne uymayanlardan, parti adını, onurunu lekeyenlerden, komünist moral ve ahlakı çığneyenlerden, üyelik niteliğini yitirenlerden saflarını arındırır.

14. Hiç bir düzeyde, hiç bir sorumlu denetim dışı kalmaz.

15. Fraksiyonca çalışmalar, gruplaşmalar, partinin birliğine, disiplinine karşı hareketler yasaktır.

IV. TEMEL ÖRGÜT - HÜCRE

16. Hücre, Temel Parti örgütü, partinin omurgasıdır. Bu temel öbekler, Komünist Partisi'nin işçi sınıfıyla, köylü, emekçi, halk yığınlarıyla bağlar.

17. Hücre, aynı iş yerinde çalışan veya aynı yerde oturan parti üyelerinden oluşur.

18. Hücreler - Gruplar: Fabrikalarda, atölyelerde, tersanelerde, madenlerde, ulaşımda, posta-telgrafta, silahlı birliklerde, işletme bürolarında, dairelerde, yüksek okullarda, mahallelerde kurulur.

İş yerlerinde olmazsa, aydınlar, serbest meslekten olanlar, esnaf ve zanaatçılar, kadınlar arasında kurulur.

19. Temel örgütleri, semt, bölge, il komiteleri, üst sorumlu organlar düzenler. Gizlilik koşulları nedeniyle hücreler, gruplar 3 ve en çok 5 üyeden oluşur. Bir işletmede, büyük fabrikalarda, birkaç, ayrı ayrı hücre kurulabilir. Sıkı konspirasyona uyularak, bunları yönetecek, üst örgütle bağ sağlayacak, 3 üyeyi geçmemek şartıyla, komite atanır.

20. Temel örgüt - Hücre, olağan toplantıda, sorumlu bir sekreter seçer. Üst organ sekreter için aday gösterir. Grup üyeleri, aralarında iş bölümü yapar. Sekreter; Alınan kararların uygulanmasını denetler, grubun çalışmalarından sorumludur. Hücre toplantılarını düzenler, toplantı

gündemini üyelere danışarak hazırlar, toplantının yer ve zamanını belirler, üyelik aidatlarını toplar, kasa tutar. Üyelerden biri yayın işleri, biri yığın örgütleri ve eylemleri ile uğraşır. Hepsi birbirlerinin işlerinden sorumludur. Temel örgütün yüksek organı genel toplantısıdır. Hücreler, kentlerde semt komitelerine, ilçelerde bölge komitelerine veya doğrudan il komitelerine bağlıdır. Normal koşullarda temel örgüt, koşullara göre haftada bir, ancak en fazla 15 günde bir toplanır. Sekreter rapor düzenler, kararlar alınır.

21. Temel Örgütün Ödevleri:

a) Partinin savaşım tarihini, programını, görüşlerini, amaçlarını, partinin değişik alanları kapsayan politikasını, belgi ve sloganlarını, kararlarını yığınlara götürür, bunları yığınlara mal etmek için savaşır.

b) Fabrikalarda, iş yerlerinde, mahalle ve semtlerde, yığınların sorun ve istemlerine kulak verir. Bunların çözülmesi ve gerçekleştirilmesi yolunda çalışır, yol gösterir. Bu savaşlara aktif katılır, grevlerde, her tür direniş hareketi ve protesto eylemlerinde, politik girişimi elde tutar, yönlendirir.

c) Halk yığınlarının istemleri için olan direnişleri işçi sınıfının savaşlarıyla, memleketteki tüm halkların ulusal bağımsızlık ve toplumsal kurtuluşu için olan mücadelesiyle bağlar.

ç) Partinin politikası üstüne yığınların, halkın görüş ve düşüncelerini, yığınlar arasındaki eğilimleri sorumlu üst parti örgütlerine bildirir.

d) Parti yayınlarını, gazete, dergi, broşür, kitap, bildiri ve çağrılarını yayar, parti yayınlarını yığınların durumunu yansıtan, isteklerini dile getiren yazı ve haberlerle besler.

e) Partiye yeni üyeler kazanır.

f) Kendi alanlarını ilgilendiren bütün sorunları görüşür, tartışır, eleştirir, özeleştirir, yapar, eksikleri tespit eder, çalışma pratiklerinden ders çıkarır. Parti politikasını buralarda yaşama geçirmenin özgün biçimlerini bulur. Bu doğrultuda kararlar alır.

g) Marksizm-Leninizm ilkelerini yayar, bu ilkelere göre partinin politikası üzerinde parti üyelerinin teorik, politik, kültürel her bakımdan gelişmelerine yardım eder, parti üyelerini proleter enternasyonalizmi ilkeleriyle yetiştirir.

h) Bütün grup üyelerinin sıkı parti disiplinine uymalarını kontrol

eder, çalışmalarını denetler, onlara devrimci uyanıklık aşılar, partiyi ters akımlara karşı tutar, her türlü oportünizmin, revizyonizmin, reformizmin, likidatörlerin, polis ajanlarının, provokatörlerin, parti saflarına sızmasına karşı savaşıır. Parti üyelerini bu konularda sürekli uyanık tutar, partinin güvenliğini sağlar ve korur. Partinin Leninci birliğini savunur ve güçlendirir.

V. SEMT KOMİTESİ

22. Semt Komitesi, büyük kentlerin bir semtinde çalışan hücreleri, parti gruplarını yöneten parti organıdır. İllerin semtlerinde Bölge Komiteleri kararı ile kurulur. İl Komitesi bu kararı onaylar.

23. Semt Komitesi, gizlilik koşullarında 3 en fazla 5 üyeden oluşur. Semt Komiteleri, kendilerine bağlı temel örgütlerin, parti gruplarının veya hücrelerinin temsilcilerinden kurulur. Gizlilik koşullarında Semt Komitesine seçilecek adayları ve sekreterini Bölge ya da İl Komitesi gösterir, seçimi onaylar. Semt Komitesi, Bölge ya da İl Komitesine bağlıdır. Bu komitelere hesap verir. Çalışmaları ile ilgili üst örgüte ve Merkez Komitesi'ne düzenli rapor verir. Bu, yönetmelikle düzenlenir.

24. Semt Komitesi örgütlerinin en üst organı üye toplantısıdır. İki toplantı arası yetkili sekreteridir. Komite toplantılarının arası olağan durumlarda, bir ayı geçemez.

25. Semt Komitesi'nin Görevleri:

a) Bulunduğu semtte partiyi örgütler. Yeni temel örgütler, hücreler kurar. Kendisine bağlı hücrelerin çalışma ve eylemlerini yönetir.

b) Hücrelerin, parti politikasını ve kararlarını doğru uygulamalarına, kavramalarına, karşılıklarına çıkacak sorunların çözümüne yardım eder.

c) Komite, bulunduğu semtte halkın somut sorunlarıyla, istekleriyle yakından ilgilenir, bunların elde edilmesi yönünde yığınların direnişlerini örgütler, partinin politikasını yayar.

ç) Komite, özellikle işçi semtlerinde, işçi yataklarında, fabrikalarda, sendikalarda yuvalanmaya, yönettiği, kendisine bağlı temel örgütlerin kuvvetlendirilmesine önem verir.

d) Semt Komitesi, temel örgütlerin parti üyelerinin gizlilik kurallarına, yöntemlerine sıkı sıkıya uymalarını kontrol eder.

e) Komite, Marksizm-Leninizm'e aykırı her tür akımla, partiye sız-

mak isteyen burjuva ideolojisiyle amansız savaşı, polisin, provokatörlerin parti saflarına sızmasına karşı savaşı, parti üyelerini bu konularda sürekli uyanık tutar, kendisine bağlı örgütleri bu kurallara göre yetiştirir.

26. Semt Komitesinde Görev Dağılımı:

a) Sekreter, örgüt ve bağ kurma işlerine bakar. Üyelik ödentilerini toplar, kasa tutar. Komite toplantılarının gündemini üyelerle danışarak hazırlar, yer ve zamanını tespit eder. Komiteyi, gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırır.

b) Propaganda ve yayın işleri görevlisi.

c) Yığın örgütleri görevlisi.

VI. BÖLGE KOMİTESİ

27. Bölge Komitesi, partinin ilçe, bucak, köylerdeki temel örgütlerini ve semt komitelerini yöneten organdır. Bölge Komitesi, İl Komitesine bağlıdır ve ona hesap verir.

28. Bölge Komitesi, kendisine bağlı örgüt ve komitelerin temsilcilerinden, İl Komitesi tarafından kurulur ve Sekreterini İl Komitesi saptayarak önerir. Seçilen komite İl Komitesi ve Merkez Komitesi'ne onaylanır. Bölge Komitesi örgütlerinin en yüksek organı konferansıdır. Yılda bir yapılır. Bölge Komitesinin çalışma raporunu dinler, tartışır, onaylar. Yeni çalışma programı hazırlar. Çalışma ve kararları ile ilgili üst örgüte ve Merkez Komitesi'ne düzenli rapor verir. Bu, yönetmelikle belirlenir.

29. Bölge Komitesi'nin Görevleri:

a) Komiteye bağlı ilçe, bucak ve köylerde temel örgütler, parti grupları, hücreler, komiteler kurar, bunların çalışmalarını örgütler, yönlendirir, yönetir. Bölge komitesi, çalıştığı bölgenin özelliklerini göz önünde tutar. Fabrikalarda, tersanelerde, maden ocaklarında, tarım işçileri, makinistleri, teknisyenleri, mühendisleri, köy öğretmenleri, sağlık görevlileri arasında, uyanık köylüler arasında partinin politikasını yaymak, örgüt kurmak, yığın çıkışlarını, köylü hareketlerini örgütlemek, bu hareketlere ön ayak olmak eylemlerine ayrıca önem verir.

b) Bulunduğu bölgede halkın istemleri için yürüttüğü savaşa parti örgütlerinin aktif katılmasını, politik girişimde bulunmasını sağlar. Parti politikasının her alanda yayılmasını gerçekleştirir.

c) Kendisine bağı komitelerin ve üyelerin parti politikasını doğru uygulamalarına, kavramalarına, ideolojik, politik, kültürel her yönden gelişmelerine yardımcı olur.

ç) Parti örgütlerinin gizlilik koşullarına ve parti disiplinine sıkı uymalarını ve çalışmalarını denetler.

d) Polisin, ajan-provokatörlerin parti saflarına sızmasına karşı savaşır, parti üyelerini bu konuda sürekli uyanık tutar.

f) Bulunduğu bölgenin sorunları ile ilgili bildiri çıkarır, bülten yayınlar, dağıtır. Parti yayınlarının dağıtımını sağlar, onları yazı ve haber ile besler.

VII. İL KOMİTESİ

30. İl Komitesi, bulunduğu ilin sınırları içindeki parti örgütlerini; Bölge, Semt Komitelerini, fabrika, mahalle, nerede varsa bütün alt ve temel örgütleri yönetir, çalışmalarına yön verir. İl Komitesi Yöre Komitesi tarafından, Yöre Komitesi yoksa da Merkez Komitesi tarafından kurulur. Yöre Komitesi'ne, yoksa Merkez Komitesine hesap verir. Çalışmaları ile ilgili üst örgüte düzenli rapor verir. Bu, yönetmelikle düzenlenir.

31. İl Komitesi, kendisine bağı alt örgütlerin (semt, bölge, önemli işletme ve işçi semtlerinin komitelerinin) sekreterlerinden ve MK'nın koopte ettiği kadrolardan kurulur. Ayda bir toplanır. En yüksek organı İl Konferansıdır. Yılda bir toplanır. Olağanüstü durumlarda konferansın toplanmasını Merkez Komitesi onayıyla Yöre Komitesi belirler. İl Konferansı komitenin siyasi çalışma raporunu dinler, tartışır, onaylar. Konferans, il ölçüsündeki bütün parti sorunlarını, ilin durumuyla ilgili özel konuları görüşür, Yöre Komitesi'nin ve Merkez Komitesi'nin gündeme aldığı sorunların nasıl çözümlendiğini, parti politikasının nasıl uygulandığını görüşür. Konferans, en az 3 staj yılı olan, girişken militanlardan yeni İl Komitesini kurar. Komite sekreteri seçer. Sekreter adayını Merkez Komitesi onayıyla Yöre Komitesi belirler ve önerir. Komite gizlilik koşullarında 7 üyeden fazla olamaz. İl Komitesi, konspirasyonu daha iyi sağlamak nedeniyle, gerekirse sekreter ile birlikte, 3 üyeden kurulu bir Yürütme Bürosu seçer.

32. İl Komitesinin Görevleri:

a) Parti Kongresinin, Merkez Komitesi'nin, Politik Büronun ve

Yöre Komitesi'nin kararlarını, partinin politikasını, çalışma alanlarının sınırları içinde yürütür. Yöre ve Merkez Komitesi ile Politik Bürodan gelen bütün direktifleri uygular. Kendine bağlı parti örgütlerini yönetir.

b) Yeni örgütler kurar, partiye yeni kadrolar yetiştirir. Bulunduğu ilin özelliklerini, yığınların eğilimlerini göz önünde tutarak kendisine somut çalışma planı hazırlar.

c) Parti üyelerini bilinçlendirir, Marksist-Leninist eğitim almalarını sağlar. Parti politikasının üyeler tarafından özümsemesine ve bunun her alanda eksiksiz uygulanmasına dikkat eder, denetler. Bunlar aracılığı ile partinin politikasını yığınlara mal eder.

ç) Parti örgütlerinin ve üyelerinin çalışmalarını tüzüğe göre denetler.

d) Polisin, ajanların ve provokatörlerin parti saflarına sızmasına karşı savaşıır. Parti üyelerini bu konuda sürekli uyanık tutar.

e) Görev alanı olan il çerçevesinde, yığın hareketlerini, grevleri, gösteri ve direnişleri temel örgütler aracılığı ile destekler, bunlara yön verir. Bu ve benzeri konularla ilgili bildiri çıkarır, dağıtır.

f) Yığın örgütlerinde, sendikalarda, kadın, gençlik, öğrenci, öğretmen, çevre derneklerinde, yerel halk, işçi ve barış meclislerinde çalışmayı örgütler. Kurduğu çeşitli parti birimleri ile bu örgütlerin çalışmalarına katılır, yığınların savaşımına yön verir. Komünistler, bütün anti-emperyalist ve gericiliğe karşı örgütlerde, bu örgütlerin legalitesini bozmamak şartıyla ve partinin gizlilik kurallarına uygun davranarak çalışma yürütürler, katkıda bulunurlar, bu örgütlerin çalışmalarını parti politikalarımız doğrultusunda etkilemeye çalışırlar.

g) Merkez Komitesi'nin onayı ile yayın çıkarır.

h) Belli dönemlerde çalışmaları ile ilgili alt örgütlerine gizlilik kurallarını gözeterek bilgi verir.

1) Partinin güç ve araçlarının dengeli bir biçimde dağılımını sağlar.

33. İl Komitesi görevlerini daha olumlu, verimli yapabilmek, kendisine bağlı yerel örgütlerin çalışmalarına operatif, canlı nitelik kazandırabilmek için, İl Komitesi veya Yürütme Bürosu içinde görev bölümü yapar.

a) Sekreter örgüt işlerine bakar ve kasa tutar.

- b) Gizli teknik, basım, yayın görevlisini ayırır.
- c) Propaganda, ajitasyon ve yığın işleri sorumlusunu saptar.

VIII. YÖRE KOMİTESİ

34. Yöre Komitesi, partimizin programında ön gördüğü siyasi bölgeler yapılanmasına uygun olarak ilgili bölgedeki illerdeki örgütlerin bileşiminden Merkez Komitesi tarafından kurulur. Yöre Komitesi sekreteri Merkez Komitesi tarafından saptanır. Yöre Komitesi, Merkez Komitesi'ne bağlıdır. Çalışmaları ile ilgili Merkez Komitesi ve Politik Büro'ya düzenli rapor verir. Yöre Komitesi örgütlerinin en yüksek organı Yöre Konferansı'dır. Tüm çalışmalarının, bileşim ve görev dağılımının ayrıntıları Merkez Komitesi ve Politik Büro tarafından belirlenir, faaliyet ve raporlamaları yönetmelikle düzenlenir. Yöre Komitesi gizlilik koşullarında 9 üyeden fazla olamaz. Komite üyelerinin en az 3 yıl olmaları gerekir. Yöre Komitesi, konspirasyonu daha iyi sağlamak nedeniyle, gerekirse sekreter ile birlikte, 5 üyeden kurulu bir Yürütme Bürosu Sekreteryası seçer.

35. Yöre Komitesi'nin Görevleri:

- a) Görev alanı içindeki İl Komitelerini yönetir.
- b) Parti Kongresi ve Merkez Komitesi kararları ile Politik Büro direktiflerini ve partinin politikasını çalışma alanlarının sınırları içinde uygular.
- c) Örgütlü olunmayan illerde örgütlenme çalışmaları yürütür, yeni örgütler kurar.
- ç) Yöre çapında, İl Komiteleri ve bağlı örgütlerdeki parti üyelerinin Marksist-Leninist eğitimi ve parti politikalarının kavranıp özümsemesi için eğitim çalışmaları düzenler. Yöre Parti Okulu kurar ve faaliyetlerini Merkez Komitesi İdeolojik Büro direktifleri doğrultusunda yürütür.
- d) Görev alanı olan yöre çerçevesinde, yığın hareketlerini, grevleri, gösteri ve direnişleri temel örgütler aracılığı ile destekler, bunlara yön verir. Bu ve benzeri konularla ilgili bildiri çıkarır, dağıtır.
- f) Yığın örgütlerinde, sendikalarda, kadın, gençlik, öğrenci, öğretmen, çevre derneklerinde, yerel halk, işçi ve barış meclislerinde çalışmayı örgütler. Kurduğu çeşitli parti birimleri ile bu örgütlerin çalışmalarına katılır, yığınların savaşımına yön verir. Komünistler, bütün anti-empyralist ve gericiliğe karşı örgütlerde, bu örgütlerin legalitesini

bozmamak şartıyla ve partinin gizlilik kurallarına uygun davranarak çalışma yürütürler, katkıda bulunurlar, bu örgütlerin çalışmalarını parti politikalarımız doğrultusunda etkilemeye çalışırlar.

g) Görev alanı içindeki yöre ve onun illerinde, politik bağlaşıklar ile eylem ve güç birliği çalışmalarını takip eder, İl komitelerinin bu alandaki çalışmalarının planlanmasına destek verir, koordine eder, yönlendirir, yöre düzeyinde bu çalışmalara katılır.

h) Merkez Komitesi'nin onayı ile yayın çıkartır.

ı) Belli dönemlerde çalışmaları ile ilgili alt örgütlerine gizlilik kurallarını gözeterek bilgi verir.

i) Parti güç ve araçlarının iller arasında dengeli bir biçimde dağılımını sağlar.

36. Yöre Komitesi görevlerini daha olumlu, verimli yapabilmek, kendisine bağlı il ve yerel örgütlerinin çalışmalarına operatif, canlı nitelik kazandırabilmek için, Yöre Komitesi veya Yürütme Bürosu Sekreteryası içinde görev bölümü yapar.

a) Sekreter koordinasyonu yapar, örgüt işlerini denetler ve kasa tutar.

b) Örgüt işlerine bakan bir sorumlu görevlendirir.

c) Gizli teknik, basım, yayın görevlisini ayırır.

ç) İdeolojik faaliyet, propaganda ve ajitasyon sorumlusunu saptar.

d) Yığın çalışması, yığın örgütleri ve bağlaşıklar konusunda görevli belirler.

IX. MERKEZ KOMİTESİ

37. Merkez Komitesi iki kongre arasında partinin en yüksek yönetim organıdır. Merkez Komitesi'ni Kongre seçer. MK, kongrenin kararlarını, partinin program ve tüzüğünü uygular. MK, kongreye karşı sorumludur, ona hesap verir.

38. Merkez Komitesi, üyeleri arasından, Politik Büro, bir Genel Sekreter ve MK Sekreterliği seçer. MK üye ve aday üye sayısı gizlilik koşullarının elverdiği sayıda olur.

39. Merkez Komitesi'nin Görevleri:

a) Bütün parti örgüt ve organlarının eylemlerini yönetir.

b) MK, komünist, işçi, sosyalist partileri, ulusal kurtuluş hareketleri, ülkedeki politik parti ve gruplarla ve her türlü uluslararası devlet, kurum ve kuruluşlar ile ilişkilerde TKP'yi temsil eder.

c) Yöre, İl ve diğer örgütleri kurar, bunların sekreter ve komite üyelerini atar ya da onaylar. Partinin basın-yayın organlarına sorumlu redaktör atar. Kadro işlerini, kadro dağılımını düzenler, kontrol eder ve yönlendirir.

ç) Politik Büro'nun raporlarını dinler, görüşür, karar alır.

d) MK, bütün parti örgütlerinin çalışmalarını sıkı denetler. Her örgütün, kendine bağlı hücre ve komiteler denetlenmesini sağlar, bunun için uygun gördüğünde denetleyici kurullar atar. Politik koşullar veya gizlilik nedeniyle, bütün bir örgütü dağıtır, yenisini kurar veya bir örgütü birkaç örgüte böler. Yöre, İl ve Bölge Komitelerine konstrüktör (destekçi) gönderir.

e) Kongre yapma koşulları yoksa, Yöre, İl ve Bölge Komiteleri delegeleri ve MK üyelerinin katılımı ile Konferans toplar. Konferans MK'nın raporunu dinler, gerekirse program ve tüzükte değişiklik yapar, komiteye yeni üye alır.

f) MK, olağanüstü hallerde Merkez Komitesi'ne sağlam parti üyelerinden kooptasyon (atama) yapar. Koopte edilen üyenin en az 5 yıllık parti stajı olması gerekir. Kooptasyon, Genel Sekreter'in, MK'nın örgüt ve kadro işlerinden sorumlu üyelerinin önerisi ile yapılır.

g) Yardımcı organlar; Örgüt, kadro, yayın, ideoloji, eğitim, teknik, sendika, köylü, gençlik, kadın, ulusal sorun, v.b. konularla ilgili bürolar, Kürdistan, Gençlik, Kadın, spor, güvenlik ve öz savunma gibi alanlarda seksiyonlar kurar. Bu alanlarda iş bölümü yapar.

h) Parti üyelerince ödenen aylık ödentilerin oranlarını saptar. Parti kasasını ve mallarını elinde tutar.

ı) Partinin güç ve araçlarının örgütler arasında dengeli bir biçimde dağılımını sağlar.

i) MK toplantılarının, plenumlarının arası olağan koşullarda bir yılı geçmez. Koşulların uygunluğuna göre ideal olan 6 ayda bir MK plenumlarının gerçekleştirilmesidir.

k) Her MK üyesi yalnız kendi sorumluluk alanındaki görevlerden değil, partinin tüm çalışmalarından genel olarak sorumludur. MK üye-

leri, kolektif sorumluluktan başka, partinin önünde duran sorunları çözerken, kendi görevlerinin yanında özel sorumluluk da taşırlar. Merkez Komitesi, kolektif ve kişisel sorumluluğu bağdaştırır.

1) MK, tüzüğü uygulamak için gerekli gördüğü yönetmelikleri hazırlar ve bunların uygulanmasını sağlar.

40. Politik Büro: Merkez Komitesi'nin genel toplantıları (plenumları) arasında, üst yönetim organıdır. PB, MK'yı olanak oranında genel toplantıya çağırır. Genişletilmiş MK toplantılarına yöre, il ve bölge komitelerinin sekreterleri de gerektiğinde çağırılabilir. PB, MK'nın kararlarını uygulamakla sorumludur. Politik Büro, yeni konuları gündeme getirir, partinin genel politikasına uygun görüşlerini açıklar, Merkez Komitesi'nin genel toplantısına (plenumuna) hesap verir. PB, MK üyelerinin çalışmalarını koordine eder, MK organlarının çalışma ve eylemlerini denetler. Politik Büro, MK'nın genel toplantıları arasında Genel Sekreter ya da MK Sekreterliğinin raporlarını dinler, gereken kararları alır. Her Politik Büro üyesi, yalnız kendi sorumluluk alanındaki görevlerden değil, partinin tüm çalışmalarından sorumludur.

41. Merkez Komitesi Sekreterliği: Merkez Komitesi ve Politik Büro'nun yürütme organıdır. Genel Sekreter ve MK Sekreterliği, Politik Büro'nun kararlarına göre, partinin günlük eylemlerini yönetir, Politik Büro'nun çalışmalarını koordine eder, ona hesap verir.

X. PARTİ KONGRESİ

42. Türkiye Komünist Partisi'nin en yüksek organı Kongre'dir. Merkez Komitesi, her beş yılda bir partinin olağan kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik zorlukları yüzünden engel çıkarsa, Kongreyi erteler veya öne alır. İki kongre arası altı yılı geçemez. Bu süre geçerse İl Komiteleri kongrenin toplanmasını MK'dan isterler. MK bunu yapmazsa, İl komitelerinin üçte iki çoğunluğu kongreyi çağırır. Merkez Komitesi kongrenin delege oranını ve bileşimini sağlar. MK üyeleri dışında delegeler İl Konferanslarında seçilir. Gizlilik nedeniyle zorunluluk olursa MK, militan kadrodan aday gösterebilir. MK kongrenin gündemini hazırlar, gününü, yerini gösterir. Merkez Komitesi illegal zorunlu durumlarda gizlilik ilkelerine bağlı kalır, olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplar. Kongre veya Konferans, il örgütlerinin üçte ikisi temsil ediliyorsa, karar alma hakkına sahiptir.

43. Kongre:

a) Merkez Komitesi'nin ve Denetleme Komisyonu'nun raporlarını dinler, görüşür, tartışır, onaylar.

b) Partinin programında ve tüzüğünde gereken değişiklikleri yapar ve onaylar.

c) Ulusal ve uluslararası durumu inceler, buna göre partinin ana politikasını, stratejik, taktiksel, örgütsel yolunu çizer, kararlar alır.

ç) Merkez Komitesi'nin üye ve aday üye sayısını saptar. Merkez Komitesi ve Denetleme Komisyonunu seçer. Seçilen üyelerin aktif ve parti stajlarının 5 yıldan aşağı olmaması gerekir.

Kongre kararlarına bütün parti örgüt ve üyelerinin uyması zorunludur.

XI. PARTİ DENETLEME KOMİSYONU

44. Denetleme Komisyonu'nu Kongre seçer. Merkez Komitesi'nin yan örgütüdür.

Görevi:

a) Kongre kararlarının, demokratik santralizmin, eleştiri ve özeleştiri serbestliğinin, partinin yasası olan tüzüğünün nasıl uygulandığını, baştan aşağı parti örgütlerinin ve üyelerinin kesin gizlilik kurallarına, parti disiplinine uyup uymadıklarını kontrol eder.

b) Partinin program ve tüzüğünü, komünist morali, töreyi çiğneyenlere, partinin birliğini baltalayanlara, sapık, burjuva ideolojisini savunanlara, parti görevini kötüye kullananlara verilen disiplin cezalarını gözden geçirir.

c) Parti örgütlerinden ve ayrı ayrı üyelerinden gelen şikayetleri, dilekçeleri, istekleri ele alır, inceler.

ç) Parti örgütlerinin kasalarını kontrol eder.

d) Parti kadrolarının, parti komitelerinin sınıfsal bileşimini gözden geçirir.

e) Kollektif yönetimin kişisel sorumluluk ile bağdaştırılmasına dikkat eder.

Bütün bu konular üzerine Merkez Komitesi'ne rapor verir.

Denetleme Komisyonu çalışmaları hakkında kongreye hesap verir.

XII. PARTİ DİSİPLİNİ VE DİSİPLİN CEZALARI

45. Parti disiplinine sıkı sıkıya uymak, tüm parti üyelerinin, örgütlerinin birinci görevidir. Tüm örgütler, üyeler, parti kararlarını kesinlikle yerine getirmek zorundadırlar. Üyelerin tümü parti politikasına uymak zorundadır.

46. Disiplin cezası, sapmaları önleme, hataları düzeltme yoludur. Cezalandırmanın amacı parti üyelerini eğitmek, yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak, partinin birliğini güçlendirmektir.

47. Kongrenin, Merkez Komitesi'nin, üst organların kararlarını uygulamayanlar, bunlara aykırı gidenler, disipline uymayanlar, partiyi aldatanlar, komünist morali çığneyenler, parti içinde grupçuluk, bozgunculuk yapanlar, anti-Marksist görüşleri savunanlar, düşmanın karşısında boyun eğenler, poliste korkaklık gösterenler, yoldaşlarını ele verenler, partinin polise, ajanlara karşı savaşımını zayıflatanlar, parti örgütünü ve parti görevini kötüye kullananlar cezalandırılır.

48. Ceza biçim ve ölçüleri:

Örgütler için: Uyarı, komitenin askıya alınması ve geçici bir komitenin atanması, üyelerin gözden geçirilmesi, komitenin dağıtılması.

Üyeler için: Uyarı, parti toplantılarında kınamak (yani son ihtar) ve görevinden almak, partiden geçici veya büsbütün çıkarmak

49. Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğu ile alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir.

Ceza verilirken, partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı alınırken çok dikkatli olmak, verileri, belgeleri doğru değerlendirmek, ayrıntılı düşünmek, o cezayı veren örgüt veya organın yükümlülüğüdür.

Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez ya da gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse karar, yokken de alınır ve olanak varsa kendisine bildirilir.

Ceza alan üye, savunması ve bu cezanın kaldırılması dilekçesiyle, kongreye kadar üst organlara baş vurabilir. Savunma ve dilekçeler özel bir komisyonda incelenir, değerlendirilir.

Haksız yere bir üyeye ceza veren örgüt ve yöneticiler hakkında Merkez Komitesi soruşturma açar.

XIII. PARTİ KASASI

50. Partinin ve örgütlerinin para geliri-kasası: Üyelerin ödedikleri aylık ödentilerden, sempatanların yaptıkları yardımlardan, toplanan bağışlardan ve parti işletmelerinin gelirlerinden oluşur.

51. Bütün parti örgütlerinin malları ve paraları parti malıdır. Merkez Komitesi'nin denetimindedir.

52. Üyelik ödentilerinin aylık oranını, ölçüsünü Merkez Komitesi saptar.

53. Her parti örgütü, gelirinin yüzde ellisini Merkez Komitesi'ne verir.

ENTERNASYONAL

Uyan artık uykundan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hincımız volkan
Bu ölüm-dirim kavgası.

Yıkalım bu köhne düzeni
Biz başka alem isteriz
Bizi hiçe sayanlar bilsin
Bundan sonra herşey bizim.

Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonal'le
Kurtulur insanlık.

Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan
Nasıl bizleri kurtarır
Bizi tüm kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır.

Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonal'le
Kurtulur insanlık.

Hem fabrikalar, hem de toprak
Herşey emekçinin malı
Tufeyliye tanımayız hak
Dünya emeğin olmalı.

Cellatların döktükleri kan
Kendilerini boğacak
Bu kan denizinin ufkundan
Kızıl bir güneş doğacak.

Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonal'le
Kurtulur insanlık.

Söz: Eugene Pottier

PARTİ MARŞI

**Kavga sesleri geliyor
Köylerden ve şehirlerden
TKP'miz ilerliyor**

**Bugün esir yarın herşey, hey hey
Bugün esir yarın herşey**

**Adımlar sarsıyor yeri
Geliyoruz kurmak için
Biz sosyalist Türkiye'yi**

**Bugün esir yarın herşey, hey hey
Bugün esir yarın herşey**

**Bayrağımızdaki şiar
Traktör toprak köylünüdür
Fabrikalar işçilerin**

**Bugün esir yarın herşey, hey hey
Bugün esir yarın herşey**

**Aydınlar ve köylüler
Rehberimiz işçilerdir
TKP'de dolsun saflar**

**Bugün esir yarın herşey, hey hey
Bugün esir yarın herşey**

Söz: Nazım Hikmet

ONBEŞLER İÇİN

Yangınlara fazla bakan gözler yaşarmaz,
Alını kızıl yıldızlı baş secdeye varmaz.
Döğüşenler ölenlerin tutmaz yasını!

Yine fakat bir yıldırım zulmeti yırtsa,
Sağır göğün koynundaki çanı haykırtsa,
Anıyoruz göğsünüzün son sayhasını.

Eski cihan, yeni cihan önünde eğil!
Aramızdan birkaç yoldaş ayırmak değil,
Her ne yapsan varacağız emelimize!

Karadeniz... Bunu duysun derinliklerin
O ateşli göğüsleri delen hançerin
Kabzasını alacağız biz elimize!

Söz: Nazım Hikmet

28 KANUNİSANI

ta ata aa ta ta ha ta tta ta
tarih
sınıfların
mücadelesidir
1921
kanunisani 28
karadeniz
burjuvazi
biz
on beş kasap çengeline sallanan
on beş kesik baş
yoldaş
bunların sen
isimlerini aklında tutma
fakat
28 kanunisaniyi unutma!
"siyah gece
"beyaz kar
"rüzgar
"rüzgar".
trabzondan bir motor açılıyor
sa-hil-de-ka-la-ba-lık!
motoru taşıyorlar
son perdeye başlıyorlar!
burjuva kemal'in omuzuna binmiş
kemal kumandanın kordonuna
kumandan kahyanın cebine inmiş
kahya adamlarının donuna
uluyorlar
hav... hav... hak... tü
yoldaş unutma bunu burjuvazi

ne zaman aldatırsa bizi
böyle haykırır:
– hav...hav...hak...tü
– gördün mü ikinci motörü?
– içinde kim var?
– arkalarından gidiyorlar.
– ikinci motor birinciye yetişti
– bordoları bitişti
– motörler sarsılıyor
– dalgalar sallıyor sallıyor dalgalar.
– hayır
    iki motörde iki sınıf çarpışıyor
– biz onlar!
– biz silahsız onlar kamalı
– tırnaklanmız
– kavga son nefese kadar
– kavga
– dişlerimiz ellerini kemiriyor
    kamanın ucu giriyor
– girdi...
– yoldaşlar, ey!
    artık lüzum yok fazla söze:
    bakın göz göze
– karadeniz
on beş kere açtı göğsünü,
on beş kere örtüldü.
onbeşlerin hepsi
bir komünist gibi öldü

Nazım Hikmet
1923 Moskova